

# Hentzasavn

– kvæðasavnið hjá Jóannesi í Króki frá 1819

# Ætellingur úr godna löndum.

1. Þinn er nýrman af <sup>1</sup> Hlandi þomiu, þvinnu úr þog þau nýja  
þaga þau & úm þau þvinnu þvinnu þau & ad þvinnu  
2. Þinn er nýrman af <sup>2</sup> Hlandi þomiu, þvinnu úr þog þau þvinnu  
þaga þau & úm þau þvinnu þvinnu þau & ad þvinnu.  
3. Þinn er nýrman af <sup>3</sup> Hlandi þomiu, þvinnu úr þog þau þvinnu  
þaga þau & úm þau þvinnu þvinnu þau & ad þvinnu.

4. Þinn er nýrman af <sup>4</sup> Hlandi þomiu, þvinnu úr þog þau þvinnu  
þaga þau & úm þau þvinnu þvinnu þau & ad þvinnu.

5. Þinn er nýrman af <sup>5</sup> Hlandi þomiu, þvinnu úr þog þau þvinnu  
þaga þau & úm þau þvinnu þvinnu þau & ad þvinnu.

6. Þinn er nýrman af <sup>6</sup> Hlandi þomiu, þvinnu úr þog þau þvinnu  
þaga þau & úm þau þvinnu þvinnu þau & ad þvinnu.

7. Þinn er nýrman af <sup>7</sup> Hlandi þomiu, þvinnu úr þog þau þvinnu  
þaga þau & úm þau þvinnu þvinnu þau & ad þvinnu.

8. Þinn er nýrman af <sup>8</sup> Hlandi þomiu, þvinnu úr þog þau þvinnu  
þaga þau & úm þau þvinnu þvinnu þau & ad þvinnu.

9. Þinn er nýrman af <sup>9</sup> Hlandi þomiu, þvinnu úr þog þau þvinnu  
þaga þau & úm þau þvinnu þvinnu þau & ad þvinnu.

10. Þinn er nýrman af <sup>10</sup> Hlandi þomiu, þvinnu úr þog þau þvinnu  
þaga þau & úm þau þvinnu þvinnu þau & ad þvinnu.

11. Þinn er nýrman af <sup>11</sup> Hlandi þomiu, þvinnu úr þog þau þvinnu  
þaga þau & úm þau þvinnu þvinnu þau & ad þvinnu.

# Hentzasavn

– kvæðasavnið hjá Jóannesi í Króki frá 1819

Eivind Weyhe

legði útgávuna til rættis og skrivaði inngang



fróðskapur

Faroe University Press

Tórshavn 2011

# Stuðlað útgávuni: Mentanargrunnur Landsins og Fjølrit

Hentzasavn – kvæðasavnið hjá Jóannesi í Króki frá 1819

© Fróðskapur · Faroe University Press and the author

Umbróting, prent og innbinding: Føroyaprent

Útgáva: Fróðskapur · Faroe University Press, Tórshavn 2011

ISBN 978-99918-65-35-5



NORÐURLENDSKT UMHVØRVISMERKI  
Svanamerktur prentlutur 541 705

# Innihald

Formæli . . . . .	7
Styttingar. . . . .	8
Jóannes í Króki. . . . .	9
Handritið. . . . .	15
Innihald og keldur . . . . .	16
Málið í uppskriftunum . . . . .	34
Útgávan. . . . .	94
Tilvísingar . . . . .	97
Grimmars qvaje . . . . .	103
1. Haralds tottur. . . . .	103
2. Grimmars tottur. . . . .	107
3. Gormunds tottur . . . . .	112
Mirmants qvaje. . . . .	118
Edlindur bondi . . . . .	131
Skrujmsli rujman . . . . .	135
Lokka tottur . . . . .	139
Fiska qvaje . . . . .	142
Fimboa ryma. . . . .	144
Padur Knud sons ruima . . . . .	147
Sigmunds tottir 3 . . . . .	149
Læiv Øxirsons qvaje. . . . .	153
Brusajøgil . . . . .	157
Tredlini ui Hodnalondum . . . . .	163
Guldbrands rujma . . . . .	167
Ormar Torald sons qvaje . . . . .	170
Ola Trigga sons qvaje . . . . .	176
Osmund A-alsons qvaie. . . . .	182
Sniolvs qvaie . . . . .	189
1. Rane tottur. . . . .	189
2. Sniolvs tottur . . . . .	194
3. Golmars tottur . . . . .	200

4. Hildibrands tottur . . . . .	203
5. Wirgars tottur . . . . .	206
6. Osmunds tottur ellers Sniolvs dæg . . . . .	208
7. Grujms tottur . . . . .	211
Gjeidi Oslaksons qvaje . . . . .	219
1. Gjejda tottur . . . . .	219
2. Galta tottur . . . . .	223
Indhold . . . . .	228

# Formæli

Árini 1968 og 1982 kom *Sandoyarbók* I-II út í stavrættari útgávu, samskipaðari av Rikardi Long og við ljóðsøguligum inngangi eftir Mikjel Sørlie. Harvið fingi mál- og kvæðaáhugaði atgongd til eitt av høvuðsverkunum í føroyskari kvæðasavning. Og at Sandoyarbók er høvuðsavrikið hjá Jóannesi í Króki, um tað er einki tvíþýti. Men framman undan Sandoyarbók hevði hann skrivað eina aðra kvæðabók, sum millum fakkfólk hevur verið nevnd „Hentzes savn“ (á donskum „Hentzes samling“), og sum eg her havi valt at kalla *Hentzasavn*, og tað er tað handritið sum her verður lagt fram í stavrættari útgávu og við inngangi um savningarsøgu, innihald og málform.

Sum skilst, hevði Christian Matras í hyggju at geva Hentzasavnið út fyri Selskab for færøske Kildeskrifter og Studier í Keypmannahavn. Tað varð av ongum. Í skjalagoymsluni á Føroyamálsdeildini liggja hondskrivaðar avskriftir hjá Christiani av kvæðunum í handritinum og somuleiðis av somu kvæðum í øðrum uppskriftum. Avskriftirnar hjá Christiani hava í ávísan mun verið hesari útgávuni at gagni. Í síni tíð skrivaði Hanna Absalonsen tær á maskinu fyri Christian. Heystið 2010 gjøgnumgekk undirritaði kvædatekstirnar í savninum sum lestrarevni á framhaldslestrinum á Føroyamálsdeildini. Til fyrireikingina av lestrarevнинum varð Birita Weihe fingin at skriva maskinavskriftirnar inn á teldu. Avskriftirnar eru av fyrstan tíð gjørdar eftir ljóstøku av handritinum. Útgevarin hevur borið avskriftina saman við upprunahandritið og gjørt neyðugar rættingar. Hetta hevur verið lagað manni eftir at tað kongliga bókasavnið í Keypmannahavn, sum eigur handritið, læt Føroya Landsbókasavni tað í varðveitslu í 1994 (saman við Sandoyarbók, sum Dansk Folkemindesamling annars eigur).

Bókin er útgivin við stuðli frá Mentanargrunni landsins og Fjølriti.

*Eivind Weyhe*

# Styttingar:

(Kvæðaheitini eru tey sum brúkt eru í CCF/FK tó at tey ikki altíð eru tey somu sum í Hentzasavni)

Ásm = Ásmundur Aðalson

Brús = Brúsajøkil

CCF = Corpus Carminum Færoensium (handrit til FK)

Ell = Ellindur bóndi

Finn = Finnboga ríma

Fisk = Fiska kvæði

FK = Føroya kvæði (prentaða útgávan)

Geyt = Geyti Áslaksson

Grim = Grimmar kvæði

Hmb = V. U. Hammershaimb: Færøiske kvæder (1855)

Hs = Hentzasavn

JCD = Eginhandrit eftir Jens Chr. Djurhuus

JCD1842 = Eginhandrit eftir Jens Chr. Djurhuus

Leiv = Leivur Øssursson

Lokk = Lokka tåttur

Mirm = Mirmants kvæði

ÓH = Ólavur hin heilagi (Gullbrands ríma)

ÓT = Ólavur Trygvason (Ormurin Langi)

Pæt = Pætur Knútssons ríma

Sb = Sandoyarbók

Sigm = Sigmundar kvæði

Skrím = Skrímslið

Sni = Sniolvs kvæði

Trøll = Trøllini í Hornalondum

<...> endurgevur normaliseraða rættskriving

/.../ endurgevur fonemskrift

[...] endurgevur tekst ið útgevarin hevur sett inn, ella ljóðskrift

> broyting til

< broyting frá

Málfrøðistyttingar eru tær sum brúktar eru í *Føroyskari orðabók*.



# Jóannes í Króki

Johannes Clemensen, sum hann skrivaði seg, ella Jóannes í Króki, sum hann vanliga hevur verið nevndur, var føddur heima á Sandi í 1794 sum yngstur av trimum systkjum. Á Føroya Landsbókasavni finst eitt handrit (skrásett sum B 1 og nevnt Jóhs. í Króki: Vísubók) har hann millum mangt annað hevur skrivað sínar endurminningar á donskum (ein partur er prentaður í 9. bindi av *Varðanum*, sí Jacobsen 1929). Har sigur hann soleiðis (p. 505):

Jeg blev født aar 1794 natten imellem 4<sup>de</sup> og 5<sup>te</sup> Januari og blev døbt i den helligtrefoldigheds navn i Sands Kirke af hr. Peder Hentze sognepræst i Sandø Prestegield den 6<sup>te</sup> i samme maa-  
ned.

Foreldrini vóru Klæmint Ólason á Sandi og Sigga Jóannesdóttir, ið var úr Vestmanna. Barnaheimið var í Króki á Sandi. Tey tíggju árin frá 1800 til 1810 var pápin settur sýslumaður í Sandoyar sýslu av tí at verandi sýslumaðurin var gingin burtur við báti úr Suðuroy til Sands. Um hetta sigur Jóannes í endurminningunum (p. 506):

i hans sted blev min fader anbefalet at forrette Sysselmandsem-  
bedet i Sandø syssel, som det med ære forestod i ti aar, fra 1800  
til 1810, i hvilken tid ieg ogsaa lærde at skrive, i det ieg stod for  
bordet da min fader sad og skrev, og det var kun min skolegang.

Nakað seinri fortelur hann um ta herviligu umfarssóttina sum herjaði um veturin 1817-18, og í tí sambandi nevnir hann systkinabarn sítt Jákup Joensen uttan Á, sum doyði av sjúkuni tann veturin:

ikkun tre unge mandspersoner døde her i byen, hvor iblandt var min ungdoms kammerat Jacob [Joen]sen Aaergaard, som vi med hverandre i de ledige timer delede hiin anden kundskab i skrivning og regnekunst (p. 510-511).

Jóannes giftist í 1823 við Annu Katrinu Mikkjalsdóttur í Skála, í býlinginum Undir Reynum á Sandi, og flutti tá inn til verforeldrini í Skála. Hann og konan fingu fimm börn. Frá ungum árum hevði Jóannes verið seyðamaður, og tað var hann so leingi hann hevði heilsuna til tað. Árini frá umleið 1818 til 1829 var hann sum eitt slag av skrivara hjá Hentze prósti. Í 1835 gjørdist hann tíggjundatakari og í 1838 skjútsskaffari. Eisini var hann settur at halda skil á pliktarbeiði í bygdini, fyrst í sambandi við kirkjubyggingina í 1839 og síðan í sambandi við viðlíkahald av kirkjuni, og eisini øðrum pliktarbeiði í bygdini varð hann settur at hava umsjón við. Í nevnda handriti á Landsbókasavninum eru eisini sálmar og andaligar vísur sum hann hevur yrkt á donskum.

Jóannes hevði ikki góða heilsu. Tá ið tyfusið gekk veturin 1817-18, gjørdist hann illa sjúkur, og sjálvur sigur hann at hann kom ikki heilt fyri seg aftur fyrr enn um heystið í 1820. Hann doyði 27. októbur 1869 næstan 76 ára gamal.

Søgan um hvussu Jóannes í Króki kom upp í ta føroysku kvæðainnsavningina, er søgd so mangan. Men eftir sum fyrstu kvæðauppskriftir hansara her verða givnar út í stavrættari útgávu, er kanska hóskandi at taka aftur í hana í stuttum.

Tað vóru tveir danskir gudfrøðingar sum settu hendingarøðina í gongd aftur, eftir at støðgur tykist at hava verið komin í síðan Svabo umleið 1780 gjørði sínar uppskriftir. H. C. Lyngbye, sum umframt at vera prestur eisini hevði áhuga fyri taravøkstri og arbeiddi við at skriva eitt verk um taravøkstur í Nordurlondum, vitjaði í Føroyum á sumri 1817 fyri at kanna taravøksturinn her. Í formælinum til bók sína *Færøiske Qvæder* (Lyngbye 1822: X) greiðir hann frá hvussu hann kom í samband við kvæðini:

Da jeg i Sommeren 1817 var paa Færøe, fik jeg paa regnfulde Dage, som ei tillode botaniske Excurser, fat paa en eller anden gammel Mand, som dicterede mig snart et, snart et andet Qvad, og gav ham derfor sin Dagleie. Nogen underviisning fik jeg imidlertid i Sproget af den lærde Svabo; paa denne Maade traf jeg hændelsesviis paa Sigurds Qvad, som, hvorvel jeg dengang ikke kjendte noget til dette Digts Værd eller Sammenhæng med de islandske Sagaer, dog interesserte mig ifølge en dunkel Reminiscens af en foregaaende Læsning. Alligevel fik jeg det ikke saa fuldstændigt, som jeg ønskede det; hvad der manglede, og det var

ikke lidet, har Hr. Pastor Johan Henrich Schrøter paa Suderøe, en indfødt Færøboer og velstuderet mand, senere, da jeg af H. H. Hr. Prof. Müller var gjort opmærksom paa Emnets antiqvariske Betydning, havt den godhed efter Anmodning at optegne og tilsende mig.

Lyngbye greiðir síðan frá hvussu tilfarið hann fekk frá Schrøter, gjørdist grundarlagið undir útgávuni av *Færøiske Qvæder om Sigurd Fofnersbane og hans Æt*. Tað er við øðrum orðum eftir føroyavitjanina hjá Lyngbye á sumri í 1817 at Lyngbye og Peder Erasmus Müller (sum seinri gjørdist biskupur) hava vent sær til Schrøter fyri at fáa meira fullfíggaðar uppskriftir av Sjúrdarkvæðunum og kvæðum sum hava samband við Sjúrða. Handritið hjá Schrøter, sum Lyngbye hevur latið tí kongliga bókasavninum í Keymannahavn í 1822 (skrásett sum Ny kgl. Saml. 345, 8vo), er skrivað í 1818 og sent Lyngbye í 1819 (sí titlulblað í Matras 1951). Schrøter var prestur í Suðuroynni, og tað er tí mest sannlíkt at uppskriftirnar eru gjørdar har. Á titlulblaðnum nevnið Lyngbye handritið „Færøiske Qvæder opskrevne efter mundtlig Dicteren af Hr Pastor Joh. Henr. Schrøter paa Færø 1818 og H. C. Lyngbye tilsendte 1819“, og Chr. Matras hevur givið tað út stavrátt undir heitinum *J. H. Schrøters optegnelser af Sjúrdar kvæði* (Matras 1951). Tað tykist sum báði Lyngbye og Müller hava havt skrivligt samskipti við Schrøter. Í *Færøiske Qvæder* hevur Müller ein innangang har hann skrivur um tey føroysku kvæðini. Har sigur hann m.a. (Lyngbye 1822: 12-13):

Da Oldingen, hvis Dicteren Hr. Pastoren [t.e. Lyngbye] havde fulgt, ei kunde erindre den hele Sagnkreds, skrev jeg desangaaende saavel til Hr. Pastor Schrøter paa Suderø, med hvem jeg gennem Hr. Pastor Lyngbye var kommen i Brevvexling, som ogsaa, for at erfare mere om disse Sange og deres Historie paa de andre Øer, til Hr. Amtsprovst Hentze. Begge disse Herrer have med den største Beredvillighed opfyldt mine Ønsker. Hr. Amtsprovsten tilskikkede mig Afskrivter af en Deel Qvæder, hvilke ere blevne henlagte paa det kongelige Bibliothek, for der at bevares ved Siden af Svaboes. Foruden adskillige Qvæder, der læses i begge Samlinger, findes i Hr. Amtsprovstens følgende: Skrujmsli Rujma. Loka Thattr. Sigmunds Thattr. Laiv Ossursens

Qveâje. Guldbrands Rujme. Ola Triggasons Qveâje. Osmund Aalsons Qveâje. Gieidi Oslaksons Qveâje.

Einki sæst til at Hentze sjálvur er farin undir at skriva kvæðir upp. Í staðin vendir hann sær til Jóannes í Króki og fær hann at taka hetta upp á seg. Hann man hava vitað at Jóannes hefur verið kringur við penninum, og at hann hefur verið kvæðakønur. Prósturinn biður hann um somu tíð vera skrivaradrongur hjá sær, og tað var Jóannes so leingi sum Hentze var próstur, t.e. til 1829. Kvæðahandritið sum kom burturúr, hefur Hentze sent til Müller í 1819, og Müller hefur latið tað inn til tað kongliga bókasavnið, og har er tað skrásett sum Ny kgl. Saml. 1954, 4to. Í savnsverkinum *Føroya kvæði* verður tað nevnt „Hentzes Samling“, og tað kemst óivað av at tað var prósturinn sum setti Jóannes í gongd, og kanska serliga tað at tað var hann sum sendi handritið til Keypmannahavnar. Hann hefur verið sum ein millumgongumaður.

Í endurminningunum kemur Jóannes inn á savningararbeiði sítt. Tað brotið ljóðar soleiðis (p. 518, her tikið upp eftir FK VII: 89):

1821 [skal helst vera 1818] forlangte amtprovst Hentse mig til at blive hans skriverdreng, hvilken ieg ogsaa forblev det øvrige af den tid som han forrettede Provste embedet. Samme aar [recte 1818] var han bleven anmodet om fra Canceliet at indsamle saa mange af de Færøiske gamle qvæder som mueligt kunde vere, til denne tjeneste bad han ogsaa mig; mange havde ieg vel tilforn selv lært, og de andre sankede ieg til fra adskillige gamle mend her om heele Sysselet, indtil antallet af saadanne oversteeg et-hundrede hvis vers i det heele oversteeg titusinde, og som for det meste atter [blev] igientaget efter revisor J. Nolsøe hans forlangende, hvoraf ieg ogsaa selv beholdt Copie ikke for min skyld, men for den efterkommende ungdom, at de kunde see hvad fortidens ungdom havde til fornøielse at qvæde i deres dandstid, i stedet for at nutidens ungdommen saa lidet veed om disse, da de nesten vare gangne ud af brugen, men ungdommens fornøielse nu mest bestod i at drikke brendeviin og synge skiøgeviiser, jeg skrev dem ind i en bog, og [haver] deraf atter fierdegang udskrevet dem efter Vensel Hammershaimbs forlangende 1849.

Í eftirskrift til Sandoyarbók, dagfestari 6. juli 1831, sigur Jóannes

eisini frá sínum sávningsvirki (1982: 313). Eisini har minnst hann árstalið skeivt, tá ið hann sigur tað vera í 1821 at Hentze bað hann fara undir at sávna kvæðir. Hann tykist at blanda við árið tá ið hann fór undir Sandoyarbók. Hann sigur eisini at J. Nolsøe og Jens Davidsen í ávikavist 1822 og 1823 heittu á hann um at fara í holt við kvæðainnsavning. Spurningurin er tí um ikki eisini hesi árstøl skulu broytast, t.d. til 1819 og 1820 ella kanska til 1820 og 1821. Hann tykist her at umrøða tileggjanina til at fara undir Sandoyarbók. Umrøðan av hansara kvæðainnsavning aftan á Hentzasavn fellur tó uttan fyri hesa viðgerð – her verður hugsað um Sandoyarbók og hansara mongu leysu uppskriftir í kvæðasøvnunum hjá V. U. Hammershaimb og Svend Grundtvig og tvær uppskriftir sum eru settar inn í Fugloyarbók (um hetta arbeiði hansara kann verða víst til Conroy 2006 og Larsen 1994).

Sum vit sóu, vóru tað Sjúrdarkvæðini sum Müller og Lyngbye serliga vóru úti eftir at fáa fatur á, men tey vóru als ikki við í handritinum hjá Jóannesi, men komu við í Sandoyarbók longu tað fyrsta árið (1821) tá ið hann fekk ein skúvoying at kvøða tey fyrri sær. Tað kundi bent á at eingin á Sandi hevur dugað Sjúrdarkvæðini.

Parvise Grader  
und Emma  
eller  
Quadranten. Fiftzes Forauskilling  
1819

---

Johannis Adamson  
København  
København og Lyngby  
per Søndre

DET STORE  
KONGELIGE  
BIBLIOTEK

Lenaards til Det  
Kongelige Bibliotek  
id  
P. E. Müller  
København.

Tittulblaðið í Hentzasavni.

# Handritið

Handritið ber sum nevnt skrásetingarmerkið Ny kgl. Saml. 1954, 4to. Á tittulblaðnum stendur „Færøiske Qvæder nedskrevne efter Amtsprovst Heinzes (!) Foranstaltning 1819 / leverede til det Kongelige Bibliothek ved P. E. Müller / Professor.“ Aftan á árstalið „1819“ er seinri skrivað við blýanti (helst við Svend Grundtvigs hond): „af Johannes Klemmentssen, Bonde og Skytsskaffer paa Sandø.“ Helst hevur sama hond eisini rættað tað skeivt skrivaða navnið til *Hentze* (sí s. 14).

Handritið er samansett av trimum leggum ella heftum í umleið somu stødd (uml. 21 x 16,5 cm), sum eru innbundin til eina bók (at bløðini eru seymaði saman í bók aftan á at tey eru skrivaði, sæst av at skriftin í støðum hvørvur inn í bókarryggin). Alt bendir á at bløðini í hvørjum av teimum trimum heftunum hava verið talmerkt fyri seg, t.e. triggjar ferðir i-xxiv. Síðan hevur verið gjørd ein framhaldandi síðutalsmerking: 1-144, og helst er tað Müller ið hevur gjørt hana. Kvædatekstirnir standa á hesum talmerktu 144 blaðsíðunum. Fremst er eitt ikki síðutalsmerkt blað og somuleiðis eitt aftast, tað fremsta er tittulblað (sí omanfyri), á tí aftasta [= 145] er eitt innihaldsvirlit (sí s. 228). Bókin er innbundin í stíva permu við marmoreraðum pappírflata (sí eisini FK VII: 99-100).

Innihaldsvirlitið aftast í handritinum er skrivað við aðrari hond enn sjálvst handritið (kanska hevur Müller skrivað tað). Tað nevnir kvæðini og tættirnar í teimum. Vit síggja at aftan á tvey av kvæðunum, „Læiv Øxirsons qvaje“ og „Ola Triggasons qvaje“, er skrivað „af J. C. Diurhuus, nye“. Henda viðmerking stendur ikki aftan á „Guldbrands rujma“, sum vit tó vita at Sjóvarbóndin Jens Chr. Djurhuus (1773-1853) eisini hevur yrkt. Innihaldsvirlitið vísir annars til síðutøl í handritinum, men tey eru lögð burturúr í útgávuni.

Sum nevnt í formælinum, hevur handritið verið í varðveitslu á Føroya Landsbókasavni síðan 1994.

# Innihald og keldur

Í Hentzasavni eru 18 kvæðir. Trý teirra eru býtt upp í tættir við eignum navni: Sniolvs kvæði við sjeý táttum, Grimmars kvæði við trimum og Geyti Áslaksson við tveimum. Hesi hava tvinni nummarrøð, eitt fyri hvønn táttin og eitt fyri alt kvæðið, og soleiðis er tað endurgivið her í útgávuni. Hini kvæðini eru øll sett upp uttan táttabýti, hóast orðalagið í summum teirra kann leggja upp til tað (sí Sigmundar kvæði ør. 23 og 39, Leiv Øssursson ør. 23, Ólav Trygvason ør. 30). Sigmundar kvæði ber yvirskriftina „Sigmunds tottir 3“, og fleirtalsformurin „tottir“ og trítalið sipa til at kvæðið í roynd og veru er í trimum táttum. Lokka táttur hevur av skrivaranum verið fataður sum framhald av Skrímslinum, sum hann nevnr hann sum „Anhang“ (t.e. uppískoyti) til.

Fleiri av kvæðunum hevði Svabo skrivað upp longu frammundan, men í øðrum versjónum. Meira áhugavert er tað tó at bera innihaldið í Hentzasavni saman við tað í Sandoyarbók. Av teimum 18 kvæðunum í savninum frá 1819 finnast tey 14 aftur í Sandoyarbók um enn í øðrvísi sniði. Hentzasavn inniheldur fyra sum ikki koma fyri aftur í Sandoyarbók: Ólavur hin heilagi (Gullbrands ríma), Leivur Øssursson, Pætur Knútssons ríma og Fiska kvæði.

Tveir høvuðsmunir eru millum Hentzasavn og Sandoyarbók. Í tí fyrra er niðurlag (skrivarin kallar tað báði *niðurlag* og *stev*) til hvørt kvæði, altíð sett í endanum á kvæðnum. Sandoyarbók hevur ikki niðurløg við. Hin munurin er at Jóannes í Sandoyarbók nevnr hvør ið hevur verið heimildarfólk hansara til hvørt kvæðið, og somuleiðis hevur hann dagfesting (sum helst sipar til dagin tá ið hann er liðugur at skriva kvæðið inn í bókina), meðan Hentzasavn hvørki nevnr heimildarfólk ella hevur dagfesting.

Ein tann fyrsti spurningurin ið reisir seg, er hvaðani Jóannes mundi fáa kvæðini til Hentzasavnið. Ein annar er um hann mundi goyma avskriftir eftir av kvæðunum sum Hentze sendi til Danmarkar, t.d. um hann hevði kladduna eftir. Um so var, hevði hann



kunnað brúkt somu uppskrift aftur í Sandoyarbók. Tað tykist ikki at vera so. Tað er somikið av muni millum tekstirnar í Hentzasavni og Sandoyarbók at teir kunnu í ongum føri vera reinskiftir av somu kladdu. Hann man hava forkomið teimum og tí verið noyddur at gjørt nýggjar uppskriftir. Tá er tað eisini ein spurningur um hann er farin aftur til somu heimildarmenn, ella um hann hevur funnið sær aðrar, ella um hann kanska hevur skrivað eftir minninum. Tað vita vit ikki, og tað reisir í grundini eisini tann áhugaverda spurningin um sami kvøðari nýttist at endurgeva eitt kvæði á sama hátt hvørja ferð hann kvað tað, í eini tíð tá ið kvæðini ikki høvdu ein skriftfestan form. Hvat merkti tað í grundini at „duga“ eitt kvæði? Annars sigur Jóannes í sínum endurminningum at hann dugdi fleiri av kvæðunum sjálvur. Tað ber tí ikki til at siga hvat hann hevur frá sær sjálvum, og hvat hann hevur frá øðrum. Tað sum sagt verður í umrøðuni av teimum einstøku kvæðunum um møgulig heimildarfólk, skal tí takast við fyrivarni og meira sum ein ábending ella móguleiki.

Ein ið hevur fingist nógv við virkseimið hjá Jóanni í Króki og kennir kvæðauppskriftir hansara eina best, er tann amerikanski kvæðagranskarin Patricia Conroy. Hon hevur skrivað gjølla um heimildarfólkini hjá Jóanni sum nevnd eru í Sandoyarbók (Conroy 1989), og verið inni á spurninginum um hvaðani hann mundi fáa kvæðini í Hentzasavni, og hvat mundi blíva av uppskriftunum ið mugu hava verið grundarlag undir savninum. Í grein í *Varðanum* (Conroy 1997) hugsar hon sær at Hentze próstur man hava átt størri lut í innsavningini enn mangan hildið. Jóannes var í desember 1817 blivin smittaður av teirri ringu umfarssóttini sum gekk, og var enn sjúkur tá ið Hentze um várið í 1818 bað hann hjálpa sær við kvæðainnsavningini. Helst hevur hann bara verið førur fyri at savna kvæðir í grannalagnum, frá skyldfólki og kenningum. Men í savninum eru eisini kvæðir sum Sjóvarbóndin hevur yrkt, og hann hevur Jóannes neyvan kent ella havt nakað samskifti við. Tað hevur Hentze har afturímóti. Hann báði kendi og var væl við Djurhuus-fólkið í Eysturoynni og í Kollafirði, og tað er tí mest trúligt at tað er hann sum hevur fingið uppskriftir frá Sjóvarbóndanum til vega og latið Jóanni sær at skriva av eftir (sí eisini Lenvig 1991: 79).

Sum fyrr nevnt kann Jóannes ikki hava havt uppskriftirnar frá 1819-savninum tøkur tá ið hann skrivaði Sandoyarbókina.

Sjálv bókin var jú send til Keypmannahavnar, og uppskriftirnar sum vóru grundarlagið undir henni, mugu hava verið fyribeindar ella misfarnar so ella so. Tveir móguleikar eru. Hentze kann hava hildið seg eiga uppskriftirnar, tí tað var hann sum hevði sett arbeiðið í gongd, og kravt tær frá Jóannesi tá ið arbeiðið var liðugt. Síðan eru tær horvnar í hússetrinum hjá Hentze. Hin móguleikin er at Jóannes sjálvur hevur forkomið teimum, kanska tí hann ikki hevur virðismett tær eftir at alt var reinskrivað og savnið sent til Keypmannahavnar. Áhugin hjá Jóannesi fyri framhaldandi inn-savning tykist ikki at vera vaknaður av álvara fyrr enn Jákup Nolsøe handilsforvaltari (og nakað seinri Jens Davidsen amtsfulltrúi) vendir sær til hansara fyri at fáa kvæðir frá honum, og tá fer hann undir at skriva Sandoyarbókina. Tá hevur hann verið noyddur at gera nýggjar uppskriftir av teimum kvæðunum sum vóru í Hentzasavninum. Og hóast munur er á tekstunum í søvnunum báðum, so er hann ikki størri enn so, ella av slíkum slag, at tað ikki ber til at hugsað sær at kvæðini í flestum førum eru frá sama kvøðara. (Sí Conroy 2006).

Men hvat so við teimum fyra, sum ikki komu við aftur í Sandoyarbók? Tvey av teimum hevði Sjóvarbóndin yrkt, Leiv Øssurs-son og Ólav hin heilaga (Gullbrands rímu), og Patricia Conroy hugsar sær at ikki bara tey, men eisini Fiska kvæði og Pætur Knútssons rímu, sum eru í Hentzasavni, men ikki í Sandoyarbók, hevði Hentze fingið frá Sjóvarbóndanum. Tá ið Jóannes seinri arbeiðdi við Sandoyarbók, hevur hann ikki havt høvi til at fáa tey frá Sjóvarbóndanum ella at fáa nakran at kvøða tey fyri sær. Men Ólav Trygvason (Ormin Langa) og Finnboga rímu hevur hann við aftur í Sandoyarbók (dagfest 3. og 5. februar 1823) og nevnr Sjóvarbóndan sum heimildarmann. Tað merkir tó neyvan at hann hevur fingið nýggjar uppskriftir av teimum. Heldur liggur tað í tí at hann av fyrstan tíð, tá ið hann skrivaði Hentzasavnið, hevði uppskriftir frá Sjóvarbóndanum av hesum kvæðum, men at hann í 1823 endurgevur tey eftir minni. Í umrøðuni niðanfyrri av teimum einstøku kvæðunum og í fótnotum er víst á einstøk máls- lig fyrbrigdir og eisini avskrivaravillur og mislestur, sum benda á at skrivað er av eftir uppskriftum sum hava sín uppruna norð- anfjørðs.

Í uppskriftunum hjá Jóannesi í Króki eru tað kanska serliga tveir málsligir brigðlar (variablar) ið eru áhugaverdir tá ið ein skal

royna at finna ábendingar um hvaðani ein uppskrift er fingin. Annar brigðilinn er nýtslan av *e el. æ* í staðin fyri  $\emptyset$  (sonevnd delabialisering, sí undir  $\langle\emptyset\rangle$  s. 47ff). Hin er tann skiftandi nýtslan av *-um* og *-un* í endingum (sí  $\langle um \rangle$  s. 62f). Sum vit fáa at síggja seinri, kunnu teir geva ávísar ábendingar, men eru ikki altíð eintýddir.

Annars er tað at siga at í Sandoyarbók er Hábars kvæði við, dagfest longu 6. mars 1821, fáar dagar eftir at Jóannes í Króki fór undir at skriva bókina (tað fyrsta í henni er dagfest 23. februar 1821), og eisini til tað nevnið hann Sjóvarbóndanum sum keldu. Spurt kundi tí verið nær og hvussu Jóannes hevur fingið fatur á tí (at tað er skrivað av eftir uppskrift aðrastaðni av landi, vísir lutfallið millum *e/æ* og  $\emptyset$ , sum í Hábars kvæði er 71 : 122, og kanska eisini fleirtalsformurin *strippara* í ør. 194). Um tað er so – sum Patricia Conroy tykist at halda – at Jóannes ikki hevur fingið skrivligt tilfar frá Sjóvarbóndanum eftir 1819, so kann Hábars kvæði hava verið millum tilfarið sum Hentze fekk frá honum tá ið Hentzasavnið var í umbúna, men at Jóannes av onkrari orsök ikki tók tað við, og at tað tí hevur verið goymt til seinri nýtslu. Hetta verður tó bara ein tilgiting sum eg her loyvi mær at nevna.

CCF, handritið til *Føroya kvæði*, velur viðhvørt at seta báði eina uppskrift úr Hentzasavni og eina úr Sandoyarbók upp sum høvuðstekstir av sama kvæði, tí høvundarnir, Svend Grundtvig og Jørgen Bloch, hava hildið munin verið nóg stóran til tað. Í øðrum førum meta teir munin at vera so líttan (ella týðningarleysan) at teir hava valt annan sum høvuðstekst og hin sum undirtekst. Teir velja tá altíð at endurgeva Hentzasavn sum høvuðstekst og at seta Sandoyarbók sum undirtekst, t.e. bara at skriva variantar úr Sandoyarbók úti á breddanum í handritinum til CCF. Hetta verður alt nevnt í umrøðuni niðanfyri av teimum einstøku kvæðunum. Har verður eisini víst til verkið *Types of the Scandinavian Medieval Ballad*, stytt TSB, og nevnt hvussu tað flokkar kvæðini saman við øðrum norðurlenskum kvæðum. Har eru øll kvæðini við uttan tey hjá Sjóvarbóndanum (tí tey eru nýggj) og Fiska kvæði (óvíst av hvørji orsök).

**Grimmars kvæði** (CCF 51) er í TSB flokkað sum kappakvæði (E 98). Tað er serføroyskt, og vit kenna ikki søguna aftan fyri kvæðið úr øðrum keldum.

Svabo hevði tað við í sínum savni, og Jóannes í Króki hevur tað

eisini við aftur í Sb (nr. 60), har tað er uppskrivað 10. januar 1823 eftir Súsannu Óladóttur á Sandi, bróðurkonu Jóannes. Hon var ættað úr Dali (f. 1777). Uppskriftirnar í Hs og Sb eru so ymiskar at heimildarfólkið neyvan kann hava verið sami persónur (Hs hefur 224 ør., Sb 252). Tað kann verða nevnt at meðan uppskriftin í Hs hefur tríggar tættir, so hefur tann í Sb fyra (hóast tað undir kvæðaheitinum í Sb stendur „udi 3 Totter“). Tað kemst av at triði táttur í Hs, Gormunds táttur, er í Sb býttur sundur í tveir, Sjúrdar tátt (= ør. 147-187 í Hs) og Gormunds tátt (= ør. 188-224 í Hs). Annars finst kvæðið eisini skrivað við Jóannesar hond í Fugloyarbók (nr. 3), og tann uppskriftin líkist so nógv teirri í Sb at hon man vera skrivað av eftir henni. Men henda uppskriftin í Fugloyarbók hefur annað niðurlag enn Hs (sí fótnotu s. 117), og um niðurlagið í Fugloyarbók („Her er gott at dansa“) sigur Jóannes at tað er tað sum „man pleier hermed at kvæde“. Hví hann so í Hs hefur niðurlagið „Snekkjan liggur undir oy“, er ilt at siga. Í eini undirhaldandi grein rekur Patricia Conroy (1994: 17 f.) fram undir at orsøkin til munin millum uppskriftina í Hs og Sb er tann at heimildarmaðurin í 1819 hefur verið Óli (f. 1782), beiggi Jóannes, og at Óli skal hava lært kvæðið av konu síni úr Dali. Seinru ferð hefur Jóannes so fingið Súsannu sjálva at kvæða kvæðið fyri sær. Eisini í eini seinri grein vendir hon sama spurdómi (Conroy 2006: 364 f.). Hon ivast ikki í at Súsanna hefur havt kvæðið við sær úr Dali, men heldur at Jóannes í 1819 kann hava skrivað tað upp eftir kvøðing hjá pápa ella beiggja hennara í Dali ella frá mannum Óla. Ein móguleiki hon nevnr, er at Súsanna hefur kvæðið kvæðið heima við hús (í kvøldsetu), men at Óli hefur skipað tað í dansi. Tað ber bara til at gjøtlast um hetta, og vit kunnu tá framvegis undrast á hví tey brúka hvør sítt niðurlag. Ein móguleiki er at dalbingar og heimasandsmenn hava kvæðið tað við hvør sínum niðurlag.

Í CCF eru báðir tekstirnir tiknir við sum høvuðstekstir og eru prentaðir í normaliseraðum líki í FK II, s. 230-54.

**Mirmants kvæði** (CCF 109) er í TSB flokkað sum riddarakvæði (D 389). Kvæðið byggir onkursvegna á ta norrønu riddarasøguna *Mirmanns søgu* (um hana sí *KLNM*). Evnisligur skyldskapur tykist eisini at vera við ta donsku vísuna DgF 472 Orm Ungersvends fadermord.

Svabo hevði frammanundan skrivað kvæðið upp. Jóannes í Króki hevur tað eisini við í Sb (nr. 26), uppskrivað 28. mars 1822 eftir Tummas Hansen í Skálavík (f. 1782). Tað er ikki lætt at gera av um heimildarmaðurin kann hava verið tann sami í báðum førum. Stundum fylgjast uppskriftirnar sera væl ørindi fyri ørindi og enntá orð fyri orð, men so aftur aðrastaðni koma ørindir í ymiskari raðfylgju eins og orðalagið kann vera ymiskt. Er kvøðarin tann sami, er hetta eitt áhugavert dømi um variatión í framførslu av einum kvæði hjá sama kvøðara.

CCF hevur báðar uppskriftir sum høvuðstekstir, og teir eru prentaðir í normaliseraðum líki í FK V, s. 249-67.

**Ellindur bóndi** (CCF 45) er í TSB flokkað sum riddarakvæði (D 368). Tað er serføroyskt, men hevur onkursvegna samband við norskar kongasøgur, tí høvuðspersónurin er Erlingur Skjalgsson, sum er kendur úr kongasøgum. Men søgan í kvæðnum sæst ikki at vera kend í teimum varðveittu norsku kongasøgnum.

Svabo hevði frammanundan skrivað kvæðið upp, og Jóannes í Króki hevur tað við aftur í Sb (nr. 67) í uppskrift frá 8. februar 1822 eftir Tummas Hansen í Skálavík (f. 1782). Hs hevur 56 ørindir, Sb 60. Samanbera vit tær báðar uppskriftirnar hjá Jóannesi, sæst at munurin í høvuðsheitum kemst av at Sb skoytir 5 ørindir uppí, harav tey 4 eru føst formilørindir (Sb 13, 21, 23, 57). Ør. 53 í Hs, sum bara er variatión yvir 52, man Sb hava gloymt. Hin vegin tykist Hs at hava gloymt ørindið um Postulakirkju (Sb ør. 35), eitt ørindi sum (í skiftandi líki) eisini er hjá Svabo og í uppskriftum í Suðuroynni. Annars fylgjast Hs og Sb næstan orð fyri orð (ø. 2-3 tó í øvutari raðfylgju). Ein hevur eina kenslu av at heimildarmaðurin man hava verið tann sami, men hevur ikki minst kvæðið heilt á sama hátt tær báðar ferðirnar hann hevur kvøðið fyri Jóannesi.

CCF setur Hs sum høvuðstekst og Sb sum undirtekst. Teksturin er prentaður í normaliseraðum líki í FK II, s. 125-28.

**Skrímlið** (CCF 90) er í TSB flokkað sum kappakvæði (E 113), og í tí undirbólkinum sum er um kappar og yvirnatúrligar verur. Kvæðið er serføroyskt, og søgan er ikki kend úr øðrum heimildum.

Svabo skrivaði tað fyrstur upp (við heitinum „Skrujsli“). Jóannes í Króki hevur tað eisini við í Sb (nr. 51) í uppskrift sum hann hevur gjørt 1. novembur 1822 eftir Símun Danielsen á Sandi

(f. 1793). Heitið hjá Jóannesi er „Skrujmsli rujma(n)“. Tekstirnir í Hs og Sb eru næstan þúra líkir og eru tíuttan íva frá sama heimildarmanni. Væl hefur uppskriftin í Hs 45 ørindir meðan tann í Sb hefur 47. Tað kemst av at kvøldlýsingin fyrst í kvæðnum í Hs er søgd í tveimum ørindum (2-3), í Sb í trimum (2-4), og at ør. 13 í Hs ikki verður endurtikið seinri, men verður tað í Sb (sum ør. 14 og 27). Hartil hefur skrivarin ta seinru ferðina dugað at gjøgnumskoðað orðini *syprisviður* og *fønixfiðri*, sum vóru bronglaði í Hs (kanska hefur onkur lærdur persónur lýttað honum tað í oyrað, t.d. prósturin?).

CCF hefur tekstin í Hs sum høvuðstekst og Sb sum undirtekst. Teksturinn er prentaður í normaliseraðum líki í FK III, s. 369-72.

**Lokka táttur** (CCF 13) er í TSB settur saman við Skrímslinum undir kappakvæðum (E 114) og somuleiðis í undirbókinum um kappar og yvirnatúrligar verur, og bæði eru aftur sett fyri seg sum tey einastu í TSB undir undiryvirskriftini „Man and Giant play dice“ (í uppskriftini í Hs leika bóndin og risin tó ikki talv, men í eini aðrari uppskrift av kvæðnum gera teir tað).

Tríggir av persónunum í kvæðnum eru úr norrønum gudalæru (Óðin, Høgnir og Loki), men søgan her í kvæðnum er ikki kend úr norrønum keldum. Kortini vísir kvæðið sjálvst til „forn frøði“ (ø. 38 og 54). Ein roynd at tolka Lokka tátt inn í eitt mytiskt mynstur kann síggjast hjá Poul Vestergaard (2004).

Uppskriftin hjá Jóannesi í Króki í 1819 er tann elsta vit hava av kvæðnum, og tað er eisini við í Sb (nr. 51 b). Í báðum uppskriftum hjá Jóannesi er Lokka táttur sagdur at vera eitt uppískoyti („Anhang“) til Skrímslið, í Sb eru tey dagfest sama dag, 1. novembur 1822, og hava sama heimildarmann, Símun Danielsen á Sandi (f. 1793).

Um Skrímslið varð sagt at tekstirnir báðir munnu vera fingnir frá sama heimildarmanni, og tað hevði tí verið natúrligt at hugsað tað sama um Lokka tátt. Fittur munur er kortini millum Lokka tátt í Hs og Sb. Høvuðsmunurin er at teir tríggir gudarnir koma fyri í hvør sínari raðfylgju, í Hs: Óðin – Høgni – Lokki, í Sb: Hegnir – Óðin – Lokki. Eisini endin, um hvussu risin doyri, er eitt sindur ymiskur. Spurningurin er kortini um heimildarmaðurin ikki kann vera tann sami, at hann ber kvæðið fram á annan hátt ella minnist tað øðrvísi 4 ár seinri?

CCF tekur henda mun til eftirtektar og letur báðar tekstir vera

høvudstekstir. Teir eru prentaðir í normaliseraðum líki í FK I, s. 365-69.

**Fiska kvæði** (CCF 191) má flokkast í tann kvæðabólkin sum vit plaga at nevna skemtikvæðir (F-bólkurin í TSB), men Fiska kvæði er ikki tikið við í TSB, óvist hví. Kvæðið hefur tó sína týðiligu fyrimynd í tí gamla Fuglakvæðnum (CCF 190 I, TSB F 68) báði til form og innihald.

Svabo hevði longu frammanundan skrivað Fiska kvæði upp. Fiska kvæði er eitt av teimum fyra kvæðunum í Hs sum ikki eru við í Sb. Onkrar avskrivaravillur (orsakað av mislestri, sí fótnotur) benda á at kvæðið er skrivað av eftir aðrari uppskrift. Men serliga er tað orðið *állur*, sum avdúkar at Jóannes man hava fingið uppskrift av kvæðnum norðan av landi. Allastaðni sunnanfjørðs (og í Havn) eitur fiskurin *álur*, og tað er óhugsandi at ein sandoyingur av sínum eintingum skuldi funnið uppá at skrivað *állur*. Sum fyrr nevnt hugsar Conroy (1997) sær at Hentze hefur fingið eina uppskrift av kvæðnum frá Sjóvarbóndanum. Kortini hefur kvæðið væl meira av delabialisering (tað at skriva *e/æ* fyri *ø*) enn Leivs kvæð og Ólavur Trygvason (lutfallið í Fiska kvæði er *e/æ* 14 : *ø* 5, í Leiv 5 : 17, í ÓT 8 : 63).

Teksturin er prentaður í normaliseraðum líki í FK VI, s. 296-97.

**Finnboga ríma** (CCF 47) er í TSB flokkað undir kappakvæðum (E 59) og er roknað sum serføroyskt kvæði. Evnið er kent í teirri norrønu *Finnboga søgu hins ramma* (kapitlarnir 12-17, sí *Íslenzk Fornrit* 14), har hendingarnar í roynd og veru fara fram á oynni Sandoy á Hálogalandi í Noregi, men kvæðaskaldið hefur lagt søg-una til Sandoyinna í Føroyum (Poulsen 1963).

Kvæðið finst í nógvum uppskriftum. Fyrstur at skriva tað upp var Svabo. Jóannes í Króki hefur tað við aftur í Sb (nr. 66), og tá sigur hann seg hava fingið tað frá Sjóvarbóndanum (hann dagfestir tekstin til 5. februar 1823). Frá sama ári (1823) er eisini ein uppskrift hjá Jákupi Nolsøe handilsforvaltara (CCF 47 C), men hon er væl øðrvísi. Har afturímóti líkjast uppskriftin hjá Svabo og tann í Hs so nógv at har má onkursvegna vera felags keldugrundarlag.

CCF setur Hs sum høvuðstekst og Sb sum undirtekst hóast munin sum er millum tekstirnar (Hs 66 ør., Sb 60 ør.). Men kanna vit eftir hvør munurin er, sæst at báði Hs og Sb endurgeva somu

kvøðingartradición, men at Sb ger tað meira ófullfíggað enn Hs. Næstan øll ørindini í Sb eru við í Hs og í so at siga somu raðfylgju. Ør. 34, 38, 46 (endurtøka av 34), 51 og 59 í Sb eru tó ikki í Hs. Hinvegin mangla í Sb øll hesi ørindini sum eru í Hs: 6, 11, 16, 19-21, 24, 26, 31, 45, 64-65.

Tá ið Jóannes í Sb sigur seg hava fingið kvæðið frá Sjóvarbóndanum, kann tað skiljast so at hann av fyrstan tíð hevur fingið eina uppskrift av kvæðnum frá honum, helst umvegis Hentze, tá ið hann skrivaði Hs. Tað kundi tá verið ein freistandi tanki at hann í Sb endurgevur kvæðið eftir minninum.<sup>1</sup> Men so einfalt er tað ikki, tí vit síggja at Sb hevur okkurt sum Hs ikki hevur, og sum man vera upprunaligt, tí tað er hjá Svabo. Ein spyr seg sjálvan um hann man hava fingið eina nýggja uppskrift frá Sjóvarbóndanum, sum gloymir nógv ørindir, men kortini minnst okkurt sum var gloymt ta fyrru ferðina. Og so er tað misskiljingin (misskriving, mislestur?) av orðinum „sundagarð“ (skrivað *Sandagnor* í Hs, *Sandag noor* í Sb), sum er í báðum uppskriftum. Hetta er ikki lætt at gera av.

Tað at delabialisering kemur fyri í væl minni mun enn annars hjá Jóanesi (lutfallið er *e/æ* 11 : *ø* 23, enntá í stuttum ljóði er *ø* vanligari: *e/æ* 10 : *ø* 15), er ein ábending um at uppskriftin er fingin aðrastaðni av landi. Men heldur ikki uppskriftin í Sb hevur serliga nógva delabialisering um enn eitt sindur meira enn Hs (tikið undir einum er lutfallið *e/æ* 16 : *ø* 20 – í longum ljóði 4 : 8, í stuttum 12 : 12).

Tað at Sb so ella so tykist at vera ein stytur variantur av Hs, man vera orsøkin til at CCF bara brúkar Hs sum høvuðstekst og setur Sb sum undirtekst. Teksturin er prentaður í normaliseraðum líki í FK II, s. 148-50.

**Pætur Knútssons ríma** í uppskriftini í Hs (hon er ikki í Sb) er í roynd og veru ein samanrenning av tveimum kvæðum ella vísnum, sum eygsýniliga hava danska fyrimynd. Ørindini 1-13 hoyra til ta vísuna sum aðrastaðni nevnist Tjúgundi biðil (CCF 186), og sum í TSB er roknað sum ein skemtivísa (F 4), skyld við ta dansku vísuna „Bondens datter får bejler“ (Grüner Nielsen 29 A). Ørindini 14-27 hoyra til ta vísuna sum í øðrum uppskriftum eitur Pætur Knútssons

<sup>1</sup> Soleiðis tykist tað at hava verið við ÓT, og ÓT og Finn eru komin inn í Sb nærum dag um dag (dagfest 3. og 5. febr. 1823).



ríma (CCF 160). Hon er í TSB flokkað undir riddarakvæðum (D 80) og er skyld við ta donsku DgF 455 Benedikt Knudssøns fæstemø dør. Eisini í eini yngri uppskrift, sum Kristian Joensen, lærari á Sandi, hevur gjørt í 1873 við Trónda á Trøð í Skálavík sum heimildarmanni, eru tær roknaðar sum *ein vísa*. Tað einasta tær í roynd og veru hava í felag, er ørindislag og niðurlag. Hetta er sama ørindislag og niðurlag sum Sjóvarbóndin brúkar til Mikkjals tátt (sí Weyhe 2010c: 73), og sum nevnt er frammanfyri, er tað ikki óhugsandi at Pætur Knútssons ríma er eitt av teimum kvæðum sum Hentze hevur fingið frá Sjóvarbóndanum (hann tykist at hava havt ein ávísan tokka til lagið).

Annars er tað at siga at teksturin hevur gjøgnumførda delabialisering av stuttum  $\emptyset$  (t.e. skrivar altíð *e/æ* fyri stutt  $\emptyset$ ), men ongantíð av longum.

Svabo hevði Tjúgunda biðil sum sjálvstøðuga vísu (hann nevnr hana bara „Rujma“), men hevði ikki tann partin sum roknast sum Pætur Knútssons ríma.

Texturin er prentaður í normaliseraðum líki í FK VI, s. 184-85 (øll ørindini), og s. 272-73 (ør. 1-13 = Tjúgundi biðil).

**Sigmundar kvæði** (CCF 22), yvirskriftin í Hs er „Sigmunds tottir 3“, er í TSB flokkað sum kappakvæði (E 30). Í roynd og veru er kvæðið í trimum táttum (sbr. yvirskriftina í handritinum), men tættirnir hava ikki egið navn. Kvæðið er serføroyskt, við evni sum vit eisini kenna úr *Føroyingasøgu*. Yrkjarin hevur tó ikki kent ta upprunaligu Føroyingasøguna, men mangt bendir á at hann hevur fingið evnið til kvæðið úr søguni soleiðis sum hon er feld inn í *Ólavs søgu Tryggvasonar hina mestu*, sum er skrivað uml. 1300 ella stutt eftir tað, og møguliga hevur hann kent søguna úr handritinum Bergsbók, sum er skrivað uml. 1400 ella stutt har eftir, og sum hevur verið í Bergen í fyrru helvt av 16. øld (Jørgensen 1994, um sambandið millum søgu og kvæði sí Véstein Ólason 2006). Hetta letur upp fyri tí móguleika at føroyingar eru komnir í samband við søguna í ella umvegis Bergen, og ikki er tað óhugsandi at Sigmundarkvæðið er yrkt tá, t.e. um siðaskiftismundið. Lucas Debes (1673: 210) nevnr Sigmundar kvæði (“Her siungis udi Færøe en gammel Vise om denne Sigmunds Idret: den mælder at Sigmund haffde stoer Besværlighed / oc var i stoer Fare / før end hand kom i Land paa Færøe. Thi Trond udi Gøte haffde opreyst stoer Storm

mod hannem formedelst Gand oc Troldoms Konst“), men fyrstur at skriva tað upp er Svabo, sum hefur tað í tveimum ymiskum uppskriftum, einum í sínum minna kvæðahandriti frá 1770'unum og einum í sínum størra kvæðahandriti frá froyaferðini 1781-82 (Matras 1939).

Jóannes í Króki hefur eisini kvæðið við í Sb (nr. 68, í yvirskriftini nevnt *Sigmunda tottur*, í innihaldsvirlitinum *Sigmunds tottur* – legg merki til eintalsformin í Sb), og tá er tað uppskrivað eftir Mikkjal Thomassen á Sandi (Garða-Mikkjal nevndur, ættaður úr Skúgvoy, f. 1776) og dagfest 9. februar 1823. Kvæðið hefur í Hs 88 ørindir, í Sb bara 75, og ein samanburður millum tekstirnar báðar tykist at benda á at Sb er ein stytur variantur av Hs. Hví so er, er ilt at siga (kanska hefur Jóannes ikki verið aftur hjá Mikkjali í 1823, men skrivað kvæðið eftir minni?).

Tað man eisini vera orsökkin til at CCF setur Sb sum undirtekst til Hs. Teksturinn er prentaður í normaliseraðum líki í FK I, s. 458-60.

**Leivur Øssursson** (CCF 218), í handritinum nevnt „Læiv Øxirsons qvaje“, er eitt av teimum nýyrktu kvæðunum hjá Sjóvarbóndanum sum Jóannes hefur fingið við í handrit sítt. Hetta verður eisini viðmerkt í innihaldsvirlitinum aftast í handritinum. Onkursvegna hefur tað ikki eydnast honum at fáa kvæðið við aftur í Sb, sum annars hefur Hábars kvæði og Ólav Trygvason í uppskriftum sum hann sigur seg hava frá Sjóvarbóndanum.

Tað er lítið at ivast í at Jóannes hefur fingið uppskrift av kvæðnum frá Sjóvarbóndanum. Vit hava tvær uppskriftir hjá Sjóvarbóndanum sjálvum av Leivi Øssurssyni, onnur í handritinum JCD og hin í handriti sent Hammershaimb í 1842 (JCD1842). Líkheitin millum uppskriftina í Hs og tær báðar hjá Sjóvarbóndanum er so stór at Hs má byggja á eina uppskrift frá honum. Kortini víkir frá í summum førum, eins og báðar uppskriftirnar hjá Sjóvarbóndanum heldur ikki eru heilt eins. Hs líkist mest JCD, og tær ganga í fleiri førum saman ímóti JCD1842, bara hendingarferð ganga Hs og JCD1842 saman ímóti JCD. Eg hugsi mær tí at Leivs kvæði ikki hefur fingið sítt endaliga snið beinanvegin, men at Sjóvarbóndin hefur broytt tað eitt sindur so við og við. Jóannes man hava fingið kvæðið frá Sjóvarbóndanum í eini eldri versión enn teimum í JCD og JCD1842. Av hesum báðum seinru kundi JCD sætt út til at verið

eldri enn JCD1842. Nevnt kann verða at tvey ørindir (28-29) hava somu raðfylgju í Hs og JCD, men øvut í JCD1842. Ør. 25 manglar hjá JCD1842 (yrkjarin man hava gloymt tað), men er í Hs og JCD.

Delabialisering ger ikki so nógv vart við seg í Leivs kvæði sum í fleiri øðrum kvæðum í Hs. Lutfallið er *e/æ* 5 ferðir, *ø* 17 ferðir (enntá í stuttum ljóði er *ø* brúkt oftari enn *e/æ*, *e/æ* 4 : *ø* 5). Skriftformurin *Læivur* (og ikki *Laivur*), sum er gjøgnumførdur í uppskriftini, man byggja á norðanframburð av hesum navni. Formurin *tralverk* (ør. 36 og 41) í staðin fyri *træverk* man standast av mislestri, har sum eitt *e* er lisið sum *l*. Formurin *vøx* í 2. ør. skal óivað lesast sum norðanfjørðsúttala av *vóks* (tát. av *vaksa*) heldur enn sum øvutur skrivningarháttur fyri *veks* (nútt.).

Grundarlagið undir kvæðnum er tann latínska útgávan hjá Th. Torfæus av *Føroyingasøgu* frá 1695, og sum Peter Thorstensen gav út í danskari týðing í 1770. Kvæðið er ikki tikið við í TSB. Teksturin er prentaður í normaliseraðum líki í FK VI, s. 419-21.

**Brúsajøkil** (CCF 25), í Hs skrivað „Brusajøgil“, sum móguliga skal tolkast sum *Brúsajøkul*, er í TSB flokkað sum kappakvæðið (E 128). Evnið er kent úr teirri norrønu søguni *Orms tátti Stórolvssonar*. Kvæðið er eisini til á svenskum, har tað nevnist „Esbjörn prude och Ormen stark“ (SMB 213).

Svabo hevði skrivað tað føroyska kvæðið upp frammanundan, og Jóannes í Króki hevði tað við aftur í Sb, har tað er dagfest 29. januar 1826 og uppskrivað eftir Mortan Olesen á Sandi (ættaður úr Tórshavn, f. 1778). Har er tað roknað sum 2. táttur av Ormari Tóraldssyni (nr. 84). Hs tykist ikki at rokna tey sum tættir av sama kvæði. Meðan Hs hevur 73 ørindir, hevur Sb 82. Tað kemst av at Sb hevur hesi 10 ørindini fleiri enn Hs: (í FK) ør. 16, 19, 20, 37, 46, 66, 68-71, og at Hs hevur eitt (ør. 34) sum Sb ikki hevur. Hyggja vit nærri at, síggja vit at hetta eru formilørindir, variatiónir og endurtøkur. Tríggjar ferðir koma tvey ørindir í øvutari raðfylgju (31-32, 43-44, 60-61). Burtursætt frá onkrum smávegis øðrvísi orðingum, fylgjast tekstirnir næstan orðaraðið, og heimildarmaðurin er uttan iva tann sami. Merkisvert er tað kortini at *Ásbjörn* í Hs eitur *Ásmundur* í Sb. Sí eisini umrøðuna av Ormari Tóraldssyni.

Tað eigur kanska at verða nevnt at Brús hevur ikki so ovurhonds nógva delabialisering (í longum ljóði 6 : 19, í stuttum ljóði 27 : 38), men nógvar øvutar skrivningarhættir (*ø* í staðin fyri *e*).

Eisini leggur ein til merkis at í nœvnunum *Brúsajökil* og *Ásbjörn* er aldrin delabialisering. Onkursvegna kundi tað verið málið hjá havnarmanninum sum skínur ígjøgnum (serliga tað at Jóannes endurgevur nœvnini so sum heimildarmaðurin hevur sagt tey).

CCF hevur báðar uppskriftirnar sum høvuðstekstir, og teir eru prentaðir í normaliseraðum líki í FK I, s. 522-30.

**Trøllini í Hornalondum** (CCF 28) er í TSB flokkað sum kappakvæði (E 116). Á donskum finst kvæðið sum DgF 51 Hellig-Olav og troltene (tað er bara varðveitt í vísubókini hjá Vedel (1591), og Svend Grundtvig hugsar sær at uppskriftin hjá Vedel hevur verið norsk heldur enn donsk, sí DgF II, s. 140).

Svabo hevði skrivað kvæðið upp frammanundan. Jóannes í Króki hevur tað eisini við í Sb (nr. 52), har tað er dagfest 21. novembur 1822. Sum heimildarmaður er nevndur Jacob Joensen á Sandi. Hesin man vera tann sami sum áðurnevnda systkinabarn hansara og vinmaður, sum var deyður av tyfus veturin 1817-18 (eingin annar við hesum navni sæst búgva á Sandi um hetta mundið, sbrt. upplýsingum frá Ólavi Clementsen). Jákup hevur longu verið deyður tá ið Jóannes fór undir at skriva kvæðini fyri Hentze. Bera vit tekstirnar av kvæðnum í Hs og Sb saman, sæst at teir umboða somu kvøðingartraditióin, uttan at teksturin í Sb kann vera beinleiðis avskrift av honum frá 1819. Helst skal tað tí skiljast so at Jóannes hevur lært kvæðið av systkinabarninum, og at hann í Hs og í Sb hevur skrivað kvæðið soleiðis sum hann hevur dugað tað (sí eisini Conroy 1994: 17; 2006: 363 f.). Trøllini í Hornalondum kundi tí verið dømi um ein tekst sum betur enn aðrir endurspeglar málið hjá Jóannes í sjálvum uttan ávirkan frá heimildarfólkum.

Teksturin er prentaður í normaliseraðum líki í FK I, s. 569-71.

**Ólavur hin heilagi** (CCF 80) er í handritinum nevnt „Guldbrands rujma“. Einki er sagt í handritinum um at kvæðið er ungt, ella hvør ið yrkt tað hevur, soleiðis sum gjørt er í sambandi við Leiv Øssursson og Ólav Trygvason (tað tykist heldur ikki at vera gingið upp fyri høvundunum til CCF). Men í handritinum JCD, sum Sjóvarbóndin hevur skrivað, sigur hann seg hava yrkt tað, og hann nevnið tað sjálvur „Guldbrands rujma“, sum tí man vera navnið ið skaldið sjálvur hevur ætlað kvæðnum (Weyhe 2010a: 21).

Tað er væl hugsandi at Jóannes í Króki hevur fingið kvæðið

frá yrkjaranum sjálvum, men av onkrari grund er tað ikki komið við aftur í Sb. Onkur avskrivaravilla og nýtslan av *æ* fyri <a, æ> bendir á at kvæðið er avskrift. Kvæðið brúkar *tí* í hvørjumfalli kallkyni av ávísingarfornavninum *tann* (*tuj vananum* ÓH 4, meðan tað annars hjá Jóannesi eitur *tann* í hvørjumfalli). Men dømir eru eisini um *tann* í hvørjumfalli, og nógv delabialisering er í tekstinum (lutfallið 6 : 2), eitt nú hefur teksturinn altíð delabialisering í stuttum *ø*-ljóði.

Kvæðið hefur evni úr norskum kongasøgum (*Heimskringlu*), sum Sjóvarbóndin man hava kent í danskari týðing.

Teksturinn er prentaður í normaliseraðum líki í FK III, s. 245-47.

**Ormar Tóraldssons kvæði** (CCF 24) er í TSB flokkað sum kappkvæði (E 118), og tað er serføroyskt. Sama er at siga her sum um Brúsajøkil, at evnið er kent úr teirri norrønu søguni *Orms tátti Stórolvssonar*.

Tætt samband er millum kvæðini bæði, og í Sb er Brúsajøkil roknaður sum 2. táttur av Ormari Tóraldssyni (Sb nr. 84), bæði eru tey dagfest 29. januar 1826, og heimildarmaðurin er tann sami, Mortan Olesen á Sandi (ættaður úr Tórshavn, f. 1778). Kvæðið er annars eisini við í handritinum hjá Svabo (sum ikki roknar Orm og Brús sum tættir av sama kvæði). Hs hefur 78 ørindir, Sb 86. Sb hefur seks ørindir (3, 31, 50, 54, 59 og 78) fram um Hs, men hyggja vit eftir, síggja vit at 3 og 59 eru formilørindir og 50 og 54 variatiónsørindir, og 78 er felags fyri Brús og Orm (men í Hs bara í Brús). Ør. 28 í Hs er skift út við einum øðrum ið líkist partvíst. Til hvørt av ørindunum 9, 19 og 42 í Hs svara tvey ørindir í Sb. Annars fylgjast tekstirnir næstan orð fyri orð, og ein hefur eina kenslu av at heimildarmaðurin man hava verið tann sami.

Kortini eru eisini nøkur merkisverd frávik. Eitt er at persónurin sum í Hs eitur *Ásbjörn*, eitur *Ásmundur* í Sb (sami munur er í Brús), heimstaðurin hjá Ormari eitur í Hs *Horarholt*, í Sb *Heara Holt, Trondhaim* er í Hs skrivað *Tronda*. Í Sb kemur orðið *espingur* (‘lítill bátur’) fyri, í hvønnfalli skrivað *espin*, sum í Hs er bronglað til *Exbiedn* (og minnir ikki sørt um *Ásbjörn*?). Hartil kemur sum nevnt at hann ið hefur verið heimildarmaður til Hs, ikki tykist at rokna Orm og Brús sum tættir av sama kvæði. Tað er ilt at siga hvussu hesi frávik skulu forklárast.

Ein leggur merki til at uppskriftin hefur ikki so ovurhonds

nógva delabialisering (lutfallið millum *e/æ* og *ø* er 15 : 19, í longum ljóði 4 : 9, í stuttum 11 : 10, tá er *exbiedn* ekki talt við). Og hon hefur oftari *-un* enn *-um* í ending, væl oftari enn vanligt (lutfall 18 ferðir *-um* : 26 ferðir *-un*).

CCF setur báðar tekstir sum hövudstekstir og prentar teir í normaliseraðum líki í FK I, s. 501-10.

**Ólavur Trygvason** (CCF 215), í handritinum nevnt „Ola Trigga sons qvaje“, er tað triðja av teimum nýyrktu kvæðunum hjá Sjóvarbóndanum sum Jóannes hefur fingið við í handrit sítt. Hann hefur tað við aftur í Sb (nr. 65, nevnt „Oula Triggason“), dagfest 3. februar 1823, og tá fáa vit at vita at hann hefur fingið kvæðið frá skaldinum sjálvum.

Bera vit uppskriftirnar báðar saman, síggja vit at talið á ørindum er tað sama, og at tey koma í nett somu raðfylgju. Kortini er orðalag í støðum so ymiskt at onnur uppskriftin ikki kann vera skrivað av eftir hinari, ei heldur kunnu tær vera skrivaðar av eftir somu uppskrift. Eitt nú er í staðin fyri ør. 4 í Hs (“Forgyltir vóru báðir stavnar“) komið eitt formilørindi um sigling (“Bræddir vóru brandar“) úr øðrum kvæðum (um henda mun sí annars Lenvig 1990: 24-26, 78-79). Tað er ilt at siga hvussu hesi frávik skulu greiðast. Tað er illa hugsandi at Jóannes skal hava fingið tvær ólíkar uppskriftir frá yrkjaranum við so stuttum millumbili. Ein móguleiki – og helst tann mest sannlíki – kundi verið at eitt munnligt millumlið er millum uppskriftirnar: Jóannes hefur, tá ið hann gjørði Hs, styðjað seg við eina uppskrift frá Sjóvarbóndanum. Hana hefur hann ikki havt í 1823, men hefur dugað kvæðið uttanat og skrivað tað eftir minninum við teimum frávikum ið tað kann elva til (tað sama heldur Lenvig 1990: 80).

Umframt at merkisverdur munur er í orðalag millum kvæðið í Hs og Sb, so ger delabialisering (*e/æ* í staðin fyri *ø*) nógv minni vart við seg í Hs enn í Sb hóast skrivarin er tann sami, og eisini minni enn í øðrum kvæðum í Hs (lutfallið í Hs er 8 ferðir *e/æ* og 63 ferðir *ø*, í Sb er tað 60 ferðir *e/æ* og 22 ferðir *ø*). At Jóannes hefur skrivað av eftir eini uppskrift á norðanmáli, sæst eisini av tí misskilta forminum *ægkur* (ø. 48) fyri *angur*, í eini uppskrift á norðanmáli helst skrivað *ængur* (í Sb er tað blivið til *eggar!*). Orðið *otydlit* (ø. 62) kundi móguliga verið misskiljing fyri *øtelit* (øtiligt),

sum JCD skrifvar, og Jóannes lesur *strika* fyri *strúka* í ør. 44 og 52 (sjálvt um hann harvið spillir rímið).

Eisini kann tað vera forvitnisligt at bera teir báðar tekstirnar hjá Jóannesi saman við eginuppskriftina frá Sjóvarbóndanum sjálvum (JCD). Yvirhøvur líkist teksturin í Hs meira tí hjá yrkjaranum enn tann í Sb ger. Men annars vísir uppskriftin hjá Sjóvarbóndanum at hann man hava broytt kvæðið nakað, eftir at hann hevur latið Jóannesi tað, t.d. eru ørindini blivin trý fleiri í tali, og okkurt er orðað øðrvísi. Eitt nú tykist Sjóvarbóndin at hava broytt longdina á Orminum frá „átjan alin og fjøruti“ í Hs til „sjúti alin og fyra til“ í JCD<sup>2</sup>, og staðið har hann varð gjørdur, frá „Noregis landi“ í Hs til „á Løðhomrum“ í JCD. Eisini niðurlagið er eitt annað, „Ólavur kongur herjar hann mót trøllum“ í Hs, „Glymur dansur í høll“ í JCD.

Kvæðið um Ólav Trygvason er ikki tikið við í TSB. Sjóvarbóndin hevur yrkt kvæðið eftir *Heimskringlu*, sum hann man hava kent í danskari týðing (um hetta samband sí Lenvig 1990).

Teksturin er prentaður í normaliseraðum líki í FK VI, s. 405-09.

**Ásmundur Aðalsson** (CCF 36) er í TSB flokkað sum kappakvæði (E 86). Kvæðið er serføroyskt. Evnið er úr teirri norrønu *Ásmundar søgu Húnakonungs og Sigurðar Fótar*.

Svabo hevur skrivað kvæðið upp, og Jóannes í Króki hevur tað eisini við í Sb (nr. 2), uppskrivað 18. mars 1821 eftir Joen Joensen á Heyggi á Sandi (f. 1768), nevndur Ogga. Helst hevur hann eisini verið heimildarmaður til tekstin í Hs, somikið líkast teir, tó at raðfylgjan av ørindunum ikki altíð er tann sama.

CCF hevur Hs sum høvuðstekst og Sb sum undirtekst. Teksturin er prentaður í normaliseraðum líki í FK II, s. 52-57.

**Sniolvs kvæði** (CCF 91) er í *Føroya kvæðum* ein heilur kvæðabólkur í fleiri tættum, men tað er sera ymiskt frá uppskrift til uppskrift hvussu nógvir tættirnir eru (talið skiftir úr tveimum upp í níggju). Hjá Svabo eru tættirnir fyra, í Hs sjeý og í Sb níggju.

Uppskriftina í Sb (nr. 6) hevur Jóannes dagfest 29. mars 1821, og sum heimildarmann nevnir hann Peder Lucassen í Skálavík (f.

---

<sup>2</sup> Ein heimild vil vera við at „Sjóvarbóndanum dámdi ikki, at teir kvóðu 18 alin og 40“ (Egholm 1996 :175).

1771). Teir báðir tættirnir, sum eru komnir aftrat í Sb, bera yvirskriftirnar „Hildardahlstrujis tot“ og „Risín a Blaalandi tot“ (í innihaldsyvirlitinum nevndir „Hildars tottur“ og „Risans tottur“). Teir eru settir sum ávikavist nr. 7 og nr. 8, t.e. undan Gríms tatti, sum er endatátturinn báði í Hs og í Sb.

Í TSB er Sniolvs kvæði flokkað undir kappakvæðum (E-bólkurin), men tættirnir eru settir hvør fyr seg við hvør sínum nummari: 1. Rana tattu (E 131), 2. Sniolvs tattu (E 75), 3. Golmars tattu (E 62), 4. Hildibrands tattu (E 16), 5. Virgars tattu (E 8), 6. Ásmundar tattu (E 63), 7. Gríms tattu (E 36). Allir tættirnir eru sagdir at vera serfðroysk kvæðir. Kjarnin í søguni er kendur úr teirri nørrønu *Ásmundar søgu kappabana*, men persónar og hendingar aðrastaðni frá eru flættaði uppí, t.d. úr Tíðriks søgu, danskari fólkavísu og øðrum fðroyskum kvæðum. Víst kann verða til grein eftir Patriciu Conroy (1978), har sum hon setur sína hugsan fram um hvussu kvæðabólkurin er vaksin fram og enn hevur staðið í vøkstri um tað mundið tá ið Jóannes skrivaði kvæðini upp. Hon heldur sostatt at summir tættir av kvæðnum hava verið nýrktir tá.

Patricia Conroy (1994: 17) heldur at Jóannes hevur fingið Sniolvs kvæðið í Hs frá áðurnevnda Pæturi (Peri) Lukkassyni í Skálavík, sum Jóannes nevnr sum heimildarmann sín til kvæðið í Sb. Kortini er í summum fðrum nokk so fittur munur millum tekstirnar í teimum báðum handritunum. Rana tattu og Golmars tattu fylgjast í stóran mun í báðum handritum, tó við smávegis frávikum í orðalag og raðfylgju.

Teir sjei tættirnir sum Hs hevur, eru í CCF settir sum høvuðstekstir og teir tilsvandi í Sb sum undirtekstir, og høvuðsteksturin er prentaður í normaliseraðum líki í FK IV, s. 11-33.

**Geyti Áslaksson** (CCF 30) er í tveimum tättum: Geyta tattu og Galta tattu. Hetta tättabýti sæst bara hjá Jóannesi í Króki, sum eisini er tann fyrsti at festa kvæðið á blað á fðroyskum. Umframt í Hs hevur hann tað eisini í Sb (nr. 13), uppskrivað 25. februar 1822 eftir Elsebeth Joensdatter á Sandi (ættað av Skarvanesi, f. 1765). Í TSB eru teir báðir tættirnir flokkaðir undir kappakvæðum, men við hvør sínum nummari: Geyta tattu sum E 3 og Galta tattu sum E 14.

Søgan, serliga hon í Geyta tatti, sigst innihalda frumkent sagna-



tilfar. Hon er kend á norrønum úr *Hemings tátti Áslákssonar*, sum er sagan um skíðrennaran Heming, og sum fellur í tvinnanda partar: tann fyrri um ítróttabrøgdini hjá Hemingi í Noregi, tann seinri um hvussu hann saman við tí eingilska konginum Haraldi Guðinasyni (d. 1066) berst við Harald Harðráða (sí *KLNM*, greinirnar „Heming“ og „Hemings þátr Áslákssonar“). Sagan í Geyta tátti er eisini søgd í tí norska kvæðnum „Heming og Harald kongjen“ (Bugge 1, NMB 168). Galta táttur er serføroyskt kvæði.

Hóast ymisk frávik og øðrvísi raðfylgju av ørindum man heimildarfólkið hava verið tað sama í Hs og Sb (eitt sindur merkisvert er tað at orðið *kvikan* í báðum tekstum er skrivað *qviban* í ør. 74). Okkurt sum var misskilt í Hs, er blivið rættað í Sb, t.d. *mammu* (ø. 95, 102) til *manna*, men misskilningurin „skeiðir“ í staðin fyri „skíðir“ er har framvegis (ø. 60, 61), eins og talið á nøtum, sum er tvær, sjálvt um tað ikki reiðiliga gevur meining.

CCF setur Hs sum høvuðstekst og Sb sum undirtekst. Teksturin er prentaður í normaliseraðum líki í FK I, s. 626-32.

### Niðurløg

Frammanfyri er nevnt at eitt sum eyðkennir Hs mótvegis Sb, er niðurløgin ella stevini, sum altíð eru sett í endanum á hvørjum kvæði í Hs. Tey eru 13 í tali tó at kvæðini eru 18, og tað kemst av at eitt teirra, nevniliga „Noregis menn“, er brúkt báði til Finnboga rímu og Sigmundar kvæði, og at „Ólavur kongur herjar hann mót trøllum“ er brúkt til ikki færri enn fimm kvæðir, sum øll standa saman í handritinum, nevniliga Brúsajøkil, Trøllini í Hornalondum, Ólav hin heilaga, Ormar Tóraldsson og Ólav Trygvason. Harumframt uppgevur Jóannes – sum nevnt í fótnotu s. 117 – tvey niðurløg til Grimmars kvæði: „Snekkjan liggur undir oy“ og „Her er gott at dansa“.

# Málið í uppskriftunum

Kvæðini í handritinum eru frá ymsum tíðum. Summi mugu vera yrkt afturi í miðöld og hava verið flutt á mannatungu upp gjøgnum öldirnar, onnur hava verið spildurnýggj tá ið Jóannes í Króki festi tey á blað, og hava tí onga slíka varðveitslusøgu. Hetta sæst aftur í málformi.

Eitt kvæði sum er yrkt longu í miðöld (ella í hvussu so er fyri øldum síðan) tá ið føroyskt hevði annað snið, og sum hevur verið flutt munnliga gjøgnum ættarliðini til tað er fest á blað í 19. øld, ber merki av hesum veruleika. Eldri og yngri lög síggjast lið um lið. Eldri orð, sum kanska ikki longur hava verið partur av gerandismálinum, og sum kvøðararnir tí ikki altíð hava skilt, liva áfram í kvæðunum, ofta fasthildin í tí bundna kvæðaforminum. Tað sama er við eldri bendingarformum, sum hava verið góðtiknir tí teir eru vorðnir partur av tí serliga kvæðastílinum. Øðrvísi er við tekstum sum hava verið nýyrktir tá ið teir vórðu skriftfestir, og tó kunnu eisini í teimum finnast formar sum hava sína fyrmynd í eldri kvæðamáli. Vit síggja dømir um bæði sløgini av tekstum í okkara handriti. Hartil kemur at kvæðini hava verið varðveitt í einum tvímálsligum samfelag; ikki minstan týdning hevur tað havt at tey hava livað og verið kvøðin lið um lið við danskar vísur. Eisini tað hevur sett sín dóm á málið í kvæðauppskriftunum.

Eitt kvæðahandrit ið er skrivað við aðrari stavseting enn henni hjá Hammershaimb, hevur týdning sum kelda báði til føroyskt kvæðamál og til føroyskan bygdamálsframburð, umframt at tað er við til at kasta ljós á málbroytingar sum eru í gerð. Men umframt at bera boð um eldri málstig siga uppskriftirnar nakað um málið sum tað hevur verið um uppskrivingarmundið, t.e. málið hjá skrivaranum og kanska eisini hjá heimildarfólkum hansara. Ein viðgerð av tí serliga kvæðastílinum fellur uttan fyri hesa viðgerð, men tó slepst ikki undan at tað javnan verður komið inn á kvæðamálsøðkennir, eyðveri tað.

Ikki sjáldan síggja vit heil- og hálvdanskar formar uppi í tí

føroyska tekstinum. Hetta er ikki bara galdandi fyri Pætur Knúts-  
sons rímu, sum eygsýniliga byggir á tvær danskar vísur, sum bara  
eru snaraðar leysliga yvir í føroyskt, men eisini í kvæðum sum mugu  
roknast sum upprunaføroysk. Hetta er úrslit av at kvæðini hava  
livað í einum tvímálsligum samfelag. Í summum førum umboða  
hesir hálvdonsku formar helst eina daniseraða úttalu, í øðrum  
førum munnu teir vera danskir skriftformar fyri eina føroyska út-  
talu. Vit kunnu rokna nøkur dømir upp:

*af* (= av), *alskens* el. *alskins* (= alskyns), *bløda* (= bløða), *brysti*  
(= brósti), *doj* (= doygga), *døda* (= deyða, hvnf. av *deydi*), *bour* (= býr), *der* el. *deer* (= har), *derpaa*, diura vajje, *ajngang* (= einaferð), *øjia* (= eyga), *gaard* (= garð), *gordin* (= garðin), *grund* (= grunn), *guld* (= gull), *hit* (= higar), *hundruda* (= hundrað), *højia loft*, *ihjel*, *mand*, *mens*, *ogso* (= og so), *ovir gaar*, *ovurmand*, *raada* (= ráða), *rou* (= rógva), *sanga* (= sangir), *sejier* (= sigur k.), *sidst* (= síðst), *siælar* (= sálar), *spiud* (= spjót), *syja* (= seyma), *tror* (= trýr), orðingar sum *hos sujn sujia*, *vi so fuldgou mag*, *taa lindraje e tujn pujna* o.s.fr. Í Sni 79 er skrivað *høa loft*, men annars er fyrri liður í hesum orði skrivaður *højia* el. *højie*. <eyga> er altíð skrivað við *øj* eins og orðið *vindeyga* er skrivað t.d. *vindøjia*.

Onnur dømir um ávirkan frá danskari skriftsiðvenju eru navna-  
formar sum *Stephan*, *Thorur*, *Thorald*, *Wirgar Walindson*, *Dahla skor* og *Dahla ting*.

## Stavseting og ljóðskipan

Tá ið Jóannes í Króki fór undir at festa kvæðir á blað, hevði hann onga frammanundan fastlagda føroyska rættskriving at halda seg til. Jens Chr. Svabo hevði longu eini 40 ár frammanundan fest føroyskt mál á blað og hevði til tað endamálið evnað sína egnu stavseting til, men tað ið hann hevði skrivað, var ikki komið út til almenningin. Tað hevur verið sagt at Svabo, sum búði í Havn frá 1800 til 1824, legði fólki lag á at skriva føroyskt. M.a. sigur Lyngbye í formælinum til *Færøiske Qvæder* at tá ið hann vitjaði í Føroyum í 1817, gav Svabo honum nakað av undirvísing í føroyskum máli (Lyngbye 1822: X). Tað hevur onkuntíð verið hildið fram at Jóannes man hava lært av Svabo at skriva føroyskt. Svend Grundtvig sigur í innganginum til CCF um Jóannes í Króki at

hann „uden tvivl må have lært at skrive sproget af Svabo, da han bruger hans lydbetegnelse (som Svabo, der ingen forgængere havde, selv havde måttet opfinde)“. Eisini Chr. Matras nevniur hetta sama í bókmentasøgu síni, har hann tekur soleiðis til orða: „allar uppskriftir Jóhannesar í Króki (...) hava Svabos rættsskriving, so hann má hava lært av honum, beinleiðis ella skákvegis, at skriva móðurmálið“ (Matras 1935: 42). M. Sørllie heldur tað vera „rimelig at Klemensens ortografi (...) er utformet i samarbeid med amtsprost Hentze. Amtsprsten har sikkert kjent Svabo og har kanskje også hatt kjennskap til hans skriftform; men Svabos rettskrivning bygde på Vágar-dialekten og kunne ikke uten videre brukes i oppskrifter på Sandøymål“ (Sørllie 1968: IX).

Vit vita í roynd og veru einki um at Jóannes hevur fingið nakra undirvísing í at skriva føroyskt. Um somu tíð sum hann sat og skrivaði síni kvæðir, sat Schrøter suðuri í Suðuroy og festi Sjúrd-arkvæðini og onnur kvæðir á blað, men vit vita ikki um teir kunnu hava samskipt sínámillum um uppskrivingararbeiðið. Helst hevur tað verið so at teir hava roynt sum frægast hvør í sínum lagi at lata føroyskt í skriftbúna, og úrlitið er tí ikki tað sama. Tað er neyvan rætt at siga at Jóannes brúkar Svabosa „lydbetegnelse“, serliga ikki í Hentzasavni. Felags fyri Svabo, Schrøter og Jóannes er at teir brúka eina ljóðfrøðiliga (ortofona) stavseting, t.e. at teir royna, so væl sum til ber og eftir førimuni, at endurgeva ljóðini í málinum so sum málið ljóðar í teirra samtíð. Men teir gera tað ikki á sama hátt. Eitt er at bygdamálsgrundarlag teirra er ymiskt. Men tað er eisini munur á hvussu regluføst stavseting teirra er. Eingin ivi er um at stavsetingin hjá Svabo er reglufastari enn tann hjá hinum báðum, Schrøter er minst reglufastur, og Jóannes liggur onkustaðni har ímillum.

Eitt vita vit kortini. Tað er rættiliga vist at Jóannes hevur havt uppskriftir frá Jens Chr. Djurhuus til taks í 1818-19. Tað merkir so at Sjóvarbóndin longu tá hevur fest egin kvæðir, og helst onnur við, á blað (sbr. tey kvæðir ið Hentze eftir øllum at døma hevur fingið frá honum). Og har hevur Jóannes so havt eina ítøkiliga fyrimynd framman fyri sær.

Tað er vert at leggja sær í geyma at barlastin sum skrivandi føroyingar høvdu tá, var at teir høvdu lært at skriva danskt. Takið hjá teimum var at laga ta dansku stavsetingina til føroyskt. Tað sum Jóannes roynir, er tí at lata sítt bygdamál, sandsmál, í ein

danskan skriftbúna. Men av tí at danskt og føroyskt hava ymiska ljóðskipan, veldur tað sjálvsagt nakrar trupulleikar, sum ivi kann vera um hvussu skulu loysast. Og so skulu vit eisini minnst til at heldur ikki danskt mál hevði fingið eina so fasta rættskriving sum tað hevur í dag.

Í 18. øld hevði donsk rættskriving ikki enn fingið regluskipað snið. Í endanum á 18. øld og upp gjøgnum ta 19. varð roynt at gera hana meira reglufasta. Ikki fyrr enn í 1871 fekk Danmark sína fyrstu alment góðkendu rættskrivingarorðabók hóast hon ikki loysti allar ósemjur og ivamál. Frammanundan varð ikki skilt so neyvt millum *i* og *j* (og *y*), og nýtslan av *e* og *æ*, serliga tá ið ljóðið var stutt, var leingi vøkkul, og óloyst ivamál finnast enn. Sjálvljóðslongd varð ofta víst við dupultskrivning ella við at seta *e* aftrat, t.d. *heel*, *Viin*, *Huus*, *Soel*, *Bye*. Frá 1871 skuldi skrivast *Øje* og ikki *Øie* ella *Øye*, *Stjerne* og ikki *Stierne*, *Kjød* og ikki *Kiød*, *gjorde* og ikki *giorde* (hetta *j* eftir *k* og *g* varð avskaffað í 1889).

Tað er tí lítið at siga til at Jóannes í Króki ikki brúkar eina fasta stavseting tá ið hann skal skriva eitt mál ið onga skriftsiðvenju hevði. Kortini sæst at hann í hvussu so er roynir at endurgeva sama málljóð á nøkulunda sama hátt. At stavsetingin er ortofon, merkir at hann skrivur eitt nú *aadjan* (= átjan), *badn* (= barn), *bija* (= biðja), *bigvin* (= búgvín), *bigkodn* (= byggkorn), *dædur* (= døtur), *e* el. *ee* (= eg), *aisimaldur* (= einsamallur), *ajiur* (= eigur), *favurt* (= fagurt), *golv* (= gólv), *gudl* (= gull), *gada* (= gæta), *kja* el. *tja* (= hjá), *hu-ur* (= hugur), *Jagri* (= Jaðri), *læa* (= laða), *mavur* (= maður), *mirt* (= myrkt), *reskappan* (= reystkappan), *silt* (= siglt), *skægvin* (= skógvin), *trydgjir* (= tríggir), *veidgjir* (= veggir) o.s.fr.

Tað merkir kortini ikki at skrivarin altíð endurgevur úttaluna neyvt. Viðhvørt skrivur hann orðpartar við úttalu sum teir hava tá ið teir standa einsamallir ella í øðrum umstøðum. Hetta síggja vit t.d. tá ið hann skrivur *jolpti*, *Jadnbardur* (men *jankjelvi*, *Janlæg*, *jannakkjin*, *janstongun*), *kadlssonur*, *kadls sini* (men *kalbek*, *kalmannin*), *merkti*. Eisini kunnu vit nevna dømini *sagjirnar* Mirm 125 og *svajnarnar* Orm 4, har *r* verður skrivað framman fyri *n* í endingini sjálvum tað ikki hevur hoyrst í úttalu.

Tekstirnir í Hentzasavninum er skrivaðir við gotiskari skrift so sum siður var tá, og sum føroyingar kallaðu danska skrift. Tó eru nøvn vanligar skrivaði við latínskum støvum.

## Skriving av ljóðlongd

Í danskari rættsskriving verður hjáljóðslongd ekki víst við dupultskringing í endanum á orði, men har afturímóti kemur hon til sjóndar sum dupultskringing á mótinum millum tvey stavilsir. Hetta síggja vit eisini hjá teimum sum festa føroyskt mál á blað framman undan Hammershaimb (ella sum ikki hava fingið lært seg hansara stavseting), m.a. hjá Jóannesi í Króki. Hann kann t.d. skriva: *Fin – Finnur, flok – flokkur, in – inni, kjin – kjinnar, not – nottin, ses – sessin, tot – tottin*. Fleiri undantøk frá hesi reglu koma kortini fyrri í tekstinum, t.d. *bajdi* (= beiddi), *brajdi* (= breiddi), *haiti* (= heitti), *lajdi* (= leiddi), *møgur* (= møðgur), *prujdur* (= prýddur), *sægur* (= seggur), *smari* (= smærri), *snekjan* (= snekkjan), *stokar* (= stokkar), *stoitist* (= stoyttist), *stikje* (= stykkið), *svajkast* (= sveitkast). Í Mirm 117 síggja vit at skrivarin rættar *baidist* > *baiddist*. Hinvegin síggja vit í Leiv 28 at hann fyrst skrivar *enn* og strikar tað seinra *n-ið* út aftur. Ávirkan frá danskari skrift síggja vit eisini tá ið hann skrivar *dt* í staðin fyrri *tt*: *bajdti* (= beitti), *brodt* (= brátt), *hodt* (= hátt), *kodt* el. *kaadt* (= kátt), *mødti* (= møtti), *raadt* (= rátt, av *ráða*), *stojdtist* (= stoyttist).

Sjálvljóðslongd verður stundum víst við dupultskringing, serliga í einstavilsisorðum, t.d. *beer*, *bruun*, *diir*, *ee* (= eg), *heer*, *jæær* (= jørð), *oor*, *riiv*, *røør* (nú. av *rógva*), *siid*, onkuntíð eisini í fleirstavilsisorðum, t.d. *eru* el. *eeru*, *huusi*, *husum* el. *huusum*, *oori*, *risin* el. *riisin*, *sida* el. *siida*, *riivum*. Tað er tó nakað tilvildarligt hvussu henda regla verður fylgd. Hendingarferð er *e* sett aftrat longum sjálvljóði: *dae* (= dag, við einum undantaki er hetta orðið altíð skrivað soleiðis), *fæer* (= ferð), *saer* (= sær, nú. av *síggja*).

Av tí at ljóðlongd ikki verður endurgivin regluliga, er trupult út frá tekstinum at siga nakað um hvussu úttalan hevur verið hjá skrivara ella kvøðara hesum viðvíkjandi. T.d. kundi verið áhugavert at kunnað staðfest um sjálvljóð var langt aftan á hjáljóðabólkarnar *kl*, *kr*, *pl*, *pr*, *tr* og *sj*, tí vit vita at har hevur verið og er bygdamálsmunur. Eitt eyðkenni við suðuroyarmáli er stutt sjálvljóð framman fyrri hesar hjáljóðabólkar, men stakdømir eru eisini norðari á landi. Út frá teimum dómum vit finna, eitt nú *bøgli* (í *Torbiðdnbøgli*), *miglan*, *miglun*, *Niglas*, *agri* (= akri), *nagrar*, *ogra*, *tigra*, *deblit*, *deblun*, *dublur*, *æbli*, *rablaje*, *hobravu*, *bedri*, *bitra*, *bidru*, *Cadrin*, *vedra* (el. *vædra*), ber ikki til at siga nakað um longd. Tó kundi skriftformurin *tidsjandi*, sum kemur fyrri tvær ferðir (í

Fisk 8, 9), bent á framburð við stuttum sjálvljóði í sagnorðinum *tysja* (sum tað eisini hevur í dag í Sandoyinni). Har vit nú vanligu skriva *fyr*, skrivar Jóannes *fiir* (rímar ofta við *diir*, t.e. *dyr*), og tað kundi bent á at hann kennir ein form við longum sjálvljóði, t.e. *fyr*, sum annars ikki er skrásettur í orðabókum.

## Sjálvljóð í herðingarstavilsi

### <a,æ>

Tað ljóð sum vit í nútíðarstavseting skriva sum *a* ella *æ* (tey hava sama framburð í øllum bygdamálum uttan suðuroyarmáli), endurgevur Jóannes í Króki vanligu við *a*, og tað ger hann báði tá ið tað er stutt, og tá ið tað er langt.

Stutt er tað t.d. í *land*, *man* (= mann), *rat* (= rætt), *fratta* (= frætta), *staldan* (= stældan), *sadlur* (= sællur, t.e. *sælur*). Hendingarferð skrivar hann tó *aa*, t.d. *aanda* (Geyt 118), *aandan* (Sni 64), *aandaji* (Grim 220), og tað liggur nær at hugsa at tað er tað danska *aande* (sum navnorð og sagnorð) sum ger sína ávirkan. Eina ferð skrivar hann *æa*, nevniliga í *æat* (= ætt, Sni 120), sum man vera misskriving. Framman fyri *ng* og *nk* skrivar Jóannes í Króki altíð *a*, t.d. *banga*, *bangavust*, *fanga*, *fangji* (bd. hvnf. av *fang*), *ganga*, *gangji* (1. pers. nút. eint.), *gangjin*, *hanga*, *langa*, *mangur*, *mangjir*, *mangt*, *blankt*, *sanka*. Stundum kann hann skriva *aj/ai* um *ng/nk* er frammælt (palatalt): *fajngji* (hvmf. av *fang*), *gaingji* (boðsh. flt. av *ganga*), *laingji* (bundin formur av *langur*), *maingjir* (= mangir).

Langt er ljóðið í t.d. *fara*, *fravur* (= frægur), *glavur* (= glaður l.), *raje* (= raðið l.), *tra* (= træ).

Einstøk dømir eru um at handritið hevur *æ* har vit høvdu væntað *a*, t.d. *lægnings* Mirm 82, *læknajin* Mirm 117, *klæjer* Grim 55 (sbr. *klajer* 58), *kær* l. Mirm 146 (sbr. *kar* 145), *læs* (= las, ÓH 23), *rævur* el. *rævur* (= rævur h., Skrímm 16, 31), *sædi* (= sæti, Geyt 56). Helst stendur *bær* (í Leiv 44) fyri *bar* (sbr. at nút. annars altíð er skrivað *beer* í hesum kvæði, eisini í sama ørindi).

Tá ið ljóðið stendur framman fyri herðingarveikt *a*, er tað viðhvørt skrivað *a* og viðhvørt *æ*, t.d. *A-alsen*, *bardæar*, *dæar* (= dagar), *dæanar* (= dagarnar), *fra-ari* (= frægari), *ha-ar* el. *hæar* (= hagar hj.), *ha-ani* el. *hæani*, *Ja-ar* (= Jaðar), *qva-ani*, *læa* (= laða, lagað), *tæa* (= tagað, lh. av *tiga*). Tað verður ongantíð skrivað *e* í hesi støðu, og skringingarhátturin kundi bent á at *a/æ* hevur verið framborið sum eitt opið ljóð, t.e. [ɛ:], í hesi støðu.

Onkuntíð brúkar skrivarin *aa* heldur enn *a*, t.d. *haar* (= har) Lokk 44, *knaa* (= knæ) Orm 64, *saad* (= sat) Mirm 79, *fraa-ari* (= frægari) Leiv 4.

Framman fyri ávís hjáljóðasambond longdist *e* til *é* í norrønum (fornföroyskum). Í slíkum orðum er í handritinum skrivað *a*: *halgun* (Skrím 1, Orm 3, Geyt 106) og fólkanøvnini *Halga* (norr. *Helga*) og *Halgjir* (norr. *Helgi*). Sama ljóðbroyting kundi eisini henda í sagnorðinum *elska* (gamal formur er *alska*) og navnorðinum *alskur*, men formurin við *e* er innafturkomin, helst úr teimum eystaru málunum. Hs hefur *ælskar* Sni 340.

Eisini í Sb verður *a/æ* í langari støðu skrivað *a*, men so við og við fer Jóannes meira og meira yvir til at skriva *ea* í Sb (so sum Svabo hevði gjørt). Sí Sørrie 1968: XVI.

### <á>

Langt <á> skrivar Jóannes oftast sum *aa*, t.d. *gaas*, *gaada*, *graada*, men ikki so sjáldan skrivar hann bara *a*, t.d. er fyrisetingin *hjá* næstan altíð stavað *kja* el. *tja*. Tað merkir at hann stundum endurgevur langt <a,æ> og langt <á> á sama hátt (beint omanfyri sóu vit at hann somuleiðis onkuntíð kundi endurgeva <a,æ> við *aa*). Sostatt vita vit ikki altíð við vissu um skriftformurin *ta* skal lesast sum *tað* ella *tá*, eins og ein formur sum *raje* kann lesast sum *ræði*, *raðið* ella *ráði* (sí t.d. ÓH 11), og tað navnorðið, sum í FK er endurgivið sum <sámi>, er vist altíð skrivað *sami* í handritinum, eins og <árar> oftast tykist at vera skrivað *arar*. Vit leggja tó til merkis at skrivarin onkuntíð roynir at rætta *a* til *aa*, tá ið tað stendur fyri <á> (sí t.d. Grim 181, Mirm 53). Tað vísir at hann tilvitað roynir at gera mun á <a, æ> og <á> við at skriva ávikavist *a* og *aa*, men at tað gleppur viðhvørt.

Framman fyri herðingarveikt *a* skrivar Jóannes í Króki í nógv flestum førum *au* (35 ferðir), men nakrar ferðir *aa* (10 ferðir). Hesin skringarháttur er so sermerktur at vit skulu nevna dømini og hvar tey koma fyri. Tey 35 dømini við *au* eru:

*bauar* (= báðar) Grim 41, 42, 133, 195, 204, Mirm 163, Brús 65,  
Trøll 14, Sni 151, 152  
*faua* (= fáa) Mirm 73, Lokk 33, Leiv 7, Sni 424, Geyt 91, 99  
*fauan* (= fáan) ÓT 36  
*fauar* (= fáar) Sni 230, 334



*haua* (= háa) Geyt 59, 60, 67  
*naua* (= náa) Sigm 19, 20, 21  
*raua* (= ráða) Tröll 14  
*slaua* (= sláa) Sigm 37, 61, 67  
*vaua* (= váða, vága) Grim 133, 204, Mirm 9, Geyt 60, 67

Tey 10 dømini við *aa* eru:

*baa-ar* Grim 101, 102  
*braa-an* (= bráðan) Sigm 51  
*faa-a* Leiv 5, ÓT 15  
*haa-a* Orm 47  
*raa-a* Leiv 5, ÓT 15, 68  
*vaa-a* ÓT 68

Tað kann vera ilt at siga hvat hetta sigur um úttaluna hjá skrivar-  
aranum. Tað sæst at *aa* er serliga vanligt í kvæðum eftir Sjóvar-  
bóndan (6 av teimum 10 dømnum), og tað kundi bent á at Jóannes  
hefur fingið tann skriviháttin frá honum (og hann skiftir eisini yvir  
til hann í Sb). Men *au* er so vanligt í Hs (tvær ferðir eisini í kvæðum  
hjá Sjóvarbóndanum) at tað onkursvegna má avspegla eina roynd  
hjá skrivararanum at endurgeva eina serliga úttalu. Vestantil í land-  
inum er hetta ljóðið tvíljóð (/ou/ í t.d. *fáa*), og tað kann hugsast at  
sandoyarmál onkuntíð í tíðini hefur havt eitt so opið [ɔ]-ljóð í hesi  
støðu at tað hefur nærkast tvíljóði. Um hetta fyrbrigdi sí eisini  
Larsen (1994: 31) og eitt úttaludømi, [cau-o:gor] fyri *hjá okur*, hjá  
Poulsen (1994: 119).

Stutt <á> verður skrivað *o*, t.d. *olvara*, *Olvur*, *bjolvi*, *brodlija*,  
*holt* (= hálv), *hot* (= hátt, av *háur*) *kot* el. *kodt* (= kátt), *not* (=  
nátt), *roddi*, *sorliia* (= sárliga), *sort* (= sárt), *sost* (= sást), *sjolvur*,  
*tottur*, *vokn*. Orðið *tjaldbúðir* verður altíð skrivað *kjolbuvir*, sum  
bendir á ljóðbroytingina *a > á* framman fyri *ld*. Einstøk dømir eru  
kortini um at Jóannes endurgevur stutt *á* við *aa*, t.d. *daarliia* (=  
dárliga), *kaadt* (= kátt), *raadt* (= rátt, lh. av *ráða*).

### <e>

Sjálvljóðið *e* í nútíðarføroyskum verður í handritinum skrivað *e*  
ella *æ* hvørt um annað, sama um tað er langt ella stutt.

Sum dømir í langari støðu kunnu vit nevna *deje* el. *dæji* (= degi),

*drevur* el. *drævur*, *dræba*, *æbli*, *fejin* el. *fæjin* (= fegin), *glæje* (= gleði), *kjer* el. *kjær* (= ker h.), *neva* el. *næva* (hvnf. av *nevi*), *vænum* (= vegnum), *vedur* el. *vædur* (= vetur), og í stuttari stöðu eitt nú *evni*, *kjelda*, *qvendi*, *mæn*, *nævna*, *ten*, *veldi*.

Í herðingarveikum orðum sum *ella* og *enn* verður skrivað *i*: *idla*, *in*, somuleiðis *aarin* (= áðrenn), *aavur in*, *fiir in*. Tá ið <enn> er herðingarsterkt, verður tað skrivað *en*.

Einstøk dómir eru um at handritið hefur  $\emptyset$  í staðin fyri *e*, t.d. *møje* (= megj, Brús 28, 65, 70, Orm 65; aðrastaðni er tað at fata sum *møði*), *Torbiðdnbøgli* (= -bekli) Sni 231, *vøa* (= vega) Mirm 55, 67, Sni 69. Helst skal *vøx* eisini tolkast sum *veks* (nút. av *vaksa*). Hetta er at fata sum øvutur skringarháttur. Sí meira undir < $\emptyset$ > (s. 47ff) um hetta fyrbrigdi.

Har sum *e* í eldri tíð hefur staðið framman fyri herðingarveikt *a*, kann tað treingjast regluliga til *i* í føroyskum, sum til dómis í *hiðan* (< norr. *heðan*, sí t.d. *hijan* Sni 201), *higar* (< norr. *þegar*, sí t.d. *hijar* Grim 44), *miðal* (< norr. *meðal*, sí t.d. *mijal* Ásm 21), *niðan* (< norr. *neðan*, sí *nijan* Sni 158), men henda ljóðbroyting verður ofta forðað av analogiskari útjavning millum bendingarformar ella skyldar orðformar soleiðis at /e/ verður varðveitt. Í Hs er sagnorðið <gleða> skrivað *glæa* (Ell 45) og navnorðið *tregi* í hvønnfalli skrivað *træa* (Ell 25). Tað merkir at *e* í t.d. <gleða> kann verða endurgivið við sama bókstavi sum *a* í t.d. <laða> (skrivað *læa*), men at <a/æ> í hesari stöðu eisini kann verða skrivað sum *a*. Sagnorðið <vega> kann í føroyskum broytast til *viga* sbrt. nevndu reglu um ljóðtreinging, men kann eisini varðveita <e>, og tað man vera tann formurin sum í handritinum er endurgivin sum *vøa* við øvutum skringarhátti.

### <i, y>

Sum vit hava nevnt, skiltu eldri skrivarar ikki altíð so greitt millum *i* og *j* (tey vóru at fata sum grafiskir variantar). Hjá Jóannesi síggja vit skriftformar sum t.d. *bjggja*, *borgjr*, *bjia* (= biðja), *brjjar* (= brigðar), *ludj* (= luti), *sejjij* (= segði), *sja* (= siga), *snuviljja*. Høvuðsreglan er kortini tann at tá ið sjálvljóðsfonemið /i/ er kjarni í herðingarsterkum stavilsi, t.e. at tað er reint sjálvljóð, verður tað næstan altíð endurgivið við bókstavinum *i* (ella *ii* fyri at vísa longd), t.d. *diir*, *fliid*, *flidi*, *firi*, *Grimmar*, *Hilda*, *lii*, *midt*, *sin* (= sinn), *tiid*.

Í nøkrum fáum orðum verður skrivað *y* heldur enn *i*: *synd* (Ásm

61, 62), *syndargjer* (Mirm 55, 67), *systir* (Orm 74, 78, Ásm 92, 99, Sni 119), *myrdur* (Leiv 46), *yingsti* (Grim 60, sbr. *ingsta* 220). Her man tað vera lærdómurinn í donskum ið skínur ígjøgnum.

Í gotiskari skrift er munurinn á *i* og *e* ofta bara tann at *i* hefur prikk yvir. Tað hendir onkuntíð at eingin prikkur er hóast vit vænta bókstavin *i*. Tá kann ivi vera um hvørt vit skulu lesa tað sum *e* el. *i*. Í *bila vond* Sni 18, *systir* Orm 74 og fleiri ferðir í fyrsta stavilsi av *lyfting* (dømini eru: Grim 41, ÓT 24, 46, 76) hefur *i* ongan prikk og sær tí út sum *e*, men í útgávuni er kortini valt at endurgeva tað sum *i* (skrivarin man hava gloymt prikkin?).

Í Mirm 127 er orðið *liðveitslan* vorðið misskilt og skrivað *luiv vaislan*.

### <í, ý>

Tvíljóðið tað sum vit í dag skriva sum *í* ella *ý*, endurgevur Jóannes í Króki regluliga annaðhvørt við *uj* (*ui*) ella við *y*. Tað skiftir nakað frá kvæði til kvæði, og eisini veldst tað nakað um hvørjar ljóðumstøðurnar annars eru. Einans hendingaferð er skrivað *uy*.

Síggja vit burtur frá støðuni framman fyri skerping, er *uj* (*ui*) nógv tað mest brúktta um vit taka handritið í síni heild. Sum dømir í langari støðu kunnu vit nevna eitt nú: *brujdur*, *qvuj*, *qvujlu*, *qvujdur*, *jamluiga*, *klujuvur*, *rujgji*, *tujn*, *vujn*.

Tá ið tvíljóðið er stutt, t.d. stytt framman fyri langt hjáljóð ella hjáljóðabólk, verður t.d. skrivað: *blujkka*, *blujt*, *bluit*, *brujndun*, *bujst*, *drujstar*, *druiptu*, *dujrt*, *fulddujrt*, *qvujldar huus*, *lujgtust*, *lujtli*, *lujddi*, *lujst*, *mujt*, *prujddi*, *rujmndi*, *sujstur*, *sujt*, *Skrujmsli*, *slujgt*, *sujntist*, *stujrdi*, *tujlujgt*, *vujst* (av *vísa*) o.s.fr. Tað er ongantíð skrivað bara sum *u* (ein framburður sum er kendur norðuri á landi í orðum sum t.d. *blíðka*, *dýrt*, *líktust*, *rýmdi*, *slíkt*).

Ofta verður tvíljóðið skrivað *y*, men ikki eins ofta og *uj/ui*. Í summum kvæðum er tað ikki meira enn tað hendir seg at skrivarin brúkar *y* í langari støðu. Í Ásm er einki dømi um *y* í langari støðu, bara *uj* el. *ui*. Í Geyt er bara eitt dømi um *y* í langari støðu (*nyda* 97), annars altíð *uj* (*ui*). Fisk skrivar *y* eina ferð (*Stajnydur* 2), men gjøgnumførir annars *uj/ui*. Beint øvut er í Sigm, sum næstan gjøgnumførir *y* fyri *í/ý*. Kvæðið hefur *y* 42 ferðir, *uj* einans 2 ferðir (*bujur*, *tujer*), og tað bara í 1. ørindi (harumframt 24 ferðir *i*, harav 22 ferðir í fyrisetingini <í>, og 1 ferð *j*, í *sjt*, t.e. <sítt>). Leiv brúkar *y* trýggjar ferðir og bara framman fyri skerping (*sydgja* 45, *trydgjar*

37, *trydgjir* 35), men skrifvar annars altíð *uj/ui* (og so eru tvey dómir við *i*).

Skrivarin endurgevur sum sagt ofta *i/y* við *y*, serliga tá *ið* tað er stutt, t.d. *drystar* Trøll 32, *otydlit* ÓT 62, *syst* Grim 60, *styrði* ÓT 13, og serliga ofta framman fyri skerping, t.d. gjøgnumførir hann *y* framman fyri skerping í Grim, t.d. *fydgja*, *flydgja*, *knydgja*, *nydgju*, *sydgja*, *tydgju*, men eisini í *syst*. Í ÓT skrifvar hann tvær ferðir *uj* framman fyri skerping (*sujdgie* 40, *skujdgar* 60), men annars altíð *y* (13 ferðir, t.d. *flydgja*, *sydgja*, *sydgje*, *trydgjir*). Í Mirm skrifvar hann *uj* og *y* eins ofta framman fyri skerping: *fujdgja*, *vujdgji*, *vujdgjj*, *vujgji*, *fydgja*, *nydgju*, *trydgja* (2 f.).

Bara tvær ferðir er tvíljóðið skrivað sum *uy*: *buyr* Sni 418, *ruygji* Skrí 43.

Í orðinum *himmiríki* er seinri liður altíð skrivaður *-rigji*, og tað tykist eisini at vera lagið hjá eldri skrifvarum so sum Svabo og Schrøter. Eisini í *Svøríki* brúkar skrifvarin altíð *i* í <-ríki> (sí fleiri dómir í ÓT), men í *Garðaríki* skrifvar hann altíð *uj*. Annars eru fleiri dómir um *i*, t.d. *litla*, *piil*, *sidst*, *sidsta*, *viv*, sbr. eisini nøvn sum *Island*, *Isansland* og *Ivint*. Fyrisingin <*i*> er oftast skrivað *uj* el. *ui*, men eisini ofta *i* (sí tey mongu dømuni í Sigm).

Annars kann verða víst til kjakið í 1820-num um hvussu hetta tvíljóðið best átti at skrivast (Skårup 1964, serliga s. 65-70).

### <o>

Hetta verður vanliga skrivað *o*, langt í t.d. *oor*, *hoon*, *kona*, stutt í t.d. *kongur*, *lond*, *ormur*.

Tó er sambindingarorðið *og* altíð skrivað *u* tá *ið* tað ikki stendur í orðasambandinum <og so>. Tá *ið* tað stendur í hesum orðasambandi, er so at siga altíð skrivað *ogso*, eina ferð tó *oso* (Grim 28), onkuntíð *u so* (Brús 43, 44, sbr. 41, 42). Hjáróðið <so> er nakað skiftandi skrivað *so*, *soo*, *saa*, *sa* (formarnir við *aa* og *a* helst ávirkaðir av danskari skrift – annars er ikki altíð lætt at gera av um bókstavurin er *a* el. *o*).

Sjálvt um reglan er at stutt *o* verður skrivað sum *o*, so verður navnorðið *ond* oftast skrivað *aand*, t.d. Brús 8, 30, 41, 43, Orm 66, men *ond* í Leiv 46. Í Sigm 20 tykist sum skrifvarin broytir *ond* til *and* (rímorðið er *sand*). Sí eisini undir <a,æ>.

Í serstöðu er landanavnið *England*, sum í Hs altíð er skrivað við *Aj* el. *Ai*. Formurin við *O* er úrslit av teirri regluligu ljóðbroytingini

har sum eldri *ei* er blivið *o* framman fyri bakmælt (velart) hjá-ljóðasamband (sbr. norr. *eng* > fær. *eing* > *ong*). Onkursvegna er formurin *Eingland* blivin standandi eftir á einum eldri stigi eftir at *ei* broyttist til *o*. Tað kann her vera vert at nevna at *Eingland* er til sum jarðarnavn í Dali. Eitt annað dømi um eitt orð sum er støðgað á *ei*-stiginum, er navnorðið *keingur* (= kongur, t.e. jarnboltur) í heimasandsmáli. Sí annars niðanfyri undir <ei>.

Tá ið *o* frá gamlari tíð hevur staðið framman fyri *a* í ending, kann tað treingjast til *u* í føroyskum (á sama hátt sum *e* treingist til *i*, sbr. frammanfyri). Analogisk útjavning kann tó ofta forða broytingini so at *o* verður varðveitt. Dømir í handritinum við *u* eru *bua* (= boða, boga) Sigm 14, ÓT 8, *buar* ÓT 74, *lua* (= loga) Sni 15, *skua* (= skoða) ÓH 28. Har afturímóti verður sagnorðið *roða* altíð skrivað við *o*: *roar* el. *ro'ar* (nút.). Tann analogiska útjavningin kann eisini virka øvut soleiðis at *u* breiðir seg til aðrar bendingarformar so sum í *bu-i* (< bogi) ÓT 10, *buin* (< bogin) ÓT 70. Tað kann tó ikki útihýsast at eisini danskir formar kunnu hava havt sína ávirkan (sbr. danskar formar sum *bue*, *lue*, *skue*).

Í *floudrægalu*g Grim 206, 213 man orðliðurin *flog-* verða blivin misskiltur.

### <ó>

Tvíljóðið *ó* endurgevur Jóannes í Króki vanliga við *ou*, t.d. *blou*, *gouvur* (hendingaferð *ov* el. *ouv*, t.d. *govvur*, *touv*), *joul*. Ikki so sjáldan skrivur hann tó bara *o*, t.d. *bog* (= bók), *bloman* (= blóm-an), *fodum* (= fótum), *krog* (= krók), *ofri* (= ófrið), *robar* (= róp-ar), *siugdoo*m, sum man vera ávirkan frá hansara kunnleika í donskum.

Í roynd og veru sigur skrivihátturin einki um hvussu hann hevur úttalað tvíljóðið. Í heimasandsmáli nú á døgum verður tað framborið [əu], har fyrri partur í tvíljóðinum er farin frá at vera bakmæltur ([ɔu]) til at vera meira ella minni miðmæltur. Einstøk dømir eru ið kundu bent á henda framburð: *reuna* (= róna, rónna, av *rá* kv.) Finn 9, *skæunum* (= skógnum) Sni 444 og móguliga *sæul?* (= sól) Mirm 83, *mæud?* (= mót), ÓH 25, *stæu?* (= stóð) Sni 396. Summi dømir eru ivasom, tí tað kann stundum vera ringt at síggja mun á *o* og *æ* hjá skrivararum.

Tá ið *ó*-ljóðið er stutt, skrivur hann *o*, t.d. *bloggaje*, *bondi*, *brost*, *folk*, *gos* el. *gods* (= góðs), *golv* (*govl* Brús 27), *okunnijur*, *ond*

(= ónd), *ottast, stort, tokti, tolv, Trondur*. Kortini er tað eina ferð skrivað *ou* framman fyri hjáljóðabólk: *roustu* (= róstu, Finn 66). Eitt sum er merkisvert, er at handritið gjøgnumførir skriftformin *golv* (orðið *gólv* kemur sera ofta fyri í kvæðum), sum tí man endurgeva eina úttalu sum Jóannes í Króki hevur kent. Í dag eitur tað /gølv/, eisini í Sandoyinni.

Ljóðsambandið <ógv>, t.e. *ó* + *gv*-skerping, skrivar hann vanligliga sum *egv* ella *ægv*, t.d. *bægv, begvin, Jegvan, rægva, skægvín*. Merkisvert er at *lógu* og *sóu* í Hs kunnu hava teir skerptu síðuformarnar *lógvu, sógvu*, sum Jóannes skrivar *lægvu* Sigm 51, *sægvu* Trøll 15, ÓT 37 (sbr. *souvu* ÓT 41, 42), Sni 293.

Annars skrivar Jóannes í Króki einstakar ferðir *ogv*, um rætt er lisið (sum nevnt kunnu *o* og *æ* líkjast): *rogva* Sigm 46, *skogvin* Sni 371, 374, 375, 422, 426, Geyt 52. Her tykist hann at endurgeva ein framburð sum í dag bara hoyrist í suðuroyarmáli. Men ein ábending um at hann eisini hevur verið kendur í Sandoyinni einaferð í tíðini, t.d. afturi í 18. øld, er at *Ogga* hevur verið brúkt sum kelinavn um Jógvan á Heyggi á Sandi, sum varð føddur 1767 og heimildarmaður hjá Jóannesi í Króki til Ásmund Aðalsson. Annars leggja vit merki til at heimildarfólkini til tey trý kvæðini við *ogv* vóru úr Skúgvoy, av Skarvanesi og úr Skálavík.

Skrivað verður eisini *ou* í navninum *Douvra fiadl* (Finn 43).

### <u>

Sjálvljóðið *u* skrivar Jóannes í Króki sum *u* (ella *uu* fyri at vísa longd), t.d. *huur* (= hurð), *hurin* (= hurðin), *hu* (= hug), *hu-ur* (= hugur). Í tveimum førum skrivar hann teir donsku formarnar *monne* (Sni 101) og *som* (Lokk 33) í staðin fyri *munnu* og *sum*.

### <ú>

Jóannes í Króki hevur einki serligt tekn fyri *ú*-ljóðinum. Er tað langt, skrivar hann *u* el. *uu*, t.d. *bruun, Brusi, fru, huus, krunu, luvur, rum* el. *ruum, runur* (flt.), *tjuvu, truu* (kv.), *tu*.

Eisini stutt verður tað vanligliga skrivað *u*, t.d. *frunna, juskan* (= jútskan), *ulva ungje*. Men annars skrivar hann navnorðið *úlvur* og mansnavnið *Úlvur* við *y*: *ylvur* Orm 26, *Ylvur* ÓT 45, 48, 79, 81. Síggja vit burtur frá hesum dømum, so ger hann ikki mun á fonemunum /u/ og /ú/ í skrift. Tí ber ikki til at staðfesta um *siurtu* Finn 56, 57 stendur fyri *skjurtu* el. *skjúrtu*, og um *tjukt* ÓT 57 skal

lesast sum *tjukt* el. *tjúkt* (formar við /u/ hoyrast í Sandoyinni og Suðuroyinni).

Ljóðsambandið <úgv>, t.e. *ú* + *gv*-skerping, skrivar Jóannes *igv*. Hann skrivar *Skigvoj* Sigm 88, Leiv 4, 10, 52. Hvørsfalsformin av hesum navni skrivar hann *Skivia* (= Skúvoyar) Leiv 22, hetta í samsvari við at /iv/ og /ú/ kunnu falla saman í føroyskum (soleiðis at *skúli* og *stivli* kunnu bera upp á rím).

<brúðleyp> er altíð skrivað *bridlip* (og átti helst at verið skrivað *brylley* á føroyskum).

### <ø>

Tað ljóðið sum vit í dag skriva sum *ø*, endurgevur Jóannes í Króki stundum sum *ø* (í handritinum skrivað *ö*) og stundum sum *e* ella *æ*. Hesin ivi stendst av tí serliga máleyðkenni sum verður nevnt delabialisering (avvarran, avrunding), og sum serliga hevur eyðkent sandoyar- og skúvoyarmál. *Døtur* er skrivað *dædur*, *føtur* er skrivað *fødur* og *fædur*, *øll* er skrivað *edl* og *ædl*, *skøft* er skrivað *skeft*, *vøtnini* er skrivað *vetnini* o.s.fr. Tað kemur meira enn so fyri at hann gloymir at seta broddar yvir *ö* og skrivar t.d. *motti* í staðin fyri *møtti*. Viðhvørt er munurin millum *o* og *æ* ikki týðiligur, og tí kann ivi vera um hvørt lesast skal *gronum* (t.e. *grønum*) ella *grænum*.

So vanligir sum skriftformarnir við *e/æ* fyri <ø> eru í Hs, mugu vit halda at teir hava ikki bara livað, men verið algongdir í málinum hjá Jóannes í Króki. At so *ø* kortini kemur fyri so ofta sum tað ger, man koma av at Jóannes veit at flest onnur bygdamál skilja ímillum fonemini /e/ og /ø/ meðan tey í hansara málføri eru fallin saman, og at hann tí í skrift roynir at skilja tey sundur aftur. Tað eydnast honum ikki til fulnar.

Delabialiseringin vísir seg ikki eins ofta í øllum ljóðumstøðum og heldur ikki eins nógv í øllum kvæðunum. Hon vísir seg oftari í stuttum ljóði enn í longum (tak bara øll tey mongu dømini um *grønan vedl*). Sum dømi kunnu vit nevna at í Pæt er altíð delabialisering í stuttum ljóði, men aldrin í longum. Og framman fyri herðingarveikt *a* sæst als einki til delabialisering: Tað er altíð skrivað *ø* í orðum sum *bløða*, *grøða*, *høga*, *høgar*, *høgari*, *kvøða*, *løða* (sí Grim 80 og sbr. við 20), *røða* o.s.fr. Í tveimum av kvæðunum eftir Sjóvarbóndan (Leiv og ÓT) er nógv minni av delabialisering at síggja enn í øðrum kvæðum, kanska tí skrivarin hevur havt tey

framman fyri sær í uppskrift frá yrkjaranum (í ÓH – eisini eftir Sjóvarbóndan – er delabialisering tó eins vanlig og í øðrum kvæðum). Kortini skrivar Jóannes *beer* í Leivs kvæði (ø. 19) har sum yrkjarin í sínum eginhandritum skrivar *bøør* el. *bør*. Eisini í Finn, sum Jóannes í Sb sigur seg hava fingið frá Sjóvarbóndanum, er væl minni av delabialisering enn vanligt. Annars tykist tað sum Jóannes hevur lættari við at velja ø t á ið tað tilsvarendi orðið hevur ø á donskum.

Fyri at geva eina mynd av hvussu ofta delabialisering kemur til sjóndar hjá Jóannesi, kunnu vit hyggja at kvæðum sum vit við toliligari vissu vita eru frá heimildarfólkum í Sandoyinni. Í Trøll, sum Jóannes man hava skrivað eftir egnum minni, er lutfallið millum *e/æ* og ø 25 : 20, t.e. ein lítil yvirvág av delabialisering. Grim hevur lutfallið 70 : 50, Skrímm 18 : 10, Geyt 43 : 27. Her er langt og stutt ljóð tikið undir einum, men høvdu vit hugt at teimum hvørt sær, hevði myndin verið eitt sindur øðrvísi. Í Trøll er lutfallið í longum ljóði 0 : 9 (t.e. eingin delabialisering), í stuttum ljóði 25 : 11. Í Grim er lutfallið í longum ljóði 20 : 30, í stuttum ljóði 50 : 20. Í Skrímm er lutfallið í longum ljóði 4 : 10, í stuttum ljóði 14 : 0 (t.e. altíð delabialisering).

Men myndin kann gruggast. Tí Fisk, sum uttan iva er eftir uppskrift norðaneftir, hevur oftast delabialisering (lutfallið 14 : 5), ja, sjálvt í longum ljóði er *e/æ* dupult so vanligt sum ø (lutfall 8 : 4, í stuttum ljóði er tað 6 : 1, og har umframt *gedda* skrivað við (longum?) ø.

Í royndini at endurskapa munin millum tey bæði fonemini kemur tað onkuntíð fyri at ø verður sett í staðin fyri */e/* har sum onnur bygdamál hava */e/* (sonevndur øvutur skrivningarháttur ella hyperkorrektión). Eitt nú verður skrivað *bøgli* (t.e. *bekli*, Sni 231), *gjøda* (t.e. fiskurin *gedda*, Fisk 4, 5), *giør* (boðsh. av *gera*, Ásm 25), *møje* (t.e. meg, Brús 65, 70, Trøll 5, 7, Orm 65), *vøa* (= vega, Mirm 55, 67, Sni 69). Ein avleiðing av samanfallinum av *e* og ø er at orðini *høll* og *helli* javnan koma í bland hjá skrivaranum ella heimildarfólkum hansara.

Í kvæðnum Ellindur bóndi verður hjáorðið <eystur> skrivað *østur* allan vegin (Ell 1, 3, 6, o.s.fr.). Orsøkin man vera at <ey> hevur verið úttalað */e/*, og tað hevur skrivarin (av órættum) skift út við ø, møguliga við at styðja seg til tann danska formin *øst*. Aðrastani í Hs verður tó skrivað *estur* og *estri*, t.d. í Sigm 46, ÓH 29.



Jakob Jakobsen nevnir fyrbrigdið til allarseinast í ljóðskriftsroyndunum í *Færøsk Anthologi*, men sum eitt serligt eyðkenni við skúvoyarmáli, „(der i øvrigt står Sandøsproget meget nær), hvor ö og øæ udtales med meget svag labialisering, næsten som henholdsvis æ og eæ, dog med en lille forskel fra virkeligt æ og eæ“ (Hammershaimb 1891, I: 460). Annars hefur serliga Sørлие (1968: XXII-XXV) skrivað um tað og hefur drigið tað við inn í viðgerð sína av málforminum í miðaldarhandritinum Lund 15 (Sørлие 1936; 1965), m.a. við at brúka tað sum próvgrund ella í hvussu so er ábending um at hann ið hefur skrivað Lund 15, skal hava verið sandoyingur ella skúvoyingur. Henda niðurstøða hansara heldur tó ikki. Málið í Lund 15 hefur ikki delabialisering, og fyrbrigdið er yngri í føroyskum enn so.

### <ei>

Hetta tvíljóðið skrivar Jóannes sum *aj* ella *ai*, t.d. *bajn*, *blajga*, *ajn*, *aidur*, *gaid*, *laiga*, *laid* (tát. av *líta*), *raj* (av *ríða*), *stain*. Eisini framman fyri langt hjáljóð ella hjáljóðabólk er tað skrivað soleiðis: *blajgt*, *ajsimaldur*, *hajlsar*, *qvaistur*, *laigti*, *laidst* (= leitst, tát. av *lítast*), *najstar*, *tairri* (el. *tairi*), *vaislan*.

Í serstøðu eru lýsingarorðið *heilagur* og navnorðið *heilsa*, sum hann (oftast) skrivar við *ej/ei* el. *æj/æi*: *hejlig*, *hejliia*, *heilije* (sí dømini í Brús 7, 8, 41, 42, 43, 44 og ÓH 1), *hæjlsu* Mirm 96 (í ør. 85 tó *hajlsu boud*).

Mansnavnið *Leivur* (í Leivs kvæði) er altíð skrivað við *æi* og ikki *aj/ai*. Hesin skriviháttur man vera komin við uppskrift norðan av landi, helst frá Sjóvarbóndanum, og byggja á eina úttalu í norðanmáli av <ei> sum /ei/ og ikki /oi/. Tað skal tó sigast at Sjóvarbóndin í tveimum eginhandauppskriftum av kvæðnum (JCD og JCD1842) skrivar navnið við *oj* ella *oi*, og tað kundi bent á at Sjóvarbóndin hefur skrivað navnið øðrvísi í 1819 enn hann ger seinri.

Norrønt *e* framman fyri *ng* broyttist longu í fornføroyskum til *ei*, sum seinri gjørdist /ai/. Sum vit nevndu undir <o>, broyttist hetta /ai/ til *o* tá ið *ng* var bakmælt (velart), t.d. í *ong*, *drongur*, *gongur*. Tað sama hendi framman fyri *nk*. Var *ng/nk* hinvegin frammælt (palatalt) við tað at *i* ella *j* stóð aftaná, styttist /ai/ til /a/, t.d. í *dreingir* og *einkja*. Hesin munurin millum *o*-úttalu í bakmæltum umstøðum og *a*-úttalu í frammæltum umstøðum er

varðveittur í Hs. Tað stytta *ei*-ljóðið framman fyri frammælt *ng* og *nk* er í handritinum skrivað *aj*, *ai* el. *a*, t.d. *bajnkji* (hvmf. av *bonkur*), *bankjir* (hvnf. flt. av *bonkur*), *drajngjir*, *aingjin* el. *angiin*, *ankji*, *ainkja*, *lajngji*, *mangji*, *saingjini* (hvmf. eint. bd. av *song*), *sajngjir* (flt. av *song*), *skajnkjir* (nú. av *skeinkja*), *skainkjarin*, *vangiir* el. *vajngjir* (flt. av *vongur*).

Í nútíðarføroyskum er tað bara nólsoyarmál sum heldur hesum skifti í úttalu uppi millum <o> og <ei> framman fyri *ng* og *nk*. Einaferð í tíðini hevur tað verið eitt dialekteyðkenni fyri eitt størri miðføroyskt øki sum hevur fevnt um Nólsoynna, Suðurstreymoy, Sandoyinna, Skúgvoyinna, Hest, Koltur og helst eisini Vágur og Mykines, men neyvan Suðuroynna og ikki landið norðan fyri Hoyvík-Velbastað (har *ei* er blivið /oi/ og styttil /o/).

### <ey>

Hetta tvíljóð skrivar Jóannes *ej* (*ei*) ella *æj* (*æi*) tá ið tað er langt, t.d. *bej* (tát. av *bjóða*), *brejd* (navnorð og tát. av *bróta*), *dæj*, *flej*, *ræj*, *klejv* (tát. av *klúgva*), *krejb*, *nejd* (h.), *sæj* (hvnf. av *seyður*), *tæjmanar*. Framman fyri hjáljóðabólk verður oftast skrivað *e* el. *æ*, t.d. *edni* (= eydni, ÓT 69), *egst* (= eykst), *estri*, *estur*, *Estur havi* ÓT 31, *hesti* (= heysti), *nest* el. *næst* (= neyst), *restini* (= reystini, Brús 31, 32), *reskappan* (= reystkappan), *restur*, *trest*, *trestur*. Men nøkur dømir eru har skrivað verður tvíljóð framman fyri hjáljóðabólk: *dejdlit*, *dæidlit*, *lejst*, *reist* (= reyst kv., Orm 68, 69), *reit* (= reytt). Í orðunum *deyðligt*, *leyst* og *reytt* kann orsøkin vera at skrivarin kennir skyldar formar við tvíljóði (*deyður*, *leysur*, *reyður*). Men tað er óvist hví hann (í summum førum, men ikki altíð) skrivar tvíljóð í kvennkynsorðinum *reyst* (tað kann verða nevnt at svarandi til dømini í Brús og Orm skrivar Sb *røst*, *røstini*, sum kann vera ávirkan frá donskum ella øvutur skrivningarháttur).

Í tí herðingarveika stavilsinum í <brúðleyp> er sjálvljóðið altíð *i* (*bridlip*).

Orðið *eyga* er altíð skrivað við *øj* (*øi*) eftir danskari fyrimynd. Sagnorðið *eyka* (sum hevur skift frá sterkari til veika bending) er skrivað *egga* (boðsh.) Sni 92, 93, nú. *egst* Ell 34, tát. *eggajist* Grim 61, 62.

### <oy>

Tvíljóðið <oy> er vanligi skrivað *oj* ella *oi*, t.d. *gojma*, *hojra*, *kojra*,

*moj, ojrini, rojna, stoid*. Eina ferð sæst tað skrivað *oy* (*stoydtist* Sni 262).

Framman fyri hjáljóðabólk er tað eisini vanligi skrivað sum tvíljóð, t.d. *drojmdi, froista, glojmdi, goimsla, gojmslan, goist, hojrði, hoirdu, hojrt, kroisti, loistu, oidni, rojsni*. Einasta orðið har sum stytt *oy* er skrivað *o*, er í *flogdi* (tát. av *floyggja*), sum kemur fyri tvær ferðir (Grim 122, Sigm 49), men ongantíð í orðum sum *droymdi, gloymdi, hoyrði, hoyrt*, har sum úttala við einljóði kann hoyrast (aftur her kann orsøkin vera at aðrir bendingarformar hava tvíljóð).

Vit leggja merki til at tá ið *-oy* stendur sum seinri liður í oyggjarnøvnum, er tað skrivað *-oj*, t.d. *Skigvoj* (men hvfsf. *Skivia*), *Suroj* (men hvfsf. *Surjar*), *Svynoj* (og hvfsf. *Svynojar*), somuleiðis *Sigjils oj* (og *Sigjils oidgjar*).

### **Sjálvljóðini <a, i, u> í herðingarveikari støðu**

Her umtala vit fyrst sjálvljóð í endastavils, t.e. í levisstøðu, og síðan í innstøðu, t.e. í levissimusstøðu.

Í herðingarveikum endastavils (levis-stavils) skilur Jóannes í Króki týðiliga millum trý sjálvljóðsfonem: /a/, /i/ og /u/.

Herðingarveikt /a/ endurgevur hann regluliga við *a*, og frávik frá tí mugu roknast sum misskriving, t.d. tá ið tann danska endingin *-e* hendingaferð sníkir seg inn í staðin. Fleiri ferðir skrivar hann *sali* í hvnf., t.d. *mujn sali fajir* (Grim 77), *mujn sali abba* (Grim 188, 222), har vit kundu væntað *sala*, somuleiðis *hansara sali movvir* (hvf., Sni 95). Her man tað vera tað danska orðið „salig“ sum býr undir og ger sína ávirkan (sbr. tó Grim 145: *mujn hiin sala movvir*, Mirm 44: *hansara sala movvir*, Mirm 152: *gaar for fajir sujn sala*).

Herðingarveikt /i/ er skrivað *i* (hendingaferð *j*) ella *e*. Tað tykist kortini ikki at vera heilt tilvildarligt nær hann velur at skriva *i* og nær *e*. Eftir *j*-innskot í hiatus er *e* nógv vanligari enn *i*, meðan *i* í øðrum førum er mestsum einaráðandi. Tað tykist tí at vera mest sum ein regla við fáum undantøkum at hann skrivar *e* í ending sum kemur eftir /j/-innskot í hiatus, t.d. *baje, bojen, deje* (= degi), *fæjer* (= føðir), *frøje, hejje, qvaje, qvøje* (< kveðju), *lije* (= liði, ligið), *naje* (= náði), *nejjer, raje* (= ráði), *strujje, vije* (= viði), *bloggaje, svaraje*. Men hann kann eisini skriva *i* í slíkum førum, t.d. *fajir, qvæji* (< kveðju), *qvaji, nejir, slijin*, kanska serliga har sum hjáljóð kemur aftaná (í sokallaðari vardari endastøðu).

Ein uppteljing av *i* og *e* í endingunum í Grimmars kvæði vísir at eftir *j*-innskot verður *e* brúkt 79 ferðir og *i* 27 ferðir. Í øðrum stöðum enn aftan á *j*-innskot kemur *e* fyri bara 2 ferðir, men *i* ikki færri enn 558 ferðir. Ein uppteljing í Sigmundar kvæði vísir at eftir *j*-innskot kemur *e* í 20 fòrum, men aldrin *i*. Í øðrum stöðum enn eftir *j*-innskot verður skrivað *e* bara 2 ferðir, men *i* 112 ferðir.

Sum nevnt, veldst tað eisini um hvørt sjálvljóðið stendur í opnari ella vardari endastöðu. Í opnari ending eftir *j*-innskot hefur Grim *e* 68 ferðir og *i* 4 ferðir (samsvarandi tøl fyri Sigm eru 8 og 0). Í vardari stöðu hefur Grim *e* 11 ferðir og *i* 24 ferðir (tilsvarandi tøl fyri Sigm eru 12 og 0). Sum tøluni vísa, hefur Sigm altíð *e* aftan á *j*-innskot, 11 ferðir í vardari og 8 ferðir í opnari stöðu. Sí eisini Sørлие 1968: XXVIII.

/u/ verður skrivað regluliga sum *u*. Tá ið skrivarin hendingaferð skrivar *-i* har vit hövdu væntað *-u*, t.d. *pujni* Lokk 63 (= pínu, sbr. *pujnu* 13, *puinu* 26, 43), mugu vit halda tað vera misskriving. Onkuntíð tykist hann at hava gloymt bogan yvir *u* (sum hann annars skrivar regluliga), og ivi kann tá vera um hvørt lesast skal sum *u*, *e* el. *n*. Í Brús 1 tykist at standa *hegjin*, men móguliga skal lesast *hegjiu* (= høkju).

Tey bæði endastavilsini *-il* og *-ul* sær skrivarin út til at skriva *-il* so at siga regluliga, t.d. *Brusajøgil*, *lujdil*, *lidil*, *luidil*, *migjil*, *migil*, *ongil*, *tijil*. Sbr. eisini *stajnsajil*, *guldsajil* (her eru orðini *saðil* og *salur* samanblandaði sum ikki eina ferð í kvæðum) og *sajilbua* Sni 293. Einasta dømið um *-ul* man vera *rumbul* ÓH 31, t.e. í einum kvæði frá Sjóvarbóndanum.

Har endastavilsíð <-ur> er partur av orðstovni, er tað í levisstöðu vanliga skrivað *-ur*, t.d. *høvur*, *pulvur*, *silvur*, *smildur*, *undur*. Hvørkikynsorðið <rævur> verður kortini skrivað báði sum *rævur* (Skrím 31) og *rævir* (Skrím 16).

Jóannes í Króki skilur millum tey herðingarveiku stavilsini *-in* og *-un*. Í nøvnunum *Dímun* (Sigm 40) og *Hákun* er endastavilsíð altíð skrivað *-un* (dømir í Finn). Hann skilur klárt millum *morgun* og *morgin* (skrivað *morgjin*, t.d. Ásm 55, Geyt 62, 66). Tí eigur orðingin *annan morgjin*, sum kemur fyri ikki færri enn 6 ferðir í Brús, ikki at verða endurgivin sum „annan morgun“, so sum gjørt er í FK. Allarhelst man „annan morgin“ merkja ‘í ovurmorgin’.

Í stavilsum við minstu herðing (levissimus-stavilsí, t.e. herðingarveikum stavilsí inni í orði) skilur skrivarin ikki millum fonemini

/i/ og /u/. Í summum fœrum skrifvar hann „rætt“. Men tey mongu dœmini um at hann blandar saman, vísa fullkomið samanfall millum *i* og *u* í hesi stœðu. Oftast verður sjálvljóðið skrivað *i*. Sum dœmir kunnu vit nevna: *drejminum* (flt.), *svajninum* (flt.), *gœdini* (= gœtuni), *kaabini* (= kápuni), *koninar* (= konurnar), *ojrini* (= oyruni), *rujmina* (= rímuna), *stovina* (= stovuna). Tá ið *sendi-* stendur sum fyrri liður í t.d. *sendisveinur*, *sendiboð*, er ofta skrivað *sændu-* el. *sendu-*, men eisini *sende-*, *sendi-* o.s.fr. Sí eisini *smalu drongur* (Sni 106) og *smali drongur* (Sni 107).

Eina best sæst munurin millum skrivihátt í levis og levissimum við at samanbera *-ur* í hvørfalsending í ávikavist óbundnum og bundnum formi av sterkt bendum navnorðum. Óbundið verður skrivað *davur*, *jadlur*, *kongur*, *ormur*, men bundið *davirin*, *jadlirin*, *kongirin*, *ormirin*. Líknandi skifti síggja vit í t.d. *morgun* – *morginin*, *silvur* – *silviri*, *tjuvu* – *tiuvindi*, *tydgju* – *tyjieti*.

Einasta undantak frá tí ið er sagt omanfyri, er í *aldon* (= aldin h.) Skrímm 1, 14, 29, niðurl. Tað er ilt at siga hví skrifvarin í hesum orði brúkar endingina *-on*.

Tá ið Hs skrifvar *loindom* (= loyndum, Mirm 145, 146), so er tað ávirkan frá donskum *løndom*.

## Hjáljóð

### Lokljóðsviknan

Har sum *p*, *t* og *k* (herundir *tj* og *kj*) kemur aftan á langt sjálvljóð (t.d. í *drepa*, *bátur*, *taka*, *vitja*, *vekja*), skrifvar Jóannes í Króki regluliga *b*, *d* (*dj*) og *g* (*gj*). Hann hevur, eins og sandoyarmál í dag, gjøgnumførda lokljóðsviknan (lenisering) í sínum máli. Sum dœmir kunnu vit nevna: *loiba*, *tab*, *Brida*, *aidur*, *gada*, *ogun*, *taga*. Okkurt hendinga undantakið er, t.d. *at* (Mirm 61, Skrímm 11), men annars er orðið <at> skrivað annaðhvørt sum *ad* el. *aa* (skriftformurin *at* man hava verið skrifvarum kunnigur úr donskum). Annars er einasta undantakið *vajta* Mirm 29 (men í ør. 22 *vajda*). Eitt sindur løgin er skriftformurin *hit* (= danskt *hid*) Brús 50, sum helst er at fata sum hyperkorrektión.

Eisini í hjáljóðabólkunum *kl*, *kr*, *pl*, *pr* og *tr* skrifvar hann t.d. *Niglas*, *agri*, *æbli*, *hobravu*, *vedra* (sí s. 38).

### <dj, tj, gj, kj, hj>

At *g* og *k* er frammælt (palatalt), kemur til sjóndar við at *j* ella *i*

er skrivað aftaná, t.d. *gjeva* (*gieva*), *gjejma*, *kjempa* (*kiempa*), *kieri*, *laingji*, *ikkji*, *Lokkji*, *filgji*, *silkji*. Einstök undantök eru frá hesi reglu, t.d. *æggatajn*, *gejma*, *kjirkan*, *qvaiga*, *ligga*, *drajngum*, og tey mugu óivað roknast sum gáloysni.

Merkisvert er tað at Jóannes í Króki skrivar *annan morgjin* Brús 11, 12, 20, 21, 47, 48 (og tað sama ger hann í Sb). Hammershaimb endurgevur tað í *Færøiske kvæder* (1855) sum *morgin*, men í FK er tað broytt til *morgun*. Sí annars undir herðingarveikum sjálv-  
ljóðum (s. 52).

Tað at seinri liður í navninum *Brúsajøgil* altíð er skrivaður *-jøgil* við *g* og ikki við *gj*, kundi bent á at tað skal endurgeva formin *Brúsajøkul* (sum eisini hevur verið til). Eftirfestið *-ul* í føroyskum er hjá Jóanesi vanliga skrivað *-il*, t.d. *ongil* Lokk 39, 55 (sí s. 52). Men tað skal sigast at Sb skrivar *Brusajøgil*.

Hjáljóðasambandið *dj* kemur fyri í oddastøðu í heilt fáum orðum í føroyskum. Einasta dømið í Hs er tann daniseraði formurin *diura* Geyt 24 (= *djóra-*, fyrri liður í samanseting). Út frá hesum ber tó ikki til at siga nakað um hvussu úttalan hevur verið í framljóði.

*tj* kann standa báði í oddastøðu og innstøðu í orði í føroyskum. Í oddastøðu (t.e. fremst í orði ella herðingarstavilsi) er tað í Hs skrivað *tj* (*ti*) ella *kj* (*ki*): *tiena*, *tjenti*, *tienasta kal*, *tienasta pujga*, *tjukt*, *tjuvu*, *tiuvindi*, *kjolbuvir* (= *tjaldbúðir*), *kiædn* (= *tjørn*), *landkjeldur* (= *landtjøldur*), *landkjeldrum*. Í innstøðu er tað skrivað *dj* og *di*: *aadian*, *vidja*, *vidia*.

*hj* er í fyrisetingini <há> skrivað *kj* (*ki*) el. *tj* (*ti*), t.d. *kjaa*, *kja*, *tja*, *tiaa*, *tia*. Í Lokk 36 sær skrivarin út til at ivast um hann skal skriva *k* ella *t*. Onnur dømir eru *kiolm*, *kiolmirin*, *kiou*, *kjunini*. Eisini kundu vit nevnt tann bronglaða formin *tærva runni* (Mirm 135, 136), sum óivað er misskriving fyri *tjærva runni* (= *hjørva-runni*, sbr. Sb *kjærva runni* í Hábars kvæði ør. 152). Í øllum hesum dømum man skriftmyndin við *kj* og *tj* umboða affrikeraðan framburð (sum vit kenna í dag). Í orðum har vit úttala *hj* sum *lj/*, er skrivað annaðhvørt *hj* (*hi*) el. *j*: *hjarta*, *hiartans*, *hielmi*, *jolp*, *jolpa* (= *hjálp*ar), *jolpti*, *jærtur* (= *-hjørtur*). Úttalan man í báðum førum vera *lj/*, og skrivihátturin við *hj* er tann ið skrivarin kennir úr donskum (sbr. eisini orðið *ihiel*, sum ofta kemur fyri).

Skriftmyndirnar *gj* (*gi*) og *kj* (*ki*) umboða uttan iva affrikeraðan framburð. Um *dj* og *tj* eisini altíð gera tað, er har afturímóti óvist. Men dømuni har sum *kj* (*ki*) kemur í staðin fyri <tj> fremst í herð-

ingarstavlisi (t.d. *kjolbuvir, landkjeldur, kiædn*), vísa samanfall í oddastøðu (og somuleiðis samanfall við *hj-*). Og tað samanfallið man tí eisini galda *dj* og *gj* (tað er illa hugsandi at *dj* og *tj* ikki skulu fylgjast). Hinvegin er ikki sagt at samanfallið er hent í innstøðu, tí tað nýtist ikki at fara fram í senn í oddastøðu og innstøðu. Vit vita at í bygdamálum hendir samanfallið fyrr í oddastøðu enn í innstøðu (t.d. verður *tjúgu* fleiristaðni úttalað við [cç-], men *átjan* við [tj] el. [dj]). Tað kann tí væl hugsast at *átjan* og *vitja* hava havt /dj/ í málinum hjá Jóannesi í Króki. Soleiðis hevur eisini verið í málinum í Sandoynni í okkara tíð.

### <stj, skj, sj>

Í hjáljóðabólkinun <stj> í føroyskum hevur *t* lyndi til at falla burtur og ger tað eisini mangastaðni. Tær báðar ferðirnar tað kemur fyri í Hs, er skrivað *si: sioul, siol* (= stjól) Brús 14, 15, og tað vísir so at *t* í hesi støðu er burturfallið í málinum hjá skrivaranum.

Orð sum í okkara stavseting hava <skj>, hava havt sama framburð, annaðhvørt *k* er skrivað ella ikki. Vit kunnu nevna dømir sum hesi: *siæg* (= skegg), *skjifta*, *skjin* (= skinn), *skjib*, *siefti*, *siemtan*, *siouda*, *sieid*, *siurtu*.

Orð við <sj> í okkara stavseting verða altíð skrivaði við *sj* el *si*.

### <ggj, ggi>

*ggj*-skerping kalla vit úttaluna av tí langa hjáljóðinum sum kemur eftir stovnsjálvljóðið í orðum sum *síggja, nýggjur, heggjar, deiggj, oyggjar*. Men sama ljóð-framburð hava vit í orðum sum *leggja, liggja, hyggja, kaggi, blóðgi, skuggi, døggin*, hóast tann søguligi upprunin er ein annar. Sætt úr samtíðarsjónarhorni kunnu tey tí viðgerast saman ljóðfrøðiliga.

Skrivarin brúkar í høvudsheitum tvinnanda hættir tá ið hann skal endurgeva hetta ljóðið: *dgj* (við frábrigdunum *dgi, dg*) og *ggj* (við frábrigdunum *ggi, gj, gi, gg*). Munur kann vera frá kvæði til kvæði. Serliga Brús skilur seg burturúr við at brúka *ggj* nógv oftari enn *dgj* (*dgj* 3 ferðir í *trydgjar*, annars *ggj* 25 ferðir). Ofta verður *i/j* eisini skrivað framman fyri *dgj* og *ggj*, t.d. *ejdgja* (= eggja), *lejdgja* (= leggja).

Sum dømir um tann fyrra skriviháttin kunnu vit nevna: *bejdgja, bluidgji, bidgja, bidgia, fujdgja, fydgja, flydgja, gluvgjar, goidgja, hidgia, hidgja, knujdgja, knydgja(r), ledgji* (= leggið), *lidgja, moidg,*

*moidgjar, nujdgiu* (tal.), *nydgju, oidgjar, seidgjir* (= seggir), *sujdgja, sydgja, sydgjiast, svaiddg, tidgja* (= tiggja), *tydgju, trydgjar, trydgjir, troidgia* (s.), *troidgjar, veidgjir, vujdgji, vujdgji*.

Sum dómur um hin skriviháttin kunnu vit nevna: *blujgji, fyggi, fyggi, higgja, hæggi* (= høggi, nút. av *høgga*), *leggja, leggie, leggi* (= leggið), *liggja, liggja, ligga, ojggjar, oigjar, ojggjin, raigjar, sygga, siæggi, siæggi, siæggie, rejsiæggiti, tiggja, veggii, vujggji, vujgji, vujgji*.

Hesin ivin hjá skrivaranum um hvørt hann skal endurgeva umrødda ljóð við *dgj* ella *ggj*, kemst ikki av ongum. Orsøkin er at byrjanin á tí affrikeraða ljóðinum hvørki er *d* ella *g* reint ljóðfrøðiliga, men eitt ljóð sum liggur har ímillum, og sum vit ikki hava nakran bókstav fyri á føroyskum, í ljóðskrift oftast endurgivið við [t].

### <kkj, kki>

*ggj*-ljóðið hevur ikki blástur. Tað samsvarandi ljóðið við blástri á føroyskum er tað vit skriva *kkj* (*kki*), t.d. í *bakki, snekkja, tekkja, tokki* (ella sum *ðk* í t.d. *maðki, síðki*). Jóannes í Króki skrivar í slíkum førum regluliga *kkj* (*kki*), onkuntíð bara *kj* (*ki*). Hann skrivar ongantíð bókstavin *t* í hesi støðu (í Sb kemur tað tó fyri). Eisini her setur hann viðhvørt *i/j* frammanfyri, t.d. *snejkkja*.

Orðið *skikkja*, sum kemur fyri fleiri ferðir, skrivar hann altíð sum um tað hevði *ggj*: *skjidgju* Mirm 84, 85, *skjidgjan* Sni 44, *skjiggan* Sni 53, 54.

### <ft>

Har sum <ft> verður úttalað sum *tt* (við ljóðlíking) í nútíðarmáli, verður í Hs skrivað *tt*: *ettir, attan, attur, litti* (tát. av *lyfta*, Ell 56, Finn 27, Sni 156, eina ferð er tað tó skrivað *lifti* Sni 190). Annars verður skrivað *ft*, t.d. í *loft, lifting, ofta*.

### <gd, gð>

Hjáljóðasambandið *gð* er í summum førum horvið, í summum førum harðnað til *gd* í føroyskum. Í summum førum mugu vit rokna við dupultformum, t.d. alt eftir bygdamáli, men vit síggja eisini onkuntíð dupultformar í sama kvæði.

Dømi um form har sum *gð* er burturdottið (og ljóðglopsinnskot komið í staðin), er *brjjar* (= brigðar, nút. av *brigða*) Sigm 68. Og



dømi um *gð* > *gd* er *brugða* Fisk 9, 10. Í báðum förum finna vit í nútíðarmáli síðuformar, nevniliga *brigða* og *brugða*. Navnorðið norr. *bragð* kann eftir somu reglu verða annaðhvört *bragð* ella *bragd* á føyroyskum, og það áhugaverda er at vit kunnu finna báðar formar í sama kvæði brúktar sum liður í einum variatíónsmynstri, har sum einans rímið verður broytt frá ørindi til ørindi. Hetta síggja vit í Orm 68 í rímparinum *bragdi* – *lagdi* og Orm 69 í rímparinum *braje* – *laje*. Hetta hefur borið til, tí at eisini norr. *lagði* (tát. av *leggja*) hefur kunnað blivið annaðhvört *lagdi* ella *lagði*. Men hvørgin av hesum formum er til í nútíðarføyroyskum, sum í staðin hefur tikið tann gamla konjunktivin *legði* í brúk í søguhátti (indikativ). Eisini í Mirm 75 og 76 síggja vit eitt líknandi dømi við rímpørnunum (*osta*) *bragdi* – *lagdi* og (*osta*) *bræjje* – *lejje*, men her er það tann nýggi tát.-formurin *legði* sum rímar við *bregði* (í FK skeivt endurgivið sum *-bragdi*).

#### <gn>

Sagnorðið <dugna> kann sambært FO úttalast sum /du:na/ el. /dugna/. Tað er í Hs altíð skrivað *dugna*, sum man umboða eina úttalu har sum *g* hefur hoyrst, helst við mjúkum (frikativum) *g*, sum er kent í sandoyarmáli, t.e. [dʊɣna].

#### <gs, ks>

Hesi hjáljóðasambondini verða ofta, men ikki altíð, endurgivin við bókstavinum *x*, t.d. *axi*, *axla*, *dixt*, *huxaje*, *haxt*, *laxt* (= lagst), *sæx*, *sixt*, *vaxa*, *væx*, *vøx*, *væxt*, *væxtrilijur*, *ixt*, *øxi*, *Øxir*. Í summum förum er skrivað *gs*, t.d. í *egst* (= eykst), *hagsta*, *lujgst*.

Skriftformurin *ixt* endurgevur ta regluligu úttaluna /ikst/ av *ytst*. Broyingin *t* > *k* í hesi støðu nevnist lokljóðslop (klusillop), og kanska er það eisini það vit hava í døminum *lujgst* Sni 340 (t.e. upprunaliga *lítst*?).

Mansnavnið sum í dag verður skrivað *Øssur* (norr. *Qzurr*, verður hjá Jóannesi í Króki eins og hjá flestum av teimum eldru kvæðauppskrivarunum (eisini í eginhandauppskriftunum hjá Sjóvarbóndanum) skrivað *Øxir* el. *Øxur*. Hesin formur við /ks/ man tí hava verið vanligur í føyroyskum. Formurin *Øssur* tykist fyrstu ferð at vera at síggja í *Føroyingasøgu* hjá Rafn (1832), har tann norrøni formurin er skrivaður *Össur* meðan týðingin hjá Schrøteri hefur *Össar*, og tá ið Hammershaimb letur Sigmundar

kvæði prenta í *Antiquarisk Tidsskrift* 1849-51 eftir uppskrift hjá Lyngbye, broytir hann *Øxur* til *Össur* (Hammershaimb 1852: 79-86). Fyrstu ferð formurin *Øssur* sæst í einum kvæðahandriti, tykist at vera í Koltursbók (liðugt skrivað í 1848 og kundi tí verið ávirkað av *Føroyingasøgu*). Í regluskipaðari norrønari stavseting er navnið skrivað við *z*, einum bókstavi sum kundi endurgeva /ts/. Spurningurin er tí um vit her hava fingið lokljóðslopið *ts* > *ks*. Tað verður her nevnt sum ein móguleiki.

*Trexti* endurgevur ta regluliga úttaluna /treksti/ av <treskti> (tát. av *treskja*), t.e. við umkastinum *skt* > *kst*.

### <gv>

Tann sokallaða *gv*-skerpingin er í handritinum skrivað *gv*. Eins og vanligt er í kvæðamáli, síggja vit í Hs ofta óskerptar formar har sum føroyskt í dag hevur skerping, t.d. *trú* fyri *trúgv*, sí t.d. navnorðið *tru* Lökk 51, sum rímar við *nu*, og lýsingarorðið *truvur* Ell 10, sum rímar við *skruvur*. Vit síggja eisini eitt ávíst skifti millum skerping inni í orði, men ikki í endanum, t.d. *frú* – *frúgvín*. Hinvegin síggja vit hjá Jóannesi í Króki skerping í orðum sum ikki hava skerping í nútíðarføroyskum. Tátíð av *liggja* og *síggja* kann í Hs eita *lógu* ella *lógvu* (*lægvu* Sigm 51) og *sóu* ella *sógvu* (*sægvu* Trøll 15, ÓT 37, Sni 293). Vit vita at skerptir og óskerptir formar av summum orðum hava livað lið um lið í føroyskum til annar hevur verið við yvirlutan og trokað hin av. Í summum førum sæst bygdamálsmunur soleiðis at orð kann hava skerping summastaðni og ikki aðrastaðni. Eitt dømi er navnið *Skúvoy* og *Skúgvoy*. Her hevur Hs tann skerpta formin ið er vanligur sunnanfjørðs.

Norrønt mál hevði eisini eina skerping sum er eldri enn tann føroyska, vanligá skrivað *ggv* (t.d. í *høggva*, *tryggvan*). Í henni er *v* horvið í føroyskum (*høgga*, *tryggan*). Tað er tí í samsvari við hesa reglu at mansnavnið norr. *Tryggvi* átti at verið \**Tryggi* á føroyskum, í Hs skrivað *Triggason: Ola Triggason, Ola Trigga sons qvaje, Oula Triggason*. Formarnir *Trygvi* og *Trygvason* eru at meta sum endurgjördir skriftmálsformar.

### <hv, kv, k>

Fyri hjálfjóðið *k* brúkar handritið regluliga bókstavin *k*, men í orðum sum í (eldri) danskari skrift hava *c* el. *ch*, verður tað ofta

skrivað, t.d. *Cadrin, Christ, christin*. Í ÓH verður tó skrivað *kristna* (= kristnað) og *kristnaje*.

Í orðum sum byrja við *hv* el. *kv* í nútíðarstavseting, skrifvar Jóannes í Króki ofta *qv*, t.d. *qvast* (= kvaðst), *qvi* (= kvið), *qvitta*, *qvaje*, *qveld*, *qveer*, *qvui*, *qvujlu*, men viðhvørt skrifvar hann *kv*, t.d. *kvast* (= hvast), *kvessun* (= hvøssum), *kværkji*, *kverkji*, *kverjum*, *kvør*. *kv* og *qv* eru at rokna sum grafiskir variantar.

### <kn, pn>

Upprunaligt *pn* í orðinum *vápn* er í Hs altíð skrivað *kn*, t.d. *vokn*, *vokna pro* (= vápnapróv), eitt úrslit av lokljóðslopi. Men har sum *p* og *n* stoyta saman í bending, er skrivað *pn*, t.d. *opnum*.

### <lj- flj-, rj- prj->

Hesir hjáljóðabólkar í oddastøðu hava volt føroyingum trupulleikar, og *j* hevur havt ilt við at hildið sær.

*lj-* er í handritinum varðveitt í oddastøðu, ikki einans í orðum sum *ljóð*, *ljómi*, *ljós*, *ljóta* (s.) og *ljótur*, men eisini í *ljúgva* (sum nú vanligu eitur *lúgva*) í tí staka døminum sum er: *ljigva* Mirm 177. Har afturímóti er *j* dottið burtur í hjáljóðasambandinum *flj-*: *flouvi* Sigm 27, *fligva* Grim 208, 209, 210, 215, 216, Geyt 80, 81. Tað sama er hent í *prj-*, sum vit hava dømi um í *prouna* Fisk 8. Upprunaligt *rj* í *rjóða* er blivið *lj* í *liouva* Ásm 15, 16.

### <mn, vn, vm>

Tá ið hjáljóðabólkurin <mn> kemur fyri í bendingini (hvmf.) av orðinum *gaman*, verður hann skrivaður *vn*, t.e. *gavni* Ell 44, ÓT 9, Mirm 113.

<vn> kann verða til *m* framman fyri annað hjáljóð. Tað er kortini eitt sindur misjavnt sum tað vísir seg í skrift. *m* verður skrivað í *jamlujga* Grim 6, 7, 149, 150, men vit síggja eisini *javnlujga* Geyt 3. Skrivað verður *navns* (Sni 9), *nemdur* (Sni 412, 413), *nevndur* (ÓT 9), *nævndur* (Sni 180), *hevndur* (Leiv 52).

Í orðinum *hovmaður* er <v> í hesari støðu (framman fyri *m*) broytt til *b* við partvísari ljóðlíking: *hobman* Grim 176, Sni 164.

### <nn>

Kvennkynsorðið *tinna* verður allastaðni uttan í Suðuroynni úttalað /tidna/. Dømi um henda framburð síggja vit í *tidna* Skrímm 17, 32.

### <r-, vr->

Í orðum sum í teimum eystaru norðurlandsku málunum hava *vr-* í oddastøðu, var *v* fallið burtur í norrønum. Seinri eru orð við *vr-* komin inn í føroyskt eftir ávirkan eystaneftir, soleiðis at vit kunnu hava dupultformar sum *reiði* og *vreiði*.

Í Hs eru hesir formar við *vr*: *vranga* ÓH 14, *vrangar* Grim 212, *vraje*, *vrajie* el. *vrajje* Brús 39, Orm 27, 63, ÓT 48, Sni 385, *vrajiur* Orm 28, ÓT 39, 48, *vrajier* Orm 62. Men Geyti Áslaksson brúkar bara formin *rajie* (kv.) Geyt 6, 12.

### <sfr, spr>

Tað norrøna orðið *húsfreyja* ‘matmóðir’ (seinri liður sama orð sum gudinnunavnið *Freyja*) hevði longu í forn máli síðufornin *-preyja* við tað at hjáljóðabólkurin *sfr* broyttist til *spr*. Í Hs er orðið skrivað *huus prujia* (Ell 50, 51, 55), sum er runnið av tí yngra norrøna forminum, í CCF normaliserað til *húsfroyja*, í FK *húsproya*. Svabo hevur *Húsprujan*. Tvíljóðið í seinra liði átti ljóðrætt at blivið *oy* á føroyskum, men er kanska av órættum sett í samband við *prýði*. Aðrar uppskriftir hava (sbrt. FK II, s. 128 ff.) *húsfrúa*, *húsfrúin*, *hústrúin*.

### <st>

Ein málbroyting sum onkuntíð kemur fyri, er at eitt nasaljód kann sníkja seg inn framman fyri *st* (eitt dømi er at *mastur* summastaðni í Føroyum eitur *manstur*). Navnorðið <landkostir> er í Hs skrivað *landkomstir* Geyt 91, 92, 99, 100, *landkonstir* Geyt 106.

## Ljóðglopp og ljóðglopsinnskot

Millum tvey sjálvljóð á mótinum millum tvey stavilsir kann føroyskt mál skjóta eitt hjáljóð inn, eitt sokallað ljóðglopsinnskot, ella einki skjóta inn. Tað veldst um ljóðumstøðurnar. Og hvat innskotið er, veldst eisini um ljóðumstøðurnar. Haraftrat er dialektmunur hesum viðvíkjandi. Ein meginreglan er at eftir *i*-kend sjálvljóð er innskotið [j], og eftir *u*-kend sjálvljóð er innskotið [w]. Hesi innskot eru ikki at rokna sum egin fonem, men eru ein støðubundin víðkan (framhald) av sjálvljóðinum. Í tí fyrra førinum skrivar handrit okkara næstan regluliga *j* ella *i*, og í tí seinna førinum næstan regluliga *v*.

Sum dømir um tað fyrra kunnu vit nevna: *bija*, *rujia*, *sajiur*, *rejian*, *dojiu* (sum vit síggja, tykist tað at vera ein høvuðsregla at skriva *j* eftir sjálvljóðið /i/ (í t.d. *biðja*) og at skriva *i* eftir *i*-kent tvíljóð (í t.d.

*ríða*)), ella *hejje, rejja, dejja, dojje, tujjendi, braija*. Fleiri undantøk eru, so sum *niurlaje* (men altíð *nijur*), *braja* (= breiða), *graja* (= greiða), *lajen* (= leiðin), *luja* (= líða, lýða), *lujur* (= líður), *frujur* (= fríður), *pruje* (= prýði), *suja* (= síga), *skruja, struja* (= stríða), *stujur* (= stígur), *vuja* (= víða), *vraje* (= vreiði), *rejar gudl*.

Sum dómir um tað seinna kunnu vit nevna: *fluvu* (= flugu, tát. av *flúgvu*), *suvur* (= suður), *gouvur, bruvur* (= brúður), *luvur* (= lúður). Sum dómir um at skrivarin ikki altíð leggur í at skriva *v* sum innskot eftir *u* el. *ú*, kunnu nevast *bua* (= boða, boga), *fluur* (= flúur el. flúr?, Ásm 38), *fruur, hua*. Ivi kann vera um hvussu formurin *fluur* skal lesast, sum eitt stavilsi ella tvey. *fluvur* í Sb og *Flúur* hjá Svabo benda á at hetta er tveystavilsisorð, men Hammershaimb (1891) skrivar *flúr*. Eintalsformurin *fruur* man vera ein serligur kvæðaformur og síðuformur til *frú* (kanska ávirkaður av *brúður?*).

Í summum førum setur skrivarin bindistriku fyri at vísa stavilsismark, serliga tá ið sama sjálvljóð stendur undan og eftir stavilsismark, t.d. *faa-a, hu-ur*, men eisini í *bu-i* (= bogi, ÓT 10), helst fyri at forða fyri at *ui* verður uppfatað sum tvíljóð (sbr. tó *buin* ÓT 70 og *buum* ÓT 73). Hendingaferð kann hann seta apostroff: t.d. *ro'ar* (= roðar) Mirm 83, men sum oftast skrivar hann tó *roar*.

Har sum tað fremra sjálvljóðið ikki er *i-* ella *u-*kent, t.e. *e, ø, o, a, æ, á*, veldst innskotið um hvat sjálvljóð kemur aftaná: *j* framman fyri *i, v* framman fyri *u* og vanliga einki innskot framman fyri *a*.

Í Hs er tað so at *j*-innskot verður skrivað framman fyri *i* el. *e* í ending og *v*-innskot verður skrivað framman fyri *u* í ending, t.d. *boje, deje, faajer, frøje, glajir, klajir, brøvvur, bovum, drevur, laavur, mavur, ravur*. Eitt undantakið er at navnið *Finnbogi* altíð er skrivað *Fimboi* við ongum *j*-innskoti, somuleiðis *miðin* el. *mjðin* (men hvrf. *miðvur, miðvirin* við *v*-innskoti). Í hvørfalsforminum *maavur* (= mágur) Geyt 41, 42 og hvønnfalsforminum *maav* Geyt 46, 47 síggja vit eitt dømi um at *v*-innskotið er uppfatað sum partur av orðstovninum (*maav* í staðin fyri *maa*).

Framman fyri *a* í ending skrivar handrit okkara í hvøvðsheitum ikki ljóðglopsinnskot eftir sjálvljóðini *e, ø, o, a, æ* og *á* so sum hesi dømini vísa: *glæa* (= gleða), *røa* (= røða), *høar* (= høggar), *roar* (= roðar), *læa* (= lagað), *dæar* (= dagar), *faa-a* (= fáa). Einki dømi er í Hs sum kann vísa um analogiskt *v*-innskot er komið inn í hvørfall av veikum kvennkynsorðum (so sum *glæða, søga*, har sum sandoyarmál nú hevur *v*-innskot): [gleava, sø:va].

Sagnorðaendingarnar *-aði* og *-aðu* eru skrifaðar regluliga sum ávikavist *-aje* (onkuntíð *-aji*) og *-avu*. Endingin *-aður* í lýsingarhátti (einki dæmi er um *-aðir*) fylgir hesum sama regluliga mynstri, t.d. *forbannavur*, *signavur*.

Merkisvert er tað at endingarnar *-aða(r)* hava *d*-innskot báðu ferðirnar tær koma fyrri: *albrinjada* Mirm 138, *brinjadar* Grim 27. Hetta er framburður sum hevur verið kendur.

### Endingin <um>

Sum bendingarending er *-um* fyrst og fremst brúkt í hvørjumfalli í nominalari bending (navnorðum, lýsingarorðum, fornøvnum og talorðum), í persónsfornøvnum eisini í hvnf. flt., men í eldri máli eisini í 1. pers. flt. av sagnorðum.

Í nútíðarmáli eru sagnorðaformar við *-um* burturdotnir í livandi máli. Tað hava teir eisini verið í málinum hjá Jóhanni í Króki, og dømini í Hs eru at meta sum leivdir av eini farnari skipan.

Í nominalum bendingum er endingin í dag *-un*. Hjá Jóhanni í Króki sæst *-um* og *-un* brúkt hvørt um annað, *-um* kortini væl oftari enn *-un*. Tað kundi bent á at uppskriftirnar eru gjørdar í eini skiftistíð har skrivarin kennir báðar móguleikar. Vit vita at *-um* hevur hildið sær longur í sandoyarmáli enn í øðrum bygdamálum, men útsagnirnar eru ikki eintýddar. Eitt nú sigur Hammershaimb í frásøgn frá ferð síni um landið í 1847-48 at „På alle de sydlige øer bruges bøjningsendelsen um for un (gørpum, brøgdum, brennum, hövum)“ (Hammershaimb 1847: 263 f.). Í mállærni (Hammershaimb 1854: 236) nevnið hann sum eitt eyðkenni fyri sandoyarmál: „fremdeles temmelig hyppig [er] endelsen um for nordenfjords un.“ Í mállærni í Anthologiini nevnið J. Jakobsen sum eitt eyðkenni fyri sandoyarmál „i østbygderne den delvise bevarelse af endelsen -um for det alm. -un, som *börnunum*, *húsunum*“ (Hammershaimb 1891: LVIII).<sup>3</sup>

Kanna vit kvæðini í Hs, síggja vit at í flestum teirra er *-um* nógv

3 Annars gongur ein søga um tá ið Hammershaimb á ferð síni í 1847-48 hitti teir seinastu „ummarrarnar“ í Skálavík. Jóhan Hendrik W. Poulsen sigur, at „Hammershaimb hevði í fyrstu royndum sínum til skriftmálið gjørt av at nýta endingina *-un* soleiðis skrivaða, men hoyrt havi eg frásagt, at á nevndu Føroyaferð síni var hann komin á tal við seinastu „ummarrarnar“ í Skálavík, og tað hevði gjørt, at hann hálsaði um og valdi endingina *-um* í staðin fyri *-un*“ (Poulsen 1994: 119). Spurdur sigur JHWP mæri at hann hevur søguna frá Chr. Matras, og at tað skuldu vera „tríggir gamlir dreingir ovarlaga í bygdini“ sum brúktu *-um*. Vit síggja at hetta sampakkar ikki við tað sum Hammershaimb sjálvur sigur. Kortini er søgan áhugaverd, tí hon vísir hvussu fólk seinri hava uppfatað hetta málsliga fyrbrigdið tá ið tað var komið á gravarbakkan.

meira brúkt enn *-un*. Í Grim er lutfallið millum *-um* og *-un* 60 : 34, Mirm 57 : 27, Ell 26 : 18, Skríð 13 : 3, Finn 14 : 5, Sigm 13 : 2, Leiv 19 : 12, Trøll 29 : 5, ÓH 20 : 6, Geyt 59 : 26. Taka vit alt Sniolvs kvæði undir einum, er lutfallið 208 : 85, men hyggja vit at teimum einstøku táttunum, hava tveir teir fyrstu rættiliga javnt býti (í Rana tátti 22 : 25!, Sniolvs tátti 32 : 25), men í hinum fimm er *-um* í stórari yvirvág, t.d. í Golmars tátti 19 : 0. Men í ÓT er øvut, tí har er lutfallið 21 : 30, og tað kundi verið ein ábending um at Jóannes hevur skrivað av eftir uppskrift aðrastaðni av landi og latið seg ávirka av henni. Annars eru líkindir til at Mirm, Ell og Sni eru fingin frá skálvíkingum, og um so var at *-um* stóð sterkari har í bygdini enn aðrastaðni, kundi móguleiki verið fyri at tað sást aftur í kvæðunum haðani, men tað síggja vit einki til (í Rana tátti er *-un* enntá í yvirvág, og í Mirm er javnt býtt í fyrru helvt av kvæðnum, men sum út líður, vindur *-um* uppá seg). Vit kundu eisini hugt at Brús og Orm, sum alt bendir á eru fingin frá manni ið føddur var í Havn. Men myndin er tvítýdd: Í Orm er *-un* í meiriluta (18 : 26), í Brús er *-um* í stórum meiriluta (30 : 8).

Tað eigur eisini at verða nevnt at í Hs er einki dømi um øvutan skrivngarhátt, so sum vit síggja dømir um í Sb, har *morgun* kann verða skrivað *morgum*. At enda kann verða nevnt at Jóannes í Króki altíð skrivar *antum* og eina ferð *oftum*.

So ofta sum Jóannes skrivar *-un*, mugu vit halda at broytingin *-um* > *-un* er farin fram í hansara bygdamáli. Men hann kennir óivað væl framburðin við *-um*, kanska tí hann hevur livað hjá tí eldra ættarliðnum og helst hjá summum av heimildarfólkum hansara. Útsagnirnar seinri í øldini benda á at *-um* hevur hildið sær longst í eysturbygdunum á Sandoyinni (kanska serliga í Skálavík). Um 1800 ella fyrst í øldini kann tað tí saktans hava havt størri útbreiðslu í økinum.

## Formlæra

Ætlanin er ikki her at gera eina fullfíggaða lýsing av bendingarviðurskiftunum (ella formlæruni sum heild) í Hs. Dentur verður lagdur á at draga slíkt fram ið kastar ljós á bygdamálsmun, ella sum víkir frá tí sum er vanligt í nútíðarmáli, og stundum verður eisini peikað á nýgerðir í mun til eldri málstig. Har afturímóti verður tann grammatiski óstöðugleiki sum vísir seg í okkara handriti eins væl og

í øðrum kvæðahandritum, ekki tikin til viðgerðar her. Tað hoyrir við til eina viðgerð av kvæðamálinum í síni heild. Har uppí hoyrir eitt nú sovorðið sum vantandi *u*-umljóð (*hand* fyrri *hond*), hvørfsfalsnýtsla og óstøðugar endingar í hvønnfalli fleirtali kallkyni (t.d. *reysta dreingi, reystar dreingi, reystar dreingir*). Hetta seinasta kemst av at føroyskt hevur fingið *-r* lagt aftrat endingini. Hammershaimb sigur at teir eldru hvønnfalsformanir vóru livandi í suðuroyarmáli. Vit síggja at so er ikki í Hs, men at teir eldru formarnir ofta eru varðveittir í rímstøðu (eitt gott dømi sæst í Geyt 43, 44). Sama er at siga um formar sum *tógva, tvá* og *tveggja*, sum koma fyrri, men ikki altíð í málfrøðiliga „rættari“ nýtslu (sí t.d. Lokk 41, 58).

Eitt ið er sermerkt við málinum hjá Jóhannesi í Króki, er at hann brúkar tey trý endingarsjálvljóðini *a, i* og *u* á ein hátt sum samsvavar næstan til fulnar við stavsetingina hjá Hammershaimb. Í hesum víkir málformur hansara frá málforminum hjá fleiri av teimum sum skrivaðu kvæðir upp í 19. øld, men hann víkir eisini frá málinum í Sandoyinni sum vit kenna tað í dag. Og tað kann ikki vera nakar ivi um at tað avspeglar málið hjá skrivaranum.

### Navnorð

Í nútíðarføroyskum er í fleiri førum munur á hvat kyn navnorð hava ymsastaðni í landinum. Her skulu vit nevna tað at *grunn* tykist at vera hvørkikynsorð (Lokk 40, 56, 57, Finn 60), og at *píl* altíð er kvennkyn í Hs, sí Grim 206, 213, ÓT 63, 64, 65. Tað sær eisini út sum *glógvi*, sum annars plagar at vera kallkyn, í Hs er kvennkyn, sí t.d. Mirm 176.

Bendingin av *vág* (uppr. *vágur* k.) er hvnf. *vaajina*, hvmf. *vaajini* Geyt 84, 85, og kundi myndað eitt millumstig millum tað eldra *vágin/váginum* (k.) og tað yngra *vágna/vágni* (kv.). At orðið er kvennkyn, vísir eisini dømið av *dyrari vaa* Sigm 13.

Eitt sermerkt orð er kvennkynsorðið sum í eintali er skrivað *fruur* (Sni 190, 219), ein síðuformur til *frú(gv)* el. *frúa*, og ikki er óhugsandi at tað er íkomið eftir ávirkan frá *brúður*.

Eitt sermerkt við Hs er navnorðið *garpi* (í nútíðarmáli *garpur*), sum allan vegin ígjøgnum er veikt bent.

*Mánaður* ridlar í føroyskum millum sterka og veika bending, flt. *mánaðir* el. *máanar*. Í Hs síggja vit báðar bendingar, sí t.d. *maana* hvnf. eint. Grim 187, *maanar* Grim 181, 182, Mirm 13, *maanandar* hvnf. flt. Mirm 37, *maanajinar* hvnf. flt. Mirm 80.



*Vetur*, sum í fýroyskum í dag eitur *vetrar* í flt. (í analogi við t.d. *akur* – *akrar*), hevur í Hs tann gamla fleirtalsformin *vetur* (Mirm 45, Trøll 21). Annars kemur eisini formurin *vintur*, runnin úr teimum eystaru norðurlandamálunum, fyri í handritinum (*vintirin* Skríml niðurl., *vintur nottin* Mirm 12).

Í hvørfalli eintali av sterkt bendum navnorðum síggja vit ikki ósjáldan formar við ongari hvørfalsending. Í summum fýrum er talan um eldri formar har norrønt onga ending hevði ella hevði ending sum var samjavnað til *l, n, r* el. *s*, men har fýroyskt hevur sett analogiskt *-ur* inn. Eitt nú leggur ein til merkis at *jallur* (norr. *jarl*) ongantíð hevur *ur*-ending í Mirm og Geyt, við einum undantaki heldur ikki í Finn, men altíð í tí nýyrkta ÓT. Í Lokk hevur *sveinur* (norr. *sveinn*) heldur ikki *ur*-ending, og sjáldan í øðrum kvæðum. Eisini *kall* (norr. *karl*) hevur sjáldan (um nakrantíð) *-ur* í hvørfalli. Í øðrum fýrum er talan um vanligan bendingarligan óstøðugleika í kvæðamáli har til ber at brúka hvønnfall í staðin fyri hvørfall. Ikki minst sæst hetta í sterkt bendum mansnøvnum, t.d. *Gullbrand*, *Hildibrand*, *Sjúrd*, *Torgrím* o.fl. í hvørfalli. Hinvegin tykist hvørfalsformurin *Leivur* at vera brúktur í hvønnfalli í 1. ør. í Leivs kvæði (sí eisini Grim 55, sum skrivur *Siurur u Halgjir*, har vit helst høvdu væntað hvønnfall). Í sandoyarmáli hevur annars verið vanligt at brúka *son* í hvørfalli heldur enn *sonur*, og í Hs síggjast onkur dømir um hetta, eitt nú í Geyt 20, 21.

Tað at skrivarin skilur so greidliga millum *i* og *u* í ending, sæst m.a. av at hann gjøgnumførir (við einum undantaki) *-u* í eykaføllum í eintali av veikum kvennkynsorðum, t.d. *bilgju*, *færju*, *Gødu*, *Hildu*, *kaabu*, *kirkju*, *konu*, *krunu*, *lampu*, *qvujju*, *qvujlu*, *pujnu* (tað staka undantakið er *pujni* Lokk 63), *sujju*, *skudu*, *siftu*, *sujju*, *sleggju*, *tal*, *tilju*, *tungu*. Eisini í fleirtali av hesum orðum er endingin skrivað *-ur*, meðan endingin í nútíðarfýroyskum er */-ir/*, t.d. *olkur*, *buxur*, *birsur*, *dublur*, *gavur*, *kjirkur*, *mæssur*, *reglur*, *rottur*, *skudur*, *snekkjur*, *siftur*, *sævur* el. *søvur*, *ternur*, *trummur*.

Formurin *færju* (Finn 5, 12, 13) má vera hvønnfall av kvennkynsorðinum *ferja*, hóast tað løgna bendingarsamsvarið (*færju tujt*).

Kvennkynsorðið sum í nútíðarmáli er kent sum *kvøða*, norr. *kveðja* (‘heilsan’), tykist her í handritinum at hava formin *kvøði* (og bendast sum *gleði* og *møði*). Dømini er fleiri: *qvæji sujna* Grim 31, 168, *qvøje sujna* Leiv 12, *qvæje sujna* Sni 131.

Fleirtal av *glíma* verður skrivað *glujmir* (Ell 41, Orm 30), og tað

kundi bent á at orðið verður fatað sum sterkt bent (Sb skrifvar í Ell *glujmir*, í Orm *gluim*). Hinvegin benda fleirtalsformar sum *bustur* (Ásm 65, 82) og *runur* (Mirm 38, 77) á at hesi orð hava verið fatað sum veik (t.e. *busta*, *rúna*, sbr. tó samansetingarnar *runar kletti* Sni 275, *runar maal* Trøll 32, *runar veldi* Geyt 112). Orðið *ørv* hevur í Hs gjøgnumførda veika bending, eint. *ørva*, flt. *ørvur*.

Eisini í øðrum sterkt bendum navnorðum, sum í fleirtali hava *-ur* í nútíðar skriftmáli, verður í Hs skrivað *-ur*, t.d. *brøvvur*, *bødur*, *dædur*, *fædur* el. *fødur*, *hendur* el. *hændur*, *nadur*, *stengur*.

Óvist er hvussu skrifvarin hevur fatað *nødur*, *nødr* og *valnødur* (Geyt 51, 53, 54), sum fleirtal av veikari bending, ella um hetta stavar frá upprunabendingini, norr. flt. *hnøtr*, ella um *r* er at fata sum partur av orðstovninum (sbr. *nytur*, sum upprunaliga er flt. av sama orði, og *nytrur* í føroyskum – um hetta orð í føroyskum sí annars Poulsen 1996: 267 f.). Teksturin tykist annars ógreiður hvat tali á nøtum viðvíkir (helst man talan bara vera um eina nøt).

Í Fisk 6 er *odlur*, t.e. *állur*, nevndur. Í dag hevur ein annars varhugan av at formurin *állur* hoyrir heima norðanfjørðs og *álur* sunnanfjørðs og í Havn. Hetta man vera tekin um at Jóannes hevur fingið Fiska kvæði norðaneftir.

### **ari-orð**

Í bundnum formi í eintali av hesum orðum síggja vit í handritinum eina øðrvísi bending enn hana ið lærd verður í skúlamállæruni. Hvørfallið er eingin ivi um. Har eitur tað t.d. *falsarin*, *gangarin*, *riddarin*, *skainkjarin* (ein stytur óbundin formur kemur tó fyrri saman við navni: *Løgðum keisar*, sí eisini *Galti íslandsfarar*, har sum *-farar* virkar sum stytur formur av *-farari*, eldri *fari*). Men í hvønnfalli eintali er endingin altíð *-in* (ikki *-an*): *gangarin* Mirm 63, Sni 258, 312, *kjadlarin* Mirm 57, 147, *riddarin* Sni 370, 417, *skajnkarin* Ell 38. Hvørjumfalsformur er eingin í handritinum. Í hvørsfalli hava vit *vægtarins* Ásm 45.

Í hvør- og hvønnfalli fleirtali er tann óbundna endingin *-ar*: *rennarar* (hvr.f.) Fisk 17, 18, *riddarar* (hvnf.) Mirm 153, Ásm 34 (hvr.f.), 37 (hvr.f.), Finn niðurl. (hvr.f./hvnf.?). Í nútíðar talumáli finna vit í flt. formar sum *riddarir* og *riddara* alt eftir málføri. Sí annars Weyhe (1991: 20), sum vísir á at Sb hevur dómir um báði *-ar* og *-a*. Av tveimum dómum um *-a* í Sb er annað í teksti frá Sjóvarbóndanum (Hábars kvæði).

## **Skyldskaparorð**

Skyldskaparorðini sum vit finna í Hs, eru *faðir*, *bróðir*, *dóttir*, *móðir*, *systir*, og *dømini* eru mong í eintali, og vit finna tey í øllum føllum í eintali, bara hendingaferð í fleirtali.

Formin <faðir> finna vit í hvør-, hvønn- og hvørjumfalli, skriv-aðan *fajer* el. *fajir*, og hvørsfalsformin <faðirs> í t.d. *fajirs bani* Mirm 109, *fajers dæj* Leiv 19, *fajirs næst* Lokk 68, 69. Í orðingini *fajir sujns svør* Sni 77 er -s ikki skrivað í *faðir*, men bara í endanum á „faðir sín“.

Hyggja vit at hinum orðunum í trimum teimum fyrstu føllum, síggja vit at handritið skrivar -ur tvær ferðir (hvnf. *mouvur* Grim 56, 153), annars altíð -ir í øllum trimum føllum (talið á dømum um -ir er 43 ferðir í hvrf., 53 ferðir í hvnf., 3 ferðir í hvmf.). Í ognar-konstruktiónum (hvørsfalskonstruktiónum) og sum fyrri saman-setingarliður koma orðini fyri við endingini -ir el. -irs, t.d. *mouvirs kna*, *mouvirs song*, *brouvirs vældi*, *av høgdi brouvir*, *mouvirs brouvir*, *dottir son*, og (sum støði undir avleiðslu) í *mouvirljivur*.

Vit kunnu staðfesta at tað upprunaliga skiftið millum -ir og -ur í eintali av skyldskaparorðum er burtur.

Í fleirtali hava vit bara hvørfalsformarnar *brøvur* og *dædur*.

## **Gamlir ið-stovnar**

Tann serliga bendingin hjá hesum orðum hevur havt ilt við at hildið sær í føroyskum, og orðini hava havt lyndi til at laga seg eftir øðrum bendingarflokkum ella heilt at skifta yvir í teir. Í Hs koma nøkur orð av hesum slag fyri.

Tey fyra *heiði*, *mýri*, *veiði* og *øks* høvdu í norrønum máli upprunaliga hvørfalsformarnar *heiðr*, *mýrr*, *veiðr* og *øks*, í yngri máli *heiði*, *mýri*, *veiði*, *øks*. Í hvønn- og hvørjumfalli var endingin -i: *heiði*, *mýri*, *veiði*, *øksi*. Í hvørsfalli eint. og í hvør- og hvønnfalli flt. var endingin -ar. *Øks* hevur í nútíðarmáli fingið somu bending sum eitt nú *bygd*, hini hava, serliga í eintali, fingið veikar formar. Í Hs kemur *øks* fyri fleiri ferðir í hvønn- og hvørjumfalli eint. og er altíð skrivað *øxi* (í Finn, Sigm), t.e. við gamlari bendingarending. Sama er at siga um hini, sum bara koma fyri í hvønn- ella hvørjumfalli, skrivaði *hajje* Geyt 24, *vajje* Geyt 24, *mujri* Geyt 80.

Eisini *elv*, *herði* (flt. *herðar*), *lendar* flt. (Trøll 35) og valkyrjunavnið norr. *Hildir* hava frá gamlari tíð høyrtil somu bending. Í handritinum kemur *elv* bara fyri í hvørfalli eint. bundið sum *elvin*

(*sum elvin for fossin strujia* Sni 392). *Herðar* (flt.) kemur fyrri í Lokk 24, Finn 49, 50, og annars kemur orðið fyrri fleiri ferðir í tí fasta orðasambandinum „millum rivs og herðar“ (Grim 105, 111, 116). Formurinn *herðar* kann her vera hvørsfall eint. ella hvørsfall flt., í tí seinra fòrinum er tá *r* skoytt uppí seinri (eldri hvfsf. flt. *herða*).

Valkyrjunavnið kemur fyrri í ÓT 55 í kenningini *Hildurs laigur*. Hvørsfalsformurinn *Hildurs* man stava aftur í tann danska tekstin sum kvæðið er yrkt eftir, og gongur aftur í fleiri uppskriftum av kvæðnum (sí Lenvig 1990). Men tað er merkisvert at longu í Sb (1823) stendur *hildar laigur*, við hvørsfalli ið samsvarar við norrønt.

Eisini *royður* bendist á fornmáli eftir somu bending, men hevur á nútíðarføroyskum somu bending sum *fjøður* (t.e. sum reinur ð-stovnur). Bæði hesi orðini koma fyrri í Hs, og har hava tey í bundnum formi í hvørsfalli samandrignan form, *fiærin* (= *fjøðurin*) Lokk 25, *rojrin* (= *royðurin*) Fisk 16.

### **Hvørkikynsorð**

Hvørkikynsorð av slagnum *kvæði* og *eyga* (norr. *ija-* og *an-*stovnar) høvdu í eldri máli ikki *-r* í flt., men hava vanligu *-r* í nútíðar talumáli. Handritið vísir hesi orð í eini skiftistíð.

*Tíðindi* og *ørindi* hava í Hs ikki *-r* í flt. (sí Leiv 32, Orm 23, Sni 25, 118, 182, 183, 316, 317). Fleirtalsformin *herklæði* síggja vit eina ferð (ÓT 6). Men annars fær fleirtalið *-r* í *klæðir* (Grim 55, 58, 184, 185, Finn 57, Leiv 7, 39, Mirm 15), *herklæðir* (Ell 46), *purpurklæðir* (Skrím 19, 34), *merkir* (Grim 63), *rikir* (Sni 2), og *strætir* (Grim 25, 193). Ikki sæst um *rojsni* (Geyt 18) er eint. el. flt.

Fleirtalsformin *eygu* finna vit í Mirm 19 (skr. *øjiu*), men annars síggja vit vanligu tann danskt-ávirkaða formin *eygun* (í ymsum skriftsniði, t.d. *øjiun*). Hetta kundi bent á at i-orðini (sum *klæði*) fáa *-r* í fleirtali fyrr enn a-orðini (*eyga*). Ein orsök til at i- og a-orðini ikki nýtast at fylgjast í hesi tilgongd, kann vera at tað er størri tørvur á at marka fleirtal við *-r* í *klæði*, har eintals- og fleirtalsformurinn er tann sami (*klæði – klæði*), enn í *eyga*, har munur longu er (*eyga – eygu*).

Hvørkikynsorð við *æ* í stovninum (t.d. *knæ*, *lær*) fingur í eldri máli ikki ljóðskifti til *ø* í fleirtali, men hitu tað sama sum í eintali (t.e. *knæ*, *lær*). Í kvæðum verða eldri formar uttan ljóðskifti ofta fastfrystir í rímstøðu, sum t.d. í Trøll 31 har rímið er *tvær – lær* (flt.),

í Orm 8 har rímparið er *knæ* (flt.) – *mær*, í Orm 41 har rímparið er *knæ* (flt.) – *ja*. Í ÓH 9 er rímparið *knæ* (flt.) – *dag*, men í tí fyrra orðinum er skrivað (*sujni*) *knee* ÓH 9, og ikki er óhugsandi at skriftformurin *knee* skal skiljast sum delabialiseraður formur av *knø*. Tað má so merkja tað at samjavnður er farin fram, soleiðis at á sama hátt sum *blað* verður *bløð* í flt., so verður *knæ* til *knø*.

Hvørkikynsorð við *-i* kunnu viðhvørt missa tað herðingarveika stavilsíð og gerast einstavilsisorð (vælkent dømi er *epl* fyrri *epli* í suðuroyarmáli). Orðini *kelvi* og *líki* hava í Hs fingið teir styttru formarnar *kelv* (í samansetingini *runar kielv* Leiv 26) og *lík* (í samansetingini *floudrægalujg* Grim 206, 213), men tað kann eisini eita *jankjelvi* (Lokk 36), og tað kann báði eita *herberg* (Grim 97) og *herbergi* (Mirm 98).

Tá ið *helli*, *hell*, *høll*, *hølli* koma í bland hjá Jóannesi í Króki (sí t.d. *hettar hødl* Trøll 41, 42 og *uj hødli in* Leiv 44, Brús 13, *mirt uj hødli* Ásm 40), hongur tað tó helst í mestan mun saman við delabialiseringini (sí undir <ø> s. 47ff).

Tað sjáldsama hvørkikynsorðið *eydni* (= *eydna* f.) kemur fyrri í *edni* ÓT 69 (Sb skrivar *ejdni*) og er eisini í eginhandriti hjá Sjóv-arbóndanum av kvæðnum (skrivað *Edne*), annars helst bara kent sum *Edni* í orðasavni hjá Svabo (1966).

*Leir* sum hvørkikynsorð tykist sambært FO at vera tað vanligasta sniðið av hesum orði, men tað kann hava hvørkikynsformin *leieur* og kallkynsformin *leirur* sum staðbundnar síðufomar (*leieur* h. er skrásett í Vágum, Koltri, Tórshavn og er eisini sagt at vera tað vanligu á Sandi, *leirur* k. er skrásett í Suðuroy og Norðoyggjum). Í Hs koma báðir teir fyrru formarnir fyrri í reglu sum gongur aftur í tveimum kvæðum: *sum ta var blæjda lajr* Brús 63 og *sum ta var bleida lajiur* Orm 63.

### **Fólkanøvn**

Av tí at fólkanøvn ofta skikka sær øðrvísi enn onnur navnorð, skulu vit umrøða tey fyrri seg.

Nøkur mansnøvn sum upprunaliga hava verið veikt bend, tykjast í sunnanfjørðsmáli at hava havt lyndi til at fáa *-ir* skoytt upp í stovnin. Hetta síggja vit í Hs í nøvnum sum *Bjarnir* og *Halgir* (norr. *Bjarni*, *Helgi*) og í Sb eisini í *Hegnir*, har sum Hs tó hevur *Høgni*. Men vit síggja at eisini *Øksir* (skr. *Øxir*) fylgir hesum sama mynstri, tó at tað á norr. hæt *Qzurr*.

Hinvegin hefur gomul *ija*-stovnaþending, sum hevði *-ir* í hvørfalli (t.d. *hirðir*, *Sverrir*), ekki staðið seg í føyroyskum, hvørki í mansnøvnum ella øðrum navnorðum. Høvuðsrákið er at tey skifta yvir í veika þending (*hirði*, *Sverri*). Í handritinum síggja vit onkun fornan form sløðast eftir, so sum hvørfalsformin *hilmir* (Geyt 38) og hvørsfalsformin *stillis* (Geyt 116). *Tórir* bendist upprunaliga á henda hátt (*Tórir*, *Tóri*, *Tóri*, *Tóris*), meðan gudanavnið *Tórir* hevði aðra þending (*Tórir*, *Tór*, *Tór(i)*, *Tórs*). Men í Hs hava báðir fingið somu þending: *Tórir* í hvørfalli og veika þending í eykaføllum (ÓH 21 hefur tó *Tour* – framman fyri sjálvljóð – í hvnf., aðrastaðni *Toura*), sbr. eisini staðarnavnið *Toura vaa* (= *Tórshavn*?) Finn 7. Og vit síggja at eisini *Tróndur* hefur fingið hesa somu þending.

*Sjúrdur* eitur í Hs *Sjúrd* í hvnf. og *Sjúrða* í hvsvf. (*Siura bridlip* Ásm 16), einki dømi er um hvmf. Burturfall av upprunaligum *-r* í hvørsfalsendingini *-ar* síggja vit eisini í *Gudmunda dottir*, *Gudmunda gari* (Pæt 22, 25, 27), *Christina fajer* (Pæt 26). *Sigmundur* eitur í hvørsfalli *Sigmunds*, t.e. *-s* fyri eldri *-ar*. Í þendingini av *Ólavur* síggja vit í hvnf. formarnar *Ólav* og *Óla* skifta, í hvmf. *Ólavi* og *Óla*, í hvsvf. *Ólavs* og *Ólas*.

Tey umrøddu mansnøvnini (uttan *Sigmundur*) hava tí hesa þending í Hs:

<b>Hvrf.</b>	Sjúrdur	Ólavur	Bjarnir	Halgir	Øksir	Tórir	Tróndur
<b>Hvnf.</b>	Sjúrd	Óla(v)	Bjarnir	Halgir	Øksir	Tóra	Trónða
<b>Hvmf.</b>	?	Óla(vi)	?	?	Øksiri	Tóra	Trónða
<b>Hvsvf.</b>	Sjúrða	Óla(v)s	Bjarnirs	?	Øksirs	Tóra	Trónða

Ofta verður hvønnfalsformurin *Sjúrd* brúktur í staðin fyri hvørfalsformin *Sjúrdur*, serliga tá ið titulin „kongur“ er skoyttur uppí, t.e. *Sjúrd kongur*, ella viðurnevnið í *Sjúrd Fótur*.

Av kvinnunøvnum eru tað helst tey trý, *Katrin*, *Kristin* og *Sissal*, sum hava áhuga úr þendingarligum sjónarhorni. Tveimum teimum fyrstu fáa vit kortini ikki gjørt okkum nakra fullfíggaða mynd av, tí tann fyrra er bara nevnd í hvørfalli (*Cadrin Mirm*), tann seinra í hvørfalli (*Christin* Pæt) og hvørsfalli (í *Christina fajer* Pæt 26). *Sissal* kemur fyri í øllum føllum og bendist veikt í eykaføllum (í tí almenna føyroyska fólkanavnalistanum er navnið sterkt bent, sí t.d. FO s. 1463):

**Hvrf.** Sissal  
**Hvnf.** Sissalu  
**Hvmf.** Sissalu  
**Hvsf.** Sissalu

Siðin at hava fólkanøvn bundin síggja vit hendingaferð í Hs, men bara í sambandi við mansnavnið *Sjúrd* og gudanavnið *Óðin*. Dømini um tað fyrra (øll í hvnf. og framman fyrri lýsingarorð) eru: *Siurin unga* Grim 104, 110, 115. Í regluni *Beer mar bo tiil Grujm unga*, krevur rytman nærum *Grímin unga*, og tað er júst tað sum Sb hevur. Tað er tí ikki óhugsandi at Jóannes tilvitað velur tann óbundna formin fram um tann bundna tá ið hann skrivar Hs (sbr. eisini í Sni 437-438: *Grujm son sujn*, har Sb hevur *Grujm sonin sujn*). Í hesum sambandi kann eisini nevast at har sum Hs hevur *Fin hiin litla* (ÓT 27), hevur Sb *Finnin luitla*.

*Óðin* kemur fyrri í hvør-, hvønn- og hvørsfalli og er skrivaður ávikavist *Ouvin* (Lokk 3 o.fl.), *Ouvan* (Lokk 2), *Ouvans* (Skrím 5). Tað merkir at formurin *Óðin* er blivin umtolkaður á tann hátt at <in>, sum upprunaliga var partur av orðstovninum, er tolkað sum bendingarending í veikari kallkynsbending: *Óðin, Óðin, Óðini, Óðins* > *Óðin, Óðan, Óðanum, Óðans*. Fyribrigdið hevur verið væl kent, serliga sunnanfjørðs (Weyhe 1996b: 352).

### Lýsingarorð

Lýsingarorð bendast í Hs í stórum dráttum á sama hátt sum vit kenna úr nútíðarmáli, og her eins og í øðrum bendingum verður skilt millum /i/ og /u/ í endingum á sama hátt sum í Hammershaimbs rættskriving.

Ein gongd sum sæst í bendingini av føroyskum lýsingarorðum, er samjavnður (analogi) millum orð við *a* og *æ* í stovninum. Í Hs síggja vit at hesin samjavnður er farin fram, soleiðis at ikki bara *a*, men eisini *æ* kann broytast til *ø* ella *o* í bendingini. *Vænur* eitur í kvennkyni *von* fyrri *eldri væn*. *Slættur* eitur í hvørjumfalli *sløttum* (skrivað *slettum*) fyrri *eldri slættum*, og *ræddur*, *rættur* og *slættur* eitur í kvennkyni *rødd* (skrivað *ræd*), *røtt* (skrivað *ret*) og *sløtt* (skrivað *slet*, *slæt*) fyrri *eldri rædd*, *rætt* og *slætt* (formarnir við *e/æ* eru her uppfataðir sum delabialiseraðir formar).

Ein onnur broyting er hon at lýsingarorð við *-in* (t.d. *búgvín*, *heiðin*), sum í *eldri máli* høvdu sama form í hvør- og hvønnfalli

eint. í kallkyni, hava í nútíðarmáli *-an* í hvønnfalli (*búnan, heidnan*), hetta í analogi við onnur lýsingarorð. Eldri hvønnfalsform síggja vit varðveittan í *bigvin* Grim 122 (*Haraldur toug sujn bigvin brand*), Mirm 48 (*Jadlin otti ajn bigvin brand*), Orm 49 (*Kongirin siejd sujn bigvin brand*), Ásm 89 (*vi sujn bigvin brand*), Geyt 33 (*ajin silvur bigvin pung*), Geyt 34 (*ajin silvur bigvin knujv*), og í *hajin* Mirm 55 (*ad vøa ajn hajin hund*).

Lýsingarorðið *háur* hevur í føroyskum (helst tíðliga) fingið kapping frá *høgur* (ið onkursvegna stavar eystaneftr). Legg til merkis at *hátt* hevði rímað betur við *vágt* (skrivað *vot*) enn *høgt* (skrivað *hægt*) ger í Geyt 61. Eina ferð síggja vit tað gamla miðstigið skrivað *harri* (= *hærri*) Geyt 1, men eisini tað yngra hástigið skrivað *haxt* Mirm 69, *hagsta* Orm 37, 38, í staðin fyri tað eldra *hæst, hæsta* (legg til merkis at *hæst* hevði rímað betur við *næst!*).

Norr. *sæll* verður í føroyskum regluliga til *sælur*, men ein síðuformur *sællur* hevur eisini verið, og hann síggja vit skrivaðan *sadlur* í Geyt 70 (sí eisini Geyt 93, 101).

Svarandi til standardskriftformin *einsamallur* finnast í talumáli skiftandi formar, eitt nú *ø(su)maldur, onsmaldur*. Í Hs hava vit *ajsimaldur* Mirm 129.

Lýsingarorð ið standa bundin, kunnu fáa bundna ending frá navnorðum. Dømir um tað síggja vit í *sødin mujn* Skríim 7, *vondin Brusajøgil* Brús 51, 52, 61.

Ikki færri enn tríggar ferðir í Hs finna vit regluna „Tað var um ein halgun dag“ (Skríim 1, Orm 3, Geyt 106). Tað er óvist hvussu formurin við *-un* í *halgun* skal tolkast málførðiliga. Vit høvdu væntað hvønnfall (*halgan*), men formurin líkist hvørjumfalli (í Sb er eisini skrivað *halgum* í hesum føri).

## Fornøvn

### *Persóns- og ognarfornøvn*

Um persónsfornøvnini í 1. og 2. persóni eintali er einki at siga, tí tey skikka sær sum í nútíðarmáli (og tað sama er við tí afturbenda fornavninum). Í fleirtali hava tey hesa bending (her endurgivna í normaliseraðum líki):



	1.p.	2.p.	1.p.	2.p.
<b>hvríf.</b>	vit	tit	vær	tær
<b>hvnf.</b>	okum	tykum	os	?
<b>hvmf.</b>	okum	tykum	os	tyðum
<b>hvsf.</b>	okra	tykra	vár	tyðara

Teir báðir teigarnir vinstrumegin svara til tvítal (dualis) á eldri máli, men eru í Hs brúktir sum fleirtal eins og í nútíðarføroyskum. Endingin í hvønn- og hvørjumfalli er í handritinum altíð skrivað *-un* el. *-um*, ongantíð *-ur*, sum var endingin á eldri málstigi, og sum sigst hava livað í sandoyarmáli eins og hon enn fyri ein part livir í suðuroyarmáli. Sambært Hammershaimb (1891: LXXXIX) kundi tað „sunnanfjørðs“ eita *okur*, *tykur* í hvønnfalli og *okum*, *tykum* í hvørjumfalli (sí eisini Poulsen 1994: 119 um nýtslu av *okur*, *tykur* í Skálavík). Hetta síggja vit kortini einki til í Hs. Í hvørfsfalli sæst heldur einki til teir longru formarnar *okara*, *tykara*, sum nú eru teir vanligu í Sandoyinni, men *okra* og *tykra* eru teir somu sum nú eru brúktir í suðuroyarmáli. Tað skal tó nevnt at Sb hevur hvørfsfalsformin *tira* har sum Ell 37 í Hs hevur *tijara*, og øvut hevur Sb eisini dømir um teir longru hvørfsfalsformarnar *okara*, *tykara* (sí t.d. Mirm 75 og 76 *tigra*, har Sb hevur *tigara*).

Í teigunum høgrumegin síggjast formar sum ganga aftur til gamalt fleirtal (pluralis). Hvørfsfalsformurin í 1. pers. (t.e. *vær*) kemur fyri bara einans ferðina, nevnliga í ÓT 5 (og kundi tí verið komin við uppskrift norðaneftr), har sum kongurin sigur: *Var skulla sigla tan salta siou*. Tann gamli fleirtalsformurin *os* kemur fyri trýggjar ferðir í hvønnfalli (Trøll 43, Pæt 27, Orm 43) og eina ferð í hvørjumfalli (Sigm 21). Ein hvørjumfalsform sum er víðkaður við *-um* (*osum*), og sum hevur verið kendur norðanfyri, síggja vit einki til her, og heldur ikki hvørfsfallið *osara* fyri *vár*. Hvørfsfalsformin *vár* síggja vit nøkur dømir um sum hvørfsfalsávirki: *vidia* (*vidja*) *vaar* Mirm 116, 117, Ell 27.

Tann gamli hvørfsfalsformurin *tær* í 2. persóni er brúktur nakrar ferðir, og vit síggja hann brúktan av sveinunum tá ið teir tala við kongin ella harra sín, t.d. *spírji tar* Grim 8, 151 (sagt við kong), *tar vilja* Geyt 28 (við kong), *tar læddu* Finn 51 (sagt við jall). Í Orm 8 sigur Ormar við pápan: *qvad vilje tar mar?* Her er sostatt talan um at brúka gamalt fleirtal sum høviskan form í viðtalu við ein persón. Men tað er eisini brúkt í Orm og ÓT í inngangsørindi ið

vendir sær til dansifólkið: *Vilju (vilje?) tar luja ...*, *Vilje tar hoira qvaje mujt, u vilje tar orun trigva*, og má tá vera leivd av gomlum fleirtali varðveitt í fóstum formli. Men fleiri dómir eru um ta nýggju orðingina *vilja tiid*, t.d. Grim 147, 148, Mirm 1.

*Tiun* (= tyðum) í hvørjumfalli brúkar Ormar í tiltalu við Ólav kong (Orm 72). Hvørsfallið *tijara* er brúkt tvær ferðir og báðu ferðirnar saman við navnorði (attributivt): *tijara ternur* Fisk 11, *uj tijara voldi* Ell 37 (her hevur Sb sum nevnt *tira*, t.e. *tyðra*, svarandi til *okra, tykra*).

Vit síggja í uppskriftunum báði bendingarformar sum í eldri máli vóru tvítal (dualis), og formar sum vóru fleirtal (pluralis). Sambært eitt nú Hammershaimb skuldi mótsetningurin millum tvítal og fleirtal framvegis vera hildin uppi norðanfyri í landinum. Vit síggja at tann mótsetningurin ikki er til í Hs.

Tað hoyrir við til søguna um persónsfornevni at ein hvørjumfalsformur *idrum* eisini sær út til at finnast, kemur fyri tvær ferðir, báðu ferð í Virgars tátti og í sama fasta orðasambandi: *viil e for idrum grajna* (Sni 272, 279), og ein bronglaður formur av sama orði man vera *ædar* í niðurlagnum til Finn, har hann (helst) er hvønnfall og minnir um tann danska formin *Eder*. Tað skjalfesta grundarlagið undir forminum tykist tó veikt, men sambært Hammershaimb (1854: 303) skulu hetta vera formar av tí gamla fleirtalinum og ganga aftur til norr. *yðr* í hvønn- og hvørjumfalli, sum í froyriskum kvæðamáli tykjast kunna hava hitið ávikavist *yður* og *ydrum* (sí bendingarmynstur hjá Hammershaimb 1854: 302). Hetta skulu tá vera formar sum ikki hava fingið *t* í framljóði, og ein hvørjumfalsformur við teirri yngru endingini *-um* (sbr. *osum* fyri eldri *os* í 1. pers.). Ógreitt er kortini hví *ð* er harðnað til *d* í hesum formum. (Sí eisini viðmerking s. 89f).

Um 3. pers. er ikki nógv at viðmerkja. Bendingin er sum í nútíðarmáli. Í hvørsfalli eint. kallkyni koma stutt- og langformar fyri, t.e. *hans, hansara*, ofta stýrdir av rytmu og rími (sí dømi í Sni 45), í kvennkyni bara tann longri formurin *hennara* (fyri eldri *hennar*). Í kvennkyni sæst stundum tann hálvdanski formurin *hennis* (Mirm 24, 155, Pæt 25). Í hvørjumfalli fleirtali er *teim* tann vanligi formurin, meðan *teimum* bara kemur fyri onkra hendingarferð (t.d. Brús 39). Møguliga kann tað vera stýrt av rytmu, sí t.d. Ell 56, Brús 39.

Hvørsfall av persónsfornavni og afturbendum fornavni kann verða brúkt einsamalt, stýrt av fyriseting (*tiil mujn, tiil tes, midlin*

*tairra, tiil sujn*) ella sagnorði (*bujia mujn, e vantaji tujn, vidja vaar*) ella partingarorði (partitiv) (*annar ogra*). Tað kann eisini vera sett aftrat navnorði (attributivt), t.e. á sama hátt sum ognarfornøvn, t.d. *ogra boud, ogra lond, tигра ostar bragdi, dottir hans, hans vujv, hansara sala mouvir, hennara mouvir, tajrra bejdgja boud*).

Sum rein ognarfornøvn rokna vit her orð ið bendast, t.e. *mín, tín, sín* og *vár*. Trý tey fyrstu bendir handritið sum í nútíðarføroyskum. Men meðan tað í dag ber til at skifta ímillum stuttan og langan form í hvmf. eint. kvennkyni (t.d. *míni* el. *mínari*), tykist skrivarin einans at brúka tann stutta formin, t.e. *míni, tíni, síni* (sí t.d. Mirm 171, 176).

Í nútíðar mállærum er eisini *vár* sett upp sum ognarfornavn við fullari bending, men sagt at hoyra hátíðarligum stíli til. Í Hs sæst at bendingin er farin av lagi. Av teimum 8 skrásettu dømnum er bara eitt stavað við *aa* (*vaar* Ásm 76), øll hini hava *o* (el. *ou*), sum bendir á at tað er tað danska *vor* sum er komið í staðin. Skift verður millum tveir „bendingarformar“, *vor* (eina ferð skrivað *vaar*) og *vora*, men uttan nakra greiða reglu. Hyggja vit eftir hvussu hesir formar eru endurgivnir í FK, síggja vit at har verður roynt at endurskapa (normalisera) bendingina (tó uttan at gjøgnumføra hana heilt). Dømini í handritinum og í FK eru:

Hs

**vor** unga son (hvnf.) Mirm 17  
*uj voura landi* (hvmf.) Ell 41  
**vora** seidgjir (hvnf. flt. k.) Ell 42  
**vora** hestarnar (hvnf. flt. k.) Pæt 27  
*mouvir vor* (hvmf.?) Trøll 39  
*uj vora rujgji* (hvmf.) Orm 30  
*hitta bruvur vaar* (hvnf.) Ásm 76  
*fraa vora færur* (hvmf.) Geyt 75

FK

**vár** unga son  
 í **várum** landi  
**várar** seggir  
**várar** hestarnar  
 móður **vár**  
 í **vára** (!) ríki  
 hitta brúður **vár** (!)  
 frá **várum** ferðum

### Ávísingarformøvn

Hvat ávísingarformøvnunum, brúkt sum ávísingarorð (determinativ) og fornavn, viðvíkir, er tað serliga eintalsbendingin av *tann* sum hevur áhuga, tí har hevur verið og er enn bygdamálsmunur. Bendingin er í handritinum henda (endurgivin í normaliseraðum líki):

	<b>K</b>	<b>Kv</b>	<b>H</b>
<b>Hvrf.</b>	tann	tann	tað
<b>Hvnf.</b>	tann	ta	tað
<b>Hvmf.</b>	tann (tí)	teirri (tí)	tí
<b>Hvsf.</b>			tess

Tað sum serliga er vert at taka fram her, er hvørjumfallið. Í kallkyni gjøgnumførir handritið næstan regluliga formin *tann* (í eldri máli *teim*), t.d. *vi tan gjilta bidra brandi* Sni 84, í kvennkyni *teirri* og í hvørkikyni *tí*. Tvey dómir um *tí* í kallkyni og kvennkyni koma fyrri, og tey eru í ÓH 4 (*tuj vananum*) og Leiv 32 (*tuj svimjing*), t.e. í kvæðum eftir Sjóvarbóndan (men ÓH hefur eisini tvey dómir um *tan* í hvmf. kallkyni: *firi tan gudi stoura* 19, *taga vi Gud tan ajna* 34). Tað bendir á at *tann* og *teirri* eru formarnir í ávikavist kallkyni og kvennkyni hjá skrivaranum, og at *tí* er komið við uppskrift frá Sjóvarbóndanum. Hvønnfall kvennkyn hefur á eldri máli havt formin *tá* (sambært Hammershaimb 1854: 303 var hetta ein suðuroyarformur). Í handritinum síggja vit tað aloftast skrivað *ta*, og helst endurgevur tað hvønnfalsformin <ta>, sum vit kenna úr nútíðarmáli, og sum tí helst man hava verið formurin hjá Jóannesi. Dømini *taa* Trøll 12 (*taa hina longu laj*), Geyt 53 (*taa litlu nødr*) og Ásm 92 (*e ajje systir taa*) kundu hugsast at umboðað tann eldra hvønnfalsformin og harvið verið leivdir av eldri bending (sjálvt um skrivari og kvøðari kanska hava fatað tað sum tíðarháorð). Hvørjumfall í kvennkyni er skrivað *tajrri* og *tajri* hvørt um annað.

Í bendingini av *hesin* og *hasin* hefur skrivarin ofta øðrvísi formar enn teir ið vanligir eru at hoyra og serliga síggja í nútíðarmáli. Tað er bara eintal ið er áhugavert her. Í hvøudsheitum sær bending hansara soleiðis út:

	<b>K</b>	<b>Kv</b>	<b>H</b>
<b>Hvrf.</b>	hesin, hasin	hendar, handar	hettar, hattar
<b>Hvnf.</b>	henda(r), handar	hesa, hasa	hetta(r), hattar
<b>Hvmf.</b>	hesum, hasum	hesi, has(ar)i	hesum

Tað mest áhugaverda við hesum formum eru teir ið hava fingið *-r* skoytt uppí. Hvørkikynsformarnir *hettar* og *hattar* eru tó vanligir í føroyskum um enn kanska roknaðir meira sum talumálsformar (sí t.d. FO). Teir eru mest sum gjøgnumførdur í Hs (tó *hetta* í Brús 32).

Har afturímóti munnu *hendar* og *handar* í hvnf. kallkyni og hvrf. kvennkyni neyvan vera í brúki í dag, men har afturímóti formar við *-n* (*hendan, handan*). Kanna vit eftir, eru hesir formarnir við *-r* so at siga gjøgnumfórdir í handritinum um vit síggja burtur frá stakdømum sum *henda* (hvnf. k.) ÓH 16 (sum er rímorð og rímar við *venda*), Sigm 54, 55.

Í hvmf. kvennkyni eru tað teir styttru formarnir (*hesi, hasi*) ið eru brúktir, *hesi* er gjøgnumfórt, meðan *hasi* er tað næstan, bara við einstøkum undantaki (*hasari* Sni 224).

### **Óbundin fornøvn**

Lítið er her at siga um sonevnd óbundin fornøvn. Tey eru ov illa umboðaði til at vit kunnu seta fullfíggaði bendingarmynstur upp, men tey dømir sum eru, benda á at bendingin hevur verið nøkuldunda sum í føroyskum nútíðarmáli.

Av *báðir* síggja vit hvørsfalsformin *bejdgja* (Mirm 99) brúktan. Fyri *hvør* er tað sama galdandi sum fyri ognarfornøvn og ávísingarforfnøvn, at tað er tann stutti formurin (*hvørji*) sum brúktur verður í hvørjumfalli kvennkyni eintali. Í *qvens mands durum* (Ásm 78) síggja vit hvørsfalsformin *hvøns* (norr. *hvers*).

*Hvørgin* hevur í hvønnfalli eint. kallkyni ein eldri form *hvørgan* (norr. *hverngan*) í handritinum, skrivað *qvengan* Geyt 29, meðan tað í nútíðarmáli eitur *hvørgan* (sí s. 221 fótnotu). Aðrir formar tykjast at vera sum í nútíðarmáli.

*Mann* (eisini skrivað *man*), sum mangan hevur verið fyri happi í føroyskum málkjaki, kemur fyri sum óbundið fornavn í Skrímm 17 (*ta besta sum man kan finna*).

Av fornavninum *annar* skulu vit einans peika á hvørsfalsformin í *annans hu* Grim 144 (norr. *annars*) og hvørjumfalsformin í kvennkyni *arari* Mirm 86, 178 (norr. *annarri*).

### **Talorð**

Mangt bendir á at teljingarhátturin í føroyskum er broyttur fyri ikki so langtíðan. Í Hs síggja vit talorðini í eini skiftistíð. Tað eru serliga tíggjuni sum her eru áhugaverd. Í handritinum eru tey *tydgju* Grim 122, Skrímm 43, *tjuvu* Geyt 119, *trujati* Ell 3, 4, 5, 20, 36, 37 el. *træduvu* Ell 1, 2, 13, 16, 21, Sigm 50, Geyt 61, *fioriti* ÓT 3, *fimti* Pæt 26, Sni 356, 360, 361, 362, 365, 404, 421, *tyjieti* Grim 122 (í *tydgju favnar og tyjieti*). Hesin seinasti er ein óskerptur síðuformur

til *tíggjuti*, gamalt talorð fyri hundrað. Men annars er *hundrað* brúkt fleiri ferðir, t.d. í *truj hundra* el. *hundra truj*, *hundra fim*, *tolvhundra* el. *hundra tolv*, somuleiðis í tí hálvanska forminum *hunduruda* (Sni 227).

Það sum serliga fellur í eyguni, er skiftið millum *tríati* og *tredivu*, ikki minst í Ellindi bónda, har sum það fyrra kemur fyri 6 ferðir og það seinra 5 ferðir, umframt tvey dómir í Sigm og Geyt. Tikin undir einum benda dømuni á at *tredivu* er í ferð við at troka *tríati* av. Helst er umskiftið longu farið fram í gerandismálinum, meðan teir eldru formarnir halda sær longur í kvæðum, har það bundna málið virkar varðveitandi. Vit eiga at leggja merki til at *tríati* og *tredivu* hava somu stavilsisskipan, og at það ger það lættari hjá *tredivu* at koma í staðin fyri *tríati* í bundnum máli enn t.d. hjá *hálvtrýss* at koma í staðin fyri *fimmti*, tí það hevði spilt rytmana.

Talorðið *tveir* bendist í Hs: *tveir*, *tveir*, *tveim*, *tveggja*. Teir eldru formarnar *tvá* og *tógva* (hvnf. kallkyn) eru vorðnir partur av kvæðamálinum og hava ikki hoyrt gerandismálinum til. *Tógva* kemur fyri bara eina ferð og tá brúkt tautologiskt sum *tægva idla tva* Orm 4, og *tvá* kemur annars javnan fyri í rímstøðu (t.d. Mirm 132, Ell 46, Ásm 97). Í Lokk 41 og 58 síggja vit *tva* brúkt í kvennkyni sjálvt um formurin søguliga er kallkyn. Í hvørjumfalli er það tann stutti formurin *tveim* ið er brúktur.

## Sagnorð

### *Ymsar rembingar í sagnorðabending*

Millum sterk og veik sagnorð fara sum kunnigt flytingar fram, vanligliga frá sterkari til veika bending.

Eitt dømi er orðið *høgga*, sum í kvæðum kann hava tann eldra formin *hjó* í tátíð. Hann finna vit eisini í Finn 28 (*kiou*), men annars gjøgnumførir Hs *høgdi* (*hægdi* Sni 172, 212, 256, 410, 425) og *høgdu* (ÓT 57).

Eitt annað dømi er *ráða*, nút. *ræður*, eldri tát. *ræð*, yngri tát. *ráddi*. Í Hs finna vit *ráddi* í meira ítøkiligum leksikalskum merkningum sum ‘hava ræði, elva, valda, týða dreym’ (og boðshátt í *tu raa mar hajlsu boud* Mirm 85, ynskishátt í *Gud raaje honum bødur* Grim 120, *raaji Gud fajir av himmirigji* Mirm 96), og vit finna *ræð* sum hjálparsagnorð við minni ítøkiligari merking (*ra ad kjenna* Ell 56, *siæggje ra aa pruja mee* Brús 68, sbr. eisini nút. í *ravur ad svava* Mirm 112, Ásm 86, *ravur han so ad tælja* Leiv 3, *ravur han*

up aa hidgja ÓT 53, *Ajnar ravur aa svara* ÓT 74, *Oulavur ravur ad svara* Ásm 86, *han ravur uj lious ad kasta* Ásm 39). Meira óskilling er orðingin *ravur for konga knydgja* ÓH 7.

Eitt annað sagnorð ið hefur skift frá sterkari til veika bending, er *eyka(st)*, sum kemur fyri fleiri ferðir í Hs. Sterkur formur í nút. er varðveittur í *egst* Ell 34, men annars er boðsh. skrivaður *egga* (fyri *eyka*) Sni 92, 93 og tát. *eggajist* (eldri tát. *ókst*) Grim 61, 62, Ásm 78.

Eisini í sagnorðinum *troða*, sum upprunaliga var sterkt (tát. norr. *trað*, eldri fœr. *tróð*), kappast yngri veikir formar við eldri sterkar. Í Hs finna vit navnháttin skrivaðan *troa* Sni 315, 431, tát. *troavu* Sni 388 og lýsingarhátt *troje* Brús 27, Orm 62.

Sagnorðið *tiggja* ‘taka ímóti, fáa’, sum ofta kemur fyri í kvæðum, eisini í okkara handriti, er eisini eitt av teimum ið hava skift frá sterkari til veika bending (norr. tát. *þá*). Í Hs finna vit tað í navnhátti *tidgja* Grim 97, Mirm 120, Sni 200, *tiggja* Brús 18, í nút. *tiggur* Mirm 96, í tát. *tugdi* Geyt 70, *tugdu* Mirm 4. Orðið er sostatt fallið saman við sagnorðinum *tyggja* (norr. *tyggja*) báði til ljóð og bending, meðan tey á fornmáli høvdu ólíkan form, bæði upprunaliga sterkt bend.

Men eisini innanhýsis í sterkum og í veikum sagnorðum fara flytingar fram millum bendingarflokkar, vanligar við analogi. Í 1. flokki av sterkari bending (orðum sum *bíta*) er ein vanlig gongd í fœroyskum at tát. *beit* fær úttalu við *ey* sum í 2. flokki (*seyp*). Henda mun millum 1. og 2. flokk í tát. heldur handritið uppi so at siga uttan undantak. Vit kunnu nevna hesi dømir um tát. eint. av 1. flokki: *baj*, *baid*, *draiv*, *laid*, *raj*, *rajv*, *slaid*, *staj*, og hesi av 2. flokki: *bej*, *brejd*, *flej*, *fleid*, *kreib*, *klejv*, *sieid*. Undantøkini eru tvey, har sum handritið hefur *ei* í 1. fl. og *ai* í 2. fl. (vit høvdu væntað tað øvuta): *bleiv* Trøll 45, *smaj* (= smeyg) Lokk 25. Tað skal sigast at *e* í *bleiv* er ótýðiligt, og eisini *a* í *smaj*, men Sb hefur týðiliga *smaj*. Tann eldri skilnaðurin millum 1. og 2. flokk tykist at vera varðveittur, men kanska hóma vit eina byrjandi samanrenning.

*Leypa* (sunnanfjórðs sagt *loypa*) er dømi um sagnorð ið bendist ymiskt alt eftir øki í landinum (víst kann verða til Weyhe 1996a: 113 f.). Munurin er í navnhátti og í nútíð, har standardskriftmálið hefur ljóðskifti millum *ey* og *oy*, meðan summi bygdamál gjøgnumføra *ey* og onnur *oy* (og eysturoyarmál í nýggjari tíð hefur fingið *y* í 2. og 3. pers. eint., *lýpur*). Sunnanfjórðs eru tað *oy*-formarnir sum

hava verið við yvirlutan, og það er eisini það vit síggja í Hs, tó við onkrum undantaki. Formarnir vit finna, eru í navnhátti *loiba* ÓT 43, 77, í boðsh. flt. *lojbi* ÓT 82, í nút. eint. *loibur* (*lojbur*) Mirm 32, Ell 17, Lokk 23, Finn 25, Sigm 58, ÓT 79, Sni 385, í nút. flt. *loiba* Mirm 107, 110, Trøll 50. Men eina ferð síggja vit í navnhátti *leiba* (Sni 67), og í Mirm 105 stendur möguliga eisini *læiba* í nút. flt. (sí fótnotu s. 125) Áhugavert er at samanbera ÓT 43 og Sni 67. Í báðum ørindum er orðið í rímstöðu og hitt rímorðið er *keypa*, og hjá Sjóvarbóndanum hefur *leypa* – *keypa* verið eitt fullfíggað rím, men Jóannes í Króki broytir það kortini í ÓT 43 til *loiba*. Það ger hann har afturímóti ekki í Sni 67, og það er ilt at siga hví formurin *leiba* er komin inn í uppskriftina av Sniolvs kvæði. Það tykist sum *loypa* hefur verið tann náúrligi formurin hjá Jóanni, men at hin ekki hefur verið honum ókendur.

Sagnorðið *ljóta*, sum hoyrði til 2. flokk, men sum longu man hava verið horvið úr gerandismáli, kemur fyrri í navnháttinum *liouda* Skrímm 9. Í ør. 11 er tát. *leyt* vorðið misskilt og skrivað *lad*.

Sagnorð í 5. flokki hævdu frá gamlari tíð *e* í navnhátti (t.d. *gefa*, *vega*, *kveða*). *Kveða* verður í føyroyskum *kvøða* við reglugligari ljóðbroyting (*e > ø* aftan á *kv*). Men í handriti okkara hefur *vega* eisini fingið *ø*: *vøa* (Mirm 55, 67, Sni 69). Það er ein spurningur um hetta er ein verulig ljóðbroyting (það tykist Sørli 1968: XXI at halda), ella hetta skal skiljast sum ein hyperkorrektur (øvutur) skrivingarháttur (*ø* skrivað í staðin fyrri *e*). Í lýsingarhátti hava báði *kvøða* og *vega* fingið *o* í sandoyarmáli: *kvøðin*, *vogin*. Nakað dømi um það fyrra hava vit ekki í Hs, men um hitt eru dømini fleiri: *voje* Finn 46, Sni 352, 400, 440, *vojin* Sni 299.

Sagnorðið *hyggja* í Lokk 40, 56, 57 gevur lítla meining. Frágreiðingin er helst tann at orðformurin, sum hann nú stendur, er ein leivd av teirri norrønu orðingini „hygg ek“, har sum *hyggja* merkti ‘hugsa, halda’, og sum tí merkir ‘hugsi el. haldi eg’ (kemur eisini fyrri í øðrum kvæðum, eitt nú Regini smiði: *tað hyggi at tí gár*). Tann gamla merkingin er kámað, og orðingin stendur eftir í bronglaðum líki.

Fleiri ferðir síggja vit *festa* – *froista* ella *besta* – *froista* brúkt sum rím (sí Grim 49, 174, Ásm 13, Sni 162). Her man það vera hent at *froysta* er komið í staðin fyrri það eldra *fresta* ‘útseta, bíða við’, sum hevði givið fullfíggað rím. Orsøkin er at sagnorðið *fresta* er komið í bland við *froysta* (< norr. *freista*). Her er vert at nevna at á



sama hátt sum *kreista* verður *kroysta*, so broytist *freista* regluliga til *froysta* um alt landið. Tá ið vit nú hava formin *freista* á føroyskum, so er tað tí at hann er tikin inn aftur í religiøst mál úr norrønari skrift (sí Sørli 1968: XXV).

Eitt sjáldsamt sagnorð er *svajvir* (Sb *svajvur*) Ásm 40, sum má vera nút. eint. av *sveiva*, eitt orð sum annars bara tykist at vera kent úr orðabókarhandriti hjá N. Mohr, sum hevur *svajva úr* el. *út* ‘drikke til Bunds, reent ud’ (Svabo 1966). Jóannes tykist at vera í iva um hvørja ending hann skal brúka í nút.

Men samstundis sum orð hvørva ella skifta týdning, so síggja vit eisini at nýggj sagnorð eru komin inn í kvæðamálið og tí eisini í gerandismálið. Hugsað verður um sagnorðið sum í tátíð eitur *burdi*, og sum kemur fyri í Ell 4, 5. Upprunin er tað danska *burde*, sum í nút. eitur *bør*, og henda formin finna vit hjá Sjóvarbóndanum í Leivs kvæði, skrivaðan *bør* el. *bøør*, í Hs *beer* Leiv 19. Søguliga er orðið skylt við *byrja*.

### **Blandað bending**

Soleiðis nevna vit ta bendingina ið vit síggja hjá sagnorðum við *-ar* í 2. og 3. pers. nút. eint. og *-di* el. *-ti* í tát. eint. Tað ber ikki altíð til at siga um eitt orð hevur fingið blandaða bending í einum handriti, tí tað er ikki altíð at báði nút. og tát. eru umboðaðar í handritinum, og neyðugt er serliga at kenna tátíðarformin. Blandað bending er eitt upp á seg ungt fyrbrigdi (sí Sandøy 2001: 137-139).

Í Hs hevur sagnorðið *leika* fingið hesa bending, og formarnir *leikar* og *leikti* el. *leiktu* eru væl umboðaðir í uppskriftunum.

*Skapa* eitur í tát. *skabti* (Grim 206, 213) og hevur tí blandaða bending.

*Rósa* tykist at vera á veg upp í blandaða bending, í nút. er skrivað *roustar* el. *rosar* (Sni 402, 439), í tát. flt. *roustu* (Finn 66), men í lýsingarhátti *rousa* (ÓH 32).

*Smíða* kemur ikki fyri í nút., men í tát. síggja vit báðar formarnar *smíddi* (*smujddi* Sni 273, 274) og *smíðaði* (*smujaji* Sni 272), t.e. dømini eru úr trimum fylgjandi ørindum (Sb hevur *smuiddi* í tveimum ørindum sum svara til tey trý í Hs). Sambært FO er *smíddi* staðbundin formur, og dømini í orðasavninum á Føroyamálsdeildini eru úr Húsavík og Dali. Í tí sambandi kann tað vera vert at nevna at heimildarmaðurin til Sniolvs kvæði í Sb (og helst eisini í HS) var úr Skálavík, men føddur í Húsavík.

*Rópa*, sum í dag oftast man hava blandaða bending, verður í nút. og tát. skrivað ávikavist *robar* (ÓT 82) og *robaji* (ÓT 58), t.e. við upprunaligari *ō*-stovnabending.

Óvist er hvussu bendingin er av sagnorðunum *feila* (nút. *fajlar* Sni 363, 419), *kæra* (nút. *karar* Sni 308) og *læna* el. *lána* (nút. *lanar* Pæt. 3, boðsh. *lana* Pæt 1, 5, 7, 9, Finn 5, 12, Sni 423), *sveipa* (nút. *svajbar* Grim 58, 184, 185). Tey koma ikki fyrri í tát. í handritinum.

Eitt sum ein leggur merki til, er at lýsingarháttur av sagnorðinum *vága* stendur sum rímorð í tveimum fylgjandi ørindum í Geyta Áslakssyni, men í tveimum ymiskum formum: *vaua* (= *vágað*) Geyt 60, *vot* (= *vágt*) Geyt 61. Hetta er eitt av fleiri dømum um ørindisvariatión har sum bara rímorðið skiftir, og her við ymiskum bendingarformi av sama orði.

*Brosa* hevur sambært FO *ō*-stovnabending (tát. *brosaði* FO, men *brosti* el. *brosaði* Jacobsen og Matras 1961). Á fornmáli bendist tað *broisir*, *brosti* (Iversen 1972: 99). Skriftformurin *broigsti* Ásm 56 (í Sb *broiksti*) man onkursvegna vera ein bronglaður formur av tát. *brosti*.

Óvist er hvussu *laddi* Brús 15 skal tolkast. FK endurgevur tað sum *lagdi*, Hammershaimb (1855: 86) sum *lægdi*. Ein móguleiki er at tað er tát. av *laða* (sum í fornmáli var sterkt bent, norr. *hlóð*).

### **Konjunktivur**

Í formdeildini „háttur (modus)“ hvarv konjunktivur í skiftinum frá norrønum til føroyskt. Í kvæðum sløðast einstakir formar eftir ið eru leivdir av konjunktivi, í Hs bara av sagnorðinum *vera*: *vari* (= *væri*, konj. tát.) Mirm 109, Lokk 3, 16, 29.

Í trimum sagnorðum (*hava*, *leggja*, *siga*) hendi kortini tað at teir upprunaligu konjunktivs-formarnir vórðu tiknir í brúk í søguhátti (indikativ), og at teir upprunaligu søguháttar-formarnir hvurvu úr málinum. Kortini síggja vit av sagnorðinum *leggja* tann gamla formin í søguhátti varðveittan í rímstøðu, báði sum *lagði* og *lagdi*. Í Orm 68 hava vit rímparið *bragdi* – *lagdi* og í næsta ørindi rímparið *braje* (= *bragði*) – *laje* (= *lagði*). Eisini í Mirm 75 er rímið *bragdi* – *lagdi*, men í næsta ørindi *bræjie* (= *bregði*) – *lejje* (= *legði*). Vit síggja eisini her dømir um at ymsir formar av sama orði kunnu nýtast í einum variatiómsmynstri í rímstøðu.

## **Persónsbending**

### *Eintal*

Í 1. pers. nút. eint. av *síggja* hefur handritið bara fýra ferðir formin (*eg*) *síggi* (ÓT 24, 40, 46, Sni 37), men brúkar aloftast tann serliga kvæðaformin (*eg*) *sær* (ið helst hefur norskar røtur).

Eitt sermerkt drag, sum vit eisini kenna úr dialektini í Sandoyinni í dag, er at 2. og 3. persónur altíð eitur tað sama, tí sagnorð fáa ikki *-t* el. *-st* í 2. pers. Hendinga undantøk frá hesi reglu eru at *síggja* í handritinum: *tu fert* (Sigm 48, Sni 33, 34), *tu fart* (Brús 55, Leiv 4, Lokk 60), *tu sost* (ÓT 47), *tu varst* (!) Sni 331. Hinvegin setur skrivarin onkuntíð *t* har tað ikki eigur at vera: *hoyrt tu* Orm 9 (helst ávirkað av *t* í næsta orði, sí eisini *hojrt ta* Sni 67).

Í fýroynskari nútíðarrættsskriving verður skilt ímillum *-ur* og *-ir* í 2. og 3. pers. nút. eint. eftir reglum ið byggja á norrønt. Henda mun finna vit ikki livandi í nøkrum bygdamáli í dag. Í sandoyarmáli í dag er endingin *-ur*. Tað er tí áhugavert at staðfesta at tann munur vit *síggja* í Hammershaimbs rættsskriving, verður fylgdur so at siga til fulnar í Hs. Í tveimum førum hefur handritið kortini *-ur* har sum vit skriva *-ir*: *dujvur* Finn 62, *kiennur* Orm 38 (legg til merkis at ør. 6 og 37 í sama kvæði hava *kiennir*, men í ør. 38 rímar tað við *rennur*). Í fýra førum har sum vit í dag skriva *-ur*, hefur handritið *-ir*: *bujir* Ell 7, *flidir* Mirm 18, *lujdir* Sni 209, 210 (men *luidur* í Sni 284, *laid* Sni 227). Nút. av *seta* verður í dag skrivað *setur* el. *setir*, og í Hs finna vit báðar formar: *sedur* Grim 38, *sedir* Finn 61. Hesi undantøk ella ivamál kundu verið ein fyriboðan um tær broytingar í fordeilingini av *-ur* og *-ir* sum eru í koming í fýroynskum bygdamálum.

3. pers. nút. av *skína* eitur í handritinum so at siga altíð *skín*, ein eldri formur ið hefur hildið sær í kvæðamáli og er gjøgnumfördur í Hs við einum undantaki: Í tí nýyrkta Leivs kvæði *síggja* vit tann nýggjara formin *skínur* (*skujnur* Leiv 38, rímar við *trujnur*), sum hefur fingið ta vanligu endingina í nút. eint. skoytta uppí. Ein líknandi eldri formur er *blas* Geyt 97, t.e. *blæs* (nút. av *blása*), nýfjør. *blæsur*. Somuleiðis má *giedl* Sigm 49 fatast sum upprunalig eldri nút. av *gjalla* (yngri nút. *gellur*). Men tað tykist sum tað av kvøðarunum hefur verið fatað sum tát.

Nút. eint. av *vaksa* hevði frá gamlari tíð heldur ikki ending í 2. og 3. pers., norr. *vex*, nýfjør. *veksur*. Hs hefur eina ferð *væx* (Grim 187) og triggjar ferðir *vøx* (Grim 187, Leiv 2, Orm 34). Ein form-

ur sum *vøx* kann hava tvinnanda uppruna. Tá ið hann kemur fyri norðanfjørðs (t.d. í handriti hjá Sjóvarbóndanum í Leiv 2), má hann fatast sum tát. *vóks* (norr. *óx*, nýfjør. *vaks*), og óivað er tað tann formin vit hava í Leiv 2 í Hs. Sunnanfjørðs skuldi *vóks* ikki fingið framburð við /ø/. Tað er tí mest sannlíkt at *vøx* hjá Jóannesi í Króki er øvutur skrivingarháttur fyri *veks* (legg merki til báðar formar, *vøx* og *væx*, í Grim 187). Men tað skerst ikki burtur at vit í tekstsamanhanginum helst vænta tátíð.

### *Fleirtal*

Í fleirtali er persónsbendingin í handritinum yvirhøvur tann sama sum í nútíðarføroyskum, t.e. sagnorðið eitur tað sama í øllum trimum persónum í fleirtali. Keldur í 19. øld siga at eldri persónsbending (ella partar av henni) enn livdi norðanfyrri í landinum, serliga í norðoyamáli, fyri ein part í Eysturoynni, og at hon aðrastaðni einans var varðveitt í kvæðum (Hammershaimb 1854: 270; Weyhe 2010b: 61).

Í uppskriftunum í Hs síggja vit onkrar leivdir av gamlari persónsbending í fleirtali. Í 1. pers. var tann gamla endingin *-um* og hartil kundi koma ljóðskifti frá *a* til *ø*. Men hyggja vit at dømunum, sæst at í øllum uttan tí seinasta (t.e. Geyt 29, har tað er søguháttur) er talan helst um boðshátt, t.e. við merkingini ‘sínámillum áheitan’:

**færum** og **sigli** *hajm* Grim 126

*viid klavum vora seidgjir* Ell 42

sedist *nijur sødin mujn viid lajgum tujt vi talvi* Skrí 7

**salum** *vora hestandar u ruje aa sta* Pæt 27

*viid prøvum mæssur og sanga* Trøll 6

*um in viid prøvum stund aa sund* Geyt 29

Hertil koma í niðurløgum hesir formar fyri: *dansum*, *sparum*, *stidlum*, *stujum*. Av teimum sær *stidlum* (*ædar*) út til at vera 2. pers., men *sparum* og *stujum* eru 1. pers., og *dansum* kann eisini vera 1. pers.

Út frá teimum nevndu dømunum tykist tað sum at tað er í boðshátti at endingin *-um* heldur sær best.

Tað er kanska vert at leggja til merkis at í tveimum av dømunum (Grim og Pæt) eru tvey javnskipaði sagnorð, men at bara tað fyrra hevur *-um* (t.e. endingina hjá 1. pers.) og tað seinra *-i* (= *-ið*,

endingina hjá 2. pers. í boðshátti). Fastari enn so situr nýtslan ekki. Í døminum í Skrímm man eisini *sedist* vera 2. pers. í staðin fyri eldri 1. pers. *setumst* (t.e. ‘latum okkum setast’).

Eldri bending í 2. pers. síggja vit einstøk dømír um. Hetta sæst fyrst og fremst í standardspurninginum „Hví spyrjið tær so?“, ið vendir sær til harran, sí: *spirji tar* Grim 8, *spirje tar* Grim 151, og *vilje tar* Orm 8. Vit síggja hana eisini í inngangsorðunum í ÓT 1 *vilje tar hoira*, *vilje tar orun trigva*, og somuleiðis í Orm 1, har ivi er um hvørt skrivarin meinar *vilju tar* el. *vilje tar*. Í *tar læddu* Finn 51 hoyrist sjálvsagt ekki um skriftformurin umboðar tað yngra <løgdu> ella tað eldra <løgduð>. Sbr. ta nýggju konstruktiónina *vilja tíid* Grim 147, 148, Mirm 1.

Sagnorðið *tiga* hevur upprunaliga havt *e* í navnhátti, boðshátti og nútíð, men í navnhátti er *i* helst komið inn tíðliga (*þegja* > *tiga*) og hevur haðani breitt seg til boðshátt og nútíð við tí úrsliti at vit hava dupultformar við *e* og *i* (boðsh. eint. *tegi* og *tig*, nút. *tegir* og *tigur*). Formarnir við *e* eru skjalfestir víða um í landinum, eisini í Sandoyinni, men teir tykjast at vera í ferð við at dvína fyri *i*-formunum. Jóannes í Króki skrivar í navnhátti *tija* (Leiv 30, Orm 24), í boðsh. eint. *teje* (fýra ferðir í Ásm 61, 62), og hann skrivar *tagdi* í tát. (Mirm 55, 67) og *tæa* (= tagað, Geyt 4) í lh. tát. (sí undir Lýsingarhátti tátíð, s. 86).

### **Lýsingarháttur nútíð**

Hammershaimb sigur í mállæru síni (1854: 270 f.) at hóast lh. nút. vanligu ekki bendist, so síggjast framvegis teir gomlu formarnir við *nda*, t.d. *tann livanda mannin*, varðveittir, „selv i håndskrifter nylig skrevne af færøiske bønder“. Í Hs síggja vit formar við *-andi* og *-anda* verða brúktar, og báðar báði í hvør- og hvønnfalli. Hvørfall: *livandi* Grim 142, 143, Skrímm 21, 35, Sni 307, *livanda* Grim 189, *tijandi* Leiv 36. Hvønnfall: *brænnandi* Mirm 100, *livanda* Geyt 83. Tað merkir at tann grammatiski mótsetningurin er burtur. Men dømið: *Tiid skullu ikkji lada Galta / livanda sleppa hajm* Geyt 83 kundi sostatt verið ein leivd av eldri bending, sum kortini ekki verður gjøgnumförd í handritinum.

### **Lýsingarháttur tátíð**

Lýsingarháttur í hvørkikyni (og supinum) av *síggja* kann í før-oyskum eita *sæð* el. *sætt*. Hs hevur bara tann seinra formin, skriv-

aðan *sat* (Fisk 13, Leiv 11). Hetta er í samsvari við bygdamálini sunnanfjórðs, sum bara brúka tann formin.

Í norrønum kundi lýsingarhátturinn av *tiga* eita *þagat* og *þagt*. Í føyroyskum er tað tann seinri (*tagt*) ið hevur yvirlivað, men *tagað* er her varðveittur í rímstøðu, skrivað *tæa* Geyt 4. Eisini *tola* kundi í lýsingarhátti á norr. eita *þolat* el. *þolt*. Føyroyskt hevur varðveitt báðar (*tolað* og *tolt*), og í Hs eitur tað *tolt* (Grim 223).

### **Miðalsøgn**

Í eldri máli høvdu sterk sagnorð og *ja*-sagnorð í 2. og 3. pers. nút. í miðalsøgn eintalssnið við endingini *-st*. Í føyroyskum sæst ein gongd tann vegin at geva teimum endingina *-ist* (og harvið tvey stavilsir). Í Hs finna vit teir eldru formarnar varðveittar í t.d. *bujst*, *byst*, *gierst*, *legst*, *ledst*, *lujgst*, *sest* (= setst), *sigst*, *sixt* (= sigst), *stændst*, *stendst*, men vit síggja eisini tann nýggjara formin *berjist* Geyt 112, 113 (fyri eldri *berst*).

### **Nú-tálig sagnorð**

Hesi sagnorð høvdu í fornmáli aðrar endingar í nút. enn onnur sagnorð, við tað at endingar teirra í nút. mintu um tær í tát. (harav heitið) hjá øðrum sagnorðum. Hetta hevði sína søguligu frágreiðing, ið vit fara at lata liggja her. Í nútíðarføyroyskum hava tær gomlu endingarnar ofta verið fyri analogiskum árinum frá øðrum sagnorðum.

Eftir at persónsbendingin einfaldaðist og sama ending varð gjøgnumførd í fleirtali, hevur fleirtalsendingin verið *-u*: *kunnu*, *mugu*, *munnu*, *skulu*. Og tað er henda ending sum er brúkt í Hs, og tað næstan uttan undantak. Dømini eru: *kunnu* Mirm 77, Leiv 45, 47, ÓT 26, 44, 52, *munnu* Mirm 5, Ell 3, ÓT 25, Geyt 82, *muvu* Orm 36, *skullu* Mirm 104, 106, 108, Ell 8, 9, 28, 40, 52, 53, Skrím 18, 19, Sigm 46, 64, 73, Leiv 21, 30, Brús 11, 12, 20, 21, 47, 48, Orm 2, 29, 40, ÓT 7, 43, 44, Ásm 11 (2 f.), 17, 41, 201, Geyt 51, 83, 93, 108. Skriftformurin *monne* Sni 101 er danskur.

Tað sum annars hendir mangastaðni, er at tann vanligara fleirtalsendingin *-a* kemur í staðin fyri *-u* í hesum orðum. Hetta síggja vit eitt dømi um í ÓT 5 (*Var skulla sigla tann salta siou*, men bara tvey ørindir seinri: *harra við skullu tar filgia*). Tað er freistandi at hugsa at stakdømið er innkomið við uppskrift frá Sjóvarbóndanum. Tað sær kortini út til at eisini Sigm 83 hevur *skulla* (sí fótnotu s. 152).

*Eiga* hoyrði í eldri máli til hesa somu bending (norr. nút. *á, eigu*), men hefur í Hs eins og í nýfðroyskum fingið teir yngru formarnar *eigi, eigur* og *eiga* í nút. Í rímstöðu er ein eldri fðroyskur formur *ár* (< norr. *á*) ofta varðveittur, t.d. í Grim 9, 141, 152, Ell 46.

### **Hjáorð, fyrisetingar og onnur smáorð**

Í málfrøðibókum verða hjáorð, fyrisetingar, sambindingarorð (konjunktiónir), undirskipanarorð (subjunktiónir) og meðalvarpingar ofta undir einum nevnd smáorð og smáorðaflokkar. Her skulu vit eisini gera tey burtur av okkum í einum taki.

Í hjáorðum og fyrisetingum ger skrivarin mun *á -ir* og *-ur* í herðingarveikum stavilsi á sama hátt sum í stavsetingini hjá Hammershaimb. Hann skivrar: *ettir, undir* (el. *under*), *ivir* (tó eina ferð *ivur* Grim 166), *attur*. Har afturímóti verður fyrisetingin <millum> altíð skrivað við *-in* í endanum: *midlin*, meðan <gjøgnum> verður skrivað við *-um* (*gjegnum*, eina ferð *gjegnun* Lokk 69).

Fyrisetingar og hjáorð við *-ir* og *-ur* verða í dag úttalaði við */-ur/* í sandoyarmáli (Hagström 1967: 158), og tað eina dømið um *ivur* kundi verið ein ábending um at broytingin er á veg.

Í nútíðarfðroyskum er bland komið í millum lýsingarorðið *longri* og hjáorðið *longur* í miðstigi og somuleiðis millum *betri* og *betur*. Hs skilur greitt millum tey bæði fyrru: Hjáorðið eitur altíð *longur* (Grim 49, 174, Mirm 37, 81, Leiv 43, Trøll 22, 29, 33, 43, ÓT 30, Ásm 10, 13, 66, 68, 69, 93, Sni 162), lýsingarorðið *longri* (ÓT 45). Eisini millum lýsingarorðið *betri* og hjáorðið *betur* tykist munurin at vera varðveittur í flestum fðrum. Viðhvørt kann ivi vera um antin talan er um lýsingarorð ella hjáorð í fðroyskum. Men í ÓT 51 og 52 stendur í báðum fðrum *bedri*, sjálvst tað seinra týðiliga er hjáorð. Dømini um *bedur* eru: Grim 64, Lokk 51, Orm 53, Sni 201, 331, 369, 415, Geyt 4 (í FK endurgivin sum *betur*). Dømini um *bedri* eru: Finn 66, Leiv 53, ÓT 51, 52, Geyt 94, 95, 96, 102 (í FK endurgivin sum *betri*, uttan ÓT 52, sum er endurgivið *betur*).

Eftirfestið *-laga* í staðarhjáorðum kann í fðroyskum hava tann styttra síðuförmin *-la*. Einastu ferð eitt slíkt staðarhjáorð kemur fyri í Hs, er tað skrivað *uttala* (= uttarla, uttarlaga) Ásm 35. Eisini skal verða víst á förmin *houlijani* (= hóvligani) Grim 35, 36, 65, 66. Hetta at skoyta eftirfestið *-ni* upp í hjáorð er í orðabókum í dag vanligaroknað sum eitt talumálseyðkenni (sí *-ni* í FO) og er

kanska ekki tað vit fyrst seta í samband við kvæðamál (dømini um *-liga* er hinvegin mong í handritinum).

Tíðarhjáorðið <ofta> eitur í Hs aloftast *ofta* (Grim 34, 54, 183, Mirm 14, Sni 148, 211, 278), miðstig *oftari* (Trøll 46), men hefur eina ferð síðuförmin *oftum* (Ásm 71), sum tykist at vera kvæðaformur burturav.

Tað er merkisvert í hvussu skiftandi sniði spurnarhjáorðið <hvussu> verður skrivað í Hs. Dømini eru:

*kvæssi* Fisk 19, Leiv 35, Trøll 22, 29, 33, ÓH 2, ÓT 15, Sni 9, 132,

441, *qvessi* Lokk 4, *qvæssi* Mirm 1, 34, 88, 102, Geyt 20, 23

*qvæs* Lokk 3, 16, 29, *qvæs* Geyt 62

*qvussi* Mirm 171

*kussu* Ell 18, Sni 28

*kussi* Geyt 52

Tríggir teir fyrstu skriftformarnir, *kvæssi*, *qvessi*, *qvæssi*, eru sjálvandi bara skrivlig avbrigdir av sama úttaluformi, sum gongur aftur til norr. *hversu* > eldri før. *hvøssu* (í Hs við delabialisering). *Qves* og *qvæs* er onkursvegna eitt styt frábrigdi. Síðuförmin við *u* (í staðin fyri  $\emptyset$ ), sum er tann vit brúka í nútíðarmáli, helst uppkomin í teirri herðingarveiku støðuni sum orðið *ofta* hefur, er eisini at síggja í Hs, men nógv sjáldnari enn tann við *e* ( $\emptyset$ ). Og vit síggja hann báði við /kv/ og /k/ í oddastøðu, har sum /v/ man vera fallið burtur framman fyri /u/ (t.e. /kvu/ > /ku/). Umframt alt hetta so kann endasjálvljóðið skifta millum *-u* og *-i*. Samanumtikið hava vit her orðið umboðað í fimm úttalusniðum. Hvørjum uttanmásligum viðurskiftum variatiónin hefur verið treytað av, ella um hon hefur verið púra frí, dugi eg ikki at siga.

Hjáorðið *tó* kann brúkast sum hjáliður, og tað kann brúkast sum undirskipandi liður (subjunktional), ella partur av slíkum, fremst í eykasetningi, tá sum *tó*, *tó at*, *tóast* og *hóast*. Í Hs síggja vit at *tó* ofta hefur síðuförmin *dó* (skr. *dou*).

Brúkt sum reint hjáorð (hjáliður) síggja vit tað eina ferð skrivað *tou* (Fisk 10), men oftast *dou* (Brús 39, ÓH 5, Ásm 16, Sni 389, Geyt 29). Í øðrum førum, tá ið tað innleiðir eykasetning ella kann tolkast á tvinnanda hátt, er tað altíð skrivað *dou* (Grim 218, Mirm 123, Ásm 10, Sni 96, 194, 195).



Tann innskipandi liðurin þó at í norrønum kann í fýroyskum eita tó at, í ÓT 22 skrivaður *touv ad*. Men hann er eisini broyttur til *tóast* og *hóast* (umframt aðrar formar). Av hesum er tann fyrri vanligastur í Hs, sum skrivar *touvast* seks ferðir (Grim 4, 5, Mirm 56, 159, Skrí 11, Sni 351) og *houvast* eina ferð (Mirm 112).

Ein annars nógv brúktur innskipandi liður í eykasetningi í Hs er *um in* (= um enn) Brús 55, 73, ÓT 23, 27, Ásm 92, Geyt 29, 94, 95, 96, 102.

Subjunktiónin, sum á fýroyskum oftast er skrivað <meðan>, onkuntíð <meðni>, er í Hs altíð skrivað *meni*, væl at merkja um ikki tað danska *mens* verður brúkt í staðin (sí dømuni í Grim 70, 71, 72).

Hs skrivar altíð *antum* (ÓH 3, ÓT 7, Sni 138) fyrri tað sum nú vanliga eitur *antin*.

Undir umrøðini av <o> (s. 44) varð nevnt at sambindingarorðið <og> í Hs regluliga verður skrivað *u*. Hetta er í fullum samsvari við eina úttalu sum er ella hevur verið kend í Sandoyinni og í Skúgvoy (sí t.d. Poulsen 1994: 119 f.), men eisini aðrastaðni (eitt nú í handritum hjá Sjóvarbóndanum). Orðasambandið <og so> er kortini oftast skrivað *ogso*, eina ferð *oso* og onkuntíð *u so* (sí t.d. Brús 41-44).

Og nú allir hinir orðaflokkarnir eru umrøddir, kunnu vit hóskandi nevna meðalvarpingina „eya meg“ hjá Brúsajøkli, skrivað *eja mee* (Brús 67).

Eitt ivasamt smáorð í Hs er *ujdum* Ell 7 (Sb skrivar tað *idum*). CCF/FK endurgevur tað sum *íðum*. CCF endurgevur Schrøter fyrri at hava „tað er í tí for mær greint“ og uppskrift hjá J. Jakobsen úr Suðuroy fyrri at hava „íðun“ (í FK II, s. 132 normaliserað til „ýtum“). *Svabos Glossar* (Matras 1943) hevur sum leitorð „Ujtum adv.“ við týðingini ‘fuldt op, ligemed’ og nevnið sum keldu Grimmars kvæði (í uppskriftini hjá Svabo av hesum kvæði sæst tað kortini ikki at koma fyrri). Annars kann orðið minna um kvæðaorðið *ýtar* (flt.), ið er sagt at merkja menn, eisini kent úr fornum skaldskaparmáli, og sum t.d. kemur fyrri í uppskrift hjá Svabo av Torbjørn Bekli ør. 161: „viil ee firi Ujtun grajna“ (Matras 1939: 527). Og ikki er tað sørt at hetta aftur minni um regluna „viil e for idrum grajna“ í Hs (Sni 272, 279), har sum „idrum“ hevur verið tolkað sum (gamalt) persónsfornavn (sí s. 74). Her tykist onkursvegna onkur fløkja at vera íkomin.

## Setningafrøði

Bundið mál er ikki tað best egnaða til at gera syntaktiskar niður-  
støður útfrá. Her skulu bara nøkur fá syntaktisk fyrbrigdir verða  
tikin fram: (1) orðarað í eykasetningi, (2) striking av spurnarhjáorði  
fremst í spurnarsetningi, (3) grundliður í øðrum falli enn hvørfalli  
og (4) ávirki í hvørfsfalli.

### Orðarað í eykasetningi

Viðvíkjandi orðarað í eykasetningi er tað spurningurin um rað-  
fylgjuna: finitt umsøgn + setningshjáliður el. setningshjáliður + finitt  
umsøgn, sum kann vera áhugaverdur, tí her tykist bygdamálsmunur  
at hava verið. Tað fyrra orðaraðið er tað eldra, tað sum vit kenna úr  
formáli (og sum ofta er at síggja í tekstum eftir Heðin Brú), og tað  
er tað vit síggja brúkt í Hs í flestum førum, so sum hesi dømini í vísa:

*ad hann **kjemur ikkji** attur* Mirm 18

*frigvin tan tu sejie e **kundi ikkji** vinna* Sni 160

*han er ajngjin uj værini sujn lujga **kan ikkji** finna* Sni 174

*dou han **er ikkji** frujiur* Mirm 123

*touvast han **er ikkji** frujiur* Mirm 159, Sni 351

*dou (...) e **komi aj** attur ur tairri* Sni 96

Men hina raðfylgjuna (ta yngru) finna vit eisini: *Ormar giekk uj  
høddli in sum **ikkje hejje** veri fiir* Brús 59 (men í Sb: *Ormar heje tan  
sii aa sear uj Osmundur **hejji ikkji** fiir*).

### Striking av spurnarorði

Í setningafrøðini verður skilt millum spurnarsetningar við spurn-  
arorði og spurnarsetningar við ongum spurnarorði. Eitt av spurn-  
arorðunum er *hvussu*, og tað kann verða slept fremst í setningin-  
um. Fyrbrigdið er í dag best kent úr suðuroyarmáli (t.d. *Nógv er  
klokkan?* og *Veitst tú nógv klokkan er?*), men sæst annars av og  
á í kvæðauppskriftum. Fyrbrigdið er gamalt í føroyskum og sæst  
longu í Húsavíkarbrøvunum. Í Hs eru dømini hesi, sum alt eru  
spurnarsetningar:

*Lajngji ledur tu siugan man sida ivir tujnun fadi / bori* Mirm 70, 71

(?) *Mangar hefur [tu] vintur rot haima uj tujnum skaala Trøll 19*  
*Mangar ganga roura skudur ud av tujnum skaala Trøll 25*

### **Sagnorð við grundliði í eykafalli**

Sagnorðið *droyma* hefur frá gamlari tíð tikið grundlið í hvønnfalli, og í Hs síggja vit fleiri dómir:

**jadlin** *drojmdi drejmin tan* Mirm 8, 9

**mee** *drojmdi Pæt 16, 17, 18, Sni 171, 172, 409, 410*

Men vit síggja somuleiðis ta yngru orðingina at grundliðurin kann standa í hvørfalli (dømini í Mirm kunnu sjálvsagt báði vera hvør- og hvønnfall, men eg velji at tolka tey sum hvønnfall). Dømini í Pæt eru áhugaverd, tí í teimum trimum ørindunum har Pætur Knútsson fortelur um sínar dreymar, brúkar hann hvønnfall (*meg*), men tá ið móðirin týðir honum dreymarnar, brúkar hon hvørfall: *tu drojmdi Pæt 19, 20, 21*. Eisini í *Grujmur drojmdi drejmin Sni 425* tekur *droyma* grundlið í hvørfalli.

Sagnorðið *lysta* tók í eldri máli grundlið í hvønnfalli. Dømini í Hs eru mong:

*nu listir mee til Gararujgi Grim 73, 188*

*nu listir mee uj brajjar hadl Grim 103*

*nu listir mee til Saxlandar Mirm 39*

*nu listir unga Justinis Mirm 114*

**te** *listir aa bidgja Mirm 120*

*nu listir mee til Fraglandar Mirm 139, 152*

*nu listir han ad søgja moj Finn 3*

*nu listir mee til Suriar Leiv 24*

*nu listir mee uj Botnar noor Trøll 4*

**mee** *listir te ad gjilja Sni 187*

*nu listir me tiil hadlar hajm Sni 225*

**me** *listir tiil aa gjilja Sni 229*

**mee** *listir tee aa gjilja Sni 330*

*nu listir mee up aa land Geyt 13*

**kongjin** *listir tiil hadlar heim Geyt 106*

Men vit síggja eisini at hvørjumfall kann verða tikið í brúk í staðin

fyri hvønnfall, so sum fyra dømír úr Sni vísa, ella hvørfall, sum tvey dømír úr Skríim vísa:

*so listir **honum** ad strujast* Sni 88, 89, 345, 346  
*firin **sjolvur** listir ad doj el. velja* Skríim 22, 23

Eisini vara tekur hvønnfall: *ta mundi **tee** ikkji vara* Sni 270.

*Leingjast og tykja(st)* taka grundlið í hvørjumfalli:

**mar** *lajngjist ikki aa møda* el. *bujia* Sni 405, 406  
*lajngist **honum** aa bujia* Orm 71  
**kongjinum** *tigjir luitlan tattur* Ásm 32  
**mar** *tigjir ta ankji roisni vera* Sni 191, 376  
*Ormar (...)* u *Tambarsæggji tigjist **mar** eru javnir* Ell 44  
**edlum** *tokti undur* Mirm 168  
*togtist **honum** sum bauar hendur vouru bundnar* Mirm 163  
**mar** *toktist sum Haraldur kongur raj* el. *roddi* Geyt 1, 2

Men aðrar konstruktiónir við grundliði í hvørfalli bera eisini til:

*Haraldur (...)* *tigjir sar ongar nejier kienna* Grim 108, 114  
*Haraldur (...)* *tigist vera uj trejd* Grim 107  
*nu tigjist han sar nejir kienna* Grim 121  
*Gormundur (...)* *tigjist vera uj vanda* Grim 195  
*Osmundur (...)* *tigjist vera uj vanda* Sni 269  
*han tigjist vera tujn javni* Geyt 11  
*taa toktist han hertuin ad vera komin uj vanda* Sni 137

### **Hvørsfalsávirki**

Í forn máli vóru ávís sagnorð ið tóku ávirki í hvørsfalli (hvørsfalsávirki). Í nútíðarmáli er tað burtur, men í kvæðatekstunum í Hs síggja vit framvegis fleiri dømír um sagnorð við hvørsfalsávirki, serliga tá ið ávirkið er persónsfornavn. Sagnorðini eru *bíða*, *goyma*, *hevna*, *njóta*, *vænta*, og dømíni eru hesi:

*bujia **mujn*** Grim 32  
*gojma **guls** u **landa*** Grim 79  
**tajra** *torir hevna* Pæt (niðurl.)

veri **tuju** *ajngjin nioudandi* Grim 123  
*aa vidia/vidja vaar* Mirm 116, 117, Ell 27, *aa vidja muju* Mirm 140  
*vanta muju* Brús 11, 12, 20, 21, *e vantaji tuju* Mirm 45

At *njóta* kortini ekki altíð stýrir hvørsfalli, síggja vit í: *Osmundur skal te ikkji niouda* (Ásm 11) og *Ladi ikkji Siurin unga Gara ruggi niouda* (Grim 104, 115), har ávirki stendur í hvønnfalli. *Gæta* stýrði eisini hvørsfalli í eldri máli, men í Hs stýrir tað hvønnfalli, t.d. í Grim 12, Mirm 5.

Í tí fasta orðasambandinum „at skorta fíggja(r)“ í kvæðum, eisini í Hs (t.d. Grim 75), sær *skorta* út til at stýra hvørsfalli. Tað gjørði tað annars ikki í norrønum og tykist burturav at vera ein føroysk kvæðavending.

# Útgávan

Teksturinn í Hs verður í hesari útgávuni endurgivin stavrætt eftir handritinum. Einastu veruligu frávik eru í uppsetingini av ørindunum og í nýtsluni av stórum støvum. Ørindir við fyra reglum skrivar Jóannes á tveimum reglum, soleiðis at fyrra ørindishelvt (1.-2. regla) stendur á einari reglu og onnur ørindishelvt (3.-4. regla) á einari reglu, og hann setur komma har hann fatar markið at vera millum 1. og 2. ørindisreglu og millum 3. og 4., t.d.:

Grimmar kongur uj Gara ruigji, han beer rejian krans  
Tae rujiur so mangur uj hans gaard, til Hildu dottir hans.

Tvíreglað ørindi skrivar Jóannes á einari reglu og við komma millum ørindisreglurnar, t.d.:

I Skobun byr ain menskur man, Olvur stærkji ajdur han.

Í Fiska kvæði, sum hevur annað ørindislag enn hini hvæðini í savnum, eru ørindini sett upp soleiðis í handritinum:

Heer viil e um fiskar røa, qvøa kan e fot  
Har koom Sajiur aa samri grajn, Murtur mangt hot  
Har koom Kalvi koirandi.

Í útgávuni er tví- og ferreglað ørindi sett upp í ávikavist tveimum og fyra reglum, so sum siður er. Fiska kvæði er í útgávuni sett upp 5-reglað. Annars hevur handritið onga fasta tekningseting annað enn tað at tað setur punktum eftir hvørt ørindi.

Tað er nakað tilvildarligt nær handritið brúkar stóran og lítlan stav, men vanligu hevur tað stóran stav í reglubyrjan, somuleiðis í nøvnum og ofta, men verri enn so altíð, í navnorðum. Í útgávuni er valt at hava stóran stav har sum handritið byrjar reglu, og fremst í veruligum nøvnum, annars ikki. Punktum er bara sett við ørindis-

enda. Sum eitt undantak setur útgávan punktum framman fyrri endareglu í niðurlag tá ið hon er endurtøka av fyrstu reglu, og í Fiska kvæði framman fyrri endaregluna, sum verður endurtikin fyrst í næsta ørindi.

Viðvíkjandi einstøkum bókstøvum er at siga at sjálvljóðið  $\emptyset$  er í handritinum skrivað  $\ddot{o}$  (við tveimum broddum yvir), men er her endurgivið sum  $\emptyset$ . Onkuntíð gloymir skrivarin broddarnar, og tað er tá endurgivið sum  $o$ .  $y$  er í handritinum skrivað við tveimum prikkum yvir, men er her endurgivið sum  $y$ . Yvir  $u$  setur skrivarin altíð ein boga. Tað eru kortini orð har roknast má við at hann bara hevur gloymt at seta henda bogan, og tað kann elva til iva um hvørt lesast skal sum  $u$  ella kanska heldur sum  $n$  ella  $e$ .

Skrivarin brúkar nakrar fáar ferðir nasalstriku á tann hátt at í staðin fyrri  $mm$  ella  $nn$  skrivar hann  $m$  ella  $n$  við vatnrættari striku yvir. Tann burturúrlagdi bókstavurin er í útgávuni settur inn við skákskrift.

Hornklombur eru í útgávuni sett um orð ella ljóð sum útgevarin hevur sett inn, annaðhvørt tí mett verður at skrivarin gloymt okkurt, ella tí okkurt ikki er lesandi (t.d. orsakað av blekkklatti ella sliti).

Hóast hondskriftin hjá Jóannesi í Króki er vøkur og væl lesandi, so er í onkrum førum ivi um hvussu lesast skal. Serliga er tað munurin millum  $a$  og  $o$  sum ikki altíð er so týðiligur. Men eisini  $a$  og  $e$  kunnu líkjast, og viðhvørt  $o$  og  $\ae$ . Ivamálini eru stundum nevnd í fótnotum. Sum nevnt, er ikki altíð gjørligt at siga um hann skrivar  $i$  ella  $j$ , har finnast í roynd og veru øll hugsandi millumstig, og í fleiri førum er tað mestsum tilvild hvat útgevarin hevur valt. Fremst í nøvnum og í reglubyrjan, har sum valt er at skriva stóran stav, er valt at skilja millum  $I$  og  $J$  sum vit gera í dag.

Eitt sum er sera óregluligt, er um samansett orð eru skrivaði í einum ella ikki (og eisini verða viðhvørt tvey orð skrivaði sum eitt). Her verður roynt at fylgja handritinum, men tað er ofta ringt at gera av um orð er samanskrið ella ikki, so tann avgerðin verður eisini mangan tilvildarlig.

Í útgávuni av Sb er fleiri ferðir í fótnotum víst til eitt verk sum er styt F.S. Tað verður ongastaðni sagt hvat henda stytting stendur fyrri, men eg giti mær til at tað stendur fyrri „Fyrri Sandoyarbókin“, og at tað sipar til Hs. Tað eigur tó at nevast at fleiri endurgevingar ikki samsvara heilt við tað sum stendur í handritinum av Hs.

Roynt hefur verið at avmarka fótnoturnar mest möguligt. Tær hava mest til endamáls at varpa ljós á ivasamar formar í handritinum.

Í FK eru allir tekstirnir í Hs prentaðir í normaliseraðum líki. Útgávan av FK byggir sum kunnugt á avskriftirnar sum Jørgen Bloch gjørði í síni tíð tá ið hann gjørði handritið til CCF/FK. Tað hendir seg tó meira enn so at Bloch skrivar skeivt av, og fleiri tílkir feilir lýta tí útgávuna í FK. Onkuntíð er gjørt vart við tað í fótnotum her í útgávuni.



# Tilvísingar

## Óprentaði handrit

Hentzes samling, Ny kgl. Samling 1954, 4to, í varðveitslu á Føroya Landsbókasavni.

Sandoyarbók, Dansk Folkemindesamling nr. 68, í varðveitslu á Føroya Landsbókasavni.

Jóhs. í Króki: Vísubók, Føroya Landsbókasavn (B 1).

Fugloyarbók, kvæðahandrit í AM Acc. 4b.

Eginhandrit eftir J. C. Djurhuus (JCD), Føroya Landsbókasavn (E 83).

Eginhandrit eftir J. C. Djurhuus (JCD1842), Føroya Landsbókasavn.

Sumbiarbók, kvæðahandrit í Føroya Landsbókasavni.

Jón Jónsson: Burturblivið kvæðahandrit, endurgivið í CCF.

N. Nolsøe: Kvæðahandrit eftir Napoleon Nolsøe, Føroya Landsbókasavn.

## Bókmentir

Bugge, S. 1858: *Gamle norske Folkeviser*. Kristiania.

CCF = *Føroya kvæði. Corpus Carminum Færoensium I-XVI + supplementum 1-2, a Sv. Grundtvig et J. Bloch comparatum*. København 1872-1905.

Clementsén, Ólavur. 1994: Jóannes í Króki – liv og virke. *Fróðskaparrit* 42: 9-14.

Conroy, P. 1978: Sniolvs kvæði – The Growth of a Ballad Cycle. *Fróðskaparrit* 78: 33-53.

-. 1989: A Faroese Ballad Collection, Its Collector and the Community. *Fróðskaparrit* 34-35: 23-41.

-. 1994: Min gode ven Jóannes í Króki. *Fróðskaparrit* 42: 15-20.

-. 1997: Hentze próstur og kvæðabók hansara. *Varðin* 77: 158-167.

-. 2006: Johannes Clemensen and His Ballads. Malan Marnersdóttir

- o.o. (ritstj.): *Bókmentaljós. Heiðursrit til Turið Sigurðardóttur*. Tórshavn: 359-369.
- Debes, Lucas. 1673: *Færoæ et Færoa Reserata*. Kjøbenhavn.
- DgF = *Danmarks gamle Folkeviser* I-XII. Udg. af S. Grundtvig [& al.] 1853-1976. Kjøbenhavn.
- Egholm, Sverri. 1996: *Nýggja kvæðabókin* 1. Tórshavn.
- FK = *Føroya kvæði* I-VI. Útg. Chr. Matras og N. Djurhuus, Kopenhagen 1941-72. FK VII (History. Manuscripts. Indexes) v. Michael Chesnutt og Kaj Larsen. Copenhagen 1996.
- FO = *Føroysk orðabók*. Føroya Fróðskaparfelag. Tórshavn 1998.
- Grüner Nielsen, H. 1927-28: *Danske Skæmteviser*. Kjøbenhavn.
- Hagström, Björn. 1967: *Ändelsevokalerna i färöiskan*. Stockholm.
- Hammershaimb, V. U. 1847: Meddelelser fra en rejse på Færøerne i 1847-48. *Antiquarisk Tidsskrift* 1846-48: 258-267. (Endurpr.) Savn. Offset-prent Emil Thomsen. Tórshavn 1969: 30-39.
- . 1852: Sigmundar kvæði. *Antiquarisk Tidsskrift* 1849-51: 78-86. (Endurpr.) Savn. Offset-prent Emil Thomsen. Tórshavn 1969: 94-102.
- . 1854: *Færøisk sproglære*. Annaler for nordisk Oldkyndighed og Historie. Kjøbenhavn.
- . 1855: *Færøiske kvæder* II. Kjøbenhavn.
- . 1891: *Færøsk Anthologi* I-II. Kjøbenhavn.
- Iversen, Ragnvald. 1972: *Norrøn grammatikk*. 7. utgave revidert ved E. F. Halvorsen. Oslo.
- Íslenzk Fornrit 14. Jóhannes Halldórsson gaf út. Reykjavík 1959.
- Jacobsen, M. A. 1929: Jóhannes Klæmintsson í Króki. *Varðin* 9: 2-19.
- Jacobsen, M. A. og Chr. Matras. 1961: *Føroysk-donsk orðabók*. Føroya Fróðskaparfelag. Tórshavn.
- Jørgensen, Jon G. 1994: Sagaoversettelser i Norge på 1500-tallet. *Collegium medievale* 6.
- KLNM = *Kulturhistorisk leksikon for nordisk middelalder* I-XXII. Malmö 1956-1978.
- Króki, Jóannes í. 1968-82: *Sandoyarbók* I-II. Samskipað útgávuna hevur Rikard Long. Tórshavn.
- Larsen, Kaj. 1994: Kvæðauppskriftir Jóannesar í Króki. *Fróðskaparrit* 42: 29-35.
- Lenvig, Tummas. 1990: Yrkjarin við Sjógv og Ormurin Langi. *Varðin* 57: 7-112.

- Lyngbye, H. C. 1822: *Færøiske Qvæder om Sigurd Fofnersbane og hans Æt*. Randers.
- Matras, Chr. 1935: *Føroyisk bókmentasøga*. Føroya Málfelag. Keypmannahavn.
- . 1939: *Svabos færøske Visehaandskrifter*. København.
- . 1943: *Svabos Glossar til færøske Visehaandskrifter*. København.
- . 1951: *J. H. Schrøters optegnelser af Sjúrdar kvæði*. Færoensia III. København.
- NMB = *Norske middelalderballader*. Institutt for folkeminnevitenskap, Universitetet i Oslo.
- Ólason, Vésteinn. 2006: Sigmundar kvæði. Malan Marnersdóttir o.o. (ritstj.): *Bókmentaljós. Heiðursrit til Turið Sigurðardóttur*. Tórshavn: 403-411.
- Poulsen, Jóhan Hendrik W. 1963: Um Finnbogarímu færeysku. *Skírnir. Tímarit hins íslenzka bókmentafélags*. CXXXVII. ár. Reykjavík: 46-58. (Endurpr.) *Mál í mæti. Greinasavn eftir Jóhan Hendrik W. Poulsen*. Tórshavn 2004: 23-33.
- . 1994: Sandoyarmál – leysligar hugleiðingar. *Fróðskaparrit* 42: 117-123.
- . 1996: Vargur og revur í Føroyum. *Studier i dialektologi tillagnade Lennart Elmevik*. Uppsala: 265-269. (Endurpr.) *Mál í mæti. Greinasavn eftir Jóhan Hendrik W. Poulsen*. Tórshavn 2004: 281-287.
- Sandøy, Helge. 2001: Færøysk i vestnordisk språkhistorie. Kurt Braunmüller & Jógvan í Lon Jacobsen (red.): *Moderne lingvistiske teorier og færøsk*. Oslo: 125-154.
- SMB = *Sveriges medeltida ballader* 5: 1. Svensk visarkiv. Stockholm.
- Rafn, C. C. 1832: *Færeyínga saga*. Kjøbenhavn.
- Skárup, Povl. 1964: *Rasmus Rask og færøsk*. Færoensia VI. København.
- Svabo, J. C. 1966-70: *Dictionarium Færoense* I-II. Udgivet efter håndskrifterne af Chr. Matras. København.
- Sørli, Mikjel. 1936: *Færøysk tradisjon i norrønt mål*. Oslo.
- . 1965: *En færøysk-norsk lovbok fra omkring 1310*. Oslo.
- . 1968: Om målet i Johannes Klemensens kvædeopskrifter. Jóannes í Króki: *Sandoyarbók* I: VII-XXXIX. Tórshavn.
- TSB = *The Types of the Scandinavian Medieval Ballad*. Edited by

- Bengt R. Jonsson, Svale Solheim and Eva Danielson. Oslo-Bergen-Tromsø: Universitetsforlaget.
- Vedel, A. S. 1591: *It Hundrede vduaalde Danske Viser*. Ribe.
- Vestergaard, Poul. 2004: Mýtiska mynstrið í føroyskum frumsagnum. *Varðin* 71: 195-223.
- Weyhe, Eivind. 1991: Nøkur orð um bendingarmun í føroyskum málførum. *Málting* 1: 16-22.
- . 1996a: Bendingarmunur í føroyskum málførum. *Íslenskt mál* 18: 71-118.
- . 1996b: Personnavne i bestemt form. Kristoffer Kruken (red.): *Den ellefte nordiske navneforskerkongressen. Sundvollen 19.-23. juni 1994*. NORNA-rapporter 60. Uppsala: 341-357.
- . 2010a: Hundatátturin og Dansk Kongetal – og tvey bygdamál. *Fróðskaparrit* 58: 18-40.
- . 2010b: Føroyskur málføramunur sambært Schrøter og Sørensen. *Fróðskaparrit* 58: 41-64.
- . 2010c: Ein táttur eftir Sjóvarbóndan – ella tveir?. *Fróðskaparrit* 58: 65-75.

# 2 Mirmants Dvoje.

1  
Krija tūt m' lūzī<sup>1</sup> au, Mani & Elīti Svān  
Krijuin aiđu Bīda, u. Jādlin Herman.

2  
Omāti Jkūl & Jmā, tu i<sup>2</sup> & ilbi Svādi  
Krijuin aiđu Bīda, u. Jādlin Herman iugji.

3  
Saj vōd<sup>3</sup> firi Svālandi, anū allūj u. lūzūj<sup>3</sup>  
Ea nāv tūjm tūl lūbbū lōa, lōdū o<sup>3</sup> tūj ajujji.

4  
Saj vōd<sup>4</sup> firi Svālandi, tūjū Svādu mīš<sup>4</sup>  
Ea nāv tūjm tūl lūbbū lōa, lōdū Jūdu tūj mīš.

5  
Svānaji Krijuin Bīda, Svād man blūjūm lōa  
Omāi mīmū vīd ilbi Svād lōdū, tūl ogra lōdū au  
Jādlin lō tūl Svān tūjū, Lāv ilbi mī lō Jōt  
Mīd a<sup>5</sup>ia o<sup>5</sup>ūm a<sup>5</sup>ūn iugaw lō, Jū līnūm i<sup>5</sup> Svānū  
(Svād.)

6  
Jādlin nābnāw a<sup>6</sup> mījāw mōt, tūlū Svān Svān lō Svād  
Mīd a<sup>6</sup>ia o<sup>6</sup>ūm a<sup>6</sup>ūn iugaw lō, Jū līnūm i<sup>6</sup> Svānū  
(Svād.)

7  
Jādlin Dvojndi Svānūm tū, Jū tōdli<sup>7</sup> mūw i<sup>7</sup> Svādū  
E Svād a<sup>7</sup>ūn o<sup>7</sup>ūm Svād Svādi a<sup>7</sup> tū, mūw mīdū Jū Svādū  
Jādlin Dvojndi Svānūm tū, Jū tōdli<sup>7</sup> mūw i<sup>7</sup> Svādū  
E Svād a<sup>7</sup>ūn o<sup>7</sup>ūm Svād Svādi a<sup>7</sup> tū, mūw mīdū Jū Svādū  
(Svādū.)

8  
Ea nāv tūl Svād o<sup>8</sup>ūm a<sup>8</sup>ūn iugaw lō, Jū līnūm i<sup>8</sup> Svānū  
Saj vōd<sup>8</sup> firi Svālandi, anū allūj u. lūzūj<sup>8</sup>  
Ea nāv tūjm tūl lūbbū lōa, lōdū o<sup>8</sup> tūj ajujji.

9  
Jādlin lūgūm i<sup>9</sup> Svānū Svādū, Svādū Svādū u. Svādū  
Mīd a<sup>9</sup>ia o<sup>9</sup>ūm a<sup>9</sup>ūn iugaw lō, Jū līnūm i<sup>9</sup> Svānū  
(Svādū.)

10  
Svānaji Krijuin Bīda, a<sup>10</sup> man tū lō Svādū  
Mīd a<sup>10</sup>ia o<sup>10</sup>ūm a<sup>10</sup>ūn iugaw lō, Jū līnūm i<sup>10</sup> Svānū  
(Svādū.)

Byrjanin av Mirmants kvædi.

134

105.  
 A.A. 6.  
 Hleðibrand víbar víðví fraagsu, an þingum þess  
 & Svöndur tær úr mji mína dýgu. Þingur þvák þau an  
 þessu.

106.  
 A.A. 7.  
 Hleðibrand Laðar Svöndur fraa þau, tæu gjilla þvairðu.  
 So laa þau au þrómmu vöðu, þvák þess þessu þessu.

107.  
 A.A. 8.  
 Gestur tu úr talu þess, þessu þvairnt úr fraa  
 Þessu þessu þessu þessu, þessu þessu þessu þessu  
 Gæði þess

Þillan Svöndur er mji þvairnt þessu  
 So þessu þessu þessu þessu þessu  
 u þessu þessu.

þess þessu þessu þessu þessu

## Þessu þessu þessu þessu

þessu þessu þessu þessu  
 1. þessu þessu

1.  
 þessu þessu þessu þessu, þessu þessu þessu þessu  
 þessu þessu þessu þessu þessu þessu þessu

2.  
 þessu þessu þessu þessu, þessu þessu þessu þessu  
 þessu þessu þessu þessu þessu þessu þessu

3.  
 þessu þessu þessu þessu, þessu þessu þessu þessu  
 þessu þessu þessu þessu þessu þessu þessu

4.  
 þessu þessu þessu þessu, þessu þessu þessu þessu  
 þessu þessu þessu þessu þessu þessu þessu

Endin á Sniolvs kvæði og byrjanin á Geyta Áslakssyni.

# Grimmars qvaje

Bestaaende af 3 Totter

## 1. Haralds tottur

1 Grimmar kongur uj Gara rujgji  
han beer rejian krans  
Tae rujiur so mangur uj hans gaard  
tiil Hildu dottir hans.

2 Hilda droimdi drejmanar  
duldi hoon tajr aj lajngji  
Sunnan koom ajn qvujdur fuglur  
han toug mee under vajngjir.

3 Hilda drojmdi drejmanar  
duldi tajr aj firi dværgum  
Sunnan koom ajn qvujdur fuglur  
bar mee ivir biergun.

4 Grimmar roddi drejmin tan  
touvast han bej tes harm  
Sunnan kjemur ajn christin kongur  
leggur te uj sujn arm.

5 Grimmar roddi drejmin tan  
touvast han bej tes qvujiu  
Sunnan kjemur ajn christin kongur  
leggur te hos sujn sujia.

6 Haraldur er aa lajgvedli  
talar vi sujnar drajngjir  
Qvar vida tiid mujn jamluiga  
ta havi e hugsa lajngji.

7 Haraldur er aa lajgvedli  
talar vi sujnar mæn  
Qvar vida tiid mujn jamluiga<sup>1</sup>  
ta havi e hugsa æn.

8 Svajnar svara sujnum harra  
qvuj spirji tar so  
Best man tu vida vi siolvum tar  
qvar tujn staar hu-ur aa.

9. Best man tu vida vi siolvum tar  
qvar tujn staar hu-ur aa  
Hojrt havi e gjidi Grimmar kong  
so vana dottir aar.

10 Grimmar kongur dottir ajiur  
hava hana mæn vi ori  
Henni er stoulur av guldli gierdur  
framman for kongjins bori.

11 Grimmar kongur dottir ajiur  
vana ogso vujsa  
Kan tu hana tiil drotning faa  
hoon kan tujt luj[v] val prujsa.

12 Grimmar kongur dottir ajiur  
vana ogso mada  
Ajnans er hoon arvingjin  
tiil gods u land aa gada.

---

<sup>1</sup> luj er skrivað tvær ferðir.

13 Hoon beer ikkji blajga braa  
undir sujnum gula haari  
Heldur in tan fagrasta summar soul  
uj favurt skujn um vari.

14 Eer hoon so voon u tækkjili  
sum tu sijur fraa  
Ha-ar skal e strajngja mujni  
bønar orum aa.

15 Eer hoon so voon u tækkjili  
sum tu sijur tiil  
Ha-ar skal e strajngja mujni  
bønar orum tiil.

16 Ha-ar skal e strajngja mujni  
bønar orum aa  
Bija dottir Grimmar kong  
ta stendst qvad av uj maa.

17 Ta var restur Grimmar kongur  
idla gierdi han taa  
Han lad Hildu krunu bera  
meni han burtur laa.

18 Ta var restur Grimmar kongur  
idla gierdi han har  
Han lad Hildu krunu bera  
meni han burtur var.

19 So ledur han Haraldur kongur  
sujni skjibum gjera  
Adlar ledur han strajngjinar  
av rejiar gudli vera.

20 So ledur han Haraldur kongur  
bidgia skjibun sujn  
Ledur læa uj baje boor  
virtur ogso vujn.

21 Haraldur ledur snekkju smujia  
drajngjir munnu gjida  
Av gudli vouru mastranar  
av silviri vouru bidar.

22 Braddir vouru brandar  
skorin var qver stok  
Stavn u stujri av rejiar gudli  
so var segl uj top.

23 Braddir vouru brandar  
borini vouru uj  
Av gudli slijin liftingjin  
han sidur siolvur uj.

24 Vant han up sujni silkjisegl  
faajer<sup>2</sup> finnast slujgjir  
Strigar aj aa bunkan nijur  
fiir in vi Gara rujgji.

25 Ledgji heer ad landinum  
sum Grimmars borgjir staa  
Heer eru stradir av rejiar gudli  
braiddar av vi staa.

26 Lad han sujni ankør fædla  
aa so qvuidan sand  
Fistur stujur Haraldur kongur  
sujnum foudum aa land.

27 Fistur stujur Haraldur kongur  
sujnun foudum aa land  
Tolv brinjadar herkjempur  
undir hans qværyja hand.

28 Midt uj mijun grasa gara (!)  
axlar han sujni skjinn

---

<sup>2</sup> Skrivar fyrst fajer, men kroytir eitt a aftrat innimillum.



Oso bigvin gongur han  
uj h ar hadlir in.

29 Ogso bigvin gongur han  
uj h ar hadlir in  
Sum Hilda drotning vi bori sad  
vi monnum hundra fim.

30 Haraldur giek uj hadlina in  
uj forum var tan sijur  
Hevur alt uj ajnum ori  
hailsar u han bijur.

31 Haraldur stendur aa hadlar golvi  
beer up qv aji sujna  
Siid val Hilda Grimmars drotning  
giev mar dottir tujna.

32 Svaraje Hilda Grimmars dottir  
slou so up uj glajm  
Bujia mujn fravur fera garpi  
tiil fajir mujn kjemur hajm.

33 Qverkji gudl aj Gara rujgji  
skattar tu vi tar  
Men hojr tu Hilda Grimmars dottir  
tu skal filgja mar.

34 Ta er en sum ofta er  
ilt er aa ad herja  
Svajnar riju uj randarni  
tajr vildu frunna verja.

35 So four Haraldur Ajnglands kongur  
houlijani fram  
Han toug burt Hildu Grimmars dottir  
bloggaje ikkji man.

36 So four Haraldur Ajnglands kongur  
houlijani vi  
Han toug burt Hildu Grimmars dottir  
bloggaje ikkji lii.

37 Ta var Haraldur Ajnglands kongur  
gierdi verri harm  
Han toug Hildu guldkronu  
han setti aa borgar arm.

38 Ta var Haraldur Ajnglands kongur  
gierdi verri qvujju  
Han toug Hildu guldkrunu  
u sedur aa borgar sujuu.

39 Silkji ogso perlur  
var ettir venum pranga  
Aj motti Hilda Grimmars dottir  
aa berun j erun ganga.

40 Silkji ogso perlur  
var ettir venum brajd  
So var Hilda Grimmars dottir  
nijur tiil strandar laid.

41 Midlin bauar stavnanar  
skujn so favur lidur  
Sum hoon Hilda Grimmars dottir  
uj liftingjini sidur.

42 Midlin bauar stavnanar  
skujn so favurt aa  
Sum han Haraldur Ajnglands kongur  
Hildu sidur kja.

43 Vinda up sujni silkjisegl  
gudl vi vovin rand  
Striga aj aa bunkan nijur  
fiir in vi Ajngland.

44 Híjar új tan snekkjan  
kjendi favurt land  
Lad han sújni ankør fædla  
aa so qvújdan sand.

45 Lad han sújni ankør fædla  
aa so qvújdan sand  
U hoon frígvin Hilda  
undir hans hægru hond.

46 Silkji ogso perlur  
var ettir venum brajð  
So var Hilda Grimmars dottir  
níjan tíl hadlar laid.

47 Hoon var set aa bankjir  
han új midlin drajngjir  
Nu man ud ta frøje koma  
inni hevur lije laingi.

48 Hoon var set aa bankjir  
han aa kalbek  
Mangur rujgur riddari  
új midlin tairra giek.

49 Ta var Haraldur Ajnglands kongur  
tog sar fru aa festa  
Snarlija lad tíl bridlips atla  
lad aj longur froista.

50 Drukkji var tajrra bridlipi  
hirin var so fæjin  
Sum tan fuglur aa víje sad  
var aa liousum dæje.

51 Drukkji var tajrra bridlipi  
kódt var tajrra lújv  
Gjingu baje új ajna song  
Haraldur u hans vújv.

52 Drukkji var tajrra bridlipi  
so eer komi tíl mújn  
Sújian four qver sum bojen var  
ha-ani attur tíl sújn.

53 Frígvin lad see ví badni ganga  
nydgju maanar taldar  
Intíil hennara stundin laj  
hoon fæjer tvajr svajnar baldar.

54 Ta var taa sum ofta er en  
dulð er deblit majn  
Frígvin er gjingin új høgja loft  
hoon føddi tvajr ungar svajna.

55 Svajbar hoon tajr új klæjer val  
u val skal rujgun fadla  
Sújian lad hoon præsti bera  
Síurur u Halgjir kadla.

56 Tajr vouru bornir fraa kjirkju hajm  
attur for movur sújn  
Majra leje hoon rægt aa tajr  
in alt sújt gudl új skrujn.

57 Frígvin giek see ví tríja svajn  
nydgju maanar talda  
Tíil ad hennara stundum laj  
hoon føddi ajn svajn so baldan.

58 Svajbar hoon han új klajir val  
u val skal rujgum fadla  
Sújian lad hoon præsti bera  
Gormund ba hoon kadla.

59 Badni var bori fra kjirku hajm  
attur for movirs song  
Majri lad hoon rægta ta  
in alt sújt gudl u lond.

60 Gormundur var tan yngsti  
syst var borin uj hajm  
Taa laj ikkji longur um  
in taa koom Grimmar hajm.

61 Grimmar koom av skounum hajm  
eggajist majri harm  
Han sar Hildu guldkrunu  
hoon glægvar aa borgar arm.

62 Grimmar koom av skounum hajm  
eggajist majri qvujia  
Han sar Hildu guldkrunu  
hoon glægvar aa borgar sujuu.

63 Grimmar koom av skounum hajm  
sar tej merkjir stor  
Qver hevr heer tiil hadlir veri  
sujan e hajman four.

64 Adlir druiptu hõddi nijur  
ajngjin tordi tala  
Uttan hansara dujra drotning  
bedur hejie tæa.

65 Heer koom kongur av Ainglandi  
houlijani fram  
Han toug burt Hildu tujna dottir  
bloggaje ikkji man.

66 Heer koom kongur av Ajnglandi  
houlijani vi  
Han toug<sup>3</sup> burt Hildu tujna dottir  
bloggaje ikkji lii.

67 Tuj svaraje Grimmar kongur  
snuvilija vendi

3 *Skrivar fyrst Houlijani (endurtikið av misgáum) og skrivar Han toug uttanyvir.*

Var so stat uj Gara rujgji  
tajr kundu ikkji verja ajt qvendi.

68 Ouvur var han Grimmar kongur  
av so miglun ækka  
Han vildi aj aa sjejnottum  
tan bruna mjøin drekka.

69 So var han Grimmar kongur  
ouvur vi ta maal  
Han brejd ivir brajia boor  
forgjilta miøarskaal.

70 Tuj svaraje Grimmar kongur  
av so tungun strujie  
E naje ikkji tiil Ajnglandar  
meni Hilda er aa lujvi.

71 Tujsvaraje Grimmar kongur  
av so tungari traa  
E naje ikkji tiil Ajnglandar  
mens Hilda liva maa.

72 Tuj svaraje Grimmar kongur  
av so tungun vanda  
E naje ikkji tiil Ajnglandar  
mens Hilda ravur uj landi.

## 2. Grimmars tottur

73 (1) Haraldur liggur uj sujni song  
ajna morgun snimma  
Nu listir mee tiil Gararujgji  
mujn sali avur<sup>4</sup> aa finni (!).

4 *Ótyðiligt krutl. Skrivarin tykist fyrst at hava skrivað fajir og roynt at broyta tað til okkurt annað, sum er ringt at lesa. CCF lesur ævur. Sb værfeajir. Fugloyarbók værteajir. Sbr. ør. 77, 188 og 222.*

74 (2) Hoir ta mujn hiin vældije harra  
Qvad e sije tar  
Qvittar tu uj Gara rujgji  
lad mee filgja tar.

75 (3) Tuj svaraje Haraldur kongur  
skortar ikkji fydgja  
Baaran brujdur aa bloman tujn  
e kan ta ikkji sydgja.

76 (4) Tuj svaraje Haraldur kongur  
fista ori taa  
Baaran brujdur aa bloman tujn  
e kan ta ikkji sjaa.

77 (5) Tu drujstar tee aa brinju tujna  
gierd eer av silvur qvuida  
Saa val kjenni e mujn sali fajir  
so brodlija man han tee svuigia.

78 (6) Taa svaraje Haraldur kongur  
alt for uttan vanda  
Siurur u Halgjir filgja mar  
fremst uj hærin standa.

79 (7) Siurur u Halgjir filgja mar  
fremst uj hærin standa  
Gormundur han skal ettir vera  
ad gojma guls u landa.

80 (8) So ledur Haraldur Ajnglands kongur  
bidgja skjibun sujn  
Ledur løa uj baje boor  
virtur ogso vujn.

81 (9) Vindur han up sujni silkjisegl  
faajer<sup>5</sup> finnast slujgjir

Strigar aj aa bunkan nijur  
fiir in vi Gara rujgji.

82 (10) Ofri vilti han aa sujt land  
undir levarsvaida  
Glavur Haraldur Ajnglands kongur  
dugna vildi vaida.

83 (11) Ofri vilti han aa sujt land  
undir lævarskjildri  
Glavur Haraldur Ainglands kongur  
dugna vajda vildi.

84 (12) Ta var Haraldur Ainglands kongur  
heldur aa ringji rej  
Kongirin restur uj hærum trestur  
ottast aj for dej.

85 (13) Nydgju van han hærskjibini  
baje vi glæje u glajm  
Glavur siglir Haraldur  
tiil Gara rujgji hajm.

86 (14) Svaraje Haraldur Ajnglands kongur  
faajer finnast slujgjr<sup>6</sup>  
Sigli snart u skundilija  
hajm tiil Gara rujgji.

87 (15) Svaraje Siurur sonur hans  
baje vanur u vidur  
Sigli heldur tiil Ajnglandar  
men ikkji tiil Gara rujgji.

88 (16) Hijar uj tan snekkjan  
kjendi favurt land  
Lad han sujni ankør fædla  
aa so qvujdan sand.

5 *Fyrst skrivað fajer, rættað a > aa.*

6 *Tann síðsti bókstavurin (innast við ryggin) kann vera r el. e.*

89 (17) Lad han sujni ankør fadla  
aa so qvuidan sand  
Fist staj Haraldur Ajnglands kongur  
sujnun fodum aa land.

90 (18) Fist staj Haraldur Ajnglands kongur  
sujnum foudum aa land  
Siurur u Halgjir sinir hans  
undir hans hægru hand.

91 (19) Ganga tajr fraa strondum nijan  
rujgjir mæn u restir  
Lunnar brustu u jærin skalv  
tajr settu knør uj næsti.

92 (20) Midt uj mijun grasa gari  
axlar han sujni skjín  
Ogso bunir ganga tajr  
uj høar hadlir in.

93 (21) Ogso bunir ganga tajr  
uj høar hadlir in  
Sum Grimmar kongur vi bori sad  
vi monnun hundra fim.

94 (22) Tuj svaraje Grimmar kongur  
alt for uttan vanda  
Qver er fajir ad færa garpun  
heer firi bori standa.

95 (23) Taa svaraje Haraldur kongur  
slou so up uj glajm  
E eri fajir ad færa garpun  
Hilda hevur bori uj hajm.

96 (24) Siur biouvi e uj fostur tja mar  
vi alskens megt u prujie  
Haraldur gak uj brajjar hadl  
so kaadur vi drajngja lije.

97 (25) Siur biouvi e uj fostur kja mar  
viil han ta bo tidgja  
Ovast ivir mujt boor ad sida  
uj mujt hærberg lidgja.

98 (26) So skajnkjir han falsarin  
miøin udi vujn  
Fistur sovnaje Haraldur kongur  
fram ur sessi sujn.

99 (27) So skajnkjir han falsarin  
miøin fram uj hædl  
Fistur sovnaje Haraldur kongur  
sujian hirin ædl.

100 (28) Falsarin talar [tiil] kongjin  
nu er lije sovnaja  
Ta skal kosta holsbajn tujt  
ledur tu miøin dovnaja.<sup>7</sup>

101 (29) Enta mintist Grimmar kongur  
qvad væri hejje fiir  
Lejje ædl uj baa-ar galvar  
stokkar firi diir.

102 (30) Lejje ædl uj baa-ar galvar  
stokkar firi diir  
Brændi in uj (!) Ajnglands kong  
vi alt hans valdra lii.

103 (31) Siurur snuvist av hadlini ud  
ledst uj brinju blaá  
Nu listir mee uj brajjar hadl  
mujn sali fajir ad siaa.

<sup>7</sup> *Aðrar royndir eru gjörðar at fáa meining í ørindið. CCF:*  
„Falsarin,“ talar kongin, „nú ...“ *FK:* „Falsari,“ talar  
kongurin, „nú ...“ *Sb:* Falsarin gongur for kongjin.

104 (32) Grimmar robar aa sujnar mæn  
bijur tajr ærvur siouda  
Ladi ikkji Siurin unga  
Gara rujggi niouda.

105 (33) Grimmar lejie ærvustrong  
tan uj vildi vera  
Sieid so biartan bulinson  
midlin rivs u herar.

106 (34) Ur sar rajv han blouvijar ærvur  
alt val sum han kan  
Sendi tar attur uj Grimmars heer  
hoon fældi ajn merki[s]<sup>8</sup> man.

107 (35) Haraldur stendur uj baalinun  
tigist vera uj trejd  
Han braa up sujn bidra brand  
tagji ivir sar brejd.

108 (36) Haraldur stendur uj baalinun  
brendur up tiil knydgja  
Tigjir sar ongar nejier kienna  
han sar sujn son aj flydgja.

109 (37) Haraldur stendur uj baalinun  
uj so stourun vanda  
So hejie kongirin runa han  
han noddid aj burt ad ganga.

110 (38) Grimmar robar aa sujnar mæn  
bjjur tajr ærvur siouda  
Ladi ikkji Siurin unga  
Gara rujggi niouda.

111 (39) Grimmar lejie ærvu strong  
tan uj vildi vera

Sieid so biartan bulinson  
midlin rivs u hærar.

112 (40) Ur sar rajv han blouvijar ærvur  
alval sum han kan  
Sændi tar attur uj Grimmars hær  
tar fældu ajn merkjis man.

113 (41) Ur sar raiv han blouvijar ærvur  
alval sum han kundi  
Sændi tar attur uj Grimmars hær  
so mangur lujvi tujndi.

114 (42) Haraldur stendur uj baalinun  
brændur up tiil handa  
Tigjir sar ongar nejier kienna  
han sar sujn sonin standa.

115 (43) Grimmar robar aa sujnar mæn  
bijur tair ærvur siouda  
Ladi ikkji Siurin unga  
Gara rujggi niouda.

116 (44) Grimmar lejie ærvu strong  
tan uj vildi vera  
Sieid so biartan bulinson  
midlin rivs u hærar.

117 (45) Grimmar lejie ærvu strong  
slujgt var migjil undur  
Sieid so biartan bulinson  
ad hiarta ta giek sundur.

118 (46) Ur sar rajv han blouvijar ærvur  
alval sum han kan  
Sændi ta[r] attur<sup>9</sup> uj Grimmars hær  
tar fældu ajn merkjis man.

---

8 Orðið stendur yst á breddanum har slit sæst.

---

9 Skrivað attur.

119 (47) Ur sar rajv han blouvijar ærvur  
u saa sujna hiarta roud  
Val hevur fajir mujn fægga mee  
Gud raje honun boud.

120 (48) Ur sar rajv han blouvijar ærv[ur]  
han saa sujnar hiarta rødur  
Val hevur fajir mujn fædda<sup>10</sup> mee  
Gud raaje honum bødur.

121 (49) Haraldur stendur uj baalimum  
brændur mestur adlur  
Nu tigjist han sar nejir kienna  
han sar sujn sonin fadla.

122 (50) Haraldur toug sujn bigvin brand  
av so tungari sorg  
Tydgju favnar u tujieti  
han flogdi han ud av borg.

123 (51) Veri tujn ajngjin nioudandi  
ta stendur qvad vaa u sorg  
Uttan Gormundur sonur mujn  
føddur uj Ajnglands borg.

124 (52) Veri tan aingjin nioudandi  
ta standi av vaa u vandi  
Uttan Gormundur sonur mujn  
føddur uj Ajnglandi.

125 (53) Hilda toug sujn glægvu hanska  
gierd var ud av flajn  
Ta saa hoon qvar Haraldur stou  
hoon saa ivir adlan hajm.

126 (54) Tuj svaravu svajnanir  
burt var glæje u glajm

Snekkjan bruun for landi flujdur  
færum u sigli hajm.

127 (55) Vinda tajr up sujni silkjisegl  
gudl vi vovin rand  
Striga aj aa bunkan nijur  
fiir in vi Ajngland.

128 (56) Ta var Gormundur Haraldson  
got er uj honum alvi  
Taa uj snekkjan for landi fleid  
ta sad han uj bunum talvi.

129 (57) Hijar uj tan snekkjan  
kiendi favurt land  
Loudu sujni ankør fædla  
aa so qvujdan sand.

130 (58) Loudu sujni ankør fædla  
aa so qvuidan sand  
Taa var hiin ungji Gormundur  
rijin nijur tiil strand.

131 (59) Taa var hiin ungji Gormundur  
rijin nijur tiil strand  
Qvar er Haraldur fajir mujn  
han kjemur aj fist aa land.

132 (60) Grimmar kongur uj Gara rujgji  
brændi tujn fajir inni  
Nydgju hundra uj glastriborg  
ongan hottur minni.

133 (61) Grimmar kongur uj Gara rujgji  
gierdi verri vaua  
Brændi in uj (!) nydgju hundra  
raskar brøvur bauar.

<sup>10</sup> Villa fyri fægga (soleiðis Sb). CCF broytir til føddan.

134 (62) Qvør er han av mujnum monnum  
har tiil hevur hiarta  
Hildu sijur fraa Haralds dej  
for skjundandi gudli biarta.

135 (63) Qvør er han av mujnum monnum  
hartiil hevur moud  
Hildu sijur fraa Haralds dej  
han bujiur ta ikkji boud.

136 (64) Qvør er han av mujnum monnum  
hartiil hævur maal  
Hildu sijur fraa Haralds dej  
for biarta bruvar saal.

137 (65) Han er ajngjin av tujnum monnum  
hartiil hevur hiarta  
Hildu sijur fraa Haralds dej  
for skjundandi gudli biarta.

138 (66) Han er ajngjin av tujnum monnum  
hartiil hevur moud  
Hildu sijur fraa Haralds dej  
han bujiur ta ikkji boud.

139 (67) Han er ajngjin av tujnum monnum  
hartiil hevur maal  
Hildu sijur fraa Haralds dej  
for biarta bruvar saal.

140 (68) Gormundur giek fraa strondum nijan  
av so tungari sorg  
So kroisti han talvi saman  
blou sprak undan hond.

141 (69) Gormundur giek firi sujna movvir  
sijur henni fraa  
Mujn fajir er komin av Gara rujgji  
vi alt ta lii han aar.

142 (70) Hojr ta Gormundur sonur mujn  
ælv mar onga sorg  
Han kjemur ikkji livandi  
attur uj Ajnglands borg.

143 (71) Hojr ta Gormundur sonur mujn  
ælv mar ongan vanda  
Han kjemur ikkji livandi  
attur tiil Ajnglanda.

144 (72) Ajngjin vajd uj annans hu  
kvad sorgjin klemmar fast  
Belti brajt um Hildu lujv  
uj nydgju ludir sprak.<sup>11</sup>

145 (73) Hoir ta mujn hiin sala movvir  
beer ikkji um ta traas.  
Tee skal ajngjin kongur bija  
so lajngji e liva maa.

146 (74) Svaraje ungi Gormundur  
av so tungun strujie  
Tee skal ajngjin kongur bjia  
so lajngji e æri aa lujvi.

### 3. Gormunds tottur

147 (1) Nu skal taga up trija tot  
vilja tiid orum trigva  
Um Siur kong av Saxlandi  
har man frøji snigva.

148 (2) Nu skal fadla<sup>12</sup> nijur um sin  
vilja tiid demin enda  
Um Siur kong av Saxlandi  
har man frøje venda.

<sup>11</sup> CCF skriavar brast eftir Sb.

<sup>12</sup> Helst so, men tað fyrra sjálvljóðið er ótýðiligt og kundi verið e. CCF/FK falla.



149 (3) Siur kongur er aa laigvedli  
talar vi sujnar drajngjir  
Qvar vida tiid mujn jamlujga  
ta havi e hugsa lajngji.

150 (4) Siur kongur er aa lajgvedli  
talar vi sujnar mæn  
Qvar vida tiid mujn jamlujga  
ta havi e hugsa en.

151 (5) Svajnar svara sujnum harra  
qvuj spirje tar so  
Best man tu vida vi siolvun tar  
qvar tujn staar hu-ur aa.

152 (6) Best man tu vida vi siolvun tar  
qvar tujn staar hu-ur aa  
Hojrt havi e gjidi Gormund unga  
vana movir aar.

153 (7) Gormundur ungji movur ajiur  
vana ogso vujsa  
Kan tu hana tiil drotning faa  
hoon kan tujt lujv val prujsa.

154 (8) Hoon beer ikkji blajga braa  
undir sujnum gula haari  
Heldur in tan fagraста summarsoul  
favurt skujn um vaari.

155 (9) Eer hoon so voon u tækkjili  
sum tu sijur fraa  
Ha-ar strajngji e aidi mujt  
ta stendst qvad av uj maa.

156 (10) Eer hoon so voon u tækkjili  
sum tu sijur tiil  
Ha-ar strajngji e aidi mujt  
ta stendst qvad av uj viil.

157 (11) So ledur han Siurur kongur  
sujni skjibini giæra  
Adlar ledur han strajngjinar  
av rejiar gudli vera.

158 (12) Siur kongur ledur skjibun giera  
vi so nujdum orum  
Forgjiltir ringar av rejiar gudli  
uj hans homlun voru.

159 (13) Braddir vouru brandar  
skorin var qver stok  
Stavn u stujri av rejiar gudli  
so var segl uj top.

160 (14) Vindur han up sujni silkji sægl  
gudl vi vovin rand  
Strigar aj aa bunkan nijur  
fiir in vi Ajngland.

161 (15) Hjar uj tan snekjan  
kjendi favurt land  
Lad han sujni ankør fædla  
aa so qvujdan sand.

162 (16) Lad han sujni ankør fædla  
aa so qvujdan sand  
Fistur stujur Siur kongur  
sujnum foudum aa land.

163 (17) Fistur stujur Siur kongur  
sujnum foudum aa land  
Slou so sujnar kiolbuvir  
udvi siouvar strand.

164 (18) Gjingu tajr fraa strondum nijan  
rujgjir mæn u restir  
Lunnar brustu so jærin skalv  
tair settu knør uj næsti.

165 (19) Midt uj mijun grasa gari  
axlar sujni skjín  
Ogso bigvin gongur han  
uj hørar hadlir in.

166 (20) Ogso bigvin gongur han  
uj hørar hadlir in  
Sum Gormundur ivur Bori sad  
vi monnum hundra fim.

167 (21) Siur kongur giek uj hadlina in  
uj forum var tan sijur  
Hevur alt uj ajnum ori  
hajlsar u han bijur.

168 (22) Siur kongur stendur aa hadlar golvi  
beer up qvæji sujna  
Siid val ungi Gormundur  
giev mar movir tujna.

169 (23) Ta var ungi Gormundur  
lad so orum fara  
Hajnti mujn movir uj hadlina in  
siolv for see ad svara.

170 (24) Tuj svaraje Gormundur  
fista ori taa  
Hajnti mujn movir uj hadlina in  
siolv maa hoon hava raa.

171 (25) Hoon var baje stud u lajd  
in uj hadlina giek  
Fist hoon han vi øjium saa  
hoon vilja tiil han fæk.

172 (26) Hon ratti sujna hondina  
ivir brajia boor  
Listilit var aa ad lujia  
tairra fæstnar oor.

173 (27) Fram giek drotning Hilda  
ratti fram liousan hand  
Listilit var aa ad lujia  
tajrra fæstnar band.

174 (28) Siur kongur slagtar nejd u sæj  
helst ud av tuj besta  
Snarlija lad tiil bridlips atla  
lad aj longur froista.

175 (29) Ta var bridlip uj boje var  
ikkji motti tverra  
Baavun borgun boje var  
tolv hundra av qværije.

176 (30) Drukkji var tajrra bridlipi  
snart u ikkji lajngji  
Raj so mangur hobman tiil  
sum fiævur aa fugla vajngji.

177 (31) Drukkji var tairra bridlipi  
hirin var so fæjin  
Sum tan fuglur aa vije sidur  
var aa liousun deje.

178 (32) Drukkji var tairra bridlipi  
kodt var tajrra lujv  
Gjingu baje uj ajna song  
Siur kongur u hans vujv.

179 (33) Drukkji var tairra bridlipi  
so er komi tiil mujn  
Sujan four qver sum bojen var  
ha-ani hajm tiil sujn.

180 (34) Tej voru ikkji lajngii saman  
tiil tej godu svajn  
Han var aa gouvum stundum gjidin  
so var han borin uj hajm.

181 (35) Frigvin lad see vi badni ganga  
nydgu maanar<sup>13</sup> talda  
Tiil ad hennara stundum laj  
hoon fõddi aj[n] svajn so baldan.

182 (36) Frigvin lad see vi badni ganga  
nydgu maanar sujnar  
Tiil ad hennara stundum laj  
hoon fõddi ajn svajn so frujian.

183 (37) Ta var taa sum ofta er en  
duld er deblit majn  
Frigvin er gjingjin uj hõjie loft  
hoon fõjer ajn ungan svajn.

184 (38) Svaibar hoon han uj klajir val  
komin tiil gouvar aa ævna  
Sujian lad hoon præsti bera  
Harald ba hoon nævna.

185 (39) Svajbar hoon han uj klajir val  
val skal rujgun fadla  
Sujian lad hoon præsti bera  
Harald ba hoon kadla.

186 (40) Badni var bori fraa kjirkju haim  
attur for movir sujn  
Majri lejie hoon rægt aa ta  
in alt sujt gudl uj skrujn.

187 (41) Han vøx up kja sujni movir  
Gud gav honum væxt  
Majri væx han uj ajn maana  
in onnur bõdn uj sæx.

188 (42) Gormundur liggur uj sujni song  
ajna morgun snimma

Nu listir me tiil Gara rujgji  
mujn sali abba aa finna.

189 (43) Hojr tu Gormundur sonur mujn  
elv mar aj tan vanda  
Tu kjemur ikkji livanda  
attur tiil Ajnglanda.

190 (44) Hilda toug sujn glægvu hanska  
snuvilija vendi  
Tag vi Gormundur sonur mujn  
tu slep han aj av hændi.

191 (45) So ledur Gormundur Haraldurson (!)  
sujni skjibun gjera  
Adlar ledur han strajngjinar  
av rejiar gudli vera.

192 (46) Vindur han up sujni silkji sægl  
gudl vi vovin rand  
Strigar aj aa bunkan nijur  
fiir in vi Gara rujgis land.

193 (47) Ledgji heer ad landinun  
sum Grimmars borgjr staa  
Har vouru stradir av rejiar gudli  
brajdar av vi staa.

194 (48) Lad han sujni ankør fædla  
aa so qvujdan sand  
Fistur stujjur Gormundur  
sujnum foudun aa land.

195 (49) Gormundur giek fraa strondum nijan  
tigjist vera uj vanda  
Han sar see paa bauar sujiur  
ongar borgjir standa.

---

<sup>13</sup> *Skrivar fyrst manar, men rettar a > aa.*

196 (50) Harra Gud uj himmirigji  
ladi me ikkji doj  
E skal lada kjirku giera  
komi e attur uj oj.

197 (51) E skal lada kjirku gjera  
mit uj Ajnglans rujgji  
Angiin tan aa Suvur londum  
skal vera hennara lujgji.

198 (52) So gjek Gormundur annan dae  
alt for uttan vanda  
Nu sar e tiil hægru sujiu  
Grimmars borgjir standa.

199 (53) Gormundur rajgar um grønan vedl  
migji uj han motti  
Taa fan han ta gouva svør  
uj hans fajer otti.

200 (54) Uppi uj mijun grasa gari  
axlar sujni skjinn  
Ogso bigvin gongur han  
uj høar hadlir in.

201 (55) Ogso bigvin gongur han  
uj høar hadlir in  
Sum Grimmar kongur ivir bori sad  
vi monnum hundra fim.

202 (56) Tuj svaraje Grimmar kongur  
gudl beer see aa hendur  
Qvær er fajir ad færa garpa  
heer firi bori stendur.

203 (57) Tuj svaraje Gormundur  
slou so up uj glajm  
Hettar er tujn dottir son  
uj Hilda hevur bori uj hajm.

204 (58) Tuj svaraje Grimmar kongur  
alt for uttan vaua  
Ajngjir tvajr uj værini  
heddu vunni ogun bauar.

205 (59) Grimmar qvarv ur sessi burt  
han var mavur vesti  
Han koom attur uttan hadla  
aa kolsvertun hesti.

206 (60) Han skabti see uj floudrægalujg  
u flæj uj lofti vi vajngji  
Pujl flæj av hans qværji fiævur  
han fældi restar drajngji.

207 (61) Gormundur toug sujn glægvu hanska  
snuvilija vændi  
So flæj han uj lofti up  
uj attur moud honum rændi.

208 (62) Fuglar tvair uj lofti fligva  
fast vi vajngjun bædla  
Hoirast motti langan vee  
ratsum birsur giædla.

209 (63) Fuglar tvair uj lofti fligva  
fast vi vajngjun brouda  
Hojrast motti langan ve  
rat sum birsur siouda.

210 (64) Fuglar tvair uj lofti fligva  
fast vi vajngjun banga  
Hojrast motti langan ve  
ratsum trummur ganga.

211 (65) Han toug Grimmar kongjin  
lejie aa grønan vedl  
Ajngjin saa hans hottar fadl  
men tu[n]gan bar so sniedl.

212 (66) Trydgjar svour han vrangar ajir  
adlar aa ajnum dæje  
Taa han koom uj lofti up  
taa var han alval verri.

213 (67) Han skabti see attur uj floudrægalujg  
u flæj uj loft vi vajngji  
Pujl flæj av hans qverji fiævur  
han fældi resta drajngji.

214 (68) Gormundur toug sujn glægvu hanska  
snuviljja vændi  
So flæj han uj lofti up  
u attur moud honum rændi.

215 (69) Fuglar tvair uj lofti fligva  
fast vi vajngjun brouda  
Hoirast motti langan ve  
rat sum birsur siouda.

216 (70) Fuglar tvair uj lofti fligva  
fast vi vajngjun banga  
Hojrast motti langan ve  
rat sum trummur ganga.

217 (71) Han toug Grimmar kongjin  
lejie aa grønan vedl  
Ajngjin saa hans hottarfadl  
uttan tu[n]gan var so sniædl.

218 (72) Gormundur settist aa grønan vædl  
migji uj han motti  
Nu skal bo tiil Ajnglands giera  
dou kaldur er qvinu tokkji.

219 (73) Gormundur tiil orar tegur  
fista ori taa  
Ikkji skal dræba kongjin  
uttan Hildu spirja tiil raa.

220 (74) Hilda gieck uj glastri borg  
henni var lajin kun  
Hoon toug up sujn ingsta alva  
u aandaji uj hans mun.

221 (75) Haraldur flæj av Ajnglandi  
got var uj honun alvi  
Han toug Grimmar kongjin  
han slajd han av um nalva.

222 (76) Gormundur settist aa grønan vedl  
av so tungun strujie  
Qvuj toug tu mujn sali abba  
so snarlija burtur av lujvi.

223 (77) Hejie han dripi mujn fajir sum tujn  
u brænt tajr ringa ræj  
Ajngjin kongur uj værini  
skuldi tolt so haran dæj.

224 (78) Ta er frat so vujia  
ivir onnur lond  
Ad dejiur er kongur [av] Ajnglandi  
u Gormundur attur tiil kong.

Stevi er

Snækkjan liggur undir oj  
grøn eer vija lund  
hoon beer adla daninar  
um Ojrasund.<sup>14</sup>

14 *Í endanum á uppskrift síni í Fugloyarbók av Grim sigur Jóannes í Króki annars: Omqvædet eller stævet man pleier hermed at qvæde er:*

Heer er got eat dansa  
stovan hoon eer nuj  
stokkar eru eav staali gjerdir  
teagji eer eav bluj.  
Heer eer got ead dansa.

# Mirmants qvaje

1 Vilja tiid nu lujia aa  
meni e flidi fram  
Frigvin aidur Brida  
u jadlin Herman.

2 Qvæssi skal e qvøa  
ta uj e ikkji kundi  
Frigvin aidur Brida  
u jadlin Herman ungi.

3 Tej roddu firi Saxlandi  
val altuj u lajngji  
Ta var tajm tiil lukku læa  
bødn ottu tej ajngji.

4 Tej roddu firi Saxlandi  
tugdu vædra vist  
Ta var tajm tiil lukku læa  
bødn heddu tej mist.

5 Svaraje frigvin Brida  
qvad man slujgun sada  
Qvuj munnu viid ikkji ognast bødn  
tiil ogra lond aa gada.

6 Jadlin so tiil orar tegur  
far ikkji vi so hot  
Viid ajia ogum ajn ungan son  
han kiemur uj drejma brot.

7 Jadlin vaknar aa mijari not  
telur sujn drejm so brot

Undalit hevur [firi] mee bori  
adla hesa not.

8 Jadlin drojmndi drejmin tan  
han toktist vera uj vanda  
E drou ajn orm fraa brysti aa tar  
mar vildi han granda.

9 Jadlin drojmndi drejmin tan  
han toktist vera uj vaua  
E drou ajn orm fraa brysti aa tar  
mee vildi han ska-aa.<sup>1</sup>

10 Ta var taa sum ofta er en  
lajngji hevur firi driji  
Aj hevur frigvin Brida  
ajna uj songun liji.

11 Jadlin liggur uj sujni song  
baje troittur u mouvur  
Viid ajia ogum ajn ungan son  
Han verur av ongun govur.

12 Svaraje frigvin Brida  
aj man ta so vera  
Vintur nottin er so long  
mangt kan uj drejmar bera.

---

1 *Eindømi at Hs hevur -aa sum ending. Freistandi kundi verið at lisið -an, men CCF/FK hava skaða, sum gevur betri meining.*

13 Frigvin lad see vi badn[i] ganga  
nydgju maanar talda  
Tiil ad hennara stundum laj  
hoon fõddi aj[n] svajn so baldan.

14 Ta var taa sum ofta er en  
duld er deblit majn  
Frigvin er gjingin uj hõjia loft  
hoon fõjir ajn ungan svajn.

15 Svajbar hoon han uj klajir rajn  
taa han koom uj hajm  
Mirmant ba hoon nævna  
tan gavilija svajn.

16 Badni var bori fraa kjirkju haim  
attur for movvir kna  
Mairi lad hoon rægta ta  
in alt sujt gudl u fa.

17 Svaraje frigvin Brida  
ravur hoon so ad mala  
Qvuj viil tu ikkji vor unga son  
uj siemtán vi tar ala.

18 Hoir tu frigvin Brida  
ta sije e tar sat  
Ad tu flidir tujn son so burt  
ad han kjemur ikkji attur.

19 Tuj svaraje jadlin  
fista ori taa  
Han maa ikkji koma for mujni øjju  
tan stund e liva maa.

20 Hoir ta mujn hiin vældiji harri  
qvær skal mar ta giera  
Taga mujn son uj fosturskab  
ad han kan riddari vera.

21 Løgðum kajsar aa Fraglandi  
han man tar ta giera  
Taga tujn son uj fosturskab  
ad han kan riddari vera.

22 Løgðum kajsar aa Fraglandi  
han man tar ta vajda  
Taga tujn son uj fosturskab  
ad han kan riddari aida.

23 Ta var frigvin Brida  
ledur sala hest  
So raj hoon tiil Fraglandar  
sum fædur bera mest.

24 So raj frigvin Brida  
ettir vænum fram  
Forgjiltir laiga ringanir  
hænnis gouvi gangari ran.

25 Ta var frigvin Brida  
hajm uj garin four  
Udi siolvur Løgðum kajsar  
firi henni stou.

26 Veer val komin Brida  
hijar nu tiil mujn  
Qva-ani er handar litla kjin  
tu beer aa armi tujn.

27 Ta er frigvin Brida  
svarar so fraa sar  
Hændar sama unga kjin  
er komin fraa brysti aa mar.

28 Gouvur mavur Løgðum kajsar  
viil tu mar ta giera  
Taga mujn son uj fostur kja tar  
ad han kan riddari vera.

29 Gouvur mavur<sup>2</sup> Løgdum kajsar  
viil tu mar ta vajta  
Taga mujn son uj fostur kja tar  
ad han kan riddari ajda.

30 Han skal vera val komin  
kja mar u mujnun svajnun  
Siida ivir mujt arlit boor  
u drekka tan miøin rajna.

31 Han skal vera valkomin  
kja mar u mujnun monnum  
siida ivir mujt arlit boor  
so mangan vædur aa sonnun.

32 Attur lojbur Brida  
aa sujn gouva hest  
So raj hoon tiil Saxlandar  
sum fædur bera mest.

33 Ta var frigvin Brida  
hajm uj garin four  
Udi siolvur jadlin  
firi henni stou.

34 Veer val komin Brida  
hijar nu tiil mujn  
Qvæssi toug han Løgdum kajsar  
vi fostursini tujn.

35 Han skuldi vera valkomin  
kja sar u sujnum svajn[un]<sup>3</sup>  
Sida ivir sujt arlit boor  
u drækka tan miøin rajna.

36 Han skuldi vera valkomin  
kja sar u sujnun monnun

Sida ivir sujt arlit boor  
so mangan vædur aa sonnum.

37 Han var ikkji longur uj rujgjinun  
in maananar tolv  
Adlir ludir gjignavust honum  
rujga frigvin siolv.

38 Adlir ludir gjignavust honun  
u rujga frigvin siolv  
Baje lad hoon lara han  
runur u skagtalv.

39 Mirmant liggur uj sujni song  
ajna morgun snimma  
Nu listir mee tiil Saxlandar  
fajir u movvir ad finna.

40 Svaraje frigvin Cadrin  
malti so orum brot  
Feer tu te tiil Saxlandar  
siugur kjemur tu attur.

41 Feer tu te tiil Saxlandar  
ad finna fajir u movvir  
Vida ta ungi Mirmant  
sorgjir far tu nægvar.

42 Ud var loistur gangarin  
Mirmant skuldi aa rujja  
Prujdur var han vi skarlag  
nijur aa mijal sujiu.

43 So rujiur ungi Mirmant  
ettir vænum fram  
Forgjiltir lajga ringanir  
meni hans gangari ran.

<sup>2</sup> Orðið er skrivað tvær ferðir.

<sup>3</sup> Endingin er ófullfíggað (sbr. 30).



44 Ta var ungji Mirmant  
hajm uj garin four  
Udi hansara sala mouvir  
firi honum stou.

45 Veer valkomin mujn sali son  
hijar nu tiil mujn  
Lidnir eru fimtan vedur  
sijan e vantaji tujn.

46 Mirmant giek uj hadlina in  
tej oor talar han fist  
Siid uj fri mujn sali fajir  
trujr tu naga aa Christ.

47 Mirmant giek uj hadlina in  
smujlist undir lujn  
Tag vi Gud u christnari trigv  
sali fajir mujn.

48 Jadlin otti ajn bigvin brand  
aidur Majstartanni  
Han var ikkji av skajium driijn  
uttan han four moud spannu.

49 Jadlin sændi brandin  
odna toug hans blou  
Han komst nijur uj brajia boor  
uj mijun golvi stou.

50 Mirmant gongur aa hadlargoivi  
tej oor talar han fist  
Annar ogra lujvi lada  
idla trigva aa Christ.

51 Jadlin fældi brandinun  
Mirmant um han trajv  
Qvær var narri arvinum  
aj var e heer faj.

52 Ta var ungji Mirmant  
sujnum svøri braa  
Han klejv jadlin sujn sali fajir  
sundur uj ludir tva.

53 Svaraje frigvin Brida  
taar aa kjinnar ran  
Aldri naaje Gud saalina<sup>4</sup>  
uj hattar verkji van.

54 Svaraje frigvin Brida  
taar aa kjinnar braa  
Aldri naaje<sup>5</sup> Gud saalini  
uj hattar verkji vaa.

55 Ta var ungji Mirmant  
tagdi litla stund  
Ta var ajngjn syndargjer  
ad vøa ajn hajin hund.

56 Ta var frigvin Brida  
svarar so fraa sar  
Touvast han var ajn hajin hund  
so var han fajir ad tar.

57 Ta var frigvin Brida  
toug sar kjær uj hand  
So giek hoon uj kjadlarin  
sum miøvirin fleid uj bland.

58 Blandaji hoon aidur  
ud uj vujn  
Bar so in firi Mirmant  
ba han drekka tiil sujn.

---

4 *Báði í naaje og saalina er fyrst skrivað a og síðan broytt  
a > aa.*

5 *Roynir helst at rætta i > e.*

59 Taa han hejie drukkji  
kjærinun av  
Adlur hansara fagri lidur  
burt ur kjinnun var.

60 Ta var ungtji Mirmant  
svarar so fraa sar  
Hattar var ikkji mouvirlijur  
drikkur uj tu mar gav.

61 Var ta ikkji mouvirlijur  
drikkur uj e tar gav  
Minni var ta sonarlit  
at tu tujn fajir drab.

62 Ikkji vildi Mirmant  
ud av Rujms borg  
Tuj han hejie avinu mavur  
fingji sud u sorg.

63 Mirmant lejv aa gangarin tan  
uj han siolvur otti  
So raj han tiil Fraglandar  
sum fædur bera motti.

64 Ta var ungtji Mirmant  
hajm uj garin four  
Udi siolvur Løgdum kajsar  
firi honum stou.

65 Veer valkomin mujn fostur son  
hijar nu tiil mujn  
Qvar er adlur tan fagri lidur  
farin ur kjinnum tujn.

66 Mujn mouvir hevur mar firi gjert  
e ta ikkji kjendi  
E hav[i] dribi fajir mujn  
ta verur mar tungt for hendi.

67 Tuj svaraje Løgdum kajsar  
tagdi litla stund  
Ta var ajngjin syndargjer  
ad vøa tan haidna hund.

68 Tujsvaraje Løgdum kajsar  
fista ori taa  
Tu skal vera uj rujgji mujnum  
lujga en sum aavur.

69 Han laiddi han uj hadlina in  
han gav honum gangjin haxt  
Setti han attur uj haasadi  
ad sida sar manni nast.

70 Svaraje frigvin Cadrin  
qvad man slujgun sada  
Lajngji ledur tu siugan man  
sida ivir tujnun fadi.

71 Svaraje frigvin Cadrin  
toug hoon<sup>6</sup> soo tiil orar  
Lajngji ledur tu siugan man  
sida ivir tujnun bori.

72 Tuj svaraje Løgdum kajsar  
ledur so orum snigva  
E bije ongan kalmannin  
qvinnu orum trigva.

73 Svaraje frigvin Cadrin  
var aj tiil tes sajn  
Av hasum siuga mannum  
ta faua viid vist majn.

74 Hoir ta mujn hiin vældija søda  
e viil ta ikkji trigva

---

6 *Rættað* hon > hoon.

Ad tu vildi hesum manni  
svig tiil handa snigva.

75 E saa tigung uj grasa gari  
tigra<sup>7</sup> osta bragdi  
Søðan kossin kjisti han tee  
u hændur um holsin lagdi.

76 E saa tigung uj grasa gara (!)  
tigra osta bræjie<sup>8</sup>  
Søðan kossin kjisti han tee  
u hændur um holsin lejie.

77 Tu skal lada mar stajnsajil  
uj ojiemark ad staa  
Sum tajr kunnu dværgar tvajr  
best vi runur slaa.

78 Han lad honum ajni huus  
uj ojiemarkun gjera  
Av tuj gouva uj rujginun var  
lad han tiil han bera.

79 Ta var ungi Mirrant  
uj ajni huusi saad  
Baje lad han tiil han bera  
drækka ogso mad.

80 Sissal er aa Sigjils oj  
skortar ikkji fujdgja  
Mirrant sad uj ajni huusi  
maanajinar trydgja.

81 Han var ikkji longur uj huusinun  
in tijl han toug aa troidgia  
Ha-ar hajm tiil londini  
sum aidur Sigjils oidgjar.

82 Ha-ar hajm tiil londini  
sum aidur Sigjils oidgjar  
Tuj han hejje altuj hojrt  
ad har vouru lægknings moidgjar.

83 Orla var um morginin  
ro'ar firi soul<sup>9</sup>  
Gjingjin [er] ungi Mirrant  
uj fru Sissalu stoul.

84 Ta var frigvin Sissal  
see tiil kjirku raj  
Ta var hesin siugji mavur  
uj hennara skjidgju trajv.

85 Ta var ungi Mirrant  
uj hennara skjidgju toug  
Gjer ta firi Guds skjild  
tu raa mar hajlsu boud.

86 Svaraje frigvin Sissal  
ta er migil vandi  
Grøa tujni saarini  
arari moj tiil handa.

87 Ta var ungi Mirrant  
svarar so fra see  
E skal onga jomfru lova  
uttan siolva tee.

88 Ta er frigvin Sissal  
svarar so fraa sar  
Qvæssi hevur tu fingji ta  
uj drekka idla mad.

89 Vi mujnum fajir  
fæk e mord<sup>10</sup> mad

7 Sb tigara (eisini í 76).

8 Sb brejie.

9 o el. æ?(sæul?).

10 Óvist um sjálvljóðið er a el. o. CCF skrivar morð (í sms).

Han var kongjins hestasvajn  
ha-ani eri e av.

90 Tujilijur ertan  
kongirin ajn  
Otti sar ajn slujgan  
hesta svajn.

91 Tujilijur er taa  
kongirin tan  
Otti sar ajn slujgan  
hesta man.

92 Ta var frigvin Sissal  
so val gav hoon tuj gad  
Uj drekka hefur tu fingji ta  
men ikkji ud uj mad.

93 Hoon setti han uj huusi ta  
sum ankji folk uj var  
Qværkji lad hoon tiil han bera  
drekka id[la mad].<sup>11</sup>

94 Sissal er uj rujginun  
skortar ikkji fydgia  
Han<sup>12</sup> var see uj huusinun  
fult uj dæar trydgia.

95 Orla var um morginin  
davin var liuus  
Gjingjin er frigvin Sissal  
uj sjuga<sup>13</sup> manna huus.

96 Lioudur er tan ormirin  
firi tujnum brosti liggur

Raaji Gud fajir av himmirigji  
nar tu hæjlsu tiggur.

97 E skal taga tan liouda orm  
mar uj munni moud  
Halt tu fast um sporli  
tuj ta er ogra boud.

98 Taa uj hasin frani ormur  
rennur fraa brosti aa tar  
Attur uj tujlujgt hærbergji  
hefur han atla sar.

99 Hoon mundi taga tan liouda orm  
sar uj munni moud  
Han helt ettir um sporli  
ta var tajrra bejdgia boud.

100 Hoon toug up sujn lindarsax  
u klipti han uj ludir tvaa  
Sujian lad hoon bera han  
aa brænnandi baal.

101 Grøddi hoon han uj dæar  
grøddi hoon han uj tvaa  
Intiil tan hiin trija  
taa four han uj brinju blaa.

102 Svaraje frigvin Sissal  
svær aa sujna truu  
Hojr ta tu hiin ungi mavur  
Qvæssi aidur tu.

103 Ta var ungi Mirmant  
svarar so for see  
Justinis jalson  
skal tu nævna mee.

---

morð-mat). *Sb* mar, *t.e.* mær.

11 *Teir seinastu bókstavnir burturmáaðir.*

12 *CCF/FK* hon. *Sjálvljóðið líkist eisini meira o enn a.*

13 *Sb* siugra.

104 Dejdilit er uj rujgjinum  
ajngjin glæje ad ælva  
Sissal talar tiil Justinis  
viid skullu fara u tælva.

105 Vujia loiba<sup>14</sup> terningar  
aa talvbori fram  
Fista talvi Justinis  
av Sissalu van.

106 Dæidlit er uj rujgjinun  
ajngjin glæji ad ælva  
Sissal talar tiil Justinis  
viid skullu fara u tælva.

107 Vujia loiba tærningar  
aa talvbori fram  
Anna talvi Justinis  
av Sissalu van.

108 Dæidlit er uj rujgjinum  
ajngjin glæji ad ælva  
Sissal talar tiil Justinis  
viid skullu fara u tælva.

109 Aj var spart aa talv bori  
gudl u vovin skari  
Fuldval spalir jadlin  
uj fajirs bani vari.

110 Vujia loiba tærningar  
aa talvbori fram  
Trija talvi Sissal  
av Justinissi van.

111 Ædlum tabti Justinis  
talvinum aa bori

Tuj han tonkti alt up aa  
fru Sissalu oor.

112 Houvast e lujie spot u spaj  
Justinis ravur ad svara  
Lujgari var mar vori vi  
tiil Fraglandar ad fara.

113 Ta er frigvin Sissal  
svarar so fraa sar  
Tu toug ta uj olvara  
uj gavni malti e mar.

114 Sissal gongur for fajir sujin  
sijur honum fraa  
Nu listir unga Justinis  
ad qvitta heer londum fraa.

115 Svaraje hennara sali fajir  
laidst fram undan skjildri  
E ta ikkji en vaid  
uj qvad han hijar vildi.

116 Han var see so siugur  
han var see so saar  
Tuj var han komin  
hijar ad vidia vaar.

117 Der var han so siugur  
var han see so saar  
Baiddist<sup>15</sup> honum læknajin  
hijar aa vidja vaar.

118 Kongirin<sup>16</sup> han haidir  
aa svajnanar tvaa  
Bii han unga Justinis  
uj salin for mee ingaa.

<sup>14</sup> Annar bókstavar líkist meir æ enn o (sbr. í 107 og 110).

<sup>15</sup> Rættað d > dd.

<sup>16</sup> ir er skrivað tvær ferðir: Kongiririn.

119 Ta var ungi Justinis  
in uj salin gjek  
Kongirin bej honum nastum sar  
baje kjær u sæs.

120 Hoir tu ungi Justinis  
viil tu ta bo tidgja  
Tu skal vera uj mujnun rujgji  
so lajngji te listir aa bidgja.

121 Nu koma tej tujindini  
in aa hadlar golv  
Gjingjin er kongirin Lution dahl<sup>17</sup>  
aa stævna tar aa holm.

122 Gjingjin er kongirin Lution dahl  
aa stævna aa holm vi tar  
Um hana frunna Sissalu  
han hevur atla sar.

123 Tujsvaraje Justinis  
mavirin er han blujiur  
E man ankji skouna honum  
dou han er ikkji frujiur.

124 Tujsvaraje Justinis  
mavirin er han spagur  
Firi qvad skal han stævna mar  
qvad havi [e] gjert tiil saga.

125 Nægvar tigjist han sagjirnar  
aa vida vi tar  
Tu hevur sovi kja konu ta  
han hevur atla sar.

126 Sissal gongur for Justinis  
ledur so orum svara

Viil tu naga Justinis  
uj mujnun liji fara.

127 Ta er ungi Justinis  
svarar so fraa sar  
Lujdil er tan luiv vaislan<sup>18</sup>  
men filgja skal e tar.

128 Orla var um morginin  
roar firi soul  
Taa hejie kongirin Lution dahl  
brinja ud hundra tolv.

129 Taa hejie kongirin Lution dahl  
brinja ud hundra tolv  
Ajsimaldur Justinis  
rujiur har uj moud.

130 So rujiur han Justinis  
vujian vejin fram  
Klujvur qvæn av um tvøra<sup>19</sup>  
uj moudi honum ran.

131 Klujvur qvæn av um tvøra  
uj moudi honum ran  
Ettir stou taa Lution dahl  
vi sujn trija man.

132 Ta var ungi Justinis  
sujnum svøri braa  
Han klejv kongjin Lution dahl  
sundur uj ludir tvaa.

133 Ta var frigvin Sissal  
krævur sujn sendesvajn  
Kan tu fraa færum sija  
um flæstallir fældu ajn.

---

17 *Í Sb eitur hann Ludsiumdal (í Mirmannssøgu Lucidarius).*

---

18 *CCF liðveizlan. FK liðveitslan.*

19 *Skrivað tværa, men broddar settir oman fyri æ.*

134 Sændibo koom tiil hadlar hajm  
sujla dags aa qvældi  
Ettir fru Sissal spurdi han  
qvær reskappan fældi.

135 Svaraje ajn av svajninum  
helt um tærva ran  
Ta var ungi Justinis  
hettar strujie van.

136 Svaraje ajn av svajninum  
heldur aa tærva runni  
Ta er ungi Justinis  
strujie hefur vunni.

137 Ta var frigvin Sissal  
slou so up uj glajm  
Gouvari stund ta grøddi e  
tan gavilija svajn.

138 Riju tajr<sup>20</sup> tiil hadlar hajm  
vi albrinjada hesta  
Nu ær ankji anna ad gjera  
fru Sissalu ad fæsta.

139 Mirmant liggur uj sujni song  
ajna morgun snimma  
Nu listir mee tiil Fraglandar  
mujn fostur fajir aa finna.

140 Feer tu tee tiil Fraglandar  
aa finna fostru tujna  
Sujla dags ta kjemur tu  
attur aa vidja mujn.

141 Ta var ungi Mirmant  
lejb tiil gouvan hest

So raj han tiil Fraglandar  
sum fædur bouru best.

142 Ta var ungi Mirmant  
hajm uj garin four  
Udi frigvin Cadrin  
firi honum stou.

143 Veer valkomin Mirmant  
hijar nu tiil mujn  
Dæjiur er han Løgðum kajsar  
fostur fajir tujn.

144 Mirmant vendi sujn hest uj spring  
skuldi av gari rujia  
Cadrin fæk uj tøjmanar  
hoon ba han hajma bujia.

145 Sissal uj Sigjils oj  
kar er vorin tar  
Annan hefur hoon loiniman  
uj loindom kja sar.

146 Annan hefur hoon loiniman  
uj lojndom kja sar  
Stephan jalson  
han er frunni kær.

147 Ta var frigvin Cadrin  
toug sar kjer uj hand  
So giek hoon uj kjadlarin  
sum miøvirin flejd uj bland.

148 Blandaje hoon miøin  
uduj vujn  
Ogso migji ouminni  
lad hoon har ud uj.

---

<sup>20</sup> Orðið skrivað tvær ferðir.

149 Ogso migji ou minni  
lad hoon har ud uj  
Beer so in firi Mirmant  
bijur han drækka tiil sujn.

150 Mirmant toug vi kjærinum  
ristir kros firi sar  
Gud u milda Maria moj  
veri nu vi mar.

151 Taa han hejie drukkji  
graint attur kjær  
Mintist aj tiil Sissalu  
aj qvar uj hoon er.

152 Ta er frigvin Sissal  
gaar for fajir sujn sala  
Nu listir mee tiil Fraglandar  
aa finna Mirmant aa maali.

153 Hojr ta mujn hiin sala dottir  
viil tu vi frijun gaa  
Truj hundra raskar riddarar  
ta skal tu vi tar faa.

154 Ud var loistur gangarin  
Sissal skuldi [aa] rujia  
Han var prujddur vi skarlag  
nijur aa mijal sujiu.

155 So rujiur hoon Sissal  
vi truj hundra man  
Forgjiltir lajga ringanir  
hennis gouvi gangari ran.

156 Nu koma tej tujindini  
in aa hadlar golv  
Gjingjin er han Jegvan kongur  
aa stevna tar aa holm.

157 Svaraje ungi Mirmant  
mavirin er han spagur  
Firi qvad viil han stævna mar  
qvad havi e gjert tiil saga.

158 Nægvar man han sagjinar  
vida vi tar  
Tu hevur sovi kja konu ta  
han hejie atla sar.

159 Svaraje ungi Mirmant  
mavirin er han blujiur  
E man ankji skouna honum  
touvast han er ikkji frujiur.

160 Cadrin gongur for Mirmant  
ledur so orum svara  
Viil tu naga Mirmant  
uj mujnum lije fara.

161 Ta var ungi Mirmant  
svarar so fraa sar  
Luidil er tan fosturskabur  
men filgja skal e tar.

162 Orla var um morginin  
roar firi soul  
Ta hejie restur Jegvan kongur  
brinja ud hundra tolv.

163 Ta var hiin<sup>21</sup> ungi Mirmant  
skuldi uj hærin rujia  
Togtist honum sum bauar hendur  
vouru bundnar vi sujiu.

164 Tair hægga tujt tair lujva lujt  
dublur hanga vi stengur

---

21 *Rættad* hin > hiin.



Magtast ungi Mirmant  
uj vujgji deer han stendur.

165 Tajr hægga tujt tair lujva lujt  
blouvi drajv tiil skuj  
Magtast ungi Mirmant  
uj vujdgij stendur uj.

166 Tair hægga tujt tajr lujva lujt  
av drou badna gaman  
Mødti honum frigvin Sissal  
taa bar bavum saman.

167 Ta var frigvin Sissal  
laid up ivir see  
Harra Gud av himmirigji  
gjevi mar sijur aa tee.

168 Mirmant raj moud Sissalu  
edlum tokti undur  
Hestirin nijur attur um døv<sup>22</sup>  
u skæftini gjingu sundur.

169 Harra Gud uj himmirigji  
migjil er tujn magt  
So var Mirmant uj vujdgji staddur  
obin fedl han attur.

170 Sissal krævur sujn sændusvajn  
bijur han fara u renna  
Gak fram firi harran tujn  
vida um han te kiennir.

171 E setti te kja mujni fru  
ajn so lujdil svajn  
Qvussi er tu komin heer  
uj hajdnamma raj.

172 Svaraje frigvin Sissal  
alt for uttan ækka  
Heer hevur tu reglur tvar  
tu skal av bavum drekka.

173 Han drak av tajm ræglum tvajm  
Gud gav honum grøje  
Han sprak aa fold vi lujdil sprongd  
kjendi aj tiil mølge.

174 Ta var frigvin Sissal  
laid see undir borg  
Ta saa hoon ta rujgu fru  
henni hejie vunni sorg.

175 Ta var frigvin Sissal  
hajm uj garin four  
Udi frigvin Cadrin  
firi henni stou.

176 Hoon gav henni hæg aa tæn  
vi sujnum flada lægva  
Arari hondini kjinpusting  
vi sujni gjiltu glægvu.

177 Hoon gav henni kjinpusting  
so av fedl silkji higva  
E skal lara tee Cadrin  
tu kundi so val ad ljigva.

178 Hoon gav henni kjinpusting  
undir sujn hegra vanga  
Vi arari hond ait holshæg  
so tungan ur henni hanga.

Stevi er

Gaar i dans fluva  
bruun favur kjuun

---

22 Ætlar helst fyrst at skriva e, men broytir til ø.

dansa med hiin andan  
so favurlija sum tu kan.  
Gaar i dans fluva.

# Edlindur bondi

1 Edlindur bondi aa Jagri østur  
han er av konga kjini  
Val er han tiil badna borin  
træduvu ajiur han sinir.

2 Træduvu ajiur han sinir sar  
annasluigt eru dædur  
E svørje tan aj vi mujna trigv  
han bujiur tej ud uj bødur.

3 Edlindur bondi aa Jagri østur  
ta munnu flestædl sanna  
Val er han tiil badna borin  
Trujati ajiur han manna.

4 Skortar qverkji skruvur aj lujn  
aj ta silviri brænda  
Trujati hefur han skattir hildi  
kongji burdi ad sænda.

5 Skortar qverkji skruvur aj lujn  
aj ta silkji miuga  
Trujati hefur han skattir hildi  
kongji burdi ad luga.

6 Ta var signavur Oulavur kongur  
talar vi sujnar drajngii  
Edlindur bondi aa Jagri østur  
hefur hildi mujn skat so lajngji.

7 Edlindur bondi aa Jagri østur  
gievur mar ongan skat

Ta er ujdum<sup>1</sup> firi mar grajnt  
ad tærvin bujir mangt.

8 Svaraje Jagup ærku bisp  
gudl beer see aa hand  
Qvad skullu viid vi skjibun fara  
idla ivir land.

9 Qvad skullu viid vi skjibun fara  
idla ivir land  
Viil han ikkji skattin gjeva  
viid taga han ivir vi vold.

10 Kongirin krævur sujn sendusvajn  
klajir han val uj skruvur  
Fir roindi e tee aa ædlum ludum  
tu hefur [veri] mar truvur.

11 Han var fimur aa foudunum  
uj tej bojini bar  
Ha-ani u aa Ja-ar østur  
sum Edlindur bondi var.

12 Qverkji fæk ta sændibo  
dae idla nadur rou  
Fir in han<sup>2</sup> koom aa Ja-ar østur  
sum Edlindur bondi bour.

13 Ogso bigvin gongur han  
uj hør hadlir in

<sup>1</sup> *Sb idum. FK idum.*

<sup>2</sup> *Orðið skrivað tvær ferðir.*

Sum Edlindur bondi aa bajnkji sad  
vi træduvu sinir sujn.

14 Svajnin so tiil orar tegur  
vi alskins mægt u mangji  
Qvad viil tu bondin svara mar tiil  
tu hevur hildi tan skat so lajngji.

15 Ta svaraje Edlindur bondi  
av so gouvun tresti  
E skal finna mujn vældija harra  
aa hesum sama hesti.

16 E havi honum av skatti ali  
trædu[vu] sinir bolda  
Godsi hans u lujvi mujt  
ta stendur uj hansara voldi.

17 Attur loibur sændusvajn  
aa sujn gouva hest  
So raj han tiil Trondhajn noor  
sum fædur bera best.

18 Veer valkomin sændusvajn  
attur nu tiil mujn  
Kussu toug han Edlindur bondi  
vi oor u bovum mujn.

19 Tasvaraje Edlindur bondi  
av so gouvun træsti  
Han skuldi finna sujn vældija harra  
aa hesum sama hesti.

20 Edlindur ledur snekkju smujia  
vi alskins mægt u pruji  
Han hejie ongan uj sujt skjib  
uttan trujati sinir sujnar.

21 Gjingu tajr tiil strandar oman  
træduvu brøvur restir  
Lunnar brustu u jærin skalv  
tajr lojstu knør ur næsti.

22 Summun gav han skruvur u lujn  
summun gudl u fa  
Summun gav han dujrskjinn  
tajr vundu segl uj tra.

23 Summun gav han gudl u fa  
summun silvur nok  
Summun gav han dujrskjinn  
tajr vundu segl uj top.

24 Vant han up sujni silkjisegl  
vi so nujdum orum  
Strigar aj aa bunkan nijur  
fiir [in] vi Trondhajn norur.

25 Vant han up sujni silkji segl  
vi træa<sup>3</sup> u tungan majn  
Taa var han uj deblun hu  
han sildi tiil Trondhajn.

26 Ta var signavur Oulavur kongur  
ud um vindøjia saa  
Qva-ani er handar gjilta skaj  
hijar stevnir aa.

27 Svaraje Jagup ærku bisp  
honum stou so nar  
Hattar man vera tan skatta kongur  
kjemur ad vidja vaar.

---

3 *Hóast tað fyrra sjálvljóðið mest líkist a (traa), er freistandi at lesa tað sum eitt ófullkomið æ. CCF trega. FK traa. Sb træar (?síðsti stavur ótýðiligur).*

28 Tuj svaraje Oulavur kongur  
talar tiil drajngjir gouva  
Tiid skullu fara tiil strandar oman  
giestunun hajm ad biouva.

29 Hijar uj tan snekkjan  
kjendi favurt land  
Lad han sujni ankør fædla  
aa so qvuidan sand.

30 Lad han sujni ankør fædla  
aa so qvuidan sand  
Fistur stujur Edlindur bondi  
sujnum foudum aa land.

31 Fistur Edlindur bondi stujur  
sujnum foudum aa land  
So han Johan Janlæg  
undir hans hægru hand.

32 Midt uj mijun grasa gari  
axla sujni skjín  
Ogso bunir ganga tajr  
uj høar hadlir in.

33 Ogso bunir ganga tajr  
uj høar hadlir in  
Sum Oulavur kongur ivir bori sad  
vi monnum hundra fim.

34 Svaraje Johan Janlæg  
nu egst majri vandi  
Ladi ikkji mujn gamla fajir  
so lajngji firi bori standa.

35 Kongirin so tiil orar toug  
vi alskins mægt u mangji  
Qvad viil tu bondin svara mar tiil  
tu hevur hildi mujn skat so lajngji.

36 E havi tar vi skatti ali  
trujati sinir gjifta  
Tiil tes eri e hijar komin  
kjousir<sup>4</sup> vi te ad skjifta.

37 E havi tar vi skatti ali  
trujati sinir bolda  
Godsi tujt u lujvi mujt  
ta stendur uj tijara voldi.

38 Kongirin talar tiil skajnkarin  
alt for uttan ækka  
Skonk tajm vujn uj væglit hodn  
lad tajr sida u drekka.

39 Ta var restur Edlindur bondi  
var glavur vi ta oor  
Han sjeid firi see riddara skjildri  
han staj ivir kongjins boor.

40 Oulavur kongur tiil orar tegur  
vi alskins mægt u pruji  
Qvad skullu viid tiil siemtan hava  
hesi joulini lujja.

41 Svaraje Jagup ærku bisp  
fedl so val uj tujma  
Ta er sijur uj voura landi  
ad standa joula glujmir.

42 Ta var Johan Janlæg  
talar tiil Tambarsiæggji  
U han Tostan brouvir sujn  
viid klavum vora seidgjir.

43 Ormar sterkji u Tambarsiæggji  
sprungu up aa golv

---

4 *Sb kioustir. Helst misskiljing fyri kostir.*

Ta er mar av sonnum sagt  
tjær stouvu siftur tolv.

44 Ta var signavur Oulavur kongur  
heldur sar aa gavni  
Ormar ungi u Tambarsiaeggji  
tiggist mar eru javnir.

45 Heltin skal vera uj rujggi mujnun  
bondin av sinum tujnun  
Heltin skal fara aa Ja-ar østur  
ad glæa movvir sujna.

46 Harra Christ signi ta movvir gou  
tjuljga sinir aar  
Tjær kastavu svør u herklajir  
u so tar brinjur blaa.

47 Edlindur klajist orla morgun  
giek honum val uj hand  
Ta var siolvur Oulavur kongur  
han fildi honum [tiil] strand.

48 Vant han up sujni silkji segl  
baji vi glæji u glajm  
Taa var han uj hua glavur  
han sildi tiil landi hajm.

49 Vant han up sujni silkjisegl  
taa var birur bestur  
Strigar aj aa bunkan nijur  
fiir in vi Ja-ar østur.

50 Ud koom Halga huus prujia  
baje voon u vidur  
Hattar er ikkji Tambar sielvar  
uj liftingjini sidur.

51 Ud koom Halga huus prujia  
stujiur av stinum alvi  
Ta sar e aa skjibinun  
ad dejiur er Tambar sielvar.

52 Klajir hoon sujnar moidgjanar  
vi svør u brinju sujia  
Tiid skullu fara tiil strandar oman  
moud Oulavi kongji ad strujia.

53 Klajir hoon sujnar moidgjanar  
vi svør u brinju rejia  
Tiid skullu fara tiil strandar oman  
tuj Tambar sielvar er dejiur.

54 Lad han sujni ankør fædla  
aa so qvujdan sand  
Fistur stujur Edlindur bondi  
sujnum foudum a land.

55 Fistur stujiur Edlindur bondi  
sujnun foudum aa land  
Taa var Halga huus prujia  
rijin nijur tiil strand.

56 Litti han av tajm kaabun blaa  
gjæslan<sup>5</sup> toug ad brenna  
Taa ran tajmun glæji uj hu  
taa qvert ra anna ad kjenna.

Stevi er

Glimur dansur uj hædl  
dans slaaji ring  
glajir rujia normæn  
ad halda vaarting.

---

5 *Sb* goislan. *CCF/FK* geislin.

# Skrujmsli rujman

med et anhang

1 Ta var um ajn halgun dae  
man mee rat um minna  
Bondin four aa skægvin burt  
æbli u aldón finna.

2 Ta drævur ad tuj mirka ali  
soulin lujjur aa fiadli  
Bondin vildi fæjin u fusur  
hajma veri tiil hadla.

3 Ta drævur ad tuj mirka ali  
davinin laj ad qveldi  
Bondin vildi fæjin u fusur  
hajma veri uj veldi.

4 Ta lattir uj ta mirka ali  
lujsir um laj so langa  
Bondin saa aa skounum Skrujmsli  
migji moud sar ganga.

5 Skrujmsli koom ur jærini up  
migji um Ouvans evni  
Tijil talv uj hændi beer  
u bajnt aa bondan stævnir.

6 Bigvi talv uj hændi bar  
av quuida elfinbaini  
So vouru tajr terningar  
av rejjar gudli rajna.

7 Riisin so tiil orar tægur  
rujgur av trælskum alvi

Sedist nijur sødin mujn  
viid lajgum tujt vi talvi.

8 Bondin svaraje u sejie naj  
ta man aj so vera  
E ha[vi i]kkji<sup>1</sup> lart ad lajga talv  
idla nagra siemtan giera.

9 Tu man liouda aa lajga talv  
sejie tan tussin hari  
Kosta skal høvur mujt idla tujt  
men qverkji gods aj gara.

10 Bondin dvaldist aj lajngji taa  
han fan up aa tej raa  
Han drævur up aa see sijurhanskar  
sijur mundi han faa.

11 Bondin lad taa lajga talv  
touvast han trejgur vildi  
So fædl tajrra findi ad  
at han fek sijur skjildri.<sup>2</sup>

12 Tair tælva tujt tair tælva dot  
qverkji um gods aj gara  
Riisin tabti lujv u lund  
høvur u hæjsin hara.

---

1 *Ein blekkklattur ger part av hesum orðum ólesandi.*

2 *Sb sijur uj skjildri.*

13 Uj talvi hevur tu vunni me  
u maa val av gavun<sup>3</sup> rousa  
Lova nu mar ad loisa lujv  
sum siolvur tu viil<sup>4</sup> kiousa.

14 Lovi e tar ad loisa lujv  
taa fliid mar fram uj fista  
Virtur u vujn u aldon sujn<sup>5</sup>  
u alt ta uj lujv kan lista.

15 Tu skal mar tiil hadlar føra  
brajia borg u langa  
Baje vi virtur u vujngarar  
adla avi standa.

16 Har skal golv av grundum vera  
av qvujdum marmora stajni  
Rævir av sajjium cisfricigji<sup>6</sup>  
veidgjir av fujla bajni.

17 Har skal golv aa grundum vera  
tijil stajm sum tidna  
Tagji tagt vi blujgji blot  
ta besta sum man kan finna.

18 Har skullu seidgja sajnjjir sydgjia  
gjerdar vi golvi niri  
Baje vi braa u bragdar aa  
fudlar av penings viri.<sup>7</sup>

19 Har skullu seidgja saingjir sydgjia  
av dujrun duni fudl  
Sujian alt vi purpurklajir  
u rajna rejjar gudl.

20 Har skal kjelda kurtali  
gouvan griib skal kadla  
Fudl vi dujra drikkjir taa  
vujt um værild adla.

21 Har skal kjelda kurtali  
vujjar avir renna  
Har skal ajngjin livandi  
tiil sot idla siugdooom kjen[na].<sup>8</sup>

22 Har skal aingjin siugur vera  
firin siolvur listir ad doj  
Idla e hæggi høvur av tar  
sum ajn hund tiil hoj.

23 Har skal aingjin siugur vera  
fiir in siolvur listir ad velja  
Idla e hæggi høvur av tar  
sum ajn hund tiil helja.

24 Har skal baje madur u drækka  
flidast fram ad bori  
Riisin viil ikkji lada<sup>9</sup> lujv  
han jottar uj qverjum ori.

25 Bondin fagnar bruvur blujt  
han kjemur hajm aa qveldi  
Vanta man e viiri mujt  
vaxa brot uj veldi.

26 Bondans kona tiil orar tegur  
toug so sort aa graada  
So man Skrujmsli skjiliaast vi tee  
tu man lujvi laada.

27 Bondin sovnar alval fast  
bluit aa bruvar armi

3 *Sb* gaavum.

4 *Skrivað* viik (*ávirkan frá næsta orði?*).

5 *CCF* rættar til aldinsvín.

6 *Má lesast so (og í 31). CCF lesur cisfrisigji og normaliserar til sifriseggi. Sb* sibrisvi.

7 *Sb* Fænix firi (*sbr. 33*).

8 *Ein blekkklattur ger at bara partur av orðinum sæst.*

9 *Sb* laada.



Riisin sankar gudli saman  
trojttur u tungur av harmi.

28 Skrujm[s]li four baje um siægv u sand  
dalir u færslu fiædl

Han flutti borg uj bondans gaard  
vi gos u gribun ædl.

29 Han mundi honum tiil hadlar fœra  
tavar uj ta fista

Virtur u vujn u aldon sujn  
alt uj lujv kundi lista.

30 Han mundi honum [tiil] hadlar fœra  
brajia borg u langa

Baje vi virtur u vujn garar  
adla avi standa.

31 Har mundi golv aa grundun vera

[av] qvujda marmorstajni  
Rævur av sajiium cisfricigji  
veidgjir av fujla bajni.

32 Har mundi golv aa grundun vera  
tijilstajn sum tidna

Tagji tagt vi bluidgji blot  
ta besta han kundi finna.

33 Har mundi seidgja saingjir sydgjia  
gjerdar vi golvi niri

Baje vi braa u bragdar aa  
fudlar av fenix firi.

34 Har mundi seidgja saingjir sydgjia  
av dujrun duni fudl

Sujian alt vi purpur klajir  
rajna rejjar gudl.

35 Har mundi kjelda kurtali  
vuit um vejir renna  
Har mundi ajngjin livandi  
tiil sot aj siugdooom kienna.

36 Har mundi kjelda kurtali  
gouvan griib skal kadla  
Fudl vi dujrar drikkjir taa  
vujt um værild adla.

37 Har mundi baje madur u drekka  
flida see fram aa boor  
Riisin vildi aj lada<sup>10</sup> lujv  
han helt val sujni oor.

38 Bondin kiemur ud orla morgun  
glavur for uttan vanda  
Han sar ajna stoura borg  
for sujnum durum standa.

39 Bondin kjemur ud orla morgun  
sar see ankji aa majni  
Riisin trajv um hansara lar  
han klouraji han in ad bajni.

40 Bondin kjemur ud orla morgun  
alt for uttan sud  
Riisin trajv uj hansara qvi  
ad indrini hingu ud.

41 Bondin liggur aa grønum vædli  
mestur er han dejiur  
Tair studdu han in uj borgjina  
han kiendi taa aj tiil nej.

42 Bondin hailsaje bruvur bluit  
taa han koom hajm aa qveldi

---

<sup>10</sup> Sb laada.

Ta eru kongar tydgiu u tolv  
minni hava magt u veldi.

43 Bondin er baje fejin u blujiur  
mildur av gavu<sup>11</sup> lujgi  
Ta eeru kongar tydgju idla tolv  
minni hava raa u ruygji.

44 Bondans kona er bigvin vi badn  
skruvur u skarlag rej  
E eri tuj ræd av riisans raavum  
han troidgjar aa bondans dej.

45 Bondin hevur alt uj lujv kan lista  
baji udi u inni  
Troidast man nu tunga mujn  
e siemti aj longur aa sinni.

Stevi er

Vintirin lujiur summarin kiemur  
jærin gierst so blujia  
grør so favurt aldon undir lujia.

---

11 *Endingin helst u hóast ongan boga. Sb gaavu.*

# Lokka tottur

1 E viil hava sonin fra tar  
kan tu ikkjí goima han firi mar.

2 Bondin haidir aa svajnar tvaá  
bije Ouvan for mee ingaa.

3 E vildi mujn Ouvein vari tiil  
vida qves goimslan ganga viil.

4 E vildi mujn Ouvein nasa kongur<sup>1</sup>  
vida qvessi goimslan gongur.

5 Avur in tej heddu holvtala oor  
taa var Ouvein in for boor.

6 Hoir tu Ouvein e tali tiil tujn  
tu skal goima sonin mujn.

7 Ouvein four vi svajni ud  
bruvur u bondi bera sud.

8 Ouvein bijur vaxa brot  
agirin up aa ajni not.

9 Ouvein bijur nu vera svajn  
midt uj agri axi ait.

10 Midt uj agri axi ait  
midt uj axi bigkodn ait.

11 Riisin hevur hiarta hart sum hodn  
ribar nu fangji fult vi kodn.

---

1 CCF Óðin Æsa-kongur.

12 Taa var svajnin komin tiil sud  
bigkodni krejb ur næva ud.

13 Taa var svajnin komin tiil pujnu  
Ouvein kadlar han tiil sujn.

14 Ouvein feer vi svajni hajm  
bruvur<sup>2</sup> u bondi fagna tajm.

15 Heer er hiin ungi<sup>3</sup> arving tujn  
nu er uppi goimsla mujn.

16 E vildi mujn Høgni<sup>4</sup> vari tiil  
vida qves goimslan ganga viil.

17 Fiir in tej heddu holvtala oor  
taa var Høgni in for boor.

18 Hoir tu Høgni e tali tiil tujn  
tu skal goima sonin mujn.

19 Høgni four vi svajni ud  
bruvur u bondin bera sud.

20 Høgni gongur aa grønnari grund  
svanir siej tair fluvu um sund.

21 Høgni bijur nu vera svajn  
mit uj knokkji fievur ajn.

---

2 *Endingin man vera -ur hóast ongan boga yvir u.*

3 *Orðið er skrivað aftrat oman fyrri regluna.*

4 CCF Høgnir. FK Høgni. Sb Hegnir.

22 Veer har uj vi onga sud  
taa e kadli koom taa ud.

23 Skrujmsli loibur goist um grund  
svanir siej tair fluvu um sund.

24 Tan fremsta svanin han av baid  
holsin nijur uj herar slaid.

25 Ta var svajnin komin tiil sud  
fiærin smaj<sup>5</sup> ur kjafti ud.

26 Taa var svajnin komin tiil puinu  
Høgni kadlaje han tiil sujn.

27 Høgni feer vi svajni hajm  
bruvur u bondi fagna tajm.

28 Heer er hiin ungji arving tujn  
nu er uppi goimsla mujn.

29 E vildi mujn Lokkji vari tiil  
vida qves goimslan ganga viil.

30 Fiir in tej heddu holvtala oor  
taa var Lokkji in for boor.

31 Tu vaid ankji av mujni nej  
riisin troidgjar mujn sonar dej.

32 Hoir tu Lokkji e tali tiil tujn  
tu skal gojma sonin mujn.

33 Gojm han val so som tu kan  
lad ikkji Skrujm[s]li faua han.

34 Skal e gojma sonin tujn  
ta maa tu luga træidir mujn.

35 Tu skal lada nesti giera  
meni e man burtur vera.

36 Vujian gluggan sier tu aa  
jankjelvi tu leg har kjaa.<sup>6</sup>

37 Lokkji gaar ettir sandi  
sum skudan fleid for landi.

38 Lokkji røør nu dixt aa klak  
so er uj fodnum frøje sagt.

39 Lokkji hevur aj flajri oor  
ongil u stajn han varpar for boor.

40 Ongil u stainur vi grunni vou  
snarlija hidgja han flundru drou.

41 Drævur han ajna u drævur han tva  
tan trija hoon var svert aa siaa.

42 Lokkji bijur nu vera svain  
mit uj rogni bigkodn ait.

43 Veer har uj vi onga puinu  
taa e kadli koom tiil mujn.

44 Veer haar uj vi onga sud  
taa e kadli koom taa ud.

45 Lokkji røør nu attur tiil land  
riisin staar for honum paa sand.

46 Riisin malti so orum brot  
Lokkji qvar hevur tu veri uj not.

47 Litla man e hava rou  
flakka u fari um adlan siou.

5 *Má helst lesast so og ikki smæg el. smej. Sb smai.*

6 *Tykist fyrst at skriva t og broyta tað til k (Sb kjaa).*

48 Riisin oman sujn jannacka siujdur  
Lokkji robar ad han bruidur.

49 Riisin toug sar stujri uj hand  
Lokkji røør nu ud fraa land.

50 Lokkji røør vi langa la  
ikki viil jannakkjin gang[a] ur sta.

51 Lokkji svør vi sujna tru  
e kan bedur ad stujra in tu.

52 Riisin sest tiil aarar ad rou  
jannakkjin flej um adlan siou.

53 Riisin røør vi langan favn  
nastum Lokka attur um stavn.

54 Riisin røør nu dixt aa klak  
so er uj fodnum frøje sagt.

55 Riisin hevur aj flajri oor  
ongil u stain han varpar for boor.

56 Ongil u stajnur vi grunni vevur  
snarlija hidgja han flundru drevur.

57 Ongil u stajnur vi grunni vou  
snarlija hidgia han flundru drou.

58 Drevur han ajna u drevur han tvaa  
tan trija hoon var svert aa siaa.

59 Lokkji svør aa sujna list  
riisin giev mar handar fisk.

60 Riisin svaraje u sejie naj  
naj mujn Lokkji tu fart han aj.

61 Han setti tan fisk midlin knydgjar aa sar  
taldi qvert bigkodn uj rogni var.

62 Taa var svajnin komin tiil sud  
big kodni kreib ur neva ud.

63 Taa var svajnin komin tiil pujni<sup>7</sup>  
Lokkji kadlar han tiil sujn.

64 Seed tee nijur firi attan mee  
lad ikkji riisan sydgja tee.

65 Riisin røør nu attur tiil land  
bondin staar for honum paa sand.

66 Svajnin leib so lattur aa land  
ikkji merkti spor uj sand.

67 Riisin leib so tungur aa land  
up tiil knydgja nijur uj sand.

68 Svajnin sum han kundi best  
leib uj giegnum fajirs næst.

69 Han lejb uj giegnum fajirs næst  
riisin ettir med fuld got trest.

70 Risin stou uj glugga fastur  
jankjelvi uj heisi brast.

71 Jankjelvi uj hejsi uj ærva  
bondin heggur bajn uj nægra.

Stevi er

Qvad skal mar harpan undir mujna hand  
viil ikkji fravur filgja mar aa anna land.

---

<sup>7</sup> *Soleiðis. Sb puinu.*

# Fiska qvaje

1 Heer viil e um fiskar røa  
qvøa kan e fot  
Har koom Sajiur aa samri grajn  
Murtur mangt hot.  
Har koom Kalvi koirandi.

2 Har koom Kalvi kojrandi  
vi øjiun sujnun braj  
Stajnbjður vi storari ton  
er so favur ajn.  
Hægrari han haintar aa.

3 Hegrari han hajntar aa  
tegur aa qvinfolk<sup>1</sup> tala  
Heggu slokkur hajman bujst  
vi sujnar mongu halar.  
Roinkilsí koom rilt um bag.

4 Roinkilsí koom rilt um bag  
vi sujn sioldin frujia  
Tegur ad roba hegt uj rat  
Hujsa koom tu hijar.  
Taa koom Gjøda gouvi fiskur.

5 Taa koom Gjøda gouvi fiskur  
vi sujn begvin graa  
Ogso Longa lippusuj  
vildi uj vajslu naa.  
Havur u Fravur fildu tajm.

6 Havur u Fravur fildu tajm  
vi sujt qvassa sporl  
Odlur u Upsi attan aa  
tajr maltu ikkji oor.  
Erji han koom ajn uj sæn.

7 Erji han koom ajn uj sæn  
laavur uj laxa laji  
Ogso mangjir mæntar fiskar  
adlir aa ajni svaidg.  
Taa koom Skøda skrujiandi.

8 Taa koom Skøda skrujiandi  
vi sujn langa trouna  
Havi e so forlijar foldanar  
e hejie aj vi mar prouna.  
Taa koom Toskur tidsjandi.

9 Taa koom Toskur tidsiandi  
vi sujn sioldin frujia  
Hemari han hajman bujst  
vildi uj vaislu rujia.  
Taa koom Brugda bora brajia.

10 Taa koom Brugda bora brajia  
gad der ikkji gjingji  
Tou vildi e uj vaislu not  
dou e hejie lujdi fingji.  
Qvujdingur koom blaigur um bajn.

---

1 *Sumbiarbók* qvidan, *Jón Jónsson* kveitan.

11 Qvujdingur koom blajgur um bajn  
teg[ur] aa qvindi<sup>2</sup> aa kadla  
Qvuj kooma tiid so sajnt uj buj  
vi tijara ternur adlar.  
Taa koom Brosma bigvin val.

12 Taa koom Brosma bigvin val  
vi sujnar stuttu kjolka  
E havi so ofta uj vaasi vappa  
hijar vildi e spiolka.  
Haakiedling vi hægum gongur.

13 Haakjedling vi hægum gongur  
lakkar in um diir  
Sat vildi e taa Sælirin kjemur  
viid vouru kjunini kjer.  
Taa koom Nujsa nulvandi.

14 Taa koom Nujsa nulvandi  
vi sildar fad uj fajngji  
Dæglingur koom drajngjar havur  
har ad bori rendi.  
Nujingur koom ajn uj sæn.

15 Nujingur koom ajn uj sæn  
sar see ud uj hav  
Vaislan liggur aa Lunutu  
got tool Gud mar gav.  
Slattubega slentrast har.

16 Slattubega slentrast har  
tortrig var ad trigva  
Nu kjemur Rojrin rujgjandi

rat sum bori var bigvi.  
Kulubegur u Qvessingar.

17 Kulubegur u Qvessingar  
vi so gouvum vilja  
Taa koom Faxi finte<sup>3</sup> frujt  
vi sildar fad uj fajngji.  
Rattu begur u Rennarar.

18 Rattu begur u Rennarar  
flest alt var aa gajngji  
Taa koom in aa lajmara  
vi sildar kjerum mongun.  
Taa koom in han Lajmar svajv.

19 Taa koom in han Lajmar svajv  
vi sujn vujia mun  
Edlum tokti ægvilit vera  
kvæssi han lada kundi.  
Meni han lajgti hart uj hædl.

Stevi ellers niurlaje er

Skuldi man tolig ruida  
druivur døg vuida  
karl undir luida  
so tiil jomfrunna buida.  
Skuldi man tolig ruida.

2 *Ivasamt hvat skrifvarin meinar, tí har eru tveir prikkar millum v og d. CCF lesur kvindi (FK kvendi), men eisini kann lesast kveidi. Sumbiarbók: tegør til qvidan ad kadla. Jón Jónsson tykist hava: tekur til kveitan at tala. Helst misskiljing (mislestur) fyri hveitu, sum Svabo hevur. Sbr. 3.*

3 *Endingin rettað i > e?*

# Fimboa ryma

1 I Skobun byr ain menskur man  
Olvur stærkji ajdur han.

2 Olvur han er voknun veer  
heldur nu færina noor um fiær.

3 Fiiri sidur Fimboi aa Sigils oj  
nu listir han ad søgja moj.

4 Fimboi feer ettir sandi  
sum snekkjan flejd firi landi.

5 Fimboi malti sa orum frujt  
Olvur lana [mar] færju tujt.

6 Løddu so snekkjuna fram aa giolv  
Fimboi røur nu ain mod Olv.

7 Sildu in moud Toura vaa  
sujian settu tair londum fraa.

8 Sildu fram vi grønari lund  
settu so bajnt aa Høddasund.

9 Siægvirin brejd sum bua slou  
baaran oman for reuna<sup>1</sup> stou.

10 Noddu ikkji um sundi fram  
settu attur aa Skobina land.

11 Fimboi malti so orum brot  
nimman fari e hijani i not.

12 Olvur lana mar lofti tujt  
tiil muin farm u færju frujt.

13 Giarna lovi e tar lofti ajt  
tiil tujn farm u færju grajt.

14 Soudu u drukku miø av skaal  
taa bar taim so mangt til maal.

15 Har vildi ikkji væra kjirt um qveld  
kiedilin stoitist niur i æld.

16 Nu vildi vera minna ruus  
Fimboi sidur i mirka huus.

17 Qvad viil tu hældur kiempan hø  
qvaiga æld idla søgia lø.

18 Ikkji qvast tan kiempan hø  
kunnut væra aa søgia lø.

19 Fimboi legst aa blaasa burr  
brennu vijur var ikkji turrur.

20 Munbujlan stendur bag vi væg  
trydgjar spannir firi syt sieg.

21 Trydgjar spannir firi sujt sieg  
bana fek qvøur sum motti æg.

---

1 *Soleiðis. CCF rouri. FK róna. Sb rouri (útg. rouni).  
Svabo Reúna.*



22 Olvur skraijer øxi vi lar  
Fimboi hugsar vi siolvun sar.

23 Fimboi hugsar vi siolvun sar  
hasa hevur Olvur atla mar.

24 Olvur raigjar øxi hot  
Fimboi hejje see undan brot.

25 Semjan fædl i golvi holv  
Fimboi loibur nu attur [aa] Olv.

26 Bangavust tair vi nævum hart  
qvergjin gad aa annan spart.

27 Fimboi sprak ivir jara main  
litti han Olv nu fram um stain.

28 Snarpan han see ettir semju braa  
syian kiou honum høddi fraa.

29 Grou han han undir Grikju laa  
giek tiil songs u fek sar najer.

30 Har svav han tiil soul skajn bjørt  
luigasum han hejje ankje giert.

31 Fimboi gongur ad strandi  
skigvar sujna skudu fraa landi.

32 Sildi sujan tiil sundi fram  
hæani setti han in aa Sand.

33 Uj siemmu buvu møgur tvar  
sara idla grodu tar.

34 Moidgjar maltu so firi oor  
saa tu Olv uj Skobun noor.

35 Olvur flutti noran mee  
so four e ad e slou han ihiel.

36 So sara grad hoon Gurin Skoor  
ludaje nijur firi siemmu boor.

37 Tu indis bruvur veer nu kaad  
e viil ikkji hojra tujn graad.

38 Drukku har bridlip uj dæar tva  
sujan sildi londum fraa.

39 Fimboi er sum hægri hoj  
siglir nu attur aa Sigjils oj.

40 Hettar frattist noor um fiadl  
sujan in firi Haagun jadl.

41 Mangur man jadlinum elva sud  
Fimboi skal til Norrijes ud.

42 Vindur sujni sægl nu hegt i raa  
sildi so in aa Berina vaa.

43 Gongur so noor um Douvra fiadl  
sujan in firi Haagun jadl.

44 Fimboi malti so orum fram  
heer eer skattur av Færja land.

45 Jadlin malti orum vilt  
tu hevur idla vajslu spilt.

46 Tu hevur voje uj Færjun ajn [man]  
Olvur sterkji ajdur han.

47 Tu skal aj koma hijan so tvist  
tu skal berjast vi blaaman fist.

48 Hijar uj tair fouru borgum fraa  
egvilijur var blaaman aa siaa.

49 Fimboi blaaman uj hærar toug  
grugjin nijur uj stajnin slou.

50 Fimboi blaaman uj herar tegur  
grugjin nijur uj stajnin rægur.

51 Fimboi talar tiil jadlin so  
vunnar æru træjdir tar læddu aa.

52 Fimboi tegur uj jadlins hand  
bijur um fri til Færja land.

53 Jadlin ledur av ivri resta  
tu vaa Olv uj Skobun vestur.

54 Uj morgjin skal tu aa Tarva kiædn  
rojna sund vi kvujdu biødn.

55 Taa uj tu stujur um Sandagnor<sup>2</sup>  
skal tu ikkje have vokn tia tar.

56 Fimboi hevrur ajn lidil knujv  
sejmar han in uj siurtu sujn.

57 Fimboi leggur sar klajer av  
four aa sund uj siurtu smaa.

58 Hijar uj biødnin kappan saa  
lejsan hoon see ur vatni braa.

59 Leis braa hoon u var val kun  
Fimboi herir see nijur tiil grund.

60 Snarlia see vi grunni braa  
sujani fram sum biødnin laa.

61 Fimboi hevrur val hondun hægv  
se dir han knujv undir biødnins bægv.

62 Leisan see ur vatni braa  
dujvur han biødnina so undir kav.

63 Dujri søk uj døkkan sand  
Fimboi koom sar up aa land.

64 Fimboi svaibar ad sar skjinn  
sujan gongur for jadlin in.

65 Fimboi tægur uj jadlins hand  
bijur um fri til Færja land.

66 Taa roustu honum adlir u jadlirin siolvur  
hattar er bedri mavur in Olvur.

Niurlaie er

Norrijes men  
dansum val u stidli<sup>3</sup>  
stidlum ædar adlir  
riddarar Norrijes men.  
Dansum val u fridlig.

2 *Helst stendur so, tó at CCF/FK lesur Sundagear og setur í klombrum: (Sandagarð?), normaliserar til sundagarð. Sb Sandag noor. N. Nolsøe, sum helst skrivar av eftir Sb: Sandogn nðr. Svabo Sunda-Geår. Man vera bronglað í Hs og Sb.*

3 *Kanska vænta vit her fridli (fridlig), sbr. síðstu reglu, og niðurlagið til Sigm: dansum val u fridli ...*

# Padur Knud sons ruima

1 E giek me ui bondans gaar  
sum bondin stou  
Huus bondin lana mar huus uj not  
mujn hest er mou.

2 Huusbondin han setti  
sujn fod aa got  
E lovi ongun livandi manni  
her in uj not.

3 Ud koom bondans hustru  
vi rok hoon span  
Lanar tu ikkji tan fista man huus  
ta er stor skam.

4 Han toug up ain rujsa qvaistur  
slou hana aa kjin  
Gak tu te uj stovina in  
stat har u spin.

5 Ud koom bondans tienasta pujga  
hoon trexti kodn  
Huus bondin lana honum huus uj not  
ta blas uj hodn.

6 Han toug up ajna ajgi rod  
slou hana aa lænd  
Hoon four see uj ladan igien  
sum hoon var brend.

7 Ud koom bondans tienasta kal  
han trexti malt

Huus bondin lana honum huus uj not  
ta er so kalt.

8 Tu hevur ædi mujt kiød u kodn  
u so mujt flæsk  
Gak tu te uj ladan igien  
stat har u tresk.

9 Ud koom bondans dottir  
uj kiortil grøen  
Fajer mujn lana honum huus uj not  
firi mujna bøn.

10 So bint tujn hest vi ladans diir  
tu giev honum hoj  
Qvar vaid tu saa smukkan man  
tiil hesa moj.

11 Mujn hestur kan val udi standa  
u æda holm  
E vaid ongan smukkari man  
in e eri siolvur.

12 So tag tu mujna onkar dottir  
føør hana aa vee  
Ta verur ikkji giæsta lejst  
meni hoon er heer.

13 So tag tu mujna onkar dottir  
føør hana aa sta  
Nu var tu tan tiuvindi mavur  
uj hana ba.

14 Padur Knudson klajest  
firi saingini sujni  
Hainta mar hiiar fru Ingibierg  
kiera movvir mujna.

15 Veer val komin mujn sala movvir  
siid mar uj kiaa  
Ædlun mujnum drejminum  
taim vida tu raa.

16 Tan fisti drejmur mee drojmdi  
mujn kaaba var svert  
Ædl tej skjín uj har voru undir  
tej voru burt.

17 Tan annar drejmur mee drojmdi  
tan falken graa  
Bundnir voru hans vangiir  
hans fòdur ogso.

18 Tan triji drejmur mee drojmdi  
tan vejen so lang  
Burtur var sajel u ettir stou hestur  
uj skouvin ran.

19 Tan fisti drejmur tu drojmdi  
tujn kaaba var svært  
Ædl tujn sorg u angist  
hoon gongur snart burt.

20 Tan annar drejmur tu drojmdi  
tan falkin graa  
Ta er tan moj tujn hu staar paa  
tu kan ikkji faa.

21 Tan trije drejmur tu drojmdi  
tan vejen so lang  
Tu verur ferdur av Ruma rujgi  
vi migjil trang.

22 Christin unga Gudmunda dottir  
hoon vaknar ur dvala  
Nu hojri e mujn veldiia harra  
uj gordin tala.

23 Svaraje hennara sala movvir  
sum hoon var voon  
Tan tu hojrir uj gordin tala  
er ain herjalson.

24 Padur Knudson vendi  
sujnum hesti aa brigv  
Minnast skal e tar herialsons navni  
aa mujna trigv.

25 Christin unga Gudmunda dottir  
undir vindøja giek  
Hojrast motti langan vee  
hennis hiarta sprak.

26 Padur Knudson rujur  
ettir venum fram  
Fældi Gudmund Christina fajer  
vi fimti man.

27 Salum vora hestanar  
u ruje aa sta  
Nu er han rijin ur Gudmunda gari  
os gierdi gla.

Niurlaie er

Tan er aingjin uj tajra torir hevna  
glajer ruja mujnir brøvur tiil tingar aa stevna  
tajr vilja adlir taga bod.  
Tan er aingin uj taira torir hevna.

# Sigmunds tottir 3

1 Olavur kongur christnum bujur  
Gud av milda miskunds tujer.

2 Olavur kongur christnum bej  
Gud av milda miskunds ty.

3 Olavur hajdir aa svajnar tvaa  
bije Sigmund for mee ingaa.

4 In kiemur Sigmundur fedlur aa kna  
Christ signi te harra qvad viil tu mar.

5 Tu skal fara tiil Færiar i aar  
tar skal filgja Tambar.

6 Tu skal fara til Færjar vestur  
tar skal filgja Tambar præstur.

7 I Færium byr ajn mænskur man  
Trondur i Gødu er hans navn.

8 Trondur i Gødu er hans navn  
myn kieri Sigmund faa mar han.

9 Sigmundur svaraje orum so  
han er ikkji gouvur aa faa.

10 Qvad er han tan kappin restur  
idla er han i gyvrans trestur.

11 Baje er han tan kappin restur  
so er han i gyvrans trestur.

12 Ganga tajr ettir sandi  
sum knørrur<sup>1</sup> flejd firi landi.

13 Loistu ud av dyrari vaa  
tan besta knør aa Norrije laa.

14 Siægvanir brouda sum bua flæs  
styra so bajnt aa Lindins næs.

15 Siægvanir broda gulir u blajer  
sandirin uppi aa tilju laa.

16 Sigmundur stendur vi rouri movvur  
nu gierst Trondur i orum houvur.

17 Siægvanir brouda sum bua flæs  
styrir nu bajnt aa Miouva næs.

18 Nottina ajna u dæanar tva  
Sigmundur udi for Gødu laa.

19 Um in ta kostar baje lyv u lund  
so naua viid ikkji aa Gødu sund.

20 Um in ta kostar baje lyv u and<sup>2</sup>  
so naua viid ikkji aa Godu sand.

21 Viid naua ikkji aa Gødu sand  
Trondur ristir mod os gand.

1 *ø líkist mest æ við broddum yvir (rættað æ > ø?).*

2 *Fyrst skrivað ond, men broytt o til a.*

22 Sigmundur vendi syni skudu av  
nast ad skudan giek i kav.

23 Nu skal taga up annan tot  
sigla so tiil Svynojar brot.

24 I Svynoj byr ain mænskur man  
Biadnir bondi aidur han.

25 Sigmundur stendur vi rouri movvur  
en gierst Trondur i orum houvur.

26 E havi ikkji veri i Svynoj fiir  
nu skal e brouda bondans diir.

27 Flouvi styjur i serkji fram  
vin ikkji gomlun manni skam.

28 Viil nu bondin christna see  
so skal e honum ankji giera.

29 Ta var Biadnirs fista oor  
bijur nu bera drækka aa boor.

30 Ta var Biadnirs anna oor  
bijur nu bera mad aa boor.

31 Ta var Biadnirs trija oor  
bijur nu brajja dug aa boor.

32 Ta var taira gaman ta  
tajr drukku u dansavu dæar tva.

33 Ta var taira gaman mest  
tair drukku u dansavu dæar sæx.

34 Biadnir gak aa grønan vødl  
sii mar kvar myn fajer fedl.

35 E gangji aj aa grønan vødl  
a sija tar kvar tyn fajer fedl.

36 Biadnir viil tu christna tee  
sa skal e tar ankji giera.

37 E gav tar lyv u tavar val  
Trondur lad slaua tyn fajer ihiel.

38 Ta gierdi Sigmundur meni han var har  
han christnaje bondan u alt har var.

39 Nu skal taga up trija tot  
sigla so tiil Dyminar<sup>3</sup> brot.

40 I Dymun har byr ain menskur man  
Øxir bondi aidur han.

41 Sigmundur siglir oigjar vestur  
a bunka stendur drongur trestur.

42 Sigmundur stendur vi rouri movvur  
nu gierst Trondur i orun houvur.

43 Siægvanir brouda sum bua flæs  
styra nu baint aa Brajja næs.

44 So siglir Sigmundur Dymina fiør  
skudan bognar sum ain giør.

45 Nottina ajna u dæanar tvaa  
Sigmundur udi for Skorini laa.

46 Viid skullu rogva estur i Rat  
har er fiiri fiæruslat.

---

3 Skal helst skiljast so. Kann móguliga lesast Dyminnar,  
men tað fyrra n-ið er óvist, tí onkur rætting er gjørd (a >  
n?).

47 Thorur tegur i Sigmunds hand  
kiere fosbrouvir<sup>4</sup> jolp aa land.

48 Tu fert aj aa land um sin  
tu skal gojma skjibun myn.

49 Sigmundur flogdi sjt spioud i vædl  
oddirin nijur i grodi giedl.

50 Træduvu favnar var bergji hot  
Sigmundur lesti see vi ain tot.

51 Aa gødini lægvu garpar tvair  
braa-an bana fingur tair.

52 Sigmundur vi soo litlari nej  
raigar nu hajm um Skorar hej.

53 Hundanir taga aa goidgja hot  
Øxir talar til Guri [aa] got.

54 In kiemur Gjia u robar aa got  
e sar man aa henda hot.

55 Sar tu man aa henda hot  
han var ikkji heer aa jola not.

56 Sar tu man aa gødu vestur  
ta man vera okunnijur giestur.

57 Øxir giek ad borgar lii  
vi brajari øxi han studdist vi.

58 Han kastar nu ædlum voknum i sæn  
lojbur i borg vi nydgju mæn.

59 Øxir gak aa grønan vædl  
sii mar kvar myn fajer fedl.

60 E gangje aj aa grønan vædl  
aa sja tar qvar tyn fajer fedl.

61 E gav tar lyv u ta var val  
Trondur lad slaua tyn fajer ihiel.

62 Sigmundur vævur see tiil u fraa  
vestan av borgjini vaa han see aa.

63 Vestan av borgjini vaa han see aa  
man vaa han fra Øxiri taa.

64 Øxir stou u saa derpaa  
aj skullu flajri fara so.

65 Øxir gak aa grønan vædl  
sii mar kvar myn fajer fedl.

66 E gangji aj aa grønan vædl  
aa sja tar kvar tyn fajer fædl.

67 E gav tar lyv u ta var val  
Trondur lad slaua tyn fajer ihiel.

68 Sigmundur braa syn brand aa loft  
hattar brjjar tu mar ofta.

69 Øxir giek ad borgarlii  
vi brajari øxi han studdist vi.

70 Nydgju mæn vi marmor u torg  
toug ta fast aa verja borg.

71 Sigmundur vevur see tiil u fraa  
vestan av borgjini vaa han see aa.

72 Vestan av borgjini vaa han see aa  
man vaa han fra Øxiri ta.

---

4 s likist einum r, og Sb hevur týðiliga forbrouvir.

73 Øxir stou u saa der paa  
aj skullu flajri fara so.

74 Øxir viil tu christna tee  
so skal e tar ainkji giera.

75 Vi christnum tagji e alval trejiur  
e skojudi aj syian e eri dejjur.

76 Øxir giek ad borgarlíi  
brajjari øxi han studdist vi.

77 Nydgju mæn vi marmor u torg  
tougou fast aa verja borg.

78 Sigmundur vevur see tiil u fraa  
vestan av borgjini vaa han see aa.

79 Nu skal taga list for see  
Ola Triggason lardi mee.

80 Sigmundur vevur vi opnum tiil  
hondina av u fodirin vi.

81 Han vevur nu tiil vi opnum skjildri  
hondina av u fodirin fildi.

82 Sigmundur vaa taa adlar i sæn  
ikkji viil Øxir christna see en.

83 Øxir talar vi migjil trang  
tiid skulla<sup>5</sup> føra mee væstur aa Drang.

84 Suvur u norur viil e ligga  
attur aa Skorina viil e sygga.

85 Sigmundur svarar vi migjil glajm  
høddi vendir til ogangs haim.

86 Ta var Øxirs sidsta oor  
høddi skal vændu mod Grønu skoor.

87 Sigmundur four ta tiil syt viv  
han motti so ungur lada lyv.

88 Suvur i Suroj var han gribin  
nori i Skigvoj var han grivin.

Niurlaie er

Norriies men dansum val u fridli ... etc.

---

5 *Endingin ógreið, móguliga rættað* u > a.



# Læiv Øxirsons qvaje

1 Gievi liou u luje aa  
meni davur lujur  
Um han Læivur Øxirson  
tan hiin garpin frujur.

2 Svajnin vøx tiaa Tronda up  
baje vanur [u] vidur  
Vaxin var han mandслиur  
u favur var hans lidur.

3 Trondur sidur uj haasadi  
ravur han so ad tælja  
Gjift te Læivur Øxirson  
tu hevur got uj aa velja.

4 Sigmunds ainkja aa Skigvoj sidur  
hoon ajiur dottir vana  
Tu fart ikkji fraa-ari gjiftu  
hejje tu fingji hana.

5 Læivur svaraje brodlija  
hana kan e ikkji faa-a  
Hennara movir beer had tiil mujn  
u hoon man vi henni raa-a.

6 Tiil svaraje Trondur  
heldur ad tuj gaman  
E skal siolvur filgja tar  
tiid skullu vist koma saman.

7 Kladdust tair uj klajer  
kladdust tair uj skruvur

Vundu up segl aa Tronda skudu  
aa faua ta rujgu bruvur.

8 In koom ajn so lujdil svain  
talar so sujnum orum  
E sar ajna stoura skudu  
sigla moud Dahla skorum.

9 Tiil svaraje Sigmunds ainkja  
ledur so orum tujna  
Vera man onkur ungur mavur  
aa bjia dottir muina.

10 Hildu suina færina  
moudi Skigvoj vestur  
So gjingu tair aa landi up  
Trondur u Læivur restur.

11 Læivur giek ad huusum haim  
koom firi hadlar diir  
Aingin hejje sat restari unglung  
komi ad oidni fiir.

12 Trondur stendur aa hadlar golvi  
beer fram qvøje sujna  
Siid val ruiga Sigmunds ainkja  
giev honum dottir tujna.

13 Malti so rujga Sigmunds ainkja  
var so braa aa svara  
Ta er mar so hart i moud  
hoon so skal burtur fara.

14 Øxir toug alt Sigmunds gods  
ta er frat so vujja  
Læivur vantar tu mujna dottir  
laingji skal tu bujia.

15 Trondur stendur aa hadlar golvi  
ledur aj orun spara  
Kadla mar moigd uj hadlina in  
siolv firi see aa svara.

16 In koom Toura Sigmunds dottir  
svaraje so for see  
Eer ta Læivur tujt ørindi  
ad tu viil hava mee.

17 E leggji tar truj vilkoo fiiri  
kan tu tej upfidla  
So skal e lova tar trigdar oor  
tujt ørindi gongur aj idla.

18 Ta fista vilkoo tu svørja skal  
tu voldi aj Sigmunds dej  
Anna tu skal mannin nævna  
tan sum voldi ta nej.

19 Ta trija vilkoo e sije fram  
beer tar val aa giera  
Tu skal hevna mujn fajers dej  
so skal e tujn hustru vera.

20 Læivur stendur aa hadlar golvi  
kladdur uj skruvur rejja  
E svørje ta vi sannan Gud  
e voldi aj Sigmunds dejja.

21 Tiil svaraje Trondur gamli  
ta skullu tiid snart fratta  
Vida ta Læivur mujn fosturson  
hina (!) skal e udratta.

22 Gjingu tair tiil strandar oman  
sildu av Skivia landi  
Strigavu aj aa bunkan nijur  
fiir in aa Gødu sandi.

23 Nu skal taga up annan tot  
gongur lujga raje  
Qvøa um han Torgrujm idla  
hæar vendir qvaje.

24 Trondur kiæmur ud orla morgun  
man mee rat um minna  
Nu listir mee tiil Suriar  
Torgrujm skal e finna.

25 Gjingu tajr tiil strandar oman  
adlir fildu Tronda  
Nu skal giæsta mannin tan  
tair kadla Torgrujm onda.

26 Sildu tair tiil Suriar  
aa tan sama da  
Trondur hejje suit runar kielv  
ikkji glojmdi han ta.

27 Torgrujm stendur for hadlar durum  
higgur ud firi landi  
Qvad man vilja Gødu Trondur  
hijar ad mujnum sandi.

28 Trondur so tiil orar tegur  
ta sije e tar en<sup>1</sup>  
E bije tee um huus uj not  
fiiri mee u mujnar mæn.

29 Torgrujm otti tair sinir tvair  
sigst uj qvaje mujnun

---

1 Skrivad enn, men tad seinra n-ið helst útafurstrikað.

Idlir u ondir av sinnala  
tjær lujgtust fajer sujnum.

30 Trondur tegur tiil talu fist  
e viil ikkji ivir tuj tija  
Qvad snakkast her um Sigmunds dej  
ta skullu tiid mar sija.

31 Heer snakkast mangt um Sigmunds enda  
sum tar sævur ganga  
Tej halda Trond hans lujvi toug  
taa han hejje adlar fanga.

32 Summi halda han dojje av møjje  
av tuj svimjing stranga  
Summi ad han myrdur var  
so ymist tujjendi ganga.

33 Trondur rajsist ur sessi up  
hattar er ta sanna  
Tu er tan mavur ta gierning gierdi  
sii mar ainkji anna.

34 Trondur talar tiil sujnar men  
nu tagje e vi ravum  
Bindi mar snart Torgrujm idla  
vi sujnum sinum bavun.

35 Sujan skal e tigon vujsa  
kvæssi tjær trydgjir dojiu  
Ettir tair voru av landi strongdir  
ud aa havi braija.

36 Kjindi mar æld aa eldstaje  
tralverk (!) har um giera  
Taa maa aingin tala ait oor  
so tijandi adlir vera.

37 Trondur sest aa sessin tan  
sum stou midlin eld u verkji  
Manaje han tjær<sup>2</sup> trydgjar up  
tan ganda kadlirin sterkji.

38 Hurin giek saa harlija  
blajgt ta liousi skujnur  
Mavur kom uj hadlina in  
u mit aa golvi trujnur.

39 Dravvaad klajer aa lægam hejje  
hændur ud han brajdi  
Sujan giek av durum ud  
sum runar kiælvi laidi.

40 Hurin giek taa ørum sinni  
harari hoon smældi  
Mavur koom uj hadlina in  
u han giek tat ad ældi.

41 Læggur han hond aa tralverk (!) nijur  
siægjur ur honun strejmar  
So blotnar hjarta uj Gødu monnum  
rat sum kavi krejmar.

42 Hamur giek av durum ud  
ankji ilt han gierdi  
Adlir tagdu innanhadla  
aingijn oor udførði.

43 Taa laj ikkji longur um  
in ajna so litla stund  
Taa brast huur so haran up  
sum alt hejje fari uj grund.

44 Stourur koom [mavur] uj hødli in  
høvur beer han uj hændi

---

<sup>2</sup> *Skrivað tvær ferðir: tjær tair.*

Rejjan kappa aa kroppi bær  
u snart av durun vændi.

45 Trondur stou fraa ældi up  
u sar tiil folkji vendi  
Heer kunnu tiid nu siolvir sydgja  
qvad var tajra endi.

46 Sigmundur han vist myrdur eer  
tuj beer han høvur uj hond  
Ajnar u Thorur druknavu  
uj siounun gouv u up ond.

47 Sigmundur otti ain guldring stouran  
var av rejar gudl  
Kunnu tiid han tja Torgrujm finna  
so er sagjin fudl.

48 Laidavu tajr uj Torgrujms huusi  
long var hendar stundin  
Taa fandst han uj ajni kjistu  
u[j] spiarrar var han vundin.

49 Trondur talar tiil sujnar mæn  
gieri aj tuj saa langa  
Rajsi ajn golga av sterkun biolkun  
har skal Torgrujm hanga.

50 Trondur u hans filgjis svajnar  
voru adlir uj ravum  
Hongdu tair han uj golgan up  
vi sujnun sinun bavun.

51 Trondur four tiil Gødu attur  
taa han hejje ta udratta  
Læivur glavur uj hiarta var  
taa han fek ta aa fratta.

52 Læivur four tiil Skigvoj attur  
tiil sujna hiartans kiera  
Nu er hevndur fajer tujn  
nu maa tu mujn hustru væra.

53 Læivur ægtaje Sigmunds dottir  
soo er fraa tuj skriva  
Ajngin hevur bedri mavur  
heer uj Færjum liva.

Niurlaie er

Stujum fast ovur golv  
sparum ai vor skou  
Gud man raada kvar viid dansa  
onnur joul.

# Brusajøgil

1 Ta var um ajna joula tuj  
hundar fouru uj bond  
Har koom gongukal gangandi  
bar hegjin<sup>1</sup> undir hond.

2 Hoir ta tu hiin gamli mavur  
seed te mar so nar  
Vaid tu nagrur fyggja vanir  
sat aa sija mar.

3 E vaid ongar fyggja vanir  
sat aa sija tar  
Men udi firi Hellia londum  
liggia oigjar tvar.

4 Udi firi Helia londum  
liggia ojggjar tvinna  
Onnur aidur Sigrí  
u onnur aidur Minna.

5 Onnur ojggjin Sigrí  
u onnur ojggjen Minna  
Har bujr firi Brusajøgil  
er tu mavur aa vinna.

6 Osbiødn ledur sar buxur suja  
vujar ogso sujar  
Qvittar noor tiil Helja lond  
hesi joulini luja.

7 So siglir han Osbiødn  
noor firi Heljar oj  
Kverkji koom honum Gud uj hu  
aj heldur tan hejliia moj.

8 So siglir han Osbiødn  
noor firi Helja land<sup>2</sup>  
Kverkji koom honum Gud uj hu  
aj heldur tan hejlig aand.

9 Leggje heer ad landinun  
sum fiøran hoon er stut  
Hettar man vera Brusa hødl  
uj baint uj fiadl er up.

10 Leggje heer ad landinun  
heer er fiøran slet  
Hettar man vera Brusa hødl  
uj baint uj fiadl er ret.

11 Heer skullu tiid liggja mujnir mæn  
u giera so lujdi av  
Annan morgjin vanta mujn  
taa soulin roar uj kav.

12 Heer skullu tiid liggja mujnir mæn  
giæra so lujdi tuj  
Annan morgjin vanta mujn  
taa soulin roar uj skuj.

1 *Síðsti stavur kann illa lesast øðrvísi enn sum n, um tað ikki er u við gloymdum boga, t.e. hegjiu (= høkju). Sb heaga. FK hakan. Hmb høkju.*

2 *Helst so og ikki lond.*

13 Osbiødn giek fraa strondum nijan  
ta vi ongar svajnar  
Taa han koom uj hødli in  
ikkji var Brusi hajma.

14 Han sioul burt hans gudl u fa  
so hans gos u garar  
Hejje han ikkje stoli hans vokna pro  
ta mundi ta minst um vara.

15 Han siol burt hans gudl u fa  
hejje aj hondum hou  
Bar so attur tiil strandar oman  
snejjkjuna laddi<sup>3</sup> i siou.

16 Tuj svaraje Osbiødn  
baje vanur u vidur  
Ettir liggja handskar mujnir  
har sum Brusi sidur.

17 Alt ta gudl uj riisin ajiur  
liggur uj ajnum kassi  
Ettir liggja handskar mujnir  
undir Brusa rassi.

18 Svaraje ajn av svajninum  
tab<sup>4</sup> vildi ikkje tiggja  
Ta siie e tar Osbiødn  
lad tair handskar liggja.

19 Tuj svaraje Osbiødn  
snarlija han sar vendi  
E havi saa lajngi bori tair handskar  
uppi aa mujni hende.

20 Heer skullu tiid liggja mujnir mæn  
giæra so luidi av

Annan morgjin vanta mujn  
taa soulin roar uj kav.

21 Heer skullu tiid liggja mujnir mæn  
undir grønari luj  
Annan morgjin vanta mujn  
taa soulin roar uj sky.

22 Osbiødn giek fraa strondum nijan  
see vi ongar svajnar  
Taa han koom uj hedli in  
taa var Brusi hajma.

23 Taa svaraje Osbiødn  
baje vanur u vidur  
Heer liggja nu handskar mujnir  
sum tu Brusi sidur.

24 Tu hevur tigi mujt gudl u fa  
so mujnar gos u garar  
Hejje tu ikki tigi mujt vokna pro  
taa mundi ta minst um vara.

25 Tuj svaraje Brusajøgil  
veri heer en sum avur  
Attur lukkist hødli<sup>5</sup> mujt  
u ongar didnar aa.

26 Tuj svaraje Brusajøgil  
veri heer en sum fiir  
Attur lukkist hädli mujt  
veri heer ongar diir.

27 So gjingu tair innan hadla  
eggajest mairi vande  
Trakkavu tair so hädliis govl (!)  
sum tair heddu troje uj sandi.

3 *Sb laddi, Hmb lægdi, FK lagdi.*

4 *CCF lesur tak og normaliserar til takk.*

5 *Skrivað hädli, men broddar eru settur yvir æ.*

28 So var sagt ad Brusajøgil  
migla mølge fæk  
Han sibaje Osbiødn aa hadlar golv  
so holsur av lije giek.

29 Han toug up hans skjinn u krop  
kastar aa dura laas  
Lig nu har qvad Jøgil sejje  
uj qveld tiil æskukraas.

30 Osbiødn skar so sara vi  
taa han gav up aand  
Ta hojrdu hansara svajnanir  
nijur tiil siouar strand.<sup>6</sup>

31 Svaraje ajn av svajninum  
so sorliia han gradur  
Ta hoirdi e a restini  
ad Osbiødn lujvi lad.

32 Svaraje annar av svajninum  
hetta uj han sejje  
Ta hoirdi e aa restini  
ad Osbiødn lujvi lejje.

33 Svainanir uj ettir voru  
sildu siægvinn salta  
Osbiødn fedl uj Brusa hødl  
ud giek gada Galta.

34 Tair vundu up sujni silki segl  
guld vi vovinn rand  
Striga aj aa bunkan nijur  
fiir in vi Nooriies land.

35 Hijar uj tajra snækkjan  
uj kiendi favurt land

Lodu sujni ankør fadla  
aa so qvujdan sand.

36 Lodu sujni ankør fadla  
aa so qvujdan sand  
Taa var Ormar Thoraldson  
rijen nijur tiil strand.

37 Taa var Ormar Thoraldson  
rijen nijur tiil strand  
Qvar er Osbiødn brouvir mujn  
han kiemur aj fist aa land.

38 Svaraje ajn av svajninum  
silt hejje siægvinn salta  
Osbiødn fedl uj Brusa hødl  
ud giek gada Galta.

39 Ormar snuvist taimun fraa  
baje av ilsku u vraje  
Dou skal e tiil Helja lond  
e komi ikkji attur ur tairi.

40 Tuj svaraje Olavur kongur  
malir firi munninn aa sar  
Qvittar tu tiil Helja lond  
lad mee filgja tar.

41 Hoir tu Ormar Thoraldson  
tu qvittar tiil Helja land  
Koom tu baje Gud uj hu  
ogso tan hejlig aand.

42 Hoir tu Ormar Thoraldson  
tu qvittar tiil Heljar oj  
Koom tu baje Gud uj hu  
ogso tan hejlja<sup>7</sup> moj.

---

6 *Sjálvljóðið er helst a og ikki o.*

---

7 *-a el. -e?*

43 So siglir han Ormar sterkji  
noor firi Helja land  
Baje kom honum Gud uj hu  
u so tan hejlig aand.

44 So siglir han Ormar sterkji  
noor firi Heljar oj  
Honum koom baje Gud uj hu  
u so tan hejlija moj.

45 Leggje heer ad landinum  
heer er fiæran stut  
Hettar man vera Brusa hødl  
uj bajnt uj fiadl er up.

46 Leggje heer ad landinum  
her er fiæran slæt  
Hettar man vera Brusa hødl  
uj baint uj fiadl er ret.

47 Heer skullu tiid liggja mujnir mæn  
giæra so lujdi av  
Annan morgjin vanta mujn  
taa soulin roar uj kav.

48 Heer skullu<sup>8</sup> tiid liggja mujnir mæn  
giæra so lujdi tuj  
Annan morgjin vanta mujn  
taje soulin roar uj skuj.

49 Ormar giek fraa strondum nijan  
alt firi uttan vanda  
Vetnini gierast blajg u blaa  
honum firi øjum standa.

50 Ta var Ormar Thoraldson  
han giek se niur tiil strand

Faje mar hit mujn lujdin baad  
e naje ikkje uj hødli aa ganga.<sup>9</sup>

51 Ormar siejd sujn luidil baad  
ud fraa qvæssun staini  
Hoir tu vondin Brusajøgil  
e veri tar aa majni.

52 Ormar sieid sujn luidil baad  
ud fraa qvæssun groudi  
Hoir tu vondin Brusajøgil  
tu skal taga uj modi.

53 Val slap han um vetnini  
val slap han av tan vanda  
Han saer ajn so griman kat  
for suinum øjum standa.

54 Ormar lejde ærvu strong  
aru u ta trjiu  
Kattirin toug moud edlum taim  
han bajd tar av um miuu.

55 Tu gier ikkje ungi mavur  
tujnar ærvur ojja  
Um in tu siujdur uj adlan dae  
tu fart mee ikkje dejjan.

56 [Ta var] Ormar Thoraldson  
han heldur aa brandinum biarta  
Rendi han so firi kattins brost  
ad oddirin stou uj hiarta.

57 Kattirin fedl aa jørina nijur  
værildin toug aa sielva  
Ud so lubu tej fimtan tredl  
tej ristu sujnar biolvar.

---

8 *Eingin bogi yvir u í endingini (sbr. 47).*

---

9 *Endingin móguliga e.*



58 Taa var hiarta uj Ormari qvigt  
sum knujvur uj leisun siefti  
Han fek dripi tej fimtan tredl  
taa var Brusi ettir.

59 Ormar gick uj hødli in  
sum ikkje hejje veri fiir  
So var mar av sonnum sagt  
han risti kros uj diir.

60 Tuj svaraje Brusajøgil  
malir firi munnii aa sar  
Tu hevur dripi tan besta kat  
var komin av siolvun mar.

61 Hoir tu vondin Brusajøgil  
ta tali e tiil tujn  
E havi ongar bødur tigie  
ettir Osbiødn brouvir mujn.

62 Han toug burt mujt gudl u fa  
so mujnar gos u garar  
Hejje han ikkje tji mujt vokna pro  
taa mundi ta minst um vara.

63 Ganga tair um hædlis golv  
taa eggajest vandi majri  
So trakkavu tair hedlis golv  
sum ta var blæjda lajr.

64 Taa var brag uj Brusa hødl  
Ormar komst aa kna  
Av Gudi signavur Olavur kongur  
dugna vaid tu mar.

65 So var sagt ad Ormar sterkje  
migla mølge fek  
Bauar hendur uj riisans siæg  
u fædur uj fiadli setti.

66 Han rajv av honum kiødi alt  
siæggi in ad tonnum  
Entaa togtist Brusajøgil  
fraa lujgur ærum monnum.

67 Han rajv av honum siæggi alt  
kiød u kiolka fidlur  
Eja mee sejje Brusajøgil  
nu giørest lajgir idlir.

68 Siæggi ra aa pruja mee  
vant var ta u tægt  
trydgjar rajsir aa kverjum deje  
ivir guld rojgie hæk.

69 Siæggi ra aa pruja me  
er tes virin fudl  
Trydgjar raisir aa kverjum dæje<sup>10</sup>  
prujddi e ta vi gudl.

70 So var sagt ad Ormar sterki  
migla mølge fæk  
Han sibaje riisan aa hædlis golv  
ad holsur av lije gick.

71 So gick Ormar innan hadla  
rujvur up grod u grund  
Trydgjar stajnar uj barm aa sar  
kvør stou mair in pund.

72 Trydgjar stajnar uj barm aa sar  
tan hiin rujgi olvur  
Tvair gav han Sant Olavi kongji  
ain behelt han siolvur.

73 E viil tiena tar Olavur kongur  
avi u adlan aldur

---

<sup>10</sup> *Rættað* deje > dæje.

Um in e livi hija leisir<sup>11</sup>  
sejje tan benjarbaldur.

Niurlae er

Olavur kongur heriar han moud trædlum  
hansara segl er silki reit  
Ormirin rennur u arar laiga vi todli.

---

11 *Sb*: So sum e slap hijani leisir.

# Tredlini ui Hodnalondum

1 Ain er rujman af Islandi komin  
skriva uj bog saa vuja  
Naga havi e um hana hoirt  
summa kan e ad tuja.

2 Ajn er rujman av Islandi komin  
skriva uj bog so braja  
Naga havi e um hana hojrt  
summa kan e ad graja.

3 Ajn er rujman av Islandi komin  
skriva uj bog so langa  
Naga havi e um hana hoirt  
summa kan e ad ganga.

4 Oulavur tiil orar tegur  
vi sujnar bustur stinna  
Nu listir mee uj Botnar noor  
tej lajiu trædl aa finna.

5 In koom Tostan oxa mølge  
buxur niur tiil knujdgja  
Hojr ta kongirin harra mujn  
tej eru ikkji gou aa sujdgja.

6 Oulavur kongur tiil orar tegur  
viid prøvum mæssur u sanga  
So skal e uj Botnar noor  
aa vida kvad av skal ganga.

7 Taa var Tostan oxa mølge  
svarar so fraa sar

Qvittar tu uj Botnar norur  
lad mee filgja tar.

8 Gjingu tair tiil strandar oman  
Olavur mæssur baj  
Løddu arar aa Ormin langa  
sildu noor for Skaj.

9 Vundu tair up sujni silki segl  
vi so nujdum orum  
Striga aj aa bunkan niur

10 Oulavur sildi av Suvur londum  
filgja honum strejmar  
Ofta hava hajdnir bori  
fiiri mee uj drejmar.

11 Oulavur sildi av Suvur londum  
filgja honum vinda  
Trædlini uj Hodna londum  
viil han vi kraftum<sup>1</sup> binda.

12 Oulavur sildi av Suvur londum  
taa hina longu laj  
Sildi so firi Hodni noor  
u in firi Oxa skaj.

13 Leggje heer ad landinum  
sum tussar eru vi fiedl

---

1 CCF lesur kraftum, men FK hevur kreftum. Sb kræftum.

Raigi sujian uj Botnar noor  
har eru flajri trædl.

14 Riisin kiemur ur fiadli oman  
trujvur um stavnar bauar  
E ajie vatn u vujga la  
qvør viil sujnum raua.

15 Adlir sægvu ad hesin tussi  
vildi ad skjibi venda  
Han hevur ajt to aa hilmurs raib<sup>2</sup>  
ain staldan krog aa enda.

16 Qvør hevur te so kunnijan giert  
tu sildi for Hodni noor  
Lajen laa um Aldan suvur  
onnur noor for Skoor.

17 Qvør hevur te so kunnijan giert  
tu sildi for Hodni in  
Lajen laa um Aldan suvur  
onnur noor for Kjin.

18 Lajen laa um Aldan suvur  
onnur noor for Kjin  
Men hoir ta tu hiin rejsiæggiti  
qvør vinglaje te heer in.

19 Hoir tu Aria bukka biolvi  
e bajie te tiil maala  
Mangar ganga vintur roun<sup>3</sup>  
haima uj tujnum skaala.

20 E havi raadt firi Hodna londun  
kosin davur aa tingji

Hundra truj [u] hartiil tvej  
u firi kven nagl aa fingri.

21 Hevur tu raadt firi Hodna londum  
uj fimtan hundra vædur  
Um in tu ravur anna slujgt  
aj verur hajmin<sup>4</sup> bedur.

22 Hoir tu Aria bukka biolvi  
e dvelje te ikkje longur  
Tag nu aa ta fista tag  
u vida kvæssi gongur.

23 So toug Aria fista tag  
han turkaje suvum ajn  
Han søk niur uj hædlina  
up um sujni bajn.

24 So toug Aria fista tag  
ad skjibi vildi qvækka  
Hajlir adlir Oulas mæn  
attur uj stavn aa stækka.

25 Hoir tu Aria bukka biolvi  
en bajie e te tiil maala  
Mangar ganga roura skudur  
ud av tujnum skaala.

26 Tu spiiir mee majra in e spirje te  
er mar aj aa tuj holv  
Ganga ud av Hodna londum  
roura skudur tolv.

27 Ganga ud av Hodna londun  
roura skudur tolv  
Sextan sælir uj kvørt føri  
koma so haim aa siou.

2 *Sb* u hilmur raib. *CCF* og hilmur-reip. *FK* og hilmur-reip.

3 *Onkursvegna er reglan komin í bland við 3. reglu í 25.*  
*Sb:* Mangar hevur [tu] vintur rot.

4 *Sb* uj haimi.

28 Vera so tydgiu fiosar<sup>5</sup> ristar  
av kvørium aldans fiskji  
Sujan feer kvør uj nujdgiu sundur  
ta eru truj um stikje.

29 Hoir tu Aria bukka biolvi  
dvælst nu ikkji longur  
Tag nu aa ta anna tag  
vida kvæssi gongur.

30 So toug Aria anna tag  
ad skjibi vildi qvækka  
Hailir adlir Oulas mæn  
attur uj stavn aa stækka.

31 So toug Aria anna tag  
han turkaje suvir tvar  
Han søk niur uj hædlina  
up um sujni lar.

32 Adlir bliknavu Oulas mæn  
sum miæskur miøvur uj skaal  
Torbergur see aa bunkan stujur  
drystar aa runar maal.

33 Hoir tu Aria bukka biolvi  
dvælst nu ikkji longur  
Tag nu aa ta triia tag  
u vida kvæssi gongur.

34 So toug Aria triia tag  
ad skjibi vildi qvækka  
Hailir adlir Oulas mæn  
attur uj stavn aa stækka.

35 So toug Aria triia tag  
ad skjibi vildi venda

Han søk niur uj hædlina  
up um sujnar lændar.

36 Nu stændur han uj hædlini fastur  
klippan man han klemma  
En flujdur knørrur for Oxa skaj  
men har maa riisin be[s]temma.

37 Gujvirin kiemur ud orla morgun  
stujur aa stinnar stolpar  
Nu skal ganga aa grimun ud  
hinum ad koma tiil jolpa.

38 Gujvirin kiemur ud orla morgun  
rattir holsin langan  
Glujgjar vi øjium u gabar vi kiafti  
Sant Oulavur ba so standa.

39 Trædlini uj Hodna londum  
halda sar aa gaman  
Qvad man faila mouvir vor  
hoon far ikkji kiaftin saman.

40 Oulavur kongur fraa skjibun giek  
noor uj Botnar rujiur  
Taa han koom firi hædlis diir  
taa rustavust tej tiil struj.

41 Oulavur kongur tiil orar tægur  
væri heer en sum avur  
Attur lukkist hettar hødl  
u ongar didnar aa.

42 Oulavur kongur tiil orar tægur  
væri heer en sum fiir  
Attur lukkust hettar hødl  
væri heer ongar diir.

---

5 Sb fiousir. CCF/FK fjósir.

43 Træðlini uj Hodna londum  
bigvast ud vi stongun  
Nu er han komin hiin rejsiæggiti  
os hævur happa longur.

44 Træðlini uj Hodna londum  
atla sar ud aa struja  
Vi so storum janstongun  
nu tægur hedli aa suja.

45 Migil var tan bønin  
Oulavur kongur fek  
Bergji bleiv<sup>6</sup> sum staali fast  
u hødli saman giek.

46 Tuj svaraje tan gamli kadl  
smujlist undir lujn  
Oftari havi e didnar brodi  
vi gaidu skadla muinum.

47 Tej fouru undir hans kvørja hond  
ikkji minni in tolv  
Varpavu han so moud hædlis got  
ad hajlin draiv um golv.

48 Tolv fouru undir hans kvørja hond  
studningin han fæk  
Varpavu han so uj hædlis golv  
ad holsur av liie giæk.

49 Træðlini uj Hodna londum  
kvørt aa sujnum sinni  
Livdi longst uj stærkast var  
u kvørt drab anna inni.

50 Træðlini uj Hodna londum  
loiba see aa buk

Tej fouru niur tiil Krujdilsins  
u har koom ainkji up.

Niurlaie er:

Olavur kongur heriar han moud trædlum ...  
etc.

---

<sup>6</sup> e er ótýðiligt, men má helst lesast sum e heldur enn a.

# Guldbrands rujma

1 Oulavur hiin hejlíje  
Norrije han otti  
Alt ta folk han kristnaje  
sum honum søma motti.

2 Guldbrandur uj Guldbrands dæhli  
han var ettir ajna  
Kvæssi han fek kristna han  
e fraa tuj viil grajna.

3 Guldbrand fek fraa kongji bo  
mundi frattast vujia  
Antum lada kristna see  
idla moud kongje strujia.

4 Guldbrand talar tiil sonin sujn  
uj strujie skal tu fara  
Veen han av tuj vananum  
vi truvun ogun læra.<sup>1</sup>

5 Valdu ud ur Guldbrands dæhli  
tolvhundra uj skara  
Kongirin drou taa tajm ujvoud  
dou vildi han folkje spare.

6 Kongirin sendi sændiboje  
vi tuj boje sala  
Bi han unga Guldbrandson  
siolvan vi mee tala.

7 In koom Guldbrand Guldbrandson  
ravur for konga knydgja  
Tuj ere e komin hijar uj dae  
e vildi te siolvan sydgja.

8 Val komin heer tu unge mavur  
gak tu mar tiilhanda  
Trigv tu nu aa sannan Gud  
tu sleppur ur stourun vanda.

9 Guldbrand stendur aa hadlar golvi  
fedlur aa sujni knee  
E skal trigva aa sannan Gud  
hendar sama dae.

10 Kristnaje han tan unga man  
har uj sama sinni  
Kongirin gav honum gudl u fa  
u takkaje Gud aj minni.

11 Guldbrand tegur i kongjins hand  
tak fiiri tujna naje<sup>2</sup>  
E skal kristna fajer mujn  
viil han taga vi raje.

12 Attur koom han Guldbrand ungi  
attur tiil fajer sujn  
Val komin tu ur strujenum  
sali sonur mujn.

<sup>1</sup> Helst læra (el. lara?).

<sup>2</sup> Fyrst skrivað Vaje (FK veiði), men V tykist vera broytt til n.

13 Sidi nu heer tiid hail u sal  
baje fajer u movir  
E havi veri kja Olavi kongji  
han er ajn mavur gouvur.

14 E havi tigji vi kristnari trigv  
u kasta tan avgud vranga  
Gier tu lujga so fajer mujn  
so val ta tar skal ganga.

15 Hevur tu svarti ulva unge  
saga mujn gudin Toura  
Hævur tu lurta ettir Oulavi kongji  
ta han hevur firi tar bioura.

16 Hevur tu tigji vi kristnari trigv  
u saga gudin henda  
Gali gierdi tu sonur mujn  
tu maa snart fraa tuj venda.

17 Guldbrand sidur uj gjiltum stouli  
heldur aa rejiun ringjj  
E skal lada kongjin kadla  
hijar aa Dæhla tingji.

18 E skal lada folkji sanku  
alt heer bujr um kring  
Bera skullu tair Toura gud  
siolvan in aa ting.

19 Kongirin man taa ottast sikkurt  
firi tan gudi stoura  
Han man smæltast av banghaid niur  
ta uj han sar Toura.

20 Ta var hiin gouvi Oulavur kongur  
fek tej bo av sonnum  
Han skuldi mōða aa Dahla tingji  
vi sujnum govu monnum.

21 Kongirin talar tiil Kolbain sterka  
tu skal kja mar vera  
E havi hoirt han atlar sar  
Tour aa ting ad bæra.

22 Kongirin gongur aa tingii in  
baje vanur u vidur  
Sar han gamli Guldbrandur  
uj haasadinun<sup>3</sup> sidur.

23 Kongirin læs up kristna lara (!)  
firi tuj manna tali  
Tagji nu ædl vi mujnum Gudi  
nu hava tiid got uj vali.

24 Guldbrand sidur uj haasadi  
talu sujna fremur  
E vanti smaalit maal av tar  
taje Tourur kiemur.

25 Bujladi koom aa tingje fram  
bori av fimtan monnum  
Stoura sleggu uj hondum hejje  
hamarin stou moud<sup>4</sup> tonnum.

26 Guldbrand raisist ur haasadi  
up vi hadlar veggii  
Nu majni e ad Oulavur kongur  
ludar vi sujnum siæggji.

27 Daarliia tu talar nu  
tu hiin haidni hundur  
Mirkhaid bujr uj tujnum hiarta  
ta er ainkji undur.

3 *Er í roynd og veru skrivað haasadinim (kanska skal prikkurin yvir í vera ein bogi yvir u?).*

4 *Kann lesast mæud, men ein blekkklatur í tí fyrra sjálv-  
ljóðinum ger lesturin óvissan (rættað æ > o?).*



28 Viil tu skua sannan Gud  
skua tu hans værkji  
Hig te nu moud estri up  
har kiæmur hans tienari stærkji.

29 Soulin stou uj estri up  
toug so favurt aa skjuna  
Guldbrand vendi sar moud henni  
vi ædlum monnum sujnum.

30 Kolbain sibar aa Toura krop  
gouvur var uj honum alvi  
Rablaje han uj smildur sundur  
ratsum kava skalvur.

31 Rottur sprungu ur vija gudi  
har tiil stourir ormar  
Har var rumbul aa tingje inni  
alt av durum stormar.

32 Kongirin stendur aa tingji inni  
vi sujn gjilta stav  
Heer liggur nu tan sterkji gudur  
tu hevur rousa tar av.

33 Bilsin sad taa Guldbrand gamli  
ran honum mangt ui hua  
Ouvarga dujr uj Toura buvu  
lujdi mundi han dua.

34 Kongur e skal nu trigva tar  
u taga vi Gud tan ajna  
Doib tu mee uj Harrans navn  
vi mujnar mæn u svajnar.

35 Kongirin lad taa kjirkur bjggja  
har uj Guldbrands dæhli<sup>5</sup>

Taa hejje han alt Norriie kristna  
tan hiin kongirin sali.

Niurlaie idla stævi: er

Olavur kongur heriar han moud trædlum ...  
etc.

---

5 dahli?

# Ormar Torald sons qvaje

1 Vilju<sup>1</sup> tar luja u lio gjeva mar  
meni e flidi fram  
Thorald nævni e høvdingjin  
uj ravur firi tuj land.

2 Ot hevur han ajn ungan son  
got er aa taga tiil ævna  
Han er baje vanur u vidur  
Ormar skullu viid nævna.

3 Ta var um ajn halgun dae  
soulin skujn so vujia  
Thoraldur ad kjirku raj  
han fangaje helsot strujia.

4 Thoraldur talar tiil svajnarnar  
tægva idla tva  
Hajnta mar Ormar son mujn  
nu viil e han sia.

5 Svajnin var fimur a foudunun  
uj tej bojeni bar  
Hæar aa tej lajgvedli (!)  
sum Ormar firi var.

6 Hojr tu Ormar Thoraldson  
sioud tan lajg av hendi  
Gak fram firi fajer tujn  
meni han te kiennir.

7 Svaraje Ormar Thoraldson  
sieid tan lajg av hendi  
Hajlur var mujn sali fajer  
ta e aa skægvin rendi.

8 In koom Ormar Thoraldson  
fedl paa sujni kna  
Christ signi te mujn sali fajer  
qvad vilje tar mar.

9 Hojrt tu Ormar sonur mujn  
qvar stendur tujn feer  
Oulavur kongur av Norrjie  
so val man vi te vera.

10 Qvør tan bøn uj han te bijur  
hoon skal vera ja  
Men leggja arar aa Ormin langa  
far tu ikkji ta.

11 Leggja arar aa Ormin langa  
far tu ikkji ta  
Tuj kongirin hajlur tiil himmals feer  
men drajngjir sekka uj kav.

12 Men hoir tu Ormar sonur mujn  
ta mali e um minni  
Leg te heldur for hædli Dolvs  
grujb tan greppin inni.

13 Qvad heldur tu er uj vujggji staddur  
idla uj hæviskun talvi

---

<sup>1</sup> *Endingin -u el. -e? Hevur boga yvir, men lkist annars  
e (sbr. 8).*

Annar heldur in siolvur tu  
skal rousa tujnun alvi.

14 Qvad heldur tu er uj vuigji staddur  
idla uj tungun strujie

Annar heldur in siolvur tu  
skal rousa tujnun lujvi.

15 Manadajen uj fioru vigu  
helt han ud uj hav  
Han koom ikkje attur tiil landanar  
fiir in santa Michals da.

16 Vundu up sujni silki segl  
gudl vi vovin rand  
Striga aj aa bunkan nijur  
fiir in vi Norriis land.

17 Favur<sup>2</sup> var tan snekkjan  
ui kiendi favurt land  
Lad han sujni ankør fadla  
aa tan qvuida sand.

18 Lad han sujni ankør fadla  
aa tan qvujda sand  
Ajna staj Ormar Thoraldson  
sujnun fodum aa land.

19 Ajna staj Ormar Thoraldson  
sujnun fodum aa land  
Slou han sujnar kjolbuvir  
skamt fraa siouvar strand.

20 Uppi uj mijun grasa gari  
axlar han sujni skjín  
Ogso bigvin gongur han  
uj hørar hadlir in.

21 Ogso bigvin gongur han  
uj hørar hadlir in  
Sum Oulavur kongur ivir bori sad  
vi monnum hundra fim.

22 Kongirin stendur for brajja bori  
mong er demin ond  
Qva-ani er hesin fremmindi mavur  
u qvar bidgjir han lond.<sup>3</sup>

23 Tujsvaraje Ormar sterkji  
smujlist undir lujn  
Thoraldur av Horarholt<sup>4</sup>  
var sannur fajer mujn.

24 Kongirin talar tiil sujnar mæn  
bijur tajr adlar tija  
Fist er ad gjeva manni mad  
u sujian tujindi spirja.

25 Kongirin talar tiil Ajnar unga  
stuj um bori fram  
Lad han sida uj komin er  
tuj ældri sujnist han.

26 Kongirin talar tiil Ajnar unga  
stuj um bori fram  
Lad han sida uj komin er  
tuj ylvur er okiend mand.

27 Ajnar sprak um bori fram  
baje av ilsku u vrajje  
Manga dujra nujssugavu<sup>5</sup>  
brejd han sundur uj tajri.

2 a *kundi mǫguliga verið lisið sum æ el. o, t.e. fǫgur. CCF Favur.*

3 *Tykist sum skrifarin ivast um hann skal skriva a el. o.*

4 *CCF Herðarholt. Sb Heara Holt.*

5 *Sb nuislu gaavu. FK rættar til nossugávu.*

28 Ajnar sprak um bori fram  
vrajiur var han taa  
Adlur tan hiin bruni miøvur  
aa hadlar golvi laa.

29 Kongirin stendur for brajja bori  
lioumin<sup>6</sup> av honun skujn  
Qvad skullu viid tiil siemtán hava  
heesi jolini lujia.

30 Svaraje Jagup ærkubisp  
smuulist undir luin  
Ta er sijur uj vora rujgji  
ad halda joula glujmir.<sup>7</sup>

31 Bardust tajr aa hadlar golvi  
so er grajnt firi mar  
Ajngjin stou moud Ormari  
majr in ajna siftu idla tvar.

32 Bardust tair aa hadlar golvi  
av drou badna gaman  
Møtti honum Ajnar Tambur sielvar  
ta bar bavun saman.

33 Bardust tair aa hadlar golvi  
so er grajnt firi mar  
Ajnar stou moud Ormari  
val fudlar siftur tvar.

34 Bardust tair aa hadlar golvi  
mottirin vi tajm vøx  
Ajnar stou moud Ormari  
val fudlar siftur sex.

35 Bardust tajr aa hadlar golvi  
er mar aa tuj holv  
Ajnar stou moud Ormari  
uj fudlar siftur tolv.

36 Bardust tajr aa hadlar golvi  
slujgt movu kiempur kadla  
Ajnar four tiil jarar nijur  
annar motti fadla.

37 Er han nagar av mujnum monnum  
Ajnari kiennir haa  
Han skal hanga vi hagsta tra  
av roudin[i] renna maa.

38 Er han nagar av mujnum monnum  
Ajnari skom tiil kiennur  
Han skal hanga vi hagsta tra  
fraa roudini up rennur.

39 Sujla var um aftanin  
alt gjek folk tiil boor  
So var sagt ad Ormar bajdi  
Ajnar fist tiil oor.

40 Kongirin kiemur in orla morgun  
fedl so val uj la  
Leggja arar aa Ormin langa  
skullu tiid fara uj dae.

41 Svaraje Ormar Thoraldson  
fedl paa sujni kna  
Qvørja bøn uj tu me bijur  
hoon skal vera ja.

42 Men leggja arar aa Ormin langa  
fari e ikkji uj dae  
Tuj kongirin hajlur tiil himmals feer  
men drajngjir søkka uj kav.

6 *Tykist sum skrivarin ivast um hann skal skriva -in el.*  
-ur (sbr. 74).CCF ljómur. FK ljómin.

7 *Sb gluim.*

43 Men hoir ta kongirin harra mujn  
ta mali e um minzi  
Leggji os heldur for hedli Dolvs  
u grujbi tan greppin inni.

44 Drouvu tair knør ur næsti oman  
ajna forgjilta skaj  
Tajr vundu segl uj hombor hot  
ta ran knørrur laj.

45 Oulavur kongur Triggason  
siglir noor firi landi  
Han hevur skajia aa skamri stund  
so mongun bidra brandi.

46 Hædli souvu tair undan koma  
undan tuj fiadli langa  
Souvu ajn so griman riisa  
for hedlis durun standa.

47 Hædli souvu tajr undan koma  
undan tuj fiadli haa-a  
Souvu ajn so griman riisa  
for hedlis durun staa.

48 Dodli toug sujn jannakka  
ud aa siægvin knægvar  
Oulavur lad taa ettir honum  
baje sigla u rægva.

49 Kongirin siejd sujn bigvin brand  
uj hegru hedlis kjin  
Haiti han aa sannan Gud  
taa four Dodli in.

50 Kastavu sujni ankør  
aa so qvujdan sand  
Ta var Ormar Thoraldson  
han staj taa fist aa land.

51 Tui svaraje Oulavur kongur  
malir uj fista sinni  
Qvør skal fara tiil hadlar nijan  
aa grujba tan greppin inni.

52 Svaraje Ormar Thoraldson  
malir aa tungu inni  
E skal fara for hedlis diir  
aa grujba tan greppin inni.

53 Fadli e firi riisanun  
veri har uj vedur  
Sigli attur tiil landanar  
tuj ta er tigung bedur.

54 Ormar giek fraa strondun nijan  
atlaje sar tiil struj<sup>8</sup>  
Exbiedn<sup>9</sup> undir hendi aa sar  
tuj vetnini vouru vuj.

55 Ormar giek fraa strondum nijan  
var ikkji kunni laj  
Exbiedn undir hendi aa sar  
tuj vetnini vouru braj.

56 Ta var Ormar Thoraldson  
in uj hedli saa  
Har noddikji uttan mænskur mavur  
up sum Dodli laa.

57 Ta var Ormar Thoraldson  
in uj hedli higgur  
Har noddikji uttan mænskur mavur  
up sum Dodli liggur.

58 Liggur tu aa tujnum bavun øjjium  
tvajmum idla trinnun

<sup>8</sup> *Skrivað skruj.*

<sup>9</sup> *CCF rættar til esping. Sb Espin. Sama í ør. 55.*

Heer eru mæn fraa Oulavi kongji  
ad grujba te grippin (!) inni.

59 Tuj svaraje Dodli  
mong er demin ond  
Qva-ani er heesin migli mavur  
qvar bidgjir han lond.

60 Ta svaraje Ormar sterkji  
smujlist undir lujn  
Thoraldur aa Horarholt  
var sannur fajer mujn.

61 Tuj svaraje Ormar sterkji  
smujlist undir lujn  
Hevur tu ikkji hojrt ad Osbiødn  
han var brouvir mujn.

62 Bardust tajr aa hedlis golvi  
baje vrajier u grammir  
So fudlu fiendl for fodum tajra  
sum tair heddu troje uj dammi.

63 Bardust tair aa hadlar golvi  
baje av grimd u vrajie  
Trakkavu tajr so hedlis golv  
sum ta var bleida lajiur.

64 Bardust tajr aa hedlis golvi  
Ormar komst aa knaa  
Gud u signavur Oulavur kongur  
dugna v[a]jidi<sup>10</sup> mar.

65 So var sagt ad Ormar sterkji  
migla mølge fek  
Han varpaje Dodla aa hadlar golv  
holsur av lije giek.

66 Dodli skar so sara vi  
taa han gav up aand  
Ta hoirdi signavur Oulavur kongur  
nijur tiil siouarstrond.

67 Svaraje fisti av kongjins monnum  
svør aa sujna tru  
Sigli attur tiil landanar  
tuj dejiur er Ormar nu.

68 Hattar var ikkji faj mands reist<sup>11</sup>  
hojrði e aa hesun bragdi  
Signa veri movvirin  
madin uj munnin lagdi.

69 Hattar var ikkji faj mands reist  
e hoirdi aa hesun braje  
Signa veri movvirin  
madin uj munnin laje.

70 Voje fek han Dodla  
vi sujnun slujra knujvi  
Sujian tienti han Oulavi kong  
meni han var aa lujvi.

71 Kongirin liggur aa skjibinum  
lajngist honun aa bujia  
Nu sar han Ormar Thoraldson  
oman ur fiadli rujia.

72 Ta var Ormar Thoraldson  
siejd tan laig av hendi  
Harra heer eru gavinar  
sum Dodli tiun sændi.

73 Kongirin stendur aa bunkanun  
rejiar gudl bar aa hændi<sup>12</sup>

<sup>10</sup> CCF v[e]jitið. FK vitið.

<sup>11</sup> Sb røst (eisini í 69).

<sup>12</sup> æ ótyðiligt (skrivarin ívast í e. el. æ).

Sidst mundi han Dodli  
senda mar skajnkjin hendar.

74 Kongiren stendur [aa] bunkanun  
lioumin av honun skujn  
Tag vi christnari trigv av mar  
e gievi tar systir mina.<sup>13</sup>

75 Ta var Ormar Thoraldson  
laid see up moud fiedlum  
So man tu ad vi ædlun fara  
smakkast verild ædl.

76 E tagji ikkji vi christnari trigv  
ta gieri e trejiur  
E skoidi ikkji qvad bajnini tola  
sujian e eri dejiur.

77 Oulavur kongur Trigga son  
siglir suvur for Idra  
Han hevur skajia aa skamri stund  
so mangan brandin bidra.

78 Sigla tajr tiil Tronda noor  
svør aa hielmi bresta  
Taa var ajnkji anna ad gjera  
in kongjins systir aa fæsta.

Stevi er

Olavur kongur heriar han moud trædlum  
hansara segl er silki reit  
Ormirin rennur u arar laiga vi todli.

---

<sup>13</sup> Eitt ótýðiligt a innast við ryggín.

# Ola Trigga sons qvaje

1 Vilje tar hoira qvaje mujt  
u vilje tar orun trigva  
Um han Oula Triggason  
hæar skal rujman snigva.

2 Kongirin ledur snekkjur smujia  
har aa slettum sandi  
Ormirin laingji støstur var  
sum gierdist aa Norriis landi.

3 Knørrur var giørdur aa Norriis landi  
got var uj honun evni  
Aadian alin u fioriti  
var kiølirin midlin stevni.

4 Forgjiltir voru bajer stavnar  
borini vouru blaa  
Forgjilta skiold a toppi hæk  
sum søvur ganga fraa.

5 Kongirin stendur uj høari hødl  
talar tiil sujnar draingjir  
Var skulla sigla tan salta siou  
ta havi e hugsa laingji.

6 Beri nu fram tej herklaje  
vi brinjum u blonkun brandi  
Sujian leggje tiid skjib til havs  
aa sigla av Norriis landi.

7 Frouvir u glajer svajnar maltu  
harra viid skullu tar filgia

Antum tu feer uj fri idla struj  
viid ottast aj bratta bilgju.

8 Har koom mavur aa bergji oman  
stærkum bua uj hendi  
Jadlur tujn av Ringarujgje  
han me hiiar sændi.

9 Kongur so tiil orar toug  
baje vi glæje u gavni  
Si mar restur ungun mavur  
qvad er tu nevndur aa navne.

10 Ajnar skal tu nevna me  
val kan buan spenna  
Tambur aidur mujn mænskur bu-i  
ørvur drujvur ad renna.

11 Hojr ta tu hiin ungji mavur  
viil tu vi mar fara  
Tu skal vera mujn ørva garpi  
Ormin ad forsvara.

12 Gjingu tair tiil strandar oman  
rujgjir mæn u restir  
Lunnar brustu u jørin skalv  
taa knørrir runnu ur næsti.

13 Vundu up sujni silkji segl  
ud uj havi ganga  
So var sagt ad kongirin  
han styrdi Ormin langa.



14 Hettar frattist vujia um land  
Norriis mæn tair sildu  
Danmarks kongur u Svørrigjis kongur  
rajeni saman hildu.

15 Danmarks kongur u Svørrigjis kongur  
gjingū<sup>1</sup> saman ad raa-a  
Kvæssi tajr skuldu Norriis mæn  
snart av dovum faa-a.

16 Sendi nu bo ettir Ajrik jadr  
gouvur er borin tiil evna  
Han skal filgja uj færini vi  
sujn fajirs dej aa hevna.

17 Ajrikur gongur for kongar in  
vi svør u rejiun skioldi  
Oulavur kongur av Norriie  
mujn fajirs dejja voldi.

18 Jadririn stendur aa hadlar golvi  
blankt bar spioud uj hendi  
Norriis kongur sydgia skal  
e kvast moud kvæssun vendi.

19 Gjingu tajr tiil strandar oman  
favurt var ta li  
Danmarks kongur u Svørrigjis kongur  
jadririn tan triie.

20 Trydgjir gingu tajr skjiba flodar  
ud aa Ojra sundi  
Jadnbardur uj odda sildi  
jadririn stujra kundi.

21 Danmarks kongur tiil orar tægur  
ledur so orun graja

Tan sum Ormin langa tegur  
skal han av ogun ajja.

22 Airikur talar vi siolvun sar  
touv ad tu man ta rojna  
Tu vinnur ikkji Ormin langa  
vi danskari magt alajna.

23 Malti ta Svørrigjis kongirin  
heldur aa brujndun knyvi  
E skal Ormin langa taga  
um in ta kostar lujvi.

24 Jadririn stendur aa liftingjini  
kladdur uj skarlag rejia  
Tu fangar ikkji Ormin langa  
fir sydgje e tujn dejja.

25 Jadririn talar tiil svajnar sujnar  
kiempun munnu tiid mōda  
Standi val u manniliia  
blouvut verur gōda.

26 Norriis mæn aa kongjins knørrum  
kunnu val bajda knujvi  
Gaingji val fram uj hōrum kampi  
idla viid lada<sup>2</sup> lujvi.

27 Airikur talar tiil Fin hiin litla  
tu skal tja mar standa  
Tu skal værja siolvun me  
um in e komi uj vanda.

28 Lōddu tajr aa sundi ud  
bujjavu tajr har laingji  
Longdust tajr ettir norskum knørrum  
aa berjast moud Norriis kongji.

---

1 *Eingin bogi yvir u.*

---

2 *Sb leada.*

29 Løddu tajr skjib ad ojdni in  
atlavu sar ad vinna  
Hildu vagt baje not u dae  
Normæn vildu tajr finna.

30 Nu skal latta liouvi av  
e qvøje ikkji longur aa sinni  
Nu skal taga up annan tot  
drajngjir legji uj minni.

31 Oulavur siglir uj Estur havi  
atlaje hajm ad fara  
Taa han koom uj Ojrasundi  
han saa ajn skjiba skara.

32 Høvdingar trydgjir aa landi standa  
higgja ud so vuja  
Sunnan sydgja tajr knørrir pru  
ettir havi skruja.

33 Danmarks kongur tiil orar tegur  
alt mar val skal ganga  
Gud signi mujni øjuin<sup>3</sup> tva  
nu sar e Ormin langa.

34 Ajrikur stou har skamt uj fraa  
talar tiil sujnar mæn  
Kongirin av Danimark  
han sar ikkji Ormin en.

35 Har koom fram ajn størrir knørrur  
drajngjir undrast aa  
Svørigjis kongur tiil jadlin talar  
nu man e Ormin siaa.

36 Leggji nu skjib fraa landi ud  
aarar uj hendur taga

Ladi ikkji Oula sleppa  
so fauan han heldur sujn maga.

37 Ajrikur higgur uj havi ud  
talar tiil sujnar mæn  
Ta svørje e aa mujna trigv  
tajr sægvu ikkji Ormin en.

38 Danmarks u Svørrigis kongar  
halda aa siefti rejja  
Ajrikur jadlur raddur er  
ad hevna sujn fajirs dejja.

39 Vrajiur malti jadlirin  
han talar av idlun sinni  
Anna krævur in ora brask  
tajr Norriis mæn ad vinna.

40 Jادلirin stendur aa grønun vedli  
tægur han tiil ad ganga  
Veri nu snarpir ad skjiba borum  
nu sujdgie e Ormin langa.

41 Adlir souvu taa Ormin koma  
adlir undrast aa han  
Av silkji vouru seglini  
u stavnar (!) uj gudli ran.

42 Løddu tajr see uj vejen fram  
baje vi svør u spioud  
Normæn souvu aa Orminun  
tair ivast ad halda imoud.

43 Oulavur talar tiil sujnar mæn  
so dujrt skullu tair me kieiba  
Ongantuj e rujmdi ur struj  
uj dae skal e ikkji loiba.

---

3 Skal helst vera øjiun (i og u umbýt).

44 Leggji nu skjib tiil strujie fram  
u segl aa bunkan striga  
Tajr skullu sydgja Norriis mæn  
tajr kunnu val svorun bruga.<sup>4</sup>

45 Ylvur rejje uj stavni stendur  
got er uj honun evni  
Leg ikkje Ormin so langan fram  
sum han hevur longri stevni.

46 Kongur stendur aa lifting attur  
[uj] skarlag er han kladdur  
Nu sydgji e mujn stavna mavur  
er baje rejjur u raddur.

47 Kongur tu sost mee ikkje raddan  
e tori val aa ad herje  
Gojm tu lifting so val uj dae  
sum e skal stavnin værja.

48 Vrajiur var han kongirin  
Ylvur tiil orar tegur  
Blujkka te attur harri mujn  
tuj vrajie up ægkur<sup>5</sup> vægur.

49 Kongiren stendur aa braja bunka  
talar tiil sujnar mæn  
Qvør ajiur hæsi nægvu skjib  
e kjenni tej ikkji en.

50 Svaraje Torkjil kongins brouvir  
malir av tungun inna  
Danmarks kongur u Svørrigjis kongur  
vilja tujn dejja vinna.

51 Raddir eru danskjir mæn  
moud normonnum aa ganga  
Bedri var tajm hajmi aa veri  
tan fugla flok ad fanga.

52 Bedri kunnu Svørrigjis mæn  
tajm offur bodlun striga (!)  
In ad narkast ogun so  
ad blouvit svør skal ruga.

53 Kongirin giek uj lifting up  
ravur han up aa hidgja  
Qvør ajiur hasar storu knørrir  
uj Ormins bagboor liggja.

54 Svaraje Hirningur kongins svaavur  
ledur so orum fadla  
Hattar er Ajrikur Haagun son  
u han beer ajn ivir adla.

55 Tiil svaraje kongirin  
uj fraa man frattast vujja  
Skarpur verur Hildurs laigur  
normæn moud norskun strujia.

56 Svørrigjis kongur moud Oula lejde  
ajna morgun tuj  
Har var sum uj baal aa lujda  
skajier dinja uj.

57 Høgdu u stungu taa Norriis mæn  
baje vi svør u spioudi  
Tjukt so fudlu tajr svænsku mæn  
sum grasi fujgur aa groudi.

58 Svørrigjis kongur robaji hot  
han bijur tair undan flydgja  
E havi mist mujt mesta folk  
ta voldir mar sorg aa sydgja.

4 *Fyri r í bruga er skrivað n.*

5 *Óivað mislestur fyri angur (skrivað á norðanmáli). Sb:  
tuj vraiiie eggjar vægur.*

59 Danmarks kongur trogaje fram  
atlaje sar ad vinna  
Normæn tougu moud honum val  
tiil danskar mæn aa tinna.

60 Roigur stou tiil skujdgjar up  
u rejtt var sund aa sydgja  
So var sagt ad danskjir mæn  
tjær mottu undan flydgja.

61 Jadrilin togar moud Ormi fram  
vi biørtun brandi uj hendi  
Ikkji skal Oulavur rousa av  
ad e snart fraa honun vendi.

62 Loddu tjær knør vi knørri boor  
qvørgjin vildi flydgja  
Høvur u kroppar uj havi tumla  
otydliit var ad sydgja.

63 Ajnar stendur uj kraprumi  
vi Tambur bua tjær kadla  
Qværja feer piil fraa bua drajv  
taa mund[i] ajn mavur fadla.

64 Ajnar spændti Tambur bua  
pujlin uj strajngjin strongdi  
Pujlin flej ivir jadrilins høvur  
roua knappin sprongdi.

65 Ajnar spændti up ørum sinni  
atlaje jadrin aa fædla  
Pujlin ran midlin arm u sujuu  
ajnkji var jadril aa bedla.

66 Ajrikur talar tiil Fin hiin lujtla  
e skal spirja te naga  
qvør er han vi skørpun skodum  
atlar mee ad raga.

67 Tiil svaraje Finnur lujtli  
blouvitar vouru hendur  
Ta gjørði hasin stouri mavur  
uj krapruminun stendur.

68 Jadrilin malir aa ørum sinni  
ta skal e tar raa-a  
Sioud tu handar stora man  
nu stendur mujtt lujv uj vaa-a.

69 Manninun kan e ajnkji giera  
han er ikkji fajiur  
Bua stronge e stidli aa  
tuj mavirin edni ajiur.

70 Ajnar spendti up triia sinni  
atlaje jadril aa raga  
Taa sprak strongur av staali stinna  
buin toug aa braga.

71 Adlir hoirdu strajngjin springa  
kongur see forundrar  
Qvad er ta uj mujnun skjibi  
so ægvilija dunderar.

72 Svaraje Ajnar Tambar siælvar  
han kastar bua sujn  
Nu brast Norje ur tujni hond  
kongirin<sup>6</sup> harri mujn.

73 Uj Harrans hond mujtt rujgji stendur  
u ikkji uj Tambur bua  
Tag tu ajn av mujnun buum  
vida qvad tair dua.

74 Vajgjir eru kongjins buar  
Ajnar ravur aa svara

---

6 Stavilsid ið er skrivað tvær ferðir: Kongiririn.

E skal taga mujt siold u svør  
høg skal e ikkji spara.

75 En stou folk uj stavnum bavun  
man<sup>7</sup> mee rat um minnast  
Sirgjilit var aa mijum skjibi  
har toug folk ad tinnast.

76 Jadririn sprak uj Ormin up  
val bar brand aa hændi  
Hirningur lojbur ur lifting nijur  
attur moud honum rendi.

77 Berjast tair aa mijum bunka  
viil e fra tuj graja  
Øvijur motti jadrur lojba  
nijur aa Jadnbard brajia.

78 Jadririn valdi sar restar garpar  
faajer finnast slujgjir  
Snarlija attur aa Ormin sprak  
u taa motti Hirningur vujgja.

79 Ylvur reje ur stavni lojbur  
nu er stavnur ejiur  
So flujdur blou aa Ormi langa  
knørrur sujntist rejiur.

80 Ajrikur var taa ærun sinni  
attur aa bunkan rigjin  
Taa saa han ad stavnirin  
aa Orminun var tigjin.

81 Jadririn mannar see triju feer  
nu skal ikkji dvujna  
Taa fædl Ylvur u Hirningur  
vi edlun drajngjun sujnun.

82 Kongirin robar aa liftingjini  
nu er tab uj hendi  
Lojbi uj havi mujnir mæn  
heer verur aj gouvur endi.

83 Kongirin leib uj havi ud  
garpar ettir fildu  
Kongjins brouvir sajnastur sprak  
tair gierdu sum kongirin vildi.

84 Ajrikur fæk taa Ormin langa  
aingjin annar kundi  
Toug han siolvur taa rouvur uj hond  
u stujrdi honum fraa sundi.

Niurlaie er

Olavur kongur heriar han moud trædlum ...  
etc.

---

7 Kann lesast sum maa (tað ger CCF).

# Osmund A-alsons qvaie

1 Nu skal stidla uj stavar grajn  
ikkji skal nijur fadla  
Um han Osmund A-alson  
tan huna kong tajr kadla.

2 Nu skal stidla uj stavar grajn  
ikkji skal nijur ganga  
um han Osmund A-alson  
tan huna kongjin stranga.

3 Um han Osmund A-alson  
tan huna kongjin stranga  
Hartiil Oula skou svajn hans  
vanur uj rum aa ganga.

4 Um han Osmund A-alson  
tan huna kongjin rujga  
Hartiil Ola skousvajn hans  
fajer finnast slujgjir.

5 Um han Osmund A-alson  
tan huna kongjin sterka  
Hartiil Oula skousvajn hans  
rojndur uj avrigs verkji.

6 Osmundur rujiur aa lajgvædli  
han beer so fagran sijur  
Ingjibierg stendur uj glasgluggun  
hoon bliknar kjinnun vi.

7 Ingjibierg stendur uj glasgluggun  
talar tiil movvir sujn

Tujlujgan vildi e kosi mar  
hejje ta staje tiil mujn.

8 Hoon hejje up sujna høggru hond  
u gav henni høg aa ten  
Blouvi draiv uj barmin nijur  
souvu ta maingjir mæn.

9 Svaraje frigvin Ingjibierg  
ledur so orum svara  
Osmundur er ain havriks kappi  
han kan honun lujvi fora.

10 Svar[a]je frigvin Ingjibierg  
tagdi ikkji longur  
Gjift mee heldur Osmundi  
dou<sup>1</sup> hiin er fra-ari drongur.

11 Siurur Fodur er fra-ari kappi  
honum skullu viid te gjifta  
Osmundur skal te ikkji niouda  
so skullu viid ta skjifta.

12 Siurur Fodur frunna ba  
u han hana fæk  
Men hoon hejje hu aa Osmundi  
u[j] hiarta var honum tæk.

13 Siurur Fodur slagtar nejd u sæj  
helst ud av tuj besta

---

1 *Helst dou, men kann móguliga lesast dæu (somuleiðis í 16).*

Snarlija lad tiil bridlips atla  
lad ikkji longur froista.

14 Ta var bridlip uj boje var  
ikkjj motti tvørra  
Bavun borgun b[o]jje<sup>2</sup> var  
tolv hundra av qvørje.

15 Edlum ledur Siurur Fodur  
uj sujt bridlip biouva  
Uttan Osmund A-alson  
uj val kan randi liouva.

16 Uttan Osmund A-alson  
uj val kan randi liouva  
Dou skal e uj Siura bridlip  
mar viil ajngjin biouva.

17 Svaraje Oulavur lidin smaa svajn  
sum buvist aj vi fri  
Qvad skullu viid vi skjibun fara  
idla vi hesta lii.

18 Tuj svaraje Osmundur  
ledur aj drujba uj kav  
Snarlija lojsa ud gammar tvajr  
ivir ta salta hav.

19 Ud var loistur gammirin  
uj Osmundur skuldi aa ruja  
Pruiddur var han vi skarlag  
nijur aa mijal suju.

20 Ud var loistur gammirin  
undir hadlar væg  
Han hejje ædi oxa fadl  
avur in han giek av hødl.

21 Pruiddur var han vi skarlag  
nijur aa mijal suju  
Forgjiltur var sajilin  
uj Osmundur skuldi aa ruja.

22 Gammirin rendi uj lofti up  
vildi av sar kasta  
Osmundur talar tiil Oulav unga  
bijur han sida fastan.

23 Gammirin rendi uj lofti up  
vi sujnar stinnu straingjir  
Han<sup>3</sup> koom nijur aa rujga land  
sum gjidi man vera laingi.

24 Oulavur tu skal ganga in fist  
ettir fodnum vanda  
Verur tar naga vanboje  
e skal ikkji langt fraa standa.

25 Oulavur tu skal ganga in fist  
gjør ettir mujnum ravum  
E skal standa udi um stund  
tiil gjivnar eru gavur.

26 Oulavur tu skal ganga in fist  
viil tu prujie niouda  
Bavun skal tu høvdingunum  
bukka ogso ludu (!).

27 Ajrikur talar tiil skajnkju svajn  
alt firi uttan ekka  
Skonk honum vujn uj væglit hodn  
bi han sida u drekka.

28 Ajrikur talar tiil skajnkju svajn  
han er draingja magji

---

2 CCF/FK biðid.

---

3 Skrivað Ham.

Skonk honum vujn uj væglit hodn  
biou honum ses u sadi.

29 Skainkjarin gjerdi sum kongirin ba  
alt four ettir vonum  
Hesin stendur stols riddari  
ajngjin ansar honum.

30 Osmundur giek uj hadlina in  
pruje vildi niouda  
Bavun mundi han hõvdingunum  
bukka ogso luda.

31 Osmundur giek uj hadlina in  
aingjin uj han kiendi  
Uttan frigvin Ingjibierg  
uj rejjargudl bar aa hendi.

32 Taa koom in ajn annar mavur  
han var av ædlum majri  
Kongjinum tigjir lujtlan tattur  
koma heer sluigjir flajri.

33 Ajrikur talar tiil skainkju svain  
han er drajngja magji  
Skonk tajm vujn uj væglit hodn  
biou taim sæs u sadi.

34 Skajnkjarin gierdi sum kongirin ba  
alt four ettir vonum  
Hesir standa stols riddarar  
ajngjin ansar honum.

35 Juskan lad han hattin sujia  
nijur a gular brujr  
Uttala sar sessin toug  
ixt vi hadlar diir.

36 Ajrikur talar tiil skajnkju svajn  
alt firi uttan ækka  
Skonk tajm vujn uj væglit hodn  
bi tair sida u drekka.

37 Skainkjarin gierdi sum kongirin ba  
aj for ettir vonum  
Hesir standa stols riddarar  
nu ansar han honum.

38 Hondin koom undan kaabini  
qvujd var hoon sum fluur<sup>4</sup>  
Undravust adlir uj inni voru  
qvar slujgjir voru komnir ud.

39 Kaabu mavur vi hodni toug  
ikkji var drong at lasta  
Hodni fædl aa lampu nijur  
han ravur uj lious ad kasta.

40 Kaabu mavur vi hodni toug  
han svaivir<sup>5</sup> ur av ædlum  
Slejkja tujt u tendra dot  
taa var mirt uj hõdli.

41 Hojr tu ungi Oulavur  
tu skal durum gojma  
E skal sada brurini  
so skullu viid laigjin rojna.

42 Oulavur toug tan dura vagtara  
alt for uttan qvujju  
Varpaje han so aa hadlar golv  
ta brotnavu riiv uj sujju.

43 Oulavur toug tan dura vagtara  
alt for uttan nej

4 CCF flúr. FK flúur. Sb fluvur. Svabo Flúur.

5 Sb svajvur.



Varpaje han so aa hadlar golv  
ta brotnavu riivum siej.

44 Osmundur toug ta biørtu bruvur  
undir kaabu sujn  
Han kjisti hana so sòdan kos  
ad vørrin vatti vujn.

45 Lægvan lejje han for vægtarins mun  
ta brotnavu ten uj hòddi  
Svørje e tan aj vi mujna trigv  
han drou ikkji svør av løddi.

46 Settust tej aa gammins bag  
favurt var ta lii  
Osmundur u Oulavur  
u Ingjibierg ta triia.

47 Gammirin rendi uj lofti up  
u vildi av sar kasta  
Osmundur talar tiil Oulav unga  
bijur han sida fastan.

48 Gammirin rendi uj lofti up  
vi sujnar stinnu straingjir  
Han koom njjur aa Huna land  
sum gjidi man vera laingji.

49 LiOUS var bori uj hadlina in  
lujst uj qvørjum sati  
Burtur voru komnir mæn  
u horvin bruvurin mada.

50 LiOUS var bori uj hadlina in  
lujst uj sadum ædlum  
Burtur voru komnir mæn  
u horvin bruvur av pædlum.

51 Laidavu baje udi u inni  
nast aa siægvi sum sandi  
Ta var ikkji got ad finna ta moj  
sum burt var flut av landi.

52 Tuj svaraje Siurur Fodur  
af so tungari traá  
Honum gievi e gri u fri  
uj mujnum rujgji raa.

53 Honum gievi e gri u fri  
uj mujnum rujgji raa  
Mar viil sija komu mæn  
uj qva-ani tajr vouru fra.

54 Honum gievi e gri u fri  
uj mujnum rujgji laingji  
Mar vil sija komu mæn  
qvad tair vouru for draingjir.

55 Hejje e vida ad komu mæn  
heddu flut mujna bruvur av gari  
Uj morgjin arin soul up ran  
tajr skuldu aa golgan fari.

56 Broigsti<sup>6</sup> ad tan gamli kadl  
rimur uj brosti rennur  
Arin tu tair aa golgan hevur  
svajkast tar um ænni.

57 Tuj svaraje tan gamli kadl  
fista ori taa  
E man kienna komu mæn  
uj qva-ani tair vouru fra.

58 E kienni val Osmund A-alsen  
tan huna kongjin rujga

---

6 *Sb* Broiksti.

Hartiil Oula skou svajn hans  
fajer finnast slujgjir.

59 E kienni val Osmund A-alson  
tan huna kongjin sterka  
Har tiil Oula skou svajn hans  
roindur uj havriks verkjij.

60 E kienni val Osmund A-alson  
tan huna kongjin stranga  
Har tiil Oula skou svajn hans  
vanur uj ruum ad ganga.

61 Teje tu hiin gamli kadl  
teje tu hiin ondi  
Synd tigiir mar ad høgga tee sundur  
kasta te ud firi hundar.

62 Teje tu hiin gamli kadl  
teje tu hiin argji  
Synd tigiir mar ad høgga te sundur  
u kasta te ud firi varga.

63 En svaraje tan gamli kadl  
ikkji var Osmund ad lasta  
Sioldan hevur han haft tan sii  
tan fadaka ud ad kasta.

64 Tuj svaraje Siurur Fodur  
malir aa tungu inna  
Qvør skal vera mujn laisagari  
tan huna kong aa finna.

65 Rani kiemur ur fiadli oman  
vi sujnar bustur stinna  
E skal vera tujn laisagari  
tan huna kong aa finna.

66 Svaraje Oulavur lujdin smaa svain  
han kundi aj longur bera  
Hoir tu ungi Osmundur  
ain bøn e viil begiera.

67 Ajna bøn uj e te bije  
hana skal tu mar lova  
Ajna not uj rujgjinum  
kja Ingjibierg ad sova.

68 Svaraje Osmund A-alson  
tagdi ikkji longur  
Kiour tar konu qvar tu viil  
kja henni svævur tu onga.

69 Svaraje ungi Oulavur  
gjerst so nujdur drongur  
Veri ain kargur herjald son  
kia tar verur longur.

70 Svaraje ungi Osmundur  
tungu beer so sniadla  
Veri ain kargur herjald son  
uj te skal attur kadla.

71 Ta er en sum oftum var taa  
tung er elskovs tra  
souvu ajn man uj juskun klavun  
rujia borgun fraa.

72 So ledur han Siurur Fodur  
sujni skjibun gjera  
Adlar ledur han strajngjinar  
av rejjar gudli vera.

73 Vundu tajr up sujni silkji segl  
gudl vi vovin rand  
Strigar aj aa bunkan nijur  
fiir in vi Huna land.

74 Oulavur sidur aa skounum burt  
sar see ud so vujia  
Han sar ettir rumun havi  
stourar knørrir skrujia.

75 Han var ikkji burt fraa Osmundi  
majr in ajna not idla tvar  
E sar sa<sup>7</sup> fagran skjiba floda  
liggja udi vi hav.

76 Sar tu fagran skjiba floda  
liggja udi vi hav  
Ta man vera Siurur Fodur  
ad hitta bruvur vaar.

77 Borgjir sujdgja tajr undan koma  
perlur braid so vujia  
Souvu ajn man uj juskum klavum  
attur moud borgun rujia.

78 Borgjir sujdgja tajr undan koma  
aa pujlarum standa  
Torni hægt firi qvens mands durum  
drajngjir eggajist vandi.

79 Oulavur gak tiil strandar oman  
ettir fodnum vanda  
Verur tar naga vanboje  
e skal ikkji langt fraa standa.

80 Favur var tan snejkkja  
kiendi favurt land  
Lodu sujni ankør fadla  
aa so qvujdan sand.

81 Lodu sujni ankør fadla  
aa so qvujdan sand

Taa var Oulavur lujdin smaasvajn  
rijin nijur tiil strand.

82 Rani stendur aa bunkanun  
vi sujnar bustur stinna  
Man hattar vera tan huna kongur  
ajngjin torir ad finna.

83 Heer eri e Oulavur lujdin smaa svajn  
heer skal tu mee sydgja  
Kværkji tar aj tujnum monnum  
man e undan flujdgja.

84 Heer eri e Oulavur lujdin smaasvajn  
heer skal tu mee kienna  
Kværkji tar aj tujnum monnum  
man e undan renna.

85 Bardust tajr aa brajja bungka  
Oulavur komst aa kna  
Osmundur braa sujn bidra brand  
so er grajnt for mar.

86 Rani fedl aa bunkan nijur  
Oulavur ravur ad svara  
Ta mundi vera tan stesta skom  
e toug mee ikkji vara.

87 Ta var Osmund A-alsen  
sujnum svøri braa  
Han klejv Rani (!) liouda trædl  
sundur uj ludir tvaa.

88 Osmundur rajgar um brajja skjib  
hevur aj hondum hou  
Klujvur qven um tvøra  
u varpar ud aa siou.

---

7 Hevur móguliga broytt o til a.

89 Osmundur rajgar um brajja skjib  
vi sujn bigvin brand  
Klujvur qven um tvøra  
uj moudir honum ran.

90 Osmundur rajgar um brajja skjib  
fast av miglun mouvi  
Hittir nu qvar uj Siurur Fodur  
flujdur uj manna blouvi.

91 Tuj svaraje Siurur Fodur  
tungu beer so sniadla  
Gieri ta firi Guds skjild nu  
tiid flida mee hajm tiil hadla.

92 Gjeri ta firi Guds skjild nu  
tiid flida mee hajm tiil hadla  
Um in e ajje systir taa  
sum gjidi man vera vadla.

93 Svaraje Oulavur lujdin smaasvajn  
lujdur see up tiil ojdgja  
Qvad skullu viid tiil fødur<sup>8</sup> lajga  
ladi tan tralin dojdgja.

94 Svaraje Osmund A-alsen  
skjibi fingi viid frujt  
Lada viid han udi dojdgja  
taa hevur han nægv firi sujt.

95 Tougu tajr Siur ur manna drojra  
førdi hajm tiil hadla  
Tag vi frigvin Ingjibierg  
tu grø tan garpin sniadla.

96 Grøddi hoon han um dæar  
grøddi hoon han uj trydgjar

Intiil tan hiin triia  
taa four han uj brinju nydgja.

97 Grøddi hoon han um dajen  
grøddi hoon han uj tvaa  
Intiil tan hiin triia  
taa four han uj brinju bla.

98 Intiil tan hiin triia  
taa four han uj brinju blaa  
So gjek han uj hadlina in  
so vanur var garpi ad sia.

99 Han gav honum attur Ingjibierg  
han toug ur bruvar huuse  
Osmundur fæk taa Siura systir  
ta vana sprundi liousa.

100 Siur Fodur festi Ingjibierg  
so er grajnt firi mar  
Osmundur fæsti Randarsoul  
tan fagrasta uj verini var.

Stævi ellers niurlaie er

Borgar jærtur bidgjir aa torni frujia  
en er han (!) fagrari in randarsoul  
hoon kan adlar fugla listir ad tujia.

---

8 Sb bedur. *Helst misskiljing fyri Føti, hvmf. av Fótur.*

# Sniolvs qvaie

bestaaende af 7 Totter

## 1. Rane tottur

1 E vaid ajna rujmina  
malir aa tungun vilia  
Um hiin unga Hildibrand  
taa han raj aa gjilia.

2 E vaid ajna rujmina  
gjerd um lond u rujgjir  
Riggjislejs man værin standa  
qvør viil annan svujgja.

3 Riggjislejs man værin standa  
qvør viil annan svujgja  
Um hiin unga Hildibrand  
han rujiur ur Gantar vujga.

4 Hildibrand sest uj gjiltan stoul  
kladdur u[j] brinju blaa  
Qvar vida tiid so vana jomfru  
mar eer sami ad faa.

5 Sændu svajn tiil orar tægur  
stou har skamt uj fraa  
Oulas dottir<sup>1</sup> aa Uplondum  
hoon er tar sami ad faa.

6 Oulas dottir aa Uplondum  
eer runnin undir skuj

Hæar riju tajr sendu mæn  
uj giegunum grøna luj.

7 Oulas dottir aa Uplondum  
ta listilija sprund  
Hæar riju tair sændu mæn  
uj giegunum grøna lund.

8 Hoon beer ikkji blajga braa  
undir sujnum gula haari  
Heldur in tan fagrasta summarsoul  
uj favurt skujn um vaari.

9 Hildibrand so tiil orar tegur  
nu er tiil navns aa lajda  
Sii mar sat u sanniljia  
kvæssi man mojdgin aida.

10 Oulavur ajdur hennara fajir  
Ingjibierg hennara movvir  
Svinna Silkjiaig aidur hoon siolv  
u Sniolvur hennara brouir.<sup>2</sup>

11 Eer hoon so voon u tekkjili  
sum tu sijur fraa  
Hæar strajngji e aidi mujt  
ta stændst qvad av uj maa.

12 Eer hoon so voon u tekkjili  
sum tu sijur tiil

<sup>1</sup> *Stavurin o í hesum orði kann her og fleiristaðni líkjast a, men kann helst lesast sum o.*

<sup>2</sup> *Ikkji brouvir, sum vanligt er, helst vegna plásstrot.*

Hæar strajngji e ajdi mujt  
ta stændst qvad av uj viil.

13 Ud var lojstur gangarin  
undir hadlar væg  
Pruidur var han vi skarlag  
nijur aa houvar siæg.

14 Prujdur var han vi skarlag  
nijur aa mijal sujju  
Forgjiltur var sajinlin  
uj Hildibrand skuldi aa rujia.

15 Hildibrand læib uj sajinlin up  
ivir læisan lua  
Studdist ikkji vi siolda rajmar  
u ikkji vi sajin bua.

16 So rujiur han Hildibrandur  
vi gjiltun luvur uj hondun  
Fan up aa ajt qvujldar huus  
mit uj Sælgja londun.

17 Han fan up aa ajt favurt huus  
ta er val fimtan miilir  
Bant sujn hest tiil fagran muur  
giek so siolvur tiil qvujlu.

18 Hettar fratti Rani  
suvur uj Isanslond  
Oulas dottir aa Uplondum  
hoon er so bila<sup>3</sup> vond.

19 Ud var loistur gangarin  
undir hadlar væg  
Prujdur var han vi skarlag  
nijur aa houvar siæg.

20 Ud var loistur gangarin  
uj Rani skuldi aa rujia  
Prujdur var han vi skarlag  
nijur aa mijal sujju.

21 Hoirdi ta frigvin Silkjiaig  
in uj sujna hædl  
Rujjuur uj giegunum grøna lund  
Rani liouda trædl.

22 Hoirdi ta frigvin Silkjiaig  
ta listilija sprund  
Nu rujiur Rani kiempan rest  
uj giegunum grøna lund.

23 Ta var Rani kiempan rest  
hajm uj garin four  
Udi siolvur Oulavur  
firi honum stou.

24 Tuj svaraje Oulavur  
malir aa tungun vilja  
Qvad eru tujni ørindi  
u qvad man kiempan vilja.

25 Rani so tiil orar tegur  
ilt er for sands aa dilja  
Ta eru mujni ørindi  
Silkjiaig aa gjilja.

26 Rani gieku uj hadlina in  
rattir fram liousan hand  
Frigvin viil tu filgja mar  
suvur uj Isans land.

27 Svaraje frigvin Silkjiaig  
fista ori taa  
E eri ærum riddara lova  
uj mujn staar hu-ur aa.

---

3 *Skrivað bela.*

28 Rani so tiil orar tegur  
fista ori taa  
Kussu aidar (!) tan riddarin  
uj tujn staar hu-ur aa.

29 Svaraje frigvin Silkji ajg  
bliknar undir kjin  
Kvar eer Sniolvur brouvir mujn  
qvuj kjemur han ikkji in.

30 Sniolvur giek uj hadlina in  
svajbar ad sar skjín  
Taa saa han ad Silkji ajg  
hoon bar blajga kjin.

31 Svaraje frigvin Silkji ajg  
fraa man frattast vujia  
Eer tu lardur aa rujia dist  
aa lajg vedlum aa strujia.

32 Sniolvur stendur aa hadlar golvi  
uj ring u brinju fruja  
Hojr tu Rani kiempán rest  
e biouvi tar ud ad strujia.

33 Oulavur so tiil orar tegur  
aa borgjini hevur han raa  
Tu fert aj av hadlini ud  
ta stendst qvad av uj maa.

34 Oulavur so tiil orar tegur  
aa borgjini hævur han valdi  
Tu fert aj av hadlini ud  
tu eer for ungur aa aldri.

35 Orla var um morginin  
soulin skujn so vujia  
Ta var hiin ungji Hildibrandur  
bujr see ud aa rujia.

36 Ta var hiin ungji Hildibrandur  
bujr see ud aa rujia  
Han koom nijur aa Uplondum  
sum vejir lidgja vujia.

37 Ajn koom mavur uj hadljna in  
sijur tajm ædlun fraa  
E sydgje man aa borgum rujia  
miglan uj brinju blaa.

38 Ajn koom mavur uj hadlina in  
ajngjin uj han kiendi  
Gjiltan kiolm aa hæddi bar  
ait draje svør uj hændi.

39 Hildibrand giek ad borinum  
rattir fram liousan hand  
Frigvin viil tu filgja mar  
ivir Selgja land.

40 Svaraje Rani kiempán rest  
fista ori taa  
Hattar man vera tan riddarin  
uj tujn staar hu-ur aa.

41 Rani up fraa bori staj  
gierdi uj ait svir  
Adlir tair uj inni vouru  
hobravu aa hadlar diir.

42 Rani up fraa bori staj  
ta gierdi han so brot  
Adlir tair uj inni vouru  
hobravu aa hadlar got.

43 Rani up fraa bori staj  
tan hiin mænskur man  
Ævijan toug han Hildibrand  
aa hadlar golvi fram.

44 Skjldgjan ivir bori hæk  
blikna toug hiin vana  
Hildibrandur u Rani kiempa  
nu beer bavun saman.

45 Kiaftur hans er ægvilijur  
nasanar eru langar  
So eru hansara kiolkabajn  
sum fiourings vejir ad ganga.

46 Orla var um morginin  
soulin tegur aa branda  
Ledgia sujnar bardæar  
fram vi Uplandi.

47 Orla var um morginin  
soulin roar uj skuj  
Ledgia sujnar bardæar  
fram vi Uplands sujju.

48 Orla var um morginin  
soulin roar uj fiædl  
Ledgia sujnar bardæar  
skamt fraa Oulas hædl.

49 Rujia saman aa grønun vædli  
qvergjin vildi luda  
Gongur so ældur av svørun tajrra  
sum najstar av orni fuga.

50 Riju saman aa grønun vædli  
qvergun mundi bædla  
Hoirast motti langan vee  
sum svør aa brinjum giedla.

51 Hildibrand sidur aa sujnum hesti  
fraa man frattast vujia  
Kiolmirin aa Rana hæddi  
glægvar sum gudli reja.

52 Hildibrand sidur aa sujnum hesti  
ta eer virin fuðl  
kiolmirin aa Rana hæddi  
glægvar sum rejjar gudl.

53 Skjiggan ivir hæddi hæk  
blikna toug hoon hot  
Sujian strujiastru kiempur tvar  
baje dae u not.

54 Skjiggan ivir hæddi hæk  
blikna toug hiin dujra  
Sujian strujiastru kiempur tvar  
fult uj dæar fujra.

55 Oulavur stendur for hadlar durum  
snuvilija vendi  
Hattar man vera ajn migjil kiempa  
so snart beer svør uj hendi.

56 Oulavur stendur for hadlar durum  
gudl beer see aa hand  
Hattar eer ongungun lujgari  
in unga Hildibrand.

57 Oulavur stendur for hadlar durum  
malir av tungun bædli  
Ajngang saa e Hildibrand  
han raj aa grønun vædli.

58 Ajngang saa e Hildibrand  
han sad aa sujnum hesti  
Han var baje vanur u vidur  
gierdur av gouvun tresti.

59 Hildibrand gav so stort ait hæg  
fralujgur ærun monnun  
Klujvur Rana uj Isans landi  
svøri stou uj tonnum.



60 Ægvilit var aa lujia aa  
ta Hildibrand rojnir alvi  
Klujvur Rana liouda trædl  
bugjin nijur uj nalva.

61 Ta var hiin unggi Hildibrandur  
sujnum svøri braa  
Han klejv Rana liouda trædl  
sundur uj ludir tvaa.

62 Han klejv Rana liouda trædl  
sundur uj ludir tvaa  
Sværje<sup>4</sup> e tan aj vi mujna trigv  
han obin aa vedli laa.

63 Svaraje frigvin Silkjiajg  
av so tungari nej  
Sniolvur ruj aa markjina ud  
ad vida um kiempan er dej.

64 Aandan hejje han ikkji mist  
han øjieni sundur braa  
Raidgjaje tiil av miglun alvi  
Sniolvi atlaje han taa.

65 Ta var hiin unggi Hildibrandur  
raidgjar svøri hodt  
Ta var hiin unggi Sniolvur  
han bar see undan brodt.

66 Hildibrand liggur aa grønum vædli  
ajna so litla stund  
So leib han uj sajilin up  
ivir leisa lund.

67 Hildibrand spennir sujn hest vi spør<sup>5</sup>  
ledur han goist um leiba

Hoirt ta frigvin Silkjiajg  
fulddujrt mundi e te kieiba.

68 Svaraje frigvin Silkji aig  
av so tungun strujie  
Firi ajn slujgan høvdinga  
ta vildi e ladi lujvi.

69 Svaraje frigvin Silkji aig  
smujlist undir lujn  
Var ta vi tujn vilja gjert  
aa vøa brouvir mujn.

70 Svaraje unggi Hildibrandur  
snarlija han sar vendi  
E svørje tan aj vi mujna trigv  
ad Sniolv e ikkji kiendi.

71 Fram giek frigvin Silkji ajg  
ratti hond ivir boor  
Listilit var aa ad lujia  
tairra fæstnar oor.

72 Fram giek frigvin Silkji ajg  
ratti fram liousan hand  
Listilit var aa ad lujia  
tairra fæstnar band.

73 Fæsti han frunna Silkji ajg  
fauar finnast slujgar  
Hana førði Hildibrandur  
vi sar tiil Brandar vujga.

74 Hildibrand ledur nunnum biouva  
aa drekka vi sar um joul  
Sujjan seda saman uj ring  
up aa ajn sorgarstoul.

4 *Helst hevur skrivarin roynt at broyta e til æ.*

5 *Sb spora. CCF broytir til spora eftir Sb.*

75 Tiid ajia tigung ain ungan son  
han verur so mænsk ain man  
Han er ajngjin uj Brandarvujg  
uj ivir gongur han.

76 Svaraje onnur av nunnunum  
av so gouvun tresti  
Han er ajngjin uj Brandar vujg  
vi han sidur aa hesti.

77 Svaraje trija nunnan tiil  
han gierst so nujdur drongur  
Han skal fadla for fajir sujns svør  
sum ivir hans heddi hongur.

78 Stouvu up ur sorgarstouli  
gjingi fram aa fold  
Hildibrand stou u lujddi aa  
han sortnaje sum ajn mold.

79 Ta var hiin ungji Hildibrandur  
svajbar ad sar skjinn  
So gaar han uj høa loft  
for svinnu Silkji aig in.

80 Viid ajia ogun ajn ungan son  
han gierst so nujdur drongur  
Han skal fadla for svøri ta  
uj ivir hans hæddi hongur.

81 Hoir tu mujn hiin vældiji harri  
beer for onga sud  
Tag tujn gjilta bidra brand  
stoid uj pulvur ud.

82 Svaraje frigvin Silkji ajg  
baje av ilsku u braje  
Hoir tu mujn hiin vældiji harri  
far ettir mujnun raaje.

83 Ikkji vildi Hildibrandur  
svøri so tujna av lujvi  
Tuj han hejje uj langar stundir  
staje uj tungun strujje.

84 Tuj han hejje um langar stundir  
staje uj tungun strujje  
Vi tan gjilta bidra brandi  
vunni ta vana vujvi.

85 Orla var um morginin  
soulin toug aa troidgja  
Ta var hiin ungji Hildibrandur  
han sildi for Heljar oidgja.

86 Hildibrand sildi for Heljar noor  
ta var mest av sud  
Han toug sujn gjilta bidra brand  
u varpar uj havi ud.

87 Grujmur ajdur sonur hans  
tan gavilija mand  
Sujian raj han hæani burt  
han four see up aa land.

## 2. Sniolv's tottur

88 (1) Sniolvur bujr aa Uplondum  
hans lujgji kan ikkji finnast  
So listir honum ad strujjast  
sum laigar vi strejmin stinna.

89 (2) So listir honum ad strujjast  
sum strejmur laigar uj aa  
Han er ajngjin uj værini  
Sniolv ovir gaar.

90 (3) Sniolvur gaar for sujna movvir  
leggur vi hana raa  
Qvar vaid tu so vana jomfru  
mar er sami ad faa.

91 (4) Svaraje hansara sala movvir  
var aj tiil tes sajn  
Mong er voon aa Uplondum  
tag tar ajna av tajm.

92 (5) Hoir ta mujn hiin sala movvir  
egga mar aj tan harm  
Hoon er ajngjin aa Uplondum  
sova kan uj mujn arm.

93 (6) Hojr ta mujn hiin sala movvir  
egga mar onga qvujuu  
Hoon er ajngjin aa Uplondum  
svævur kja mujni sujuu.

94 (7) Svaraje ungi Sniolvur  
fista ori taa  
Hertuins dottir uj Brunsvujg noor  
er mar sami ad faa.

95 (8) Svaraje hansara sali movvir  
malir aa tungun inna  
Hertuins dottir uj Bruns vujg noor  
er tu ikkji mavur ad vinna.

96 (9) Svaraje ungi Sniolvur  
malir aa tungun braje  
Dou skal e tiil Brunsvuigar  
e komi aj attur ur tairri.

97 (10) So ledur han Sniolvur  
sujni skjibini giera  
Adlar ledur han strajngjinar  
av rejiar gudli vera.

98 (11) Braddir vouru brandar  
skorin var [qver] stok  
Stavn u stujri av rejiar gudli  
so var segl uj top.

99 (12) Braddir vouru brandar  
borini vouru blaa  
Forgjiltir ringar av rejiar gudli  
har skujn soulin aa.

100 (13) Braddir vouru brandar  
borini vouru nuj  
Forgjiltir lajga vævu ringar  
hægt uj mijun skuj.

101 (14) Sniolvur ledur snekkju smujia  
drajngjir monne gjida  
Av gudli vouru mastranar  
av silviri vouru bidar.

102 (15) Sniolvur ledur snekkju smujia  
hægt up undir skuj  
Av gudli slijen liftingjin  
han sidur siolvur uj.

103 (16) Vindur han up sujni silkji segl  
fajer finnast slujgjir  
Strigar aj aa bunkan nijur  
fiir in aa Bruns vujg.

104 (17) Vindur han up sujni [silkji] segl  
gudl vi vovin rand  
Strigar aj aa bunkan nijur  
fiir in vi Bruns land.

105 (18) Vindur han up sujni silkji segl  
vi so nujdun orun  
Strigar aj aa bunkan nijur  
fiir in aa Bruns vujg noor.

106 (19) Smalu drongur uj lujiun  
gojmir smalu [u] gaid  
E sar skjib ettir havi koma  
havnir vilja laida.

107 (20) Smali drongur gaidum regur  
ud aa grønan vedl  
Sujian axlar kaabu blaa  
han gaar uj kongjins hædl.

108 (21) Sujian axlar kaabu blaa  
han gaar uj kongjins hædl  
E eri me aa ajnun ludi  
vujsari in tiid æru edl.

109 (22) E eri me aa ajnun ludi  
vujsari in tiid eru ædl  
E sar skjib ettir havi koma  
seglini qvujd sum biedl.

110 (23) Sar tu skjib ettir havi koma  
seglini qvujd sum lujn  
Vera man onkur høvdingur  
ad bija dottir mujna.

111 (24) Glavur leggur<sup>6</sup> Sniolvur  
in a Brunsvujgs vaa  
Han viil qverkji striga aj luda  
skodini bresta aa.

112 (25) Hertuin so tiil orar tegur  
heldur aa brujndun knujvi  
Siurur gak tiil strandar oman  
tag tair burt av luji.

113 (26) Hjar uj tan snekkjan  
kjendi favurt land

Lad han sujni ankør fædla  
aa so qvujdan sand.

114 (27) Lad han sujni ankør fædla  
aa so qvujdan sand  
Fistur stujur Sniolvur  
vi sujnun foudum aa land.

115 (28) Fistur stujur Sniolvur  
vi sujnum foudum aa land  
Taa var Siurur hertuin son  
rijin nijur tiil strand.

116 (29) Svaraje Siurur hertuin son  
lujdur aa gjiltan brand  
Sii mar fravur ajdi tujt  
u qvar bidgjir tu land.

117 (30) Sniolv skal tu nævna me  
val uj vujdgji staar  
Oulavur kongur aa Uplondum  
er sannur fajir ad mar.

118 (31) Svaraje Siurur hertuin son  
kan val tungu skjilja  
Qvad eru tujni ørindi  
u qvad tigjist tu vilja.

119 (32) Svaraje ungi Sniolvur  
ledur so orum sija  
Tiil tes eri e hjar komin  
tujna systir ad bija.

120 (33) Oulavur kongur aa Uplondun  
var ajn kongur uj æat (!)  
Ajnum manni Sniolvi  
havi e hoirt fraa sagt.

---

6 Orðið skrivað tvær ferðir.

121 (34) Siurur giek fraa strondum nijan  
svaibar ad sar skjín  
Ogso bigvin gongur han  
firi hertuin fajir sujn.

122 (35) Hertuin so tiil orar tegur  
heldur aa brujndun knyvi  
Hoir tu Siurur sonur mujn  
eru tair tiknir av lyvi.

123 (36) Svaraje Siurur hertuin son  
ledur so orum fuga  
Nu er han komin riddarin tan  
tu man undan luda.

124 (37) Tuj svaraje hertuin  
baje felin u slibin<sup>7</sup>  
Man ikkji Bruns vujg moudi standa  
ajnum orla<sup>8</sup> skjibi.

125 (38) Svaraje Siurur hertuin son  
av so tungun strujje  
Tu verur tan fisti uj Bruns vuig nori  
tigjin verur av lujvi.

126 (39) Ta er Siurur hertuin son  
ledur so orum vujgja  
Nu er han komin riddarin tan  
fru Adaløs far sujn lujga.

127 (40) Gjingu tajr fraa strondum nijan  
rujgjir mæn u restir  
Lunnar brustu u jørin skalv  
tair settu sujn knør uj nesti.

128 (41) Uppi uj mijun grasa gari  
axlar han sujni skjín

Ogso bigvin gongur han  
uj hørar hadlir in.

129 (42) Ogso bigvin gongur han  
uj hørar hadlir in  
Sum hertuin ivir bori sad  
vi monnum hundra fim.

130 (43) Sniolvur giek uj hadlina in  
uj forum var tan sijur  
Han hevur alt uj ajnun ori  
hajlsar u han bijur.

131 (44) Sniolvur stendur aa hadlar golvi  
beer fram qvæje sujna  
Siid val restur hertuin  
u giev mar dottir tujna.

132 (45) Lajngji sad han hertuin  
huxaje um tej raa  
Kvæssi han skuldi Sniolvi  
ait haanilit ansvar faa.

133 (46) Ta er so mangur stols riddari  
Adaløs vildi hava  
E lad tair uj torni seda  
adlar av lujvi taga.

134 (47) Ta er so mangur stols riddari  
Adaløs vildi faa  
E lad tajr uj torni seda  
adlar av lujvi gaa.

135 (48) Ta er so mangur stols riddari  
Adaløs vildi gjilja  
E lad tajr uj torni seda  
uj moudi tairra vilja.

<sup>7</sup> Sb nibin. CCF broytir til nipin eftir Sb.

<sup>8</sup> Sb olra.

136 (49) Svaraje ungi Sniolvur  
ledur so orum svara  
Tu er ikkji mairi firi mujnum hondun  
in ajn gaas ad snara.

137 (50) Taa toktist han hertuin  
ad vera komin uj vanda  
Han sar hesa miglu kiempu  
up firi bori standa.

138 (51) Sniolvur gongur aa hadlar golvi  
malir aa tungu inni<sup>9</sup>  
Sii mar antum naj idla ja  
e bije ikkji trija sinni.

139 (52) Hertuin so tiil orar tegur  
sortnar sum ajn mold  
Gangji ettir frunni Adaløs  
u lajie fram aa fold.

140 (53) Hoon stou up ur gjiltun stouli  
vi filgjis moidgjar tolvi  
So giek frigvin Adaløs  
in aa hadlar golv.

141 (54) Frigvin var baje stud u lajd  
hon in uj hadlina giek  
Fist hoon Sniolv vi øjiun saa  
hoon vilja tiil han fek.

142 (55) Svaraje frigvin Adaløs  
u[j] fista ori taa  
E hejje hu aa Sniolvi  
aarin e han saa.

143 (56) Svaraje frigvin Adaløs  
gudl beer see aa hændi

E hejje hu aa Sniolvi  
aarin e han kiendi.

144 (57) Fram giek frigvin Adaløs  
ratti hond ivir boor  
Listilit var aa ad lujia  
tairra festnar oor.

145 (58) Fram giek frigvin Adaløs  
u ratti fram liousan hand  
Listilit var aa ad lujia  
tajrra festnar band.

146 (59) Silkji ogso perlur  
var ettir venum brajd  
So var frigvin Adaløs  
oman tiil strandar lajd.

147 (60) Silkji ogso perlur  
var ettir venum pranga  
Aj motti frigvin Adaløs  
aa berum jørun ganga.

148 (61) Ta er en sum ofta var taa  
mong er demin majn  
Hertuin fildi sujni dottir  
ixt aa flouar stajn.

149 (62) Vindur han up sujni silkji sægl  
ud uj havi setti  
Migjil var tan manna migva  
uj stou aa landi ettir.

150 (63) Vindur han up sujni silkji sægl  
gudl vi vovin rand  
Strigar aj aa bunkan nijur  
fiir in vi Upland.

---

<sup>9</sup> -i innast við ryggin er ringt at siggja.

151 (64) Midlin bauar stavnanar  
skujn so favur lidur  
Sum hoon frigvin Adaløs  
uj liftingjini sidur.

152 (65) Midlin bauar stavnanar  
braa so favurt aa  
Sum hiin ungji Sniolvur  
frunni stendur kja.

153 (66) Hijar uj tan snekkjan  
kiendi favurt land  
Lad han sujni ankør fædla  
aa saa qvuidan sand.

154 (67) Lad han sujni ankør fædla  
aa so qvujdan sand  
Fistur stujiur Sniolvur  
suinun foudun aa land.

155 (68) Fistur stujiur Sniolvur  
sujnum fodum aa land  
U hoon frigvin Adaløs  
undir hans hægru hand.

156 (69) Toug han frunna Adaløs  
litti aa land vi sar  
Gud u milda Maria moj  
veri nu vi tar.

157 (70) Silkji ogso perlur  
var ettir venum pranga  
Aj motti frigvin Adaløs  
aa berun jørum ganga.

158 (71) Silkji ogso perlur  
var ettir venum braid  
So var frigvin Adaløs  
nijan tiil hadlar lajd.

159 (72) Ta var hiin ungji Sniolvur  
svaibar ad sar skjinn  
Ogso bigvin gongur han  
firi sujna movir in.

160 (73) Svaraje ungji Sniolvur  
malir uj fista sinni  
Nu er hoon komin frigvin tan  
tu sejie e kundi ikkji vinna.

161 (74) Svaraje hansara sala movir  
hoon saa ta bruvur biarta  
Gouvari stund ta bar e tee  
firi mujnum hiarta.

162 (75) Ta var hiin ungji Sniolvur  
toug sar fru aa fæsta  
Snarlíja lad tiil bridlips atla  
lad ikkji longur froista.

163 (76) Ta var bridlip uj boje var  
ikkji motti tverra  
Bavun borgun boje var  
tolv hundra av qverji.

164 (77) Hoon var set aa bankjir  
han uj midlin drajngjir  
Raj so mangur hobman tiil  
sum fievur aa fugla vajngi.

165 (78) Hoon var set aa bankjir  
han aa kalbek  
Mangur ruigur riddari  
uj midlin tairra gjek.

166 (79) Drukkji var tajrra bridlipi  
hirin var so fejin  
Sum tan fuglur aa vije sidur  
var aa liousun deje.

167 (80) Drukkji var tairra bridlipi  
kaadt var tairra lujv  
Gjingu baje uj ajna song  
Sniolvur u hans vujv.

168 (81) Drukkji var tairra bridlipi  
so er komi tiil mujn  
Sujian four qver sum bojen var  
ha-ani haim tiil sujn.

169 (82) Drukkji var tajrra bridlipi  
baje vi glæje u gaman  
Ta var minst av avini  
uj tej vouru saman.

170 (83) Adaløs vaknar aa mijari not  
telur sujn drejm so brot  
Undalit hevur firi mee bori  
adla hesa not.

171 (84) Mee drojmndi tu raj aa grønum vedli  
vi tujnar gulmur giara  
Har koom rujiandi riddarin tan  
han feldi tee nijur tiil jara.

172 (85) Mee drojmndi tu raj aa grønum vedli  
bar so tunga traa  
Har koom rujiandi riddarin tan  
uj hægti tujt høvur fraa.

173 (86) Ta er hiin ungji Sniolvur  
ledur so orum svara  
Han er ajngjin uj værini  
uj mee fædlir tiil jara.

174 (87) Svaraje frigvin Adaløs  
malir av tungun inna  
Han er ajngjin uj værini  
sujn lujga kan ikkji finna.

175 (88) Hevur tu hoirt fraa movir hans  
sum vonda<sup>10</sup> gierning kan  
Vanur er han u vextrilijur  
Osmund nevni e han.

### 3. Golmars tottur

176 (1) Stols moidg ivir bori stendur  
Osmundi hoon sijur  
Hildibrand sildi for Heljar noor  
har søkti han svøri nijur.

177 (2) Orla var um morginin  
soulin toug ad branda  
Ta var hiin ungji Osmundur  
han byst see ud aa ganga.

178 (3) Orla var um morginin  
soulin skuyn so vujia  
Ta var hiin ungji Osmundur  
han byst see ud aa rujia.

179 (4) Ta var hiin ungji Osmundur  
han byst see ud aa rujia  
Han koom nijur uj Gantarvujg  
sum vejir lidgja vujia.

180 (5) Han koom nijur uj Gantarvujg  
faavur er hans javni  
Har laa hertuin innan firi  
Golmar nævndur aa navni.

181 (6) Ta var hiin ungji Osmundur  
haim uj garin four  
Udi hertuin Golmar  
firi honum stou.

---

<sup>10</sup> *Møguliga vanda. Sb vanda. CCF/FK vanda.*



182 (7) Svaraje hertuin Golmar  
han kan val tungu skjilja  
Qvad eru tujni ørindi  
u qvad man kappin vilja.

183 (8) Tujsvaraje Osmundur  
ilt er for sands aa dilja  
Ta eru mujni ørindi  
Ingjibierg aa gjilja.

184 (9) Svaraje hertuin Golmar  
lujdur aa brandin biarta  
Tu gjiljar ikkji Ingjibierg  
fiir in brosti er uj mar hiarta.

185 (10) Osmundur gongur uj grasa gari  
flestædl vaid han skjil  
E skal gjilja Ingjibierg  
E gieri ta taa e viil.

186 (11) Ta var hiin ungi Osmundur  
in uj hadlir four  
Sum hoon frigvin Ingjibierg  
uj glastri borgum stou.

187 (12) Svaraje ungi Osmundur  
han malir um sujn vilja  
E svørje tan aj vi mujna trigv  
mee listir te ad gjilja.

188 (13) Svaraje frigvin Ingjibierg  
hoon stou uj silkjisærkji  
Ikkji maa tu Osmundur  
vinna mar nujings verkji.

189 (14) Svaraje hertuen Golmar  
en aa hesum sinni  
Ikkji gjiljar tu Ingjibierg  
meni e eri inni.

190 (15) Han lad Golmar av durum kojra  
vi svør u vokna skjildri  
Han lifti fruur uj song vi sar  
han framdi qvad han vildi.

191 (16) Golmar grad so møvilija  
slujgt var værdt ad hojra  
Mar tigjir ta ankji roisni vera  
tan vajga av durum kojra.

192 (17) Osmundur kiemur ud orla morgun  
alt for uttan sud  
Golmar viil tu filgja mar  
heer naga uj havi ud.

193 (18) Svaraje ungi Osmundur  
uj fista ori taa  
Golmar viil tu filgja mar  
heer naga londum fraa.

194 (19) Gjingu tair tiil strandar oman  
vindur blagar uj fiædl  
Golmar frigtar Osmund  
dou han var ajt størri trædl.

195 (20) Gjingu tair tiil strandar oman  
stiju uj lifting fram  
Golmar frigtar Osmund  
dou han var ajn størri man.

196 (21) Vundu up sujni silkjisegl  
vi so nujdum orum  
Striga aj aa bunkan nijur  
fiir in vi Heljar norur.

197 (22) Svaraje ungi Osmundur  
fista oor han sijur  
Qvar var ta uj Hildibrandur  
søkti svøri nijur.

198 (23) Svaraje hertuin Golmar  
fista oor han sijur  
Heer var ta uj Hildibrandur  
søkti svøri nijur.

199 (24) Osmundur leib uj havi ud  
lajngji kavarr han  
So koom han fraa grunni up  
u ankji svør han fan.

200 (25) Viil tu ikkji sija mar  
qvar uj svøri liggur  
Haran skal tu dejian tola  
snart skal tu han tidgja.

201 (26) Hoir tu unggi Osmundur  
lad mee ikkji doidgja  
Viid skullu sigla hijan burt  
u bedur for Heljar oidgja.

202 (27) Vundu tajr up sujni silkjisegl  
vi so nujdum orum  
Striga aj aa bunkan nijur  
fiir in vi Heljar norur.

203 (28) Ta er hiin unggi Osmundur  
ledur so orum svara  
Qvær ajiur hesi bidru vokn  
fram vi grunni fara.

204 (29) Svaraje hertuin Golmar  
uj anna oor han sijur  
Heer var ta uj Hildibrandur  
søkti svøri nijur.

205 (30) Svaraje hertuin Golmar  
anna ori taa  
Heer søkti han svøri nijur  
taa var e siolvur kja.

206 (31) Osmundur leib ui havi ud  
latlija kavarr han  
So koom han fraa grunni up  
nu han svøri fan.

207 (32) Nu havi e vuist tar aa brandin tan  
tu hevur ettir stunda  
Lova mar til landanar  
aa Ingjibierga fund.

208 (33) Nu havi e vujst tar aa brandin tan  
laingji hevur staje tiil vuidgia  
Lova mar tiil landanar  
fru Ingjibierg aa sydgja.

209 (34) Tasvaraje Osmundur  
lujdir see in moud oj  
Qvad man hasum liouda trædli  
skjilja so vana moj.

210 (35) Tuj svaraje Osmundur  
luidir see in moud lund  
Qvad man hasum liouda trædli  
skjilja so vant ajt sprund.

211 (36) Ta var hertuin Golmar  
uj attur svaraje honum  
Ofta hevur lagur mavur  
fingji vana konu.

212 (37) Ta var hiin unggi Osmundur  
hejje aj flajri oor  
Hægdi høvur av Golmari  
u varpar ud firi boor.

213 (38) Vindur han up sujni silkjisegl  
faajir finnast slujgjir  
Strigar aj aa bunkan nijur  
fiir in aa Gantarvuig.

214 (39) Híjar új tan snekkjan  
kjendi favurt land  
Lad han sujni ankør fædla  
aa so qvuidan sand.

215 (40) Lad han sujni ankør fædla  
aa so qvuidan sand  
Fistur stujiur Osmundur  
sujnum foudum aa land.

216 (41) Fistur stujiur Osmundur  
sujnum foudum aa land  
Slou han suinar kiolbuvir  
skamt fraa siouvar strand.

217 (42) Osmundur giek fraa strondum nijan  
svaibar se új skjín  
Ogso bigvin gongur han  
új hørar hadlir in.

218 (43) Osmundur giek ad borinum  
han drak baje miø u vujn  
Sujian flutti han Ingjibíerg  
hajm új hædl tiil sujn.

#### 4. Hildibrands tottur

219 (1) Flutti han fruur új hædl [tiil] sujn  
ta mundu flestædl vida  
Sujian sildi Osmundur  
firi Heljar oidgjar idra.

220 (2) Osmundur sildi av Suvurlondum  
aavur in upran soul  
Sujian sildi [han] ha-ani burt  
u in firi Favanspoul.

221 (3) Sildi han in firi Favanspoul  
új søvur ganga fraa  
Sujian sildi han ha-ani burt  
u in firi Singjantha.

222 (4) Svaraje ungi Osmundur  
gudl beer see aa handa  
Qvær ajiur hasi fruuiu vokn  
u[j] frammi aa borgun standa.

223 (5) Svaraje ajn av hansara monnum  
gudl beer see aa fingur  
Fremsta vokn aa borgum stendur  
ta er *Mimmar*ingur.

224 (6) Svaraje annar av hansara monnum  
han bar gudl tiil merkii  
Han bujr firi hasari hædl  
tej kadla Virgar sterkji.

225 (7) Osmundur stendur aa skjiba bunka  
malir aa tungu inni  
Nu listir me tiil hadlar hajm  
Virgar viil e finna.

226 (8) Ta var ungi Osmundur  
hajm új hadlir four  
Burt var svøri *Mimmar*ingur  
fremst aa borgun stou.

227 (9) Svaraje ungi Osmundur  
laid see up tiil oidgja  
Han saa ivir bori sida  
val hundruda stolsmoidgja.

228 (10) Ta var ungi Osmundur  
skortar ikkji fujdgja  
Han four see új hadlina in  
tiil Virgars stolsins moidgjar.

229 (11) Osmundur stendur aa hadlar golvi  
malir um sujn vilja  
E svorje tan aj vi mujna trigv  
me listir tiil aa gjilja.

230 (12) Svaraje ajn av stols moidgjunun  
fauar finnast slujgar  
Minnist tu naga tiil Ingjibierg  
tu flutti ur Gantarvuig.

231 (13) Svaraje onnur av stols moidgjunum  
høa beer hoon krunu  
Ta uj tu bardist moud Torbiðdnbøgli  
val mundi e tar dugna.

232 (14) Svaraje ungi Osmundur  
laid midlin sujnar manna  
Ta uj tu sijur tu jolpti mar  
tej oor kan e val sanna.

233 (15) Svaraje trija av stols moidgjunum  
fista oori taa  
Ikkji hejje tu svøri funni  
var e ikkji kja.

234 (16) Taa uj viid fram vi grunni fouru  
dvaldust viid ikkji lajngji  
Taa setti e tee aa bunkan up  
vi stok u svør uj fajngji.

235 (17) Svaraje fioura av stols moidgjunum  
stou uj qvujda lujn  
Taa uj tu sodnaje undir brinjuni  
taa lindraje e tujn pujna.

236 (18) Svaraje ungi Osmundur  
taa var han mestur ouvur  
Hettar rous ta skuldi laxt  
tiil siolva mujna movir.

237 (19) Svaraje fimta av stols moidgjunum  
stou uj kiortil blaá  
Hoir tu ungi Osmundur  
tu koom tar hijan fraa.

238 (20) Svaraje ajn av hansara monnum  
honum fildi av brejd  
Var tu heer uj guldborgun  
tu koom uj tunga trejd.

239 (21) Svaraje annar av hansara monnum  
honum aa vejín fildi  
Hejje tu væri heer uj not  
tu koom uj konu gjildi.

240 (22) Orla var um morginin  
soulin skujn so vujja  
Ta var hiin ungi Osmundur  
han byst see ud aa rujja.

241 (23) Ta var hiin ungi Osmundur  
han byst see ud aa rujja  
Han komst nijur uj<sup>11</sup> Brandarvuig  
sum vejir lidgja vujja.

242 (24) Osmundur sidur aa sujnum hesti  
gudl beer see aa hendur  
Qvær ajiur handar guldsajil  
fremstur aa borgun stendur.

243 (25) Svaraje ajn av hansara monnum  
gudl beer see aa hand  
Han bujr firi hesi hædl  
tej kadla han Hildibrand.

244 (26) Osmundur krævur sujn sændusvajn  
fraa man frattast vujja

---

11 *Rættad* aa > uj.

Beer mar bo tiil Hildibrand  
bi han koma u strujia.

245 (27) Svajnin four sum snarast var  
han goimdi val hans oor  
Han koom see uj hadlina in  
taa Hildibrand sad vi boor.

246 (28) Siid val restur Hildibrandur  
glavur u drekkur vujn  
Osmundur er aa grønum vædli  
han bujiur tar ud tiil sujn.

247 (29) Siid val ungji Hildibrandur  
fraa man frattast vujia  
Osmundur er aa grønum vedli  
u bujiur tar ud aa strujia.

248 (30) Tuj svaraje Hildibrandur  
gudl beer see aa handa  
Bii han rujia hijan burt  
attur tiil Sælgja landa.

249 (31) Svajnin four sum snarast var  
vi svør u brinju tunga  
Sujian skundar han færina  
attur tiil Osmund unga.

250 (32) Osmundur sidur aa sujnum hesti  
fraa man frattast vujia  
Qvad seiji han Hildibrandur  
skuldi han moud mar strujia.

251 (33) Ta svaraje Hildibrandur  
alt for uttan vanda  
Han ba tee rujia hijan burt  
attur tiil Sælgja landa.

252 (34) Osmundur krævur sujn sændusvajn  
fraa man frattast vujia  
Beer mar bo tiil Hildibrand  
bii han koma u strujia.

253 (35) Tu skal bera honum bojini tej  
han skal sar korini velja  
Idla e hæggi hans høvur av  
sum ajn hund tiil helja.

254 (36) Svajnin four sum snarast var  
u goimdi val hans oor  
Han koom see uj hadlina in  
taa Hildibrand sad vi boor.

255 (37) Siid val restur Hildibrandur  
fraa man frattast vujia  
Osmundur er aa grønum vædli  
u bujiur tar ud aa strujia.

256 (38) Han ba mee bera tar bojini tej  
tu skuldi korini velja  
Idla han hægdi tujt høvur av  
sum ain hund tiil helja.

257 (39) Ivri drævur aa Hildibrand  
han vaa sujt svør uj drojra  
E man ikkji Golmar vera  
han lad av durum kojra.

258 (40) Hildibrand leib aa gangarin sujn  
uj drajngjir fuldval inna  
Mødti honum ungji Osmundur  
taa mundu tvair restir finnast.

259 (41) Riju saman aa grønum vedli  
qvergin vildi luda  
Gongur so ældur av svørum tairra  
[sum] najstar av orni fuga.

260 (42) Riju saman aa grønum vædli  
qværgun mundi bedla  
Hoirast motti langa laj  
sum svør aa brinjum giedla.

261 (43) Hildibrand gav so vant ajt hæg  
av so gouvum tresti  
So slou han [tiil] Osmund  
han svujmaji av sujnun hesti.

262 (44) Osmundur stoydtist<sup>12</sup> aa jærina nijur  
undir brinju blaa  
Hildibrand sad aa sujnum hesti  
han kundi [han] fuld val siaa.

263 (45) Osmundur stojdtist uj jærina nijur  
undir brinju nydgja  
Hildibrand sad aa sujnum hesti  
han kundi han fuldval sydgja.

264 (46) Osmundur ettir jærini krujbur  
sioudari in negur hara  
Hildibrand vendi sujn hest uj spring  
han skuldi ikkji attur um fara.

265 (47) Osmundur liggur aa grønum vedli  
ajna so litla stund  
So leib han uj sajilin up  
ivir leisa lund.

266 (48) So leib han uj sajilin up  
ivir leisa lund  
Sujian lad han hæggini fadla  
baje mong u tung.

267 (49) Hildibrand gav so stort ajt hæg  
av so miglun moujji

Klujvur brinju av Osmundi  
han nagjin ettir stou.

268 (50) Han klujvur av honum sioldanar  
brinjuna han spretti  
Nagjin stendur Osmundur  
aa grønum vedli ettir.

269 (51) Osmundur stendur aa grønum vædli  
tigiist vera uj vanda  
Giev mar lov ad rujia uj dae  
attur tiil Sælgjalanda.

270 (52) Nu havi e klovi brinju tujna  
ta mundi tee ikkji vara  
Brot man tu vi Sniolvs høddi  
tiil Adaløs ad fara.

271 (53) Osmundur snuvist ha-ani burt  
baje vi sud u sorg  
Glavur snuvist Hildibrandur  
attur uj sujna borg.

## 5. Wirgars tottur

272 (1) Osmundur rujiur ud orla morgun  
viil e for idrum grajna  
Smujaji attur brinjuna  
uj gierd var av silviri rajna.

273 (2) Osmundur rujiur ud orla morgun  
ægvilijur aa lujda  
Smujddi attur brinjuna  
gierd var av silviri qvuida.

274 (3) Osmundur rujiur ud orla morgun  
mangt var honum aa majni

---

<sup>12</sup> oy er skrivað uttan yvir okkurt annað.

Smujddi attur brinjuna  
sum gierd var [av] fujla bajni.

275 (4) Osmundur rujiur ud orla morgun  
fram undir runar kletti  
Ta mundi vera ain migjil kiempa  
mujna brinju spretti.

276 (5) Osmundur sidur aa sujnum hæsti  
higgur aa brandin sujn  
Nu hejje e veri slijin uj dae  
var ikkji movvir mujn.

277 (6) Orla var um morginin  
soul toug favurt ad branda  
Ta var hiin ungi Osmundur  
han byst see ud aa ganga.

278 (7) Ta er en sum ofta er  
frea man frattast vujia  
Han komst nijur aa Sælgja land  
sum vejir lidgja vujia.

279 (8) Han komst nijur aa Sælgja land  
viil e for idrum grajna  
E svørje tan aj aa mujna trigv  
taa var Virgar hajma.

280 (9) Osmundur krævur sujn sændu svajn  
frea man frattast vujia  
Beer mar bo tiil Virgar sterka  
bii han koma u strujia.

281 (10) Svajnin four sum snarast var  
gojmidi val hans oor  
Han koom see uj hadlina in  
taa Virgar sad vi boor.

282 (11) Siid val Virgar Valindson  
frea man frattast vujia  
Osmundur er aa grønum vædli  
han bujiur tar ud ad strujia.

283 (12) Siid val Virgar Valindson  
e beri tar bo tiilhanda  
Osmundur er aa gronum vedli  
han bujiur tar ud ad ganga.

284 (13) Svaraje Virgar Valindson  
luidur see up tiil oidgja  
E fari mee uj hadlina in  
tiil mujnar stolsins moidgjar.

285 (14) Svaraje ajn av stolsmoidgiunum  
fista ori taa  
Tu verur slijin uj hendar dae  
ta kan e val siaa.

286 (15) Svaraje onnur av stolsmoidgiunum  
skortar ikkji fydgja  
Tu verur slijin uj hendar dae  
ta kan e val sydgja.

287 (16) Svaraje Virgar Walindson  
uj forum kiempa glavur  
Mee slar ajngjin av Siemmings bagji  
uttan ajn ilgiers mavur.

288 (17) Ta var mong av stolsmoidgjunum  
bar for honum sud  
Taa han lejb aa Siemmings bag  
um hadlar didnar ud.

289 (18) Wirgar leib aa gangarin sujn  
u[j] drajngjir fuldval inna  
Mødti honum ungi Osmundur  
har mundu tvair restir finnast.

290 (19) Riju saman aa grønum vedli  
qvergjín vildi luda  
Gongur so ældur av svørum tajrra  
sum naistar av orni fuga.

291 (20) Riju saman aa grønum vædli  
qværgum mundi bedla  
Hoirast motti langan ve  
sum svør aa brinjum giædla.

292 (21) Wirgar raj moud kadls sini  
nijan uj grøna lunda  
Taa saa han ad kadlssonur  
han ilgierningar kundi.

293 (22) Tair settu skeft moud sajlbia  
so er grajnt fyri mar  
Sægvu ta adlir hæviskjir svainar  
ad Wirgar sterkari var.

294 (23) Wirgar gav so stort ait hæg  
av so gouvum tresti  
So slou han tiil Osmund  
han fædl av sujnum hesti.

295 (24) Osmundur four uj jærina nijur  
undir brinju blaa  
Virgar sad aa sujnum hesti  
han kundi han ikkji siaa.

296 (25) Osmundur four uj jærina nijur  
undir brinju nydgja  
Virgar sad aa sujnum hesti  
han kundi han ikkji sydgja.

297 (26) Men han koom up aa bagji hans  
nu man ta so vera  
Stak so Virgar Walindson  
uj midlin rivs u hærar.

298 (27) Ta var Wirgar Walindson  
av dujrum dejia drak  
Han bødti attur ska-an tan  
sum Osmundur han stak.

299 (28) Nu er kongirin vøjin ovur<sup>13</sup>  
han heldur aa logalæsti  
Wirgar draiv uj havi ud  
aa kolsværtun hesti.

300 (29) Wirgar draiv uj havi ud  
mavur u hestur uj sæn  
Han komst attur uj guldborgjir  
e majni han er har æn.

## 6. Osmunds tottur ellers Sniolvs dæj

301 (1) Orla var um morginin  
soulin skujn so vujia  
Ta var hiin idli Osmundur  
han byst see ud aa rujia.

302 (2) Ta var ungji Osmundur  
han byst see ud aa rujia  
Han koom nijur aa Uplondum  
sum vejir lidgja vujia.

303 (3) Osmundur krevur sujn sændusvajn  
fraa man frattast vujia  
Beer mar bo tiil Sniolv unga  
bii han koma u strujia.

304 (4) Svajnin four sum snarast var  
goimdi val hans oor

<sup>13</sup> Sb vorin ovur. CCF velur vorðin óður eftir Sb.



Han koom see uj hadlina in  
taa Sniolvur sad vi boor.

305 (5) Siid val ungji Sniolvur  
fraa man frattast vujia  
Osmundur er aa grønum vædli  
han byiur tar ud aa strujia.

306 (6) Sniolvur brinjar ud sujnar mæn  
vi gjiltan glavind u spiud  
Osmundur er aa skounum burt  
han braa tajm ædlum uj moud.

307 (7) Voje fæk [han] adlar tair  
vi svør u brinju tunga  
Ajn bar livandi bojeni  
attur tiil Sniolv unga.

308 (8) Gongur han attur for Sniolv unga  
karar sujna nej  
Nu er fadli lije alt  
ikkji er kiempun dej.

309 (9) Sniolvur so tiil orar tægur  
heldur aa brujndum knujvi  
Lovi mar uj strujje fram  
ad taga han burt av lujvi.

310 (10) Svaraje ajn av svajninum  
fista ori taa  
Tu vinnur ankji av hasi kiempu  
ta kan e val siaa.

311 (11) Svaraje annar av svajninun  
skortar ikkji fujdgja  
Tu vinnur ankji av hasi kiempu  
ta kan e val sydgja.

312 (12) Sniolvur lejv aa gangarin sujn  
uj draingjir fuldval inna  
Møddti honum idli Osmundur  
taa mundu tvair restir finnast.

313 (13) Riju saman aa grønum vædli  
qvergin vildi luda  
Gongur so ældur av svørum tajrra  
sum naistar av orni fuga.

314 (14) Riju saman aa grønum vædli  
qværgun mundi bædla  
Gongur so ældur av svørum tairra  
sum svør aa brinju giædla.

315 (15) Riju saman aa grønum vædli  
troa jæær um kolva  
Biargamaal sang uj qværgum hamri  
værildin toug ad sielva.

316 (16) Svaraje ungji Sniolvur  
kan val tungu skjilja  
Qvad eru tujni ørendi  
qvad man kappin vilja.

317 (17) Osmundur so tiil orar tægur  
ilt er for sands aa dilja  
Ta eru mujni ørindi  
Adaløs ad gjilja.

318 (18) Svaraje ungji Sniolvur  
heldur aa ringjinum biarta  
Tu gjiljar ikkji Adaløs  
fiir in brosti er uj mar hiarta.

319 (19) Sniolvur gav so stort ait hæg  
av so gouvum træsti  
So slou han tiil Osmund  
han svujmaje av sujnum hesti.

320 (20) Osmundur four uj jærina nijur  
undir brinju nydgja  
Sniolvur sad uj tujmar sæx  
han kundi han ikkji sydgja.

321 (21) Osmundur four uj jærina nijur  
undir brinju blaa  
Sniolvur sad uj tujmar sæx  
han kundi han ikkji siaa.

322 (22) Ta var hiin ungji Osmundur  
gierdi verri vældi  
Han koom up aa bagji hans  
tan sterka Sniolv fældi.

323 (23) Ain koom mavur uj hadlina in  
sijur ædlum fraa  
E sar man moud borgun rujia  
miglan uj brinju blaa.

324 (24) E sar man moud borgun rujia  
miglan uj brinju blaa  
ongun manni lujgari  
in Sniolvi ad siaa.

325 (25) Svaraje frigvin Adaløs  
skortar ikkji fydgja  
Lovi mar av hadlini ud  
ladi me siolva sydgja.

326 (26) Svaraje frigvin Adaløs  
fista ori taa  
Hattar er ikkji Sniolvur  
qværkji aa bruun aj braa.

327 (27) Svaraje frigvin Adaløs  
baje av sud u sorg  
Hattar er ikkji Sniolvur  
uj rujiur tiil mujna borg.

328 (28) Svaraje frigvin Adaløs  
smujlist undir lujn  
Hattar er ikkji Sniolvur  
uj hijar rujiur tiil mujn.

329 (29) Ta var ungji Osmundur  
hajm uj garin four  
Udi frigvin Adaløs  
firi honum stou.

330 (30) Osmundur stendur aa grønum vædli  
malir um sujn vilja  
Hojr ta frigvin Adaløs  
mee listir tee aa gilja.

331 (31) Svaraje frigvin Adaløs  
tan hiin svinna kona  
Bedur tu varst udi mujt kamar<sup>14</sup>  
tu skuldi har aj udkomi.

332 (32) Ta var hiin idli Osmundur  
vendi sujn hest tiil bujdgja  
Taa fek frigvin Adaløs  
Sniolvs høvur ad sydgja.

333 (33) Ta var frigvin Adaløs  
ta gierdi hoon taa  
Blouvijar kjisti hoon varranar  
aa grønum vedli laa.

334 (34) Svaraje frigvin Adaløs  
fauar finnast slujgar  
Ongan vildi hoon ædiling lova  
ettir Sniolv rujga.

335 (35) Svaraje frigvin Adaløs  
helt aa ringjinun rejia

---

<sup>14</sup> Sb: Bedur tu vari uj mujt kamar.

E viil ongan ædiling lova  
ettir Sniolvs dejia.

336 (36) Svaraje frigvin Adaløs  
vi so lujdi veldi  
Ta var alt vi ilgierningar  
ad tu Sniolv fældi.

337 (37) Svaraje frigvin Adaløs  
malir av tungun inna  
Ta var alt vi ilgjerningar  
tu mundi sijur vinna.

338 (38) So saara grad frigvin Adaløs  
ad hiarta motti bløda  
Lindin sprak u hiarta brast  
ettir Sniolvs døda.

339 (39) Hoon sprak av harmi ettir han  
tan hiin rujga fru  
E svorje tan aj vi mujna trigv  
ta hendir ongan nu.

340 (40) Qvør sum ælskar diggan drong  
lujgst tajm idla aa hap  
Lindin tan um Adaløs  
uj nydgiu ludir sprak.

## 7. Grujms tottur

341 (1) Osmundur gongur skjibamidlin  
heldur sar aa gaman  
Qvært ta skjib uj firi liggur  
ledur han hægta saman.

342 (2) Osmundur gongur skjibamidlin  
stujiur tiil so fast

Qvær tan kiempa firi var  
høvur aa bunka brast.

343 (3) Osmundur lejv uj havi ud  
av so tungari qvujuu  
Vida tiid nagra kiempu tiil  
uj nu er ettir aa lujvi.

344 (4) Osmundur koom fraa grunni up  
hugdi sar tiil frama  
Taa var navni snigvi vent  
tej kadla han kappa bana.

345 (5) Ta bujr ajn kiempa up aa land  
søvur ganga fraa  
So listir honum ad strujiast  
sum strejmur lajgar uj aa.

346 (6) So listir honum ad strujiast  
sum strejmur laigar uj aa  
Han er ajngjin uj værini  
uj Grujm torir siaa.

347 (7) Osmundur krævur sujn sændu svajn  
fraa man frattast vujja  
Beer mar bo tiil Grujm<sup>15</sup> unga  
bii han koma u strujia.

348 (8) Svajnin four sum snarast var  
goimdi val hans oor  
Han koom see uj hadlina in  
taa Grujmur sad vi boor.

349 (9) Siid val ungji Grujmur  
e beri tar bo tiil handa  
Osmundur er aa grønun vedli  
han bujiur tar ud aa ganga.

---

<sup>15</sup> Sb Grujmin.

350 (10) Siid val ungji Grujmur  
fraa man frattast vujia  
Osmundur er aa grønum vædli  
han bujiur tar ud aa strujia.

351 (11) Svaraje Grujmur Hildibrandson  
fraa man frattast vujia  
E man ankji skona honum  
touvast han er ikkji frujiur.

352 (12) Sændusvajn tiil orar tegur  
vi sujnar gulmurgjara  
Han hevur voje tan sterka Sniolv  
fælt han nijur tiil jara.

353 (13) Grujmur tagdi langa stund  
ta vi luidi vældi  
Taa han hoirdi orini tej  
tan sterka Sniolv fældi.

354 (14) Sniolvur var mujn movirs brouvir  
hans lujgji kan ikkji finnast  
Ta var alt vi ilgjerningar  
han mundi sejier vinna.

355 (15) Han hevur ot sar movir ta  
ajm er vest uj land  
Hoon hevur manga raska kiempu  
lagt for ajdur grand.

356 (16) Tu bii han brinja ud fimti kiempur  
bestu uj sujt land  
E viil ikkji moud honum strujiast  
tuj han ilgjering kan.

357 (17) Svajnin four sum snarast var  
brinju bar han tunga  
Sujian skundar han færina  
attur tiil Osmund unga.

358 (18) Osmundur sidur aa sujnum hesti  
mavirin er han blujiur  
Qvad sejji han Grujmur  
skuldi han moud mar strujia.

359 (19) Han sejje tu otti tar movir ta  
ain var vest uj land  
Hoon hevur manga raska kiempu  
lagt for aidur grand.

360 (20) Han ba tee brinja ud fimti kiempur  
besta uj tujt land  
Han viil ikkji moud tar strujiast  
tu ilgjeringar kan.

361 (21) Osmundur brinjar ud fimti kiempur  
baje vi glavind u spioud  
Grujmur koom ur skounun ud  
han raj taim edlun uj moud.

362 (22) Grujmur koom ur skounum ud  
vi so frujt ajt moud  
Adlar slou han fimti kiempur  
nijur for sujn fod.

363 (23) Osmundur sidur aa sujnum hesti  
mavirin er han blujiur  
Qvad fajlar tar Grujmur  
qvuj viil tu ikkji moud mar strujia.

364 (24) E sije tu ajiur movir ta  
ajm er vest uj land  
Hoon hevur manga raska kiempu  
lagt for ajdur grand.

365 (25) E bije tee brinja ud fimti kiempur  
bestu uj tujt land  
E viil ikkji moud tar strujiast  
tu ilgjering kan.

366 (26) Far tu tee tiil hadlar hajm  
kiempur saman søgja  
E skal sida uj skounun burt  
e skal uj moudi mōda.

367 (27) Osmundur snuvist ha-ani burt  
helt um giltan brand  
Han four ettir Oddi sterka  
suvur uj Isans land.

368 (28) Ta var Osmundur kiædlingason  
hajm uj garin four  
Udi Oddur uj Isans landi  
firi honum stou.

369 (29) Veer val komin Osmundur  
hijar ud tiil mujn  
Drek nu qvad tar bedur lujgar  
miðin idla vujn.

370 (30) Ta bujr ajn kiempa uj skonum burt  
fraa man frattast vujia  
E faje ikkji riddarin tan  
moud honum torir strujia.

371 (31) Svaraje Oddur uj Isans landi  
helt aa bruindun knujvi  
E skal rujia aa skogvin burt  
ad taga han av lujvi.

372 (32) Mar skal filgja Ivint  
han er so mænsk ajn man  
Han er ajngjin uj Isans landi  
ivir gongur han.

373 (33) Mar skal filgja Ivint  
riddarin tan hiin besti  
Han er ajngjin uj Isans landi  
vi han sidur aa hesti.

374 (34) Tajr stiju aa sujnar hestandar  
ikkji var færin graj  
Oddur hejje trydgjar brinjur aa sar  
taa han aa skogvin raj.

375 (35) Tajr stiju aa sujnar hestandar  
vi so fuldgou mag  
Riju so uj skogvin burt  
sum Grujmur firi sad.

376 (36) Ruj fram Ivint frandi mujn  
kligv ta staali stinna  
Mar tigjir ta ankji roisni vera  
hesa kiempu vinna.

377 (37) Grujmur so tiil orar tegur  
ledur got alvi kienna  
Qværkji tar aj Osmundi  
ta man e undan renna.

378 (38) Grujmur so tiil orar tegur  
ledur got alvi sydgja  
Qværkji tar aj Osmundi  
ta man e undan flujdgja.

379 (39) Tajr riju saman aa grønum vædli  
qværgun mundi bedla  
Hojrast motti langan ve  
sum svør aa brinjum giedla.

380 (40) Tajr riju saman aa grønun vædli  
qværgjin vildi luda  
Gongur so ældur [av] svørur tajrra  
sum naistar av orni fuga.

381 (41) Grujmur gav so stort ajt hæg  
fralujgur ærun monnum  
Klujvur Ivint uj Isans landi  
svøri stou uj tonnum.

382 (42) Ægvilit var aa lujia aa  
taa Grujmur rojnir alvi  
Klujvur Ivint uj Isans landi  
bugjin nijur uj nalva.

383 (43) Ta var Grujmur Hildibranson  
sujnum svøri braa  
Han klejv Ivint uj Isans landi  
sundur uj ludir tvaa.

384 (44) Han klejv Ivint uj Isans landi  
sundur uj ludir tvaa  
Svøri han leje aa mujna trigv<sup>16</sup>  
aa vujiun vedli laa.

385 (45) Oddur spennir sujn hest vi spora  
loibur so goist a hajje  
So raj han moud Grujmi  
fast av miglari vrajje.

386 (46) Tair riju saman aa grønum vedli  
qvergjin vildi luda  
Gongur so ældur av svørum tajrra  
sum naistar av orni fuga.

387 (47) Tair riju saman aa grønum vedli  
qvergun mundi bedla  
Hojrast motti langa laj  
sum svør aa brinjum gjedla.

388 (48) Tajr riju saman aa grønum vedli  
troavu jæær um kolva  
Biarga maal sang uj qværjun hamri  
væirdin toug aa sielva.

389 (49) Grujmur gav so vant ajt hæg  
so er grait for mar

Han klujvur brinju av Oddi sterka  
nu ert<sup>17</sup> dou ettir tvar.

390 (50) Grujmur rujiur aa grønum vædli  
ledur got alvi kienna  
Svajdtin stæk ur qverjum haari  
nijur um belti renna.

391 (51). Grujmur rujur aa grønum vedli  
drajngjir gouvu uj gejma  
Svaiddin stæk ur qverjum haari  
nijur um belti strejmar.

392 (52) Grujmur rujiur aa grønum vedli  
fraa man frattast vujia  
So rennur svaidti um belti hans  
sum elvin for fossin strujia.

393 (53) Grujmur rujiur aa grønum vedli  
buxur nijur tiil knydgia  
Man hattar vera slujg havris kiempa  
ajngjin torir ad sydgia.

394 (54) Grujmur gav so stort ait hæg  
han vaa vi æggatajn  
Klujvur brinju av Oddi sterka  
nu er ettir ajn.

395 (55) Grujmur gav so stort ajt hæg  
fraalujgur ærum monnum  
Klujvur Od uj Isans landi  
svøri stou uj tonnum.

396 (56) Ægvilit var ad lujia aa  
taa Grujmur roindi alvi

<sup>16</sup> Sbr. Sb: E sværji tan aj vi mujna trigv.

<sup>17</sup> Skrivað ert við ófullkomnum t (eingin tvørstrika). Sb eru.

[Han] klejv Od uj Isans landi  
svøri stou<sup>18</sup> uj nalva.

397 (57) Ta var Grujmur Hildibranson  
sujnum svøri braa

Han klejv Od uj Isans landi  
sundur uj ludir tva.

398 (58) Han klejv Od uj Isans landi  
sundur uj ludir tva

So laa han aa grønum vædli  
Ivinti uj kja.

399 (59) Osmundur sidur aa sujnum hesti  
mavirin er han blujiur

Qvad fajlar tar Grujmur  
qvuj viil tu ikkji uj moud mar strujia.

400 (60) Osmundur sidur aa sujnum hesti  
vi sujnar gulmur giara

E havi voje tan sterka Sniolv  
fælt han nijur tiil jara.

401 (61) Sniolvur var mujn mouirs brouvir  
han[s] lujgji kan aj finnast

Ta var alt vi ilgierningar  
tu mundi sijur vinna.

402 (62) Osmundur sidur aa sujnum hesti  
rousar tej anboverka

En var e taa fra-ari  
e feldi tan Sniolv sterka.

403 (63) E sije tu ajiur movir ta  
ajner vest uj land

Hoon hevur manga raska kiempu  
lagt for ajdur grand.

404 (64) E ba tee brinja ud fimti kiempur  
bestu uj tujt land

E viil ikkji moud tar strujiast  
tu ilgierningar kan.

405 (65) Far tu tee tiil hadlar hajm  
kiempur saman søgia

E skal sida uj skounum burt  
mar lajngjist ikkji aa møda.

406 (66) Far tu tee tiil hadlar hajm  
kiempur saman bija

E skal ettir uj skounum sida  
mar lajngjist ikkji aa bujia.

407 (67) Osmundur four see ha-ani burt  
guld bar see aa hand

Syian skundar han færina  
hajm tiil Hildibrand.

408 (68) Silkjiajg vaknar aa mijari not  
fortelur sujn drejmin brot

Undalit hevur firi mee bori  
adla hesa not.

409 (69) Mee drojmdi tu raj aa grønum vedli  
vi tujnar gulmur gara

Har koom Grujmur sonur tujn  
tu fældi han nijur tiil jara.

410 (70) Mee drojmdi tu raj aa grønum vædli  
bar so tunga tra

Har koom Grujmur sonur tujn  
tu hægdidi hans hævur fraa.

411 (71) Hoir tu mujn hiin vældija søda  
sirg har ankji um

---

18 *Ella stæu?*

Han er ajngjin uj værini  
ta søggjir<sup>19</sup> fraa havsins grun.

412 (72) Har koom<sup>20</sup> rujiandi riddarin tan  
av ajt anna land

Rujgur mavur so er nemdur  
vi sujn tæknar brand.

413 (73) Rujgur mavur so er nemdur  
vi sujn tæknar brand

Har koom rujjandi riddarin tan  
uj hans bar svør uj hand.

414 (74) Ta var Osmundur kiædlingason  
hajm uj garin four

Udi siolvur Hildibrandur  
firi honum stou.

415 (75) Veer val komin Osmundur  
hijar nu tiil mujn

Drek nu qvad tar bedur lujgar  
miøin idla vujn.

416 (76) Lujdi er mar um miøin tujn  
holval minna um vujn

Onnur havi e ørindini  
hijar uj dae tiil tujn.

417 (77) Ta bujr ajn kjempa uj skounum burt  
fraa man frattast vujia

E faje ikkji riddarin tan  
moud honum torir strujia.

418 (78) Ta buyr ajn kiempa uj skounum burt  
han gievur [mar] ikkji najir

E faje ikkji dribi han  
uttan vi tujnum raje.

419 (79) Ta svaraje Hildibrandur  
kladdur uj brinju biolvu

Qvad fajlar tar Osmundur  
qvuj strujist tu ikkji moud honum siolvur.

420 (80) Han sijur e ajie movvir ta  
ajn er vest uj land

Hoon hevur manga raska kiempu  
lagt for aidur grand.

421 (81) Han bijur mee brinja ud  
fimti kiempur

bestu uj mujt land

Han viil ikkji moud mar strujia  
e ilgierning kan.

422 (82) Tuj svaraje Hildibrandur  
heldur aa brujndun knujvi

E skal rujia aa skogvin<sup>21</sup> burt  
aa taga han av lujvi.

423 (83) Tuj svaraje Hildibrandur  
gudl bar see aa hand

Lana mar tujt gouva svør  
ud av tujn æjin hand.

424 (84) Tuj svaraja (!) Osmundur  
helt um tæknarbrand

Tu skal faua mujt gouva svør  
ud av mujn æjin hand.

425 (85) Grujmur drojmdi drejmin tan  
uj skounum sum han laa

Har koom rujiandi riddarin tan  
uj hægdidi hans høvur fraa.

426 (86) Tajr stiju aa sujnar hestannar  
vi so fuldgou mag

<sup>19</sup> æ við tveimum broddum yvir, helst rættað æ til ø.

<sup>20</sup> Rættar kom > koom.

<sup>21</sup> Stovnssjálvljóðið er helst o og ekki æ.



Riju so uj skogvin burt  
sum Grujmur firi sad.

427 (87) Tuj svaraje Osmundur  
fraa man frattast vujia  
Nu havi e fingji riddarin tan  
moud tar torir strujia.

428 (88) Tu hevur veri uj ørum londum  
kiempur saman kadla  
Aj er ta so undalit  
um e man sujstur fadla.

429 (89) Tair riju saman aa grønum vedli  
qvergun mundi bedla  
Hoirast motti langa laj  
sum svør aa brinjun giedla.

430 (90) Tajr riju saman aa grønum vedli  
qværgjin vildi luda  
Gongur so ældur av svørum tajrra  
sum naistar av orni fuga.

431 (91) Tajr riju saman aa grønum vedli  
troa jæær um kolva  
Biarga maal sang uj qverjum hamri  
værilidin toug a sielva.

432 (92) Tair riju saman aa grønum vedli  
qvergjin annan kiendi  
Sujt svør sum Hildibrand nijur sækti  
bar han nu uj hændi.

433 (93) Grujmur gav so stort ajt hæg  
ta av gouvum tresti  
Han slou tiil Hildibrand fajir sujn  
han fædl av sujnum hesti.

434 (94) Hildibrand liggur aa grønum vedli  
ajna litla stund  
So lejb han uj sajilin up  
ivir leisa lund.

435 (95) Hildibrand rajdgjar svøri uj kring  
fraalujgur ærun monnum  
Klujvur Grujm sonin sujn  
svøri stou uj tonnum.

436 (96) Ægvilit var aa lujia aa  
taa Hildibrand rojndi alvi  
Klujvur Grujm sonin sujn  
bugjin nijur uj nalva.

437 (97) Ta var restur Hildibrandur  
sujnum svøri braa  
Han klejv Grujm son sujn  
sundur uj ludir tvaa.

438 (98) Han klejv Grujm son sujn  
sundur uj ludir tvaa  
Svørje e tan aj vi mujna trigv  
aa vujiun vedli laa.

439 (99) Osmundur sidur aa sujnum hesti  
rosar tej anboverka  
Tujlujgan hava viid ongan funni  
uttan Sniolv sterka.

440 (100) Manga hava viid kiempu voje  
burt uj ærun londum  
Tujlujga hava viid onga funni  
firi ogra hondum.

441 (101) Hildubrand so tiil orar tægur  
nu er tiil navns aa lajda  
Sii mar sat u sannilia  
kvæssi mundi kiempun aida.

442 (102) Grujm lad kiempan kadla see  
man mee rat um minnast  
Hildibrand aidur fajir hans  
u mouvir Silkjiajg svinna.

443 (103) Ta er Grujmur sonur mujn  
e havi aa skounun dribi  
Forbannavur veri bugur u bajn  
uj svøri søgte fraa dujbi.

444 (104) Ta er Grujmur sonur mujn  
e havi aa skæunum vunni  
Forbannavur veri bugur u bajn  
uj svøre søgte fraa grunni.

445 (105) Hildibrand sibar svøri fraa sar  
av so tungun jamri  
E svørje tan aj vi mujna trigv  
kjigur sprak han av harmi.

446 (106) Hildibrand kastar svøri fraa sar  
tan gjilta brandin bejia  
So laa han aa grønum vædli  
sprak ettir sonar dejja.

447 (107) Sat er ta uj tala er  
so er grajnt uj fraa  
Ajngjin gier ad forvidnast  
qvad nodnur ledgia aa.

Stævi er

Gjiltan sporar eer mujt fodaspenni  
so tæmmar jeg mujn gangarin goud  
u ladi renna.

Heer hevur Sniolvs qvaje enda.

# Gjeidi Oslaksons qvaje

bestaaende af 2 Totter

## 1. Gjejda tottur

1 Oslakur drojmndi drejmanar  
sejie tajr ikkji smari  
Mar toktist sum Haraldur kongur  
raj aa fiadle harri.

2 Oslakur drojmndi drejmanar  
sejie tajr ikkji marga  
Mar toktist sum Haraldur kongur  
roddi for grimun varga.

3 Haraldur sidur uj guldstouli  
talar tiil sujnar drajngi  
Qvar vida tiid mujn javnlujga  
ta havi e hugsa lajngi.

4 Adlir drujptu høddi nijur  
ajngjin tordi tala  
Uttan hansara dujra drotning  
bedur hejie tæa.

5 Svaraje hansara dujra drottning  
guld bee[r] see aa hand  
Bondans son aa Uplondum  
han er tujn ovurmand.

6 Tuj svaraje Haraldur kongur  
ledur aa rajie renna  
Eer han ikkji mujn ovurman  
tu skal aa baali brenna.

7 Ta var hansara dujra drotning  
attur svarar honum  
Mongum verur otala  
e var tujn ejin kona.

8 So ledur han Haraldur kongur  
sujni skjibun giera  
Adlar ledur han strajngjinar  
av rejiar gudli vera.

9 Vindur han up sujni silkjisegl  
gudl vi vovin rand  
Strigar aj aa bunkan nijur  
fiir in vi Upland.

10 Ta var taa han Haraldur kongur  
sildi vi lujum fram  
E vajd ongan uj væriini  
ad vera mujn ovurman.

11 Svaraje ajn so lujdil svajn  
han stou uj fremra stavni  
Bondans son aa Uplondum  
han tigjist vera tujn javni.

12 Ta var restur Haraldur kongur  
ledur aa rajie renna  
Eer han ikkji mujn ovurman  
tu skal aa baali brenna.

13 Ta var taa han Haraldur kongur  
sildi vi lujiun fram  
Nu listir mee up aa land  
aa sydgja hændar man.

14 Hijar uj tan snekkjan  
kiendi favurt land  
Lad han sujni ankør fædla  
aa so qvujdan sand.

15 Lad han sujni ankør fædla  
aa so qvujdan sand  
Fistur stujiur Haraldur kongur  
sujnum foudun aa land.

16 Fistur stujiur Haraldur kongur  
sujnum foudun aa land  
Slou han sujnar kiolbuvir  
skamt fraa siouvar strand.

17 Ta var restur Haraldur kongur  
hajm uj garin four  
Udi siolvur Oslakur  
firi honum stou.

18 Stat val idli Oslakur  
kvar er tujn mænskji arvi  
E viil rojsni rojna vi han  
viid eru aj um ta starvi.

19 Tu gier ikkji aa minna mee  
aa ta tungu<sup>1</sup> nej  
E beri sorg uj mujnum hiarta  
um mujn sonar dej.

20 Tuj svaraje Haraldur kongur  
fista ori taa

Qvæssi aidur kjirkan tan  
tujn son qvujlir kja.

21 Svaraje idli Oslakur  
søvvur ganga fraa  
Koldrujn aidur kjirkjan  
mujn son qvujlir kja.

22 Taasvaraje Haraldur kongur  
har han stou aa fold  
Dejian skal tu mar hamin taga  
up ur dekkari mold.

23 Svaraje idli Oslakur  
svøri stou moud tonnum  
Qvæssi skal e tar bajnini kjenna  
burt fra ærum monnum.

24 Ta var restur Haraldur kongur  
siejd sar ivir hajje  
Han saa ajn so miglan man  
koma av diura vajje.

25 Svartir vouru hægvanir  
ojrini vouru graa  
Qvujdur var tan gangarin  
uj Gjejdi rujiur aa.

26 Tuj svaraje Haraldur kongur  
heldur aa ringjinun rejia  
Hettar man vera tan bondason  
uj Oslakur sejje dejiur.

27 Tuj svaraje Haraldur kongur  
hijar uj han han kjendi  
Kan tu naga stong aa siouda  
u stain aa varpa av hendi.

---

1 *Eingin bogi yvir -u.*

28 Stong aa siouda u stajn aa varpa  
juskan hest aa temja  
Sujian uj ædlum udrajdgjun  
uj qvad tar vilja fremja.

29 Stong aa siouda u stajn aa varpa  
so tiil voknar aa taga  
Um in viid prøvum stund aa sund  
viid lada dou qvengan<sup>2</sup> saga.

30 Loudu see ur ædlum klavum  
gouvu aj slujgt uj gjejma  
So fouru tajr aa sundi ud  
aa lajga uj strujia strejma.

31 Loudu see ur ædlum klavum  
fraa man frattast vujia  
So fouru tajr aa sundi ud  
aa lajga uj strejmin strujia.

32 Loudu see ur ædlum klavum  
tvajr vi ongar baada  
Koninar u qvændini  
tej tougu so sort ad graada.

33 Lajgtu tair aa sundinum  
ajna so litla stund  
Gjeidi van av kongjinun  
ajn silvur bigvin pung.

34 Lajgtu tajr aa sundinun  
ajna so litla tuj  
Gjeidi van av kongjinun  
ajn silvur bigvin knujv.

35 Lajgtu tajr aa sundinum  
ilt var skab ad ejdga<sup>3</sup>  
Kongirin toktist tiil mōje kienna  
han vildi ad landi lejdga.

36 Kongirin vildi ad landi lejdga  
souvu ta mangjir mæn  
Hæmingur spalir aa sundi ud  
uj qverji væglund en.

37 Qverkji saa han himmal aj jæær  
taa han kom av sundi  
Bouru han in uj ajna borg  
sum sterkjir stolpar undir.

38 Hæmingur spalir aa sundi ud  
snimma aa ajnun modni  
Hilmir komst aa høa fiadl  
ajdur uj Smalsar hodni.

39 Kongirin sidur uj haasadi  
lajgar vi sujnar ærvur  
En skal e bo ettir Gjeida gjera  
ongun garpa ærum.

40 Gjeidi giek uj hadlina in  
kastar pung aa boor  
Kongirin sad uj haasadi  
u talaji ikkji ajt oor.

41 Hoir tu Gjeidi Oslakson  
ta sije e tar fist  
Ad ta er Niglas maavur mujn  
han trujr val aa Christ.

42 Ta er Niglas maavur mujn  
val trujr [han] aa Christ

2 Helst so og ikki qvergan. 4. stavur er ótýðiligur, sum  
skrivarin ivast um hann skal skriva n el. r. Sb qvængan.

3 gj í einum samanskrivaðum stavi.

Han viil tee aa sundi sprajngja  
hartiil hevur han list.

43 Loudu see ur ædlun klavun  
gouvu aj [slujgt] uj gjeima  
So fouru tajr aa sundi ud  
aa lajga uj strujjar strejma.

44 Loudu see ur ædlun klavum  
fraa man frattast vujia  
So four[u] tajr aa sundi ud  
aa lajga uj strejmar strujia.

45 Loudu see ur ædlun klavum  
tvajr vi ongar baada  
Koninar u qvændini  
tej tougu so sort ad graada.

46 Lajgtu tair aa sundinum  
ajna so litla stund  
Dejian førði [han] kongjins maav  
attur uj grøna lund.

47 Lajgtu tair aa sundinun  
ajna so litla tuj  
Dejian førði han kongjins maav  
attur uj grøna luj.<sup>4</sup>

48 Kongirin sidur uj haasadi  
lajgar vi sujnar ærvur  
En skal e bo ettir Gjejda giera  
ongun garpa ærum.

49 Gjejdi giek uj hadlina in  
kastar knujv aa boor  
Kongirin sidur uj haasadi  
han talar ikkji ait oor.

50 Hojr tu Gjeidi Oslakson  
qvad e sije tar  
Tu skal siouda valnødur  
av høddi brouvir aa tar.

51 Tu skal siouda valnødur  
av høddi brouvir ad tar  
So skullu tiid uj skounum standa  
qværgjin annan sar.

52 Hojr ta restur Haraldur kongur  
ta sije e tar heer  
Tu skal tee aa skogvin burt  
aa vida kussi laigirin feer.

53 Gjeidi lejie ærvustrong  
Gud var honum vi  
So sieid han taa litlu nødr<sup>5</sup>  
hiin stou ettir uj fri.

54 Gjeidi lejie ærvustrong  
Gud var honum hodl  
So siejd han tar nødur tvar  
ikkji rørdist kodl.

55 Kongirin sidur uj haasadi  
lajgar vi sujnar ærvur  
En skal e bo ettir Gjeida gjera  
ongun garpa ærum.

56 Gjeidi giek uj hadlina in  
Hæmingur ad han har  
Snarlija snuvist han sægur ur sædi  
han var baje fimur u snar.

57 Hojr tu Gjeidi Oslakson  
qvad e sije tar

---

4 *Fyrst skrivað lund, rættað til luj.*

---

5 *Soleiðis. Sb ta lujtlu nødur. FK nøtu.*

Qvuj hejje tu tar ærvur tvar  
uj gjar aa skou vi tar.

58 Tuj hejje e tar ærvur tvar  
uj gjar aa skou vi mar  
Hejie e dribi brouvir mujn  
ara hejie e atla tar.

59 Hoir ta Gjeidi Oslakson  
lad tar ta bifadla  
Nu skal tu renna [for] fiadli ta  
Hodni haua kadla.

60 Nu skal tu renna four fiadli ta  
aidur Hodni haua  
Har hevrur ajngjin attur komi  
har hava skajier vaua.

61 Fimtan favnar er fiadli brajt  
træduvu er ta hægt  
Har hevrur ajngjin attur komi  
har hava skajir vot.

62 Hojr ta restur Haraldur kongur  
ta sije e tar heer  
Uj morgjin skal tu aa berskorar  
aa vida qvæs lajgur feer.

63 Ta var uj tan fista svævn  
riddarin Gjeidi fæk  
Ta var signavur Oul[a]vur kongur  
honum uj drejmar giek.

64 Hojr tu Gjeidi Oslakson  
ta tali e tiil tujn  
Dræb han ikkji Harald kong  
tuj han er brouvir mujn.

65 Ta var uj tan fista svævn  
Haraldur kongur fæk  
Ta var signavur Oulavur kongur  
honum uj drejmar giek.

66 Hoir tu Haraldur brouvir mujn  
tag tu te val vara  
Lejsa hav tu skjidgjina  
uj morgjin ivir tar.

67 Gjeidi rendi for fiadli ta  
kadlajist Hodni haua  
So trajv han [ui] kongjins skjidgju  
hans lujv ta stou uj vaua.

68 Gjeidi rendi for fiadli ta  
ta var mest av nej  
Han koom nijur uj berskorar  
uj aj[n] kjortil rej.

69 Har koom signavur Oulavur kongur  
Gud mundi han har tiil kadla  
Han bar Gieida ur berskorun  
fram aa grønan vadla.

70 Sadlur er han uj værini  
sum tror so val paa Christ  
Han komst nijur uj Ajnglandi  
har tugdi han vedra vist.

## 2. Galta tottur

71 (1) Tostan jadl tiil Norjis four  
aa kara sujna nej  
Mujn brouvir hevrur undir see tigi  
adlan Ajnglands ej.

72 (2) Tostan jadt til Norrjis four  
aa kara sujna lund  
Mujn brouvir hevur undir see tigji  
adla Ajnglands grund.

73 (3) Heltina av rujginun  
holt muit brouvirs vældi  
Skal tu fravur Filkus hava  
fara viil tu ta heldur.

74 (4) Vundu up sujni silkji sægl  
ud uj havi leddu  
Funnu up aa Galta Islands farar  
so qviban<sup>6</sup> uj mongun bregd[um].<sup>7</sup>

75 (5) Hojr ta tu hiin litli mavur  
sidur uj baadi niri  
Vaid tu naga firiliid  
aa sjja fraa vora færur.

76 (6) Galti so tiil orar toug  
tungu bar so sniadla  
Siglir tu tiil Ajnglandar  
ta man lukkan vadla.

77 (7) E saa standa fista tra  
ta var endnu majri  
Harra ta er firi siolvun tar  
u ærum drajngum flajri.

78 (8) E saa standa anna tra  
glægvaje ta sum gudl  
Tej sortnavu qvert av ærum taa  
viid vouru av otta fudl.

79 (9) Ajgjina saa e standa uj siou  
glægva sum gudli biarta  
Sortnaji qvert av ærum taa  
uj sajnasta vouru tar svartar.

80 (10) E saa fligva olkur siej  
brænt var av tajm firi  
Framman vouru sum svør ad siaa  
tar mottust har aa mujri.

81 (11) E saa fligva olkur siej  
ran tajm blou tiil vajngjir  
Harra ta er firi siolvum tar  
tu missir lujv u drajngjir.

82 (12) Liousini saa e uj lofti brenna  
vi so fagran skara  
Harra ta eru siælir tigra<sup>8</sup>  
tar munnu tiil himla fara.

83 (13) Taa svaraje Haraldur kongur  
vaa vi ejdgjar tajn  
Tiid skullu ikkji lada Galta  
livanda sleppa hajm.

84 (14) Galti helt aa vaajina in  
sum han hejie veri fiir  
Kongirin skunda fram tujna feer  
tu missir lujv u lii.

85 (15) Galti helt aa vaajini (!) in  
sum [han] hejie veri lajngji  
Kongirin skunda fram tujna fær  
tu missir lujv u drajngji.

86 (16) Vundu tair up sujni silkjisegl  
gudl vi vovin rand

6 *Sama í Sb. CCF rættar til kvikan.*

7 *Endingin óviss, tí hon hvørvur inn í ryggin har seymað  
er ígjøgnum hana. Sb brøgdun. CCF brøgdum.*

8 *Sb salir tira, t.e. sálir tyðra.*



Striga aj aa bunkan nijur  
fiir in vi Ajngland.

87 (17) Hijar uj tan snekkjan  
kjendi favurt land

Lad han sujni ankør fædla  
aa so qvujdan sand.

88 (18) Lad han sujni ankør fædla  
aa so qvujdan sand

Fistur stujiur Haraldur kongur  
sujnum foudun aa land.

89 (19) Fistur stujiur Haraldur kongur  
sujnum foudum aa land

U han siolvur Tostan jadl  
undir hans hægru hand.

90 (20) U han siolvur Tostan jadl  
undir hans hægru hand

Tajr slouvu sujni landkjeldur  
skamt fraa siouvar strand.

91 (21) Gak aa tal vi brouvir tujn  
rujgji attur aa faua

Adlar holvar landkomstir  
ad vera hõvdingar bajir.

92 (22) Gak aa tal vi brouvir tujn  
rujgji attur aa ledgia

Adlar holvar landkomstir  
ad vera hõvdingar tvedgja.

93 (23) Gak aa tal vi brouvir tujn  
sadlir<sup>9</sup> tajm got skal nujda

Sii Haraldur kongur filgijr mar  
qvad skullu viid honum bujda.

94 (24) Biou honum ikkji bedri koor  
um in han viil ta kjousa  
Hava holt landi sujna tuj  
so litlan sijur rousa.

95 (25) Biou honum ikkji bedri koor  
um in han viil ta sanna  
Kiemur han hajlur av færini ud  
attur tiil sujna mammu.<sup>10</sup>

96 (26) Biou honum ikkji bedri koor  
um in han viil ta tidgja  
Hava holt landi sujna tuj  
so nægv ruum uj ad lidgja.

97 (27) Lidgja tajr uj landkjeldrum  
drekka tan miøin qvujda  
Ajngjin blas nu vindur uj vaar  
sum normæn kunnu nyda.

98 (28) Tujsvaraje Haraldur kongur  
heldur aa eidgjar staali  
Uj qvad malti riddarin tan  
uj gjar fan tu aa maali.

99 (29) E giek aa tal vi brouvir mujn  
rujgji attur aa faua  
Adlar holvar landkomstir  
ad vera hõvdingar bajir.

100 (30) E giek aa tal vi brouvir mujn  
rujgji attur aa ledgja  
Adlar holvar landkomstir  
ad vera hõvdingar tvedgja.

101 (31) E giek aa tal vi brouvir mujn  
sadlir tajm got skuldi nujda

9 CCF sællir, FK sællur. Sb salir. Sama í ør. 101.

10 CCF manna (eftir Sb, sama í ør. 102).

Haraldur kongur fildi mar  
qvar (!) skuldu við honun bujda.<sup>11</sup>

102 (32) E bej honum ikkji bedri koor  
um in han vildi ta sanna  
Koom<sup>12</sup> han hajlur av færini ud  
attur tiil sujna mammu.

103 (33) Han lad sar lujga tej korini  
han siolvur vildi kioua  
Hava holt landi sujna tuj  
so litlan sijur rousa.

104 (34) Han lad sar lujga tej korini  
han siolvur vildi tidgja  
Hava holt landi sujna tuj  
so nægv ruum uj aa lidgia.

105 (35) Osajnt sejie tu mar fraa  
slujgari gosmands gjiftu  
Imsir skuldu við Ajnglands kong  
fraa gos u lujvi fikta.

106 (36) Ta var um ajn halgun dae  
soul toug favurt ad skujna  
Kongjin listir tiil hadlar hajm  
ad sydgia landkonstir sujnar.

107 (37) Ta var restur Tostan jadl  
ledur so orum svara  
Havi vi ogum brinja lii  
so got er vi fri ad fara.

108 (38) Taa svaraje Haraldur kongur  
ankji man um ta vara  
Qvad skal ogum brinja lii  
viid skullu tiil siæmtan fara.

109 (39) Tair kladdu see up vi skrejd u skart  
hajm tiil hadlir fouru  
Seddu so hinum gouva not  
tajm sum ettir vouru.

110 (40) Taa koom ud ta fista lii  
glægvar sum gudli biarta  
Tair hobravu ad ajnum borgar armi  
vi staal u restum hiarta.

111 (41) Har koom ud ta anna lii  
set vi marmor u torg  
Normæn taga stajin in  
tiid værji Lundini borg.

112 (42) Tostan fædl u ta var spædl  
fraa tuj runar veldi  
Kongirin berjist ettir ajn  
so sixt for grimun fældi.

113 (43) Tostan fædl u ta var spædl  
fraa tuj gudli reja  
Kongirin berjist ettir ajn  
ta sixt so tiil hans deja.

114 (44) Ganga tajr in firi Gjeida uj loft  
bija han dugna sar  
Got er ad hevna fodnar sagjir  
dejian vildi han tar.

115 (45) Ganga tair in firi Gjeida uj loft  
bija han dubba see  
Got er ad hevna fodna sagjir  
dejian vildi han ter.<sup>13</sup>

116 (46) Gjeidi lad taa dubba see  
Kongjinum uj mouidi

11 *Her hefur Sb rímið niouða – biouða, men ikki í 93.*

12 *Rættar Kom > Koom.*

13 *Skrivarin meinar helst tee. Sb te.*

Stak so giegnum stidlis brost  
vi sujnum valdra spioudi.

117 (47) Ta var Gjeidi Oslakson  
kongjin toug av lujvi  
Sujian van han ongan sijur  
qvar han stou uj strujie.

118 (48) Ta var Gjeidi Oslakson  
Kongjin skilti vi aanda  
Sujian van han ongan sijur  
qvar han bajdti branda.

119 (49) Tæ var Gjeidi Oslakson  
Kongjin flutti tiil helja  
So vouru falnir hundra mands  
ajngjin kan tjuvu tælja.

120 (50) Attur sigla Haralds mæn  
gjegnum tan siægvin salta  
Kongirin fædl uj Ajnglandi  
ud gjek gaada Galta.

Stevi ellers niurlaie er

Nu siglir ædilingur av Nori  
blujiur rennur birur midlin borar.

# Indhold

1. Grimmars Qvaje bestaaende af 3 Totter
  - 1) Haralds Tottur
  - 2) Grimmars Tottur
  - 3) Gormunds Tottur
2. Mirmants Qvaje
3. Edlindur Bondi
4. Skrujmsli Rujma
5. Lokka Tottur
6. Fiska Qvaje
7. Fimboa Ruima
8. Padur Knudssons Ruima
9. Sigmunds Tottur
10. Læiv Øxirsons Qvaje af J. C. Diurhuus, nye
11. Brusa Jøgil
12. Trødlini uj Hodnalondon
13. Guldbrands Ruima
14. Ormar Toraldsons Qvaje
15. Ola Triggasons Qvaje af J. C. Diurhuus, nye
16. Osmund A-alsons Qvaje
17. Sniolfs Qvaje bestaaende af 7 Totter
  - 1) Rane Tottur
  - 2) Sniolfs Tottur
  - 3) Golmars Tottur
  - 4) Hildibrands Tottur
  - 5) Virgars Tottur
  - 6) Osmunds Tottur ellers Sniolfs Dæj
  - 7) Grujms Tottur
18. Gjeidi Oslaksons Qvaje bestaaende af 2 Totter
  - 1) Gjeida Tottur
  - 2) Galta tottur